

KARJAAN INVENTOINTI 1996

S.-L. Seppälä

Museovirasto
Arkeologian osasto

SISÄLLYS

JOHDANTO	2
KOHDELUETTELO	4
KOHDEKUVAUKSET	10
YLEISKARTTA 1:50 000	203
PERUSKARTTAOTTEET 1:20 000	204
MUINAISJÄÄNNÖKSET JA MAANPINNAN KORKOKUVA	214
NEGATIIVILUETTELO	217
DIALUETTELO	223
KUVATAULUT	226-
	278

JOHDANTO

Karjaan kiinteiden muinaisjäännösten inventointi liittyy Museoviraston arkeologian osastossa toteutettavaan inventointiohjelmaan. Karjaata koskevien tietojen taso on ollut välttävä ja alueen uutta perusinventointia on pidetty kiireellisenä. Edellisen perusinventoinnin on tehnyt Nils Cleve 1931 - 1932. Myöhemmistä selvityksistä mainittakoon Anna-Liisa Hirviluodon ja Esa Suomisen Lepinjärven ympäristön kantatien 53 rakentamista edeltänyt ja osittain keskeneräiseksi jäänyt inventointi 1981 -1983.

Koska koko Karjaan kattavaa muinaisjäännösluettelo ei ennen inventointia ollut, on pohjana käytetty muinaisjäännösten hoitoa varten kerättyä rekisteriä. Inventoinnissa on rajoitettu ennestään tunnettuihin kiinteisiin muinaisjäännöksiin, irtolöytöpaikkojen tarkastus ei ole aikataulun kireyden vuoksi ollut mahdollista.

Inventoinnin valmistelut tehtiin 2.9 - 16.9.1996, kenttätyöt 17.9 - 18.10.1996 ja jälkityöt 19.10.1996 - 29.1.1997. Museoviraston arkeologian osaston omista varoista rahoitetun hankkeen kustannuksiksi muodostui yhteensä noin 70 000 mk. Ylityötunnit (jälkitöissä yli 200 h) mukaan lukien inventointiin käytettiin noin 130 henkilötyöpäivää eli 6 kuukautta.

Tiedot on kokeiluluontoisesti syötetty suoraan Museoviraston kehittämään ja ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin, josta kertomuksen kohdekuvaukset on tulostettu. Tarkempia tietoja alakohteista ja tutkimuksista löytyy ajan tasalla pidettävästä rekisteristä, josta voidaan tarvittaessa tulostaa erilaisia listauksia. Kokemukseni perusteella muinaisjäännösrekisterin nykyinen rakenne sopii ainakin suojeluun painottuvaan inventointiin hyvin.

Kohdekuvausten tulostuksesta on vastannut rekisterin kehittäjä Jukka Moisanen, joka on antamieni ohjeiden mukaan laatinut kuvauksissa käytetyn raporttimallin. Jukka Moisanen on myös anatanut tietoja alueen muinaisjäännöksistä sekä osallistunut oppaana maastotyöhön 6.9. ja 9. - 10.10. 1996. Ilman hänen apuaan inventointi ei olisi toteutunut tässä muodossa ja esitänkin Jukalle suurimmat kiitokseni koko projektin onnistumisesta.

Inventoinnissa on myös kokeiltu yhteistyössä Geologian tutkimuskeskuksen (Olli Rantala) kanssa Arc-Info -ohjelmistolla laaditun korkeusmallin soveltamista maastotyöhön ja tulosten esittämiseen. Maastomallikartoissa on korostettu erityisesti niitä rantalinjoja, jotka ovat asutushistoriallisesti kiinnostavia. Tällaisia rajapintoja muodostavat 32-35 m mpy (varhainen kivikausi), 17 -18 m mpy (pronssikausi), 10 m mpy (esiroomalainen aika) ja 5 m mpy (rautakauden loppuvaiheet?). Muinaisjäännösten suhdetta maanpinnan korkokuvaan on havainnollistettu teemakartoin, joissa kohteet on esitetty tyyppin ja ajoituksen mukaan. Muutamista käytännön ongelmista huolimatta kartat ovat osoittautuneet varsin hyödyllisiksi ja niiden kehittämistyö on jatkossakin toivottavaa.

Inventointikertomukseen sisältyy kohdeluettelo, joka on samalla tarkoitettu varsinaisten kohdekuvausten hakemistoksi. Kohteet on numeroitu peruskarttalehdittäin lounaasta koilliseen. Numerointi vastaa muinaisjäännösrekisterin kantaosaa. Nimissä on noudatettu pääsääntöisesti alkuperäistä muotoa, joka on yleensä ruotsinkielinen. Inventoinnin jälkeen Karjaan alueelta (197.44 km²) tunnetaan 101 kiinteää muinaisjäännöstä. Niistä 52 ajoittuu rautakaudelle. Yleisin muinaisjäännös on rautakautinen latomus (18). Kohteiden jakautuminen muinaisjäännöstyypeittäin ja ajanjaksoittain on esitetty kohdeluetteloä seuraavassa taulukossa.

Lopuksi on vielä syytä korostaa, että kyseessä ei ole perusinventointi sanan varsinaisessa merkityksessä koska irralliset löydöt on jätetty työn ulkopuolelle. Erityisesti on huomattava Pohjois-Karjaan kivikautisten asuinpaikkojen vähäinen lukumäärä, mikä ei lainkaan vastaa irtolöytöjen antamaa kuvaa. Sen sijaan metallikausien osalta inventointia voidaan pitää melko kattavana.

Helsingissä 29.1.1997

Sirikka-Liisa Seppälä, FM

KOHDELUETTELO

	sivu
1. Kurby , kalmisto, rautakausi, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6658 52, Y = 2478 96, Z = 30	10
2. Domargård I , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 2/3 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6658 70, Y = 2479 49, Z = 25-35	12
3. Domargård II , asuinpaikka, rautakausi, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6658 72, Y = 2479 74, Z = 17	15
4. Domargård III , asuinpaikka, rautakausi, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6658 98, Y = 2479 62, Z = 20	16
5. Domargård IV , kalmisto, rautakausi, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6659 00, Y = 2479 87, Z = 15	18
6. Domargård kartanonpaikka , asuinpaikka, keskiaika, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6659 18, Y = 2479 64, Z = 20	20
7. Harjula , kalmisto, rautakausi, 2 PK 201404 DRAGSVIK, X = 6659 44, Y = 2479 62, Z = 20	22
8. Tricol , asuinpaikka, kivikausi, 3 PK 201405 POHJA, X = 6660 55, Y = 2479 75, Z = 35-40	24
9. Hulubäckberget 1 , röykkiö, ajoittamaton, 2 PK 201405 POHJA, X = 6660 82, Y = 2479 49, Z = 40-42	26
10. Hulubäckberget 2 , asuinpaikka, kivikausi?, 3 PK 201405 POHJA, X = 6660 90, Y = 2479 74, Z = 35	27
11. Hagabacka , latomus, rautakausi, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6657 11, Y = 2481 66, Z = 22-25	29
12. Snörs , hauta, rautakausi, 2/3 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6657 24, Y = 2481 82, Z = 20-25	31
13. Bergvalla , asuinpaikka, multiperiod, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6657 62, Y = 2480 19, Z = 17	33
14. Nygranns , polttohauta, rautakausi, 3 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6657 70, Y = 2481 71, Z = 15-20	35
15. Sutarkulla , muinaislinna, keskiaika, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6658 23, Y = 2480 68, Z = 15-30	37
16. Bergäng , kivirakenne ei määritelty, ajoittamaton, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6658 38, Y = 2480 64, Z = 20	39
17. Brobäck , muinaisjäännöskompleksi, multiperiod, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 35, Y = 2480 14, Z = 15-30	41
18. Väst , latomus, rautakausi, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 49, Y = 2482 18, Z = 20	44
19. Själdeberget , latomus, rautakausi?, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 53, Y = 2480 44, Z = 20-29	46

20.	Nyåkerskullen , latomus, rautakausi, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 52, Y = 2482 33, Z = 20	48
21.	Vidbergsåkerskullen , latomus, rautakausi, 3 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 56, Y = 2483 37, Z = 25	50
22.	Bockklint , muinaislinna, rautakausi?, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 57, Y = 2481 74, Z = 20-35	52
23.	Stora Näset , polttokalmisto, rautakausi, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 75, Y = 2480 78, Z = 10-15	54
24.	Hemåkerskullen , röykkiö, rautakausi, 2/3 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 76, Y = 2482 68, Z = 22-25	56
25.	Lilla Näset , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 1 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 91, Y = 2480 98, Z = 7-9	58
26.	Storsvedberget , kalmisto, rautakausi, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 94, Y = 2482 02, Z = 22-25	60
27.	Bäljars 1 , polttokalmisto, rautakausi, 2 PK 201407 SNAPPERTUNA, X = 6659 96, Y = 2480 41, Z = 21-22	62
28.	Bäljars maakellari , kalmisto, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6660 01, Y = 2480 81, Z = 14-15	64
29.	Bäljars 2 , asuinpaikka, rautakausi, 3 PK 201408 KARIS, X = 6660 04, Y = 2480 39, Z = 20-22	65
30.	Grabbacka Borgberget , muinaislinna, rautakausi/keskiaika, 1 PK 201408 KARIS, X = 6660 14, Y = 2483 42, Z = 45	67
31.	Solbacka , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6660 18, Y = 2487 06, Z = 36-38	69
32.	Östergård , muinaisjäännöskompleksi, pronssikausi/rautakausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6660 33, Y = 2480 95, Z = 15-17	70
33.	Sunnandal , asuinpaikka, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6660 55, Y = 2480 35, Z = 22-25	72
34.	Etterkilen - Hinders , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6660 77, Y = 2481 89, Z = 7-20	73
35.	Högvala , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6660 78, Y = 2481 48, Z = 23	75
36.	Dragongatan , asuinpaikka, kivikausi/pronssikausi, 3 PK 201408 KARIS, X = 6660 83, Y = 2480 64, Z = 20-32	77
37.	Lepinkatu , asuinpaikka, kivikausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6660 92, Y = 2481 00, Z = 24-28	79
38.	Storladsbacken , hauta, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 00, Y = 2482 16, Z = 10	81

39.	Enbacken , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 12, Y = 2481 51, Z = 25-30	83
40.	Haveråkersberget , muinaislinna, rautakausi/keskiaika, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 16, Y = 2482 99, Z = 35-45	85
41.	Lillsjön , asuinpaikka, multiperiod, 3 PK 201408 KARIS, X = 6661 20, Y = 2484 30, Z = 29-30	87
42.	Lillkullan , latomus, rautakausi?, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 30, Y = 2482 68, Z = 17	89
43.	Borgmästars , asuinpaikka, rautakausi, 3 PK 201408 KARIS, X = 6661 31, Y = 2481 62, Z = 20-22	91
44.	Storå kern , asuinpaikka, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 38, Y = 2481 73, Z = 15-20	93
45.	Storåkerskullen , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 38, Y = 2481 79, Z = 15-30	95
46.	Första Haveråkersbacken , latomus, rautakausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6661 42, Y = 2483 09, Z = 25	97
47.	Dårberget , latomus, rautakausi?, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 52, Y = 2482 34, Z = 20	99
48.	Mankeberg , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 59, Y = 2483 13, Z = 35-36	101
49.	Kroggård , asuinpaikka, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 80, Y = 2483 00, Z = 20	103
50.	Hagnäs II , asuinpaikka, kivikausi/pronssikausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6661 82, Y = 2483 12, Z = 22-25	105
51.	Långåmossarna , asuinpaikka, multiperiod, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6661 84, Y = 2487 36, Z = 32-39	107
52.	Hönsåkerskullen , muinaisjäännöskompleksi, pronssikausi/rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 85, Y = 2482 48, Z = 18-27	109
53.	Säterinkatu , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6661 91, Y = 2482 76, Z = 25-27	111
54.	Räckers , muinaisjäännöskompleksi, kivikausi/pronssikausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6661 95, Y = 2482 14, Z = 25-28	113
55.	Grabben kanava , maarakenne ei määritelty, keskiaika/historiallinen, 1 PK 201408 KARIS, X = 6662 06, Y = 2482 28, Z = 20	115
56.	Valimonkatu , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6662 15, Y = 2482 35, Z = 25	117
57.	Malmkulla , asuinpaikka, kivikausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6662 16, Y = 2483 09, Z = 30	119
58.	Kroggårdsmalmen , kalmisto, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6662 21, Y = 2482 42, Z = 30	121

59.	Landsbromalmen , asuinpaikka, kivikausi, 3 PK 201408 KARIS, X = 6662 26, Y = 2482 28, Z = 22-25	123
60.	Gåliberget , kivirakenne ei määritelty, historiallinen, 2 PK 201408 KARIS, X = 6662 91, Y = 2487 02, Z = 60	124
61.	Södra Lövkulla , asuinpaikka, kivikausi, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6663 00, Y = 2482 06, Z = 22-25	126
62.	Gålibacka , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6663 33, Y = 2487 32, Z = 29-32	128
63.	Prästgården , kivirakenne ei määritelty, historiallinen, 2 PK 201408 KARIS, X = 6663 44, Y = 2483 83, Z = 45-50	130
64.	Hembo , röykkiö, rautakausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6664 20, Y = 2483 70, Z = 20-30	132
65.	Gyllene udden , muinaisjäännöskompleksi, multiperiod, 2 PK 201408 KARIS, X = 6664 36, Y = 2483 44, Z = 20	134
66.	Andersro - Klarvik , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6665 49, Y = 2488 34, Z = 35-40	136
67.	Malmåsa - Skönvik , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201408 KARIS, X = 6666 02, Y = 2488 76, Z = 35-40	138
68.	Sannäs Borgberget , muinaislinna, ajoittamaton, 1 PK 201408 KARIS, X = 6666 17, Y = 2484 55, Z = 40-65	140
69.	Nyby , röykkiö, pronssikausi?, 2 PK 201408 KARIS, X = 6666 44, Y = 2484 00, Z = 40	141
70.	Nästorp , latomus, rautakausi?, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6666 53, Y = 2483 49, Z = 35	142
71.	Kvarnkärr , röykkiö, rautakausi?, 2 PK 201408 KARIS, X = 6668 28, Y = 2485 01, Z = 40	144
72.	Näse , röykkiö, pronssikausi?, 1 PK 201408 KARIS, X = 6668 29, Y = 2486 60, Z = 35	146
73.	Hästhagen , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 1/2 PK 201408 KARIS, X = 6668 36, Y = 2487 93, Z = 30-32	148
74.	Kalvhagen , röykkiö, pronssikausi?, 2/3 PK 201408 KARIS, X = 6668 43, Y = 2486 67, Z = 37	150
75.	Visalandshagen , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6668 80, Y = 2487 77, Z = 30	152
76.	Tora , röykkiö, ajoittamaton, 2 PK 201408 KARIS, X = 6668 94, Y = 2485 81, Z = 30-35	154
77.	Sköljnäsudden , muinaisjäännöskompleksi, pronssikausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6669 10, Y = 2486 57, Z = 20-25	155
78.	Halckohagen , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6669 20, Y = 2487 92, Z = 30	157

79.	Vikhagsberget , latomus, rautakausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6669 23, Y = 2487 51, Z = 40	159
80.	Fängkärrsberget , röykkiö, pronssikausi, 1 PK 201408 KARIS, X = 6669 39, Y = 2486 94, Z = 65	161
81.	Slätberget , muuri, historiallinen, 2 PK 201408 KARIS, X = 6669 70, Y = 2486 65, Z = 20	163
82.	Grågälan - Tröskhuså kern , muinaisjäännöskompleksi, multiperiod, 1/2 PK 201408 KARIS, X = 6669 72, Y = 2486 21, Z = 12-30	165
83.	Gråströmberget , röykkiö, ajoittamaton, 2/3 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6670 01, Y = 2486 44, Z = 20	167
84.	Camillaskog , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6670 05, Y = 2486 00, Z = 25	169
85.	Bengts , röykkiö, ajoittamaton, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6670 27, Y = 2486 20, Z = 37-40	171
86.	Finnmalmen , asuinpaikka, kivikausi, 2/3 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6670 64, Y = 2482 44, Z = 32-40	173
87.	Finnängsskogen , röykkiö, rautakausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6670 65, Y = 2488 67, Z = 40-50	175
88.	Junkarsborg , muinaislinna, keskiaika, 1 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 31, Y = 2488 29, Z = 12-17	177
89.	Ribacken , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 64, Y = 2481 32, Z = 37-42	179
90.	Hemhagen , latomus, rautakausi, 1 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 80, Y = 2487 76, Z = 30-32	181
91.	Hemängshagen , latomus, rautakausi?, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 87, Y = 2487 62, Z = 32-35	183
92.	Alabackshagen , muinaisjäännöskompleksi, rautakausi, 1 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 90, Y = 2488 04, Z = 17-29	185
93.	Storskärrshagen , latomus, rautakausi?, 2/3 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6671 98, Y = 2487 47, Z = 32	187
94.	Källkärr 1 , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6672 12, Y = 2485 38, Z = 32-35	189
95.	Lillmalmen , röykkiö, rautakausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6672 14, Y = 2487 03, Z = 43	190
96.	Källkärr 2 , kivirakenne ei määritelty, rautakausi?, 2/3 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6672 21, Y = 2485 29, Z = 35	192
97.	Storskogen , röykkiöryhmä, pronssikausi/rautakausi, 2 PK 201409 SÄRKIÄ, X = 6672 36, Y = 2486 78, Z = 40-55	194

98.	Svartå kyrka , asuinpaikka, kivikausi, 2 PK 201412 KIRKNIEMI, X = 6671 70, Y = 2491 07, Z = 29-30	196
99.	Dåvits , muinaisjäänöskompleksi, ajoittamaton, 2 PK 201412 KIRKNIEMI, X = 6671 76, Y = 2490 04, Z = 50-55	197
100.	Övergård , röykkiö, rautakausi, 1 PK 201412 KIRKNIEMI, X = 6673 94, Y = 2491 14, Z = 45	199
101.	Bällby , röykkiö, rautakausi, 1/2 PK 201412 KIRKNIEMI, X = 6675 74, Y = 2490 68, Z = 46-64	201

KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN TYYPIN JA AJOITUKSEN MUKAAN

KK = kivikausi
 PRK = pronssikausi
 RK = rautakausi
 KA = keskiaika
 H = historiallinen
 M = moniperiodinen
 A = ajoittamaton

TYYPPI/AJOITUS	KK	KK/PRK	PRK	PRK/RK	RK	RK/K	K	K/H	H	M	A	YHTEENSÄ
Asuinpaikka	16	2			7		1			3		29
Hauta					2							2
Polttohauta					1							1
Kalmisto					6							6
Polttokalmisto					2							2
Latomus					18							18
Röykkiö			4	1	7						4	16
Muinaislinna					1	2	2				1	6
Muinaisjäänös- kompleksi		1	1	2	7					3	1	15
Muuri									1			1
Kivirakenne ei määritelty					1				2		1	4
Maarakenne ei määritelty								1				1
YHTEENSÄ	16	3	5	3	52	2	3	1	3	6	7	101

1. Kurby

220 01 0001

Mjytyyppi:	Kalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Kurby 1	Kalmisto	Rautakausi
2	Kurby 2	Kalmisto/Asuinpaikka ?	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Kurby
 Peruskartta: 2014 04 DRAGSVIK
 Koordinaatit: X= 6658 52 Y= 2478 96 Z= 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Kurby 220-460-0001-0016 Kurby

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa kantatien 53 kaakkoispuolella Kurbyn talosta 500 m koilliseen kohoavalla lounais - koillis -suuntaisella harjanteella. Paikka on savipeltojen ympäröimä pensaikkoinen kallio-moreenimäki sekä siitä 200 lounaaseen sijaitseva pienempi saareke (80 x 50 m). Mäkien kautta kulkee vanha tie Kurbystä Domargårdiin.

Jäännös on todettu 1983 (Hirviluoto - Suominen), jolloin mäen lounaisrinteessä vanhan tien luoteispuolelle tehdyssä koekuopassa on havaittu tummaa maata, kiveystä ja palanutta luuta. Paikalla on todennäköisesti rautakautinen kalmisto (Kurby 1). Inventoinnissa 1996 myös 200 m lounaaseen sijaitsevan pienen mäen lounaisrinteeseen tehdystä koekuopasta on tavattu 35-40 cm:n syvyydessä kiveystä ja saviastianmuru. Topografian ja havaintojen perusteella tälläkin paikalla on rautakautinen asuinpaikka tai kalmisto (Kurby 2).

Koordinaatit viittaavat jäännökseen Kurby 1, kohteen Kurby 2 koordinaatit X = 6658 36, Y = 2478 62, Z = 22.5.

TUTKIMUSHISTORIA

1978	Irtolöytö	Bussman	X = 6658 46, Y = 2479 00, Z = 25. Löydöt: KM 20957:1-3
1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 41. Löydöt: KM 22343:1-2
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 19.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Saarekkeet ovat kasvamassa umpeen.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännösten luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Kohteen Kurby 1 laajuutta ei voi arvioida ilman lisätutkimuksia, kohde Kurby 2 sijaitsee saarekkeessa, jonka koko on 80 x 50 m.

Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 2 Domargård | noin 600 m koilliseen.
Arkistotiedot: KMNeg 105057 - 105064

2. Domargård I

220 01 0002

Mjityyppi:	Muinaisjäänöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	4	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	Domargård 1	Asuinpaikka	Rautakausi
2	Domargård 2 ja 4	Asuinpaikka	Rautakausi
3	Polttokalmisto	Kalmisto	Rautakausi
4	Domargård 7	Röykkiö	Rautakausi

SIJAINTI

Alue:	Domargård
Peruskartta:	2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit:	X= 6658 70 Y= 2479 49 Z= 25 - 35
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 6 km lounaaseen.
Laajuus:	190 x 170 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven lounaispuolella Snappertunantien länsireunassa, Domargårdiin johtavan tien etelä- ja pohjoispuolella, noin 500 m kantatieltä 53 etelään. Paikka on hiesupeltojen ympäröimä erillisistä saarekkeista muodostuva kallio-moreenimäki, joka viettää itäkaakkoon. Alueen lounaisosan kautta kulkee vanha Snappertunantie ja keskeltä mäen halkaiseva Domargårdiin vievä tie. Eteläisissä saarekkeissa kasvaa pääasiassa havupuuvaltaista sekametsää, pohjoisessa kohoavalla mäellä lähinnä lehtipuuta. Domargårdin tien eteläpuolella saarekkeiden välisessä pellossa kasvatetaan joulukuusia ja paikka on kasvamassa umpeen.

Inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) alueelta on mainittu useita eri kohteiksi merkittyjä muinaijäänöksiä (Domargård 1, 2, 4 ja 7). Sitä voidaan kuitenkin pitää yhtenä kokonaisuutena, joka on tässä nimetty kohteeksi Domargård I. Ensimmäiset muinaijäänökset on todettu 1980 (Hirviluoto), jonka jälkeen tutkimuksia on tehty lähes vuosittain.

Alueen itäosassa Snappertunantien reunassa kohoavalla kalliomäellä on rautakautiseksi uhripaikaksi, pajanjäänökseksi tai asuinpaikaksi tulkittu jäänös (Domargård 1), joka on Snappertunantien rakentamisen takia osittain tutkittu 1982 (Heikkurinen - Suominen). Alueen kaakkoisosassa vanhan Snappertunantien molemmin puolin sijaitsee tien halkaisema rautakautinen asuinpaikka (Domargård 2 ja 4), jota on kaivettu 1983-1984 (Sarvas) ja 1995-1996 (Fast). Domargårdintien pohjoispuolisella kalliomäellä on tehty kaivauksia 1985 (Pykälä-aho), 1986-1989 (Sarvas) sekä 1990 ja 1995-1996 (Fast), jossa on tutkittu tienteossa osaksi tuhoutunutta runsaslöytöistä kalmistoa. Paikalta on saatu talteen merovingi- ja viikinkiaikaista aineistoa, muun muassa hopearahan katkelmia, keihäänkärkiä, nuolenkärkiä, solkia, lasihelmiä, keramiikkaa ja palanutta luuta. Kalmistosta 60 m koilliseen sijaitsee 1982 inventoinnissa todettu maansekainen röykkiö (Domargård 7), joka on koekaivauksissa 1995 (Fast) varmistunut rautakautiseksi. Domargård I on poikkeuksellisen monipuolinen rautakautinen asutuskokonaisuus, jossa on 1980-luvun tienrakennuksesta huolimatta säilynyt lukuisa määrä erilaisia muinaijäänöstyyppisiä.

TUTKIMUSHISTORIA

1980	Tarkastus	Hirviluoto	Kohde 2 Domargård 2. Löydöt: KM 21684:1-4
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 25 - 26 Domargård 1 - 2; KARJAA 28 Domargård 4; KARJAA 31 Domargård 7. Löydöt: KM 21683:1-16; 21684:1-6; 21685:1-2; 21686
1982	Irtolöytö	Jung	Kohde 2 Domargård 2. Löydöt: KM 21684:5-6
1982	Kaivaus	Heikkurinen - Suominen	Kohde 1 Domargård 1. Löydöt: KM 21634:1-2153
1983	Kaivaus	Sarvas	Kohde 2 Domargård 2. Löydöt: KM 21917:1-158
1984	Kaivaus	Sarvas	Kohde 2 Domargård 2. Löydöt: KM 22442:1-123
1985	Kaivaus	Pykälä-aho	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 23121:1-57
1986	Kaivaus	Sarvas	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 23196:1-46
1987	Kaivaus	Sarvas	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 23713:1-86
1988	Kaivaus	Sarvas	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 24459:1-58
1989	Kaivaus	Sarvas	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 25333:1-53
1990	Kaivaus	Fast	Kohde 3. Kertomuksessa väärät koordinaatit. Löydöt: KM 26227:1-176
1992	Hoito	Moisanen	Kohde 2 ja kohde 4 Domargård 7 .
1995	Kaivaus	Fast	Kohde 2 Domargård 2 ja 4; kohde 4 (kertomuksessa väärät koordinaatit); kohde 3 Domargård 7. Löydöt: KM 29410:1-634
1996	Inventointi	Seppälä	-
1996	Kaivaus	(Ango ry) Fast	Kohde 2 Domargård 2 ja 4; kohde 4 (kertomuksessa väärät koordinaatit). Löydöt: KM 29731:1-; KM 29904

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	17.9.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Osa jäännöksistä tai löytöpaikoista on kasvamassa umpeen. Hoidetulla alueella kohteet erottuvat hyvin ympäristöstään.
Luokitusehdotus:	2/3 tai 1/3. Poikkeuksellisen monipuolinen rautakautinen asutuskokonaisuus, jossa on 1980-luvun tienrakennuksesta huolimatta säilynyt erilaisia muinaisjäännöstyypppejä.
Ehd. suoja-alue:	Koko saareke.
Laajuuden arviointi:	Tutkimusten perusteella koko saareke 190 x 170 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 3 Domargård II noin 200 m itään.

Arkistotiedot:	KMDia	35474	
	KMNeg	105049	- 105052

3. Domargård II

220 01 0003

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Domargård 8	Asuinpaikka	Rautakausi
---	-------------	-------------	------------

SIJAINTI

Alue:	Domargård
Peruskartta:	2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit:	X= 6658 72 Y= 2479 74 Z= 17
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 6 km lounaaseen.
Laajuus:	20 x 10 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven lounaispuolella kantatiestä 53 vajaan 600 m eteläkaakkoon ja Snappertunantiestä 175 m itään. Paikka on pohjois - etelä -suuntainen hiesu- ja savipeltojen ympäröimä kalliosaareke (20 x 10 m), jossa on runsaasti pellosto heiteltyjä kiviä. Saarekkeen itäpuolella maasto viettää itään kohti Lepinjärven etelärannalla leviävää suota.

Todettu 1982 (Hirviluoto - Suominen), jolloin saarekkeen pohjoispäähän tehdystä koekuopasta tavattiin nokista kiveystä, saviastianpala ja palanutta savea. Löytöjen ja topografian perusteella kyseessä on rautakautinen asuinpaikka tai kalmisto. Saareke sijaitsee 200 m kohteesta Domargård I itään (KARJAA 2).

TUTKIMUSHISTORIA

1982 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 32 Domargård 8. Löydöt: KM 21687:1-2
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	18.9.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Saareke on heinikoitumassa umpeen ja siinä on runsaasti irtokiviä.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:	-
Laajuuden arviointi:	Saarekkeen laajuuden perusteella vähintään 20 x 10 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 2 Domargård I noin 200 m länteen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105063

4. Domargård III

220 01 0004

Mjityyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Domargård 6	Asuinpaikka	Rautakausi
---	-------------	-------------	------------

SIJAINTI

Alue:	Domargård
Peruskartta:	2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit:	X= 6658 98 Y= 2479 62 Z= 20
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 5.5 km lounaaseen.
Laajuus:	60 x 40 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven lounaispuolella 250 m kantatiestä 53 eteläkaakkoon Snappertunan tien länsireunassa. Paikka on selvästi ympäristöstään kohoava ruohottunut kalliosaareke (60 x 40 m), jota lännessä ympäröivät Domargårdin hiesupellot. Snappertunantie kulkee mäen itärinteen reunassa.

Paikka on todettu 1982 (Hirviluoto - Suominen), jolloin saarekkeessa havaittiin epämääräinen sammaloitunut latomus (7.1 x 5.8 m). Saarekkeen länsi- ja pohjoispuoliselta pelloilta on 1990 (Moisanen) kerätty rautakautisia saviastianpaloja. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) latomusta ei voitu varmuudella paikallistaa. Ohutpeitteisellä kalliomäellä on lukuisia pienempiä ja isompia kiviä yksittäin ja kasattuina. Mahdollisesti kyseessä on saarekkeen keskiosassa oleva ruohottunut kumpare, jossa tuntuu kiviä. Topografialtaan alue on erittäin sopiva rautakautiseksi asuinpaikaksi tai kalmistoksi. Saarekkeesta 200 m pohjoiskoilliseen sijaitsee Domargårdin kartanonpaikka (KARJAA 6).

TUTKIMUSHISTORIA

1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 30 Domargård 6.
1990	Tarkastus	Moisanen	Jan Fastin ja Georg Haggrenin keräämiä saviastianpaloja. Löydöt: KM 26099
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	18.9.1996
Havaintomahd.:	Välttävä. Saareke on heinikoitunut umpeen ja ympäröivät pellot olivat juurikkaalla.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:	Koko saareke.
Laajuuden arviointi:	Saarekkeen laajuus 60 x 40 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 6 Domargårdin kartanonpaikka 200 m pohjoiskoilliseen.

Arkistotiedot:

5. Domargård IV

220 01 0005

Mjtyyppi:	Kalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Domargård 9	Kalmisto	Rautakausi
---	-------------	----------	------------

SIJAINTI

Alue:	Domargård
Peruskartta:	2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit:	X= 6659 00 Y= 2479 87 Z= 15
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 5.5 km lounaaseen.
Laajuus:	40 x 25 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven lounaisrannalla kantatien 53 ja Snappertunantien risteyksestä 400 m kaakkoon Domargårdin peltoaukean keskellä kohoavalla harjanteella. Paikka on koilliseen pistävän jyrkkärinteisen harjanteen luoteispäässä olevassa kalliosaarekkeessa. Hiesu- ja savimaiden ympäröimässä ruohottuneessa kumpareessa kasvaa muutamia mäntyjä ja pihlajia. Kaakossa ja luoteessa avautuvat alavat pellot ovat vielä rautakauden alussa olleet järven lahtia. Koillisessa muinaisen salmen erottamana sijaitsee Brobackan muinaisjäännöskompleksi (KARJAA 17).

Paikka on todettu 1982 (Hirviluoto - Suominen), jolloin mäen keskellä erottuvaan kumpumaiseen kohoumaan tehdystä koekuopasta on tavattu kiveystä, saviastianpaloja ja palanutta luuta. Kyseessä on ilmeisesti matala, maansekainen rökkiö (15 x 15 x 0.5 m), joka on rakennettu saarekkeen korkeimmalle kohdalle. Jäännös on tulkittu topografian ja löytöjen perusteella rautakautiseksi haudaksi tai kalmistoksi.

TUTKIMUSHISTORIA

1982 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 33 Domargård 9. Löydöt: KM 21688:-6
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	19.8.1996
Havaintomahd.:	Tyydyttävä. Saareke on muinaisjäännöksen kohdalta avoin.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen luonteen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:	Koko saareke 40 x 25 m.
Laajuuden arviointi:	Topografian perusteella muinaisjäännös 15 x 15 m, koko saareke 40 x 25 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	
Lähilöydöt:	KARJAA 4 Domargård III noin 300 m länteen.

Arkistotiedot:	KMDia	35475
	KMNeg	105058

6. Domargård kartanonpaikka

220 01 0006

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Keskiaika
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Domargård 3	Rakennuksenperusta	Keskiaika
---	-------------	--------------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Domargård
Peruskartta:	2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit:	X= 6659 18 Y= 2479 64 Z= 20
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 5.5 km lounaaseen.
Laajuus:	100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven lounaispuolella kantatien 53 ja Snappertunantien risteyksen kaakkoisreunassa. Paikka on savipeltojen ympäröimä sekametsää kasvava moreeni-kalliomäki (100 x 100 m), jonka pohjoisreunaa kiertää Domargårdin peltoaukean halki Lepinjärveen virtaava oja.

Seudulla vanhastaan tunnetulla paikalla on suoritettu kaivauksia 1959 (Lilius), joissa on tutkittu kolmea rakennuksenperustaa ja kellarinjäännöksiä. Löytöinä on saatu talteen muun muassa rautaesineitä ja astianpaloja sekä tiiliä. Saarekkeessa on voitu erottaa useita rakennusvaiheita. Domargårdin rälsstila mainitaan historiallisissa lähteissä 1300-luvun lopulla. Keskiaikainen kartano on mahdollisesti sijainnut tällä samalla paikalla, mutta raunioiden on arveltu olevan 1500-1800 - luvuilta. Kellarin (4.6 x 3.6 x 1.8 - 2.10 m) holveja on vahvistettu betonilla ja sitä kerrotaan käytetyn vielä 1920-luvulla perunansäilytykseen.

TUTKIMUSHISTORIA

1959	Kaivaus	Lilius	- Löydöt: KM hist. 59141:1-17
1960	Tarkastus	Cleve	Lisäys ja kommentti Liliuksen kertomukseen.
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 27 Domargård 3.
1991	Hoito	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	18.9.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta hoidetaan ja jäännökset erottuvat hyvin ympäristöstään.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
Ehd. suoja-alue:	-
Laajuuden arviointi:	Saarekkeen laajuuden perusteella 100 x 100 m, joka on sopiva myös suoja-alueeksi.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 4 Domargård III 200 m lounaaseen.
Arkistotiedot: KMDia 35476
KMNeg 105053

7. Harjula

220 01 0007

Mjtyyppi: Kalmisto Ajoitus: Rautakausi
Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1 - Kalmisto Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Degerby
Peruskartta: 2014 04 DRAGSVIK
Koordinaatit: X= 6659 44 Y= 2479 62 Z= 20
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5.5 km lounaaseen.
Laajuus: 100 x 50 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Degerby
KR-tunnus ja tila: 220-403-0001-0063 Domargård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Snappertunantien ja kantatien 53 risteyksestä 200 m koilliseen. Paikka on kantatien reunassa kohoava luode - kaakko -suuntainen kalliopohjainen moreenimäki (100 x 50 m). Mäkeä ympäröivät lounaaseen ja koilliseen viettävät pellot ovat länteen ja luoteeseen leviävää hiekkatasannetta lukuun ottamatta savea. Pellon luoteispuolella kohoaa 1. Salpausselkään kuuluva Krogarbacken. Mäeltä avautuu näkymä kaakkoon Domargårdin peltoaukealle.

Paikka on todettu 1979 (Jung - Hirviluoto), jolloin mäen lounaispuolisesta pellosta löytyi historiallisen ajan savitiivistettä, kuonaa, tiiltä sekä mäen koillisreunasta rautakautisia saviastianpaloja ja runsaasti hiiltä. Inventoinnissa 1983 (Hirviluoto - Suominen) on mäen luoteisreunaan tehdystä koekuopasta tavattu tummaa maata ja kiveystä sekä saviastianpaloja, palanutta savea ja luuta. Havaintojen perusteella paikalla on rautakautinen kalmisto tai asuinpaikka sekä todennäköisesti myös historiallisen ajan asutuksen merkkejä. Mäen luoteispään kallioliselle laelle on kasattu joitakin kiviä, kyseessä on luultavasti myöhäinen rakennelma.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung - Hirviluoto	Ks. Karjaan ohikulkutien muinaisjäännösten kartoitus (Jung - Hirviluoto 1979). Löydöt: KM 20696:1-4, KM 20697
1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 40. Löydöt: KM 22342:1-3
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 19.9.1996
Havaintomahd.: Kohtalaiset. Pellot olivat sängellä ja saareke kasvamassa umpeen.
Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue: Vähintään metsäsaareke.
Laajuuden arviointi: Topografian ja löytöalueen perusteella mäki lähipeltoineen.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 6 Domargård kartanonpaikka 200 m etelään.

Arkistotiedot: KMNeg 105056

8. Tricol

220 01 0008

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Läpp
Peruskartta:	2014 05 POHJA
Koordinaatit:	X= 6660 55 Y= 2479 75 Z= 35 - 40
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 4.5 km lounaaseen.
Laajuus:	130 x 50 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Läpp
KR-tunnus ja tila:	220-409-0000-0000

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Bäljarsin teollisuusalueella olevan Tricolin tehtaan tontilla. Paikka on 1. Salpausselkään kuuluvan lounais - koillis -suuntaisen harjanteen metsäistä luoteisrinnettä. Maasto viettää luoteessa ja pohjoisessa leviävälle rämesuolle, joka on kivikaudella ollut sisäsaariston suojainen salmi tai lahti. Rinteen maaperä on hiekkaa ja siinä erottuu muinaisrantatörmä noin 37 m:n korkeudella.

Paikka on todettu 1979 (Jung; Siiriäinen) Tricolin tehdashallia rakennettaessa. Tontilta on tavattu tulisija ja kivikautisia löytöjä, muun muassa vasarakirves ja nuorakeramiikkaa. Myöhemmin tontin luoteisreunassa suoritetussa tarkastuksessa (Taavitsainen) ja kaivauksissa 1981 (Ruonavaara) ei ole havaittu kulttuurikerrosta ja vain hyvin vähän löytöjä, lähinnä kvartsia. Rinteen suuntaisen löytöalueen laajuudeksi on arvioitu 130 x 50 m. Asuinpaikan on arveltu ulottuvan Tricolin lounaispuoliselle rakentamattomalle tontille, jossa on todettu kuopanteita. Inventoinneissa 1981 (Hirviluoto -Suominen) ja 1996 (Seppälä) alueelta ei kuitenkaan ole havaittu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta. Muinaisjännös on mahdollisia yksittäisiä löytöjä lukuun ottamatta todennäköisesti kokonaan tuhoutunut. Löytöjen ja korkeuden perusteella paikalla on ollut asutusta sekä esikeraamisella ajalla että nuorakeraamisena aikana.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 20581
1979	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 20693:1-10
1979	Irtolöytö	Ramstedt	Vasarakirves Tricolin tontilta tuodusta irtomaakasasta. Löydöt: KM 20694
1979	Tarkastus	Siiriäinen	-
1979	Tarkastus	Taavitsainen	-
1980	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21380
1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 1.
1981	Kaivaus	Ruonavaara	X = 6660 60, Y = 2479 74, Z = 34,72 - 38,52. Löydöt: KM 21362:1-50
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 18.9.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Paikalle on tehty varastorakennus ja tehdasrakennusta on laajennettu.

Luokitusehdotus: 3. Tontilla oleva asuinpaikka on todennäköisesti kokonaan tuhoutunut.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Löytöalueen perusteella 130 x 50 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot: KMNeg 105054 - 105055

9. Hulubäckberget 1

220 01 0009

Mjtyyppi: Røykkiö Ajoitus: Ajoittamaton
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1 - Røykkiö? Varhaismetallikautinen?

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 05 POHJA
 Koordinaatit: X= 6660 82 Y= 2479 49 Z= 40 - 42
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa kaatopaikan ja Bäljarsin teollisuusalueen välissä Hulubäckbergetin metsässä. Paikka on mäntyvaltaista havumetsää kasvavan kallioalueen melko tasaista etelälounaisrinnettä, joka viettää etelässä leviävän rämesuon suuntaan.

Paikka on todettu inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen). Tällöin alueella on havaittu matala maakivellinen røykkiö (5.10 x 3.8 m), jossa on ollut pienehköjä kiviä ilmeisesti kahdessa kerroksessa. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) røykkiötä ei luonnostaan kivikkoiselta alueelta varmuudella löytynyt.

TUTKIMUSHISTORIA

1981 Inventointi Hirviluoto - Suominen KARJAA 2.
 1996 Inventointi Seppälä Røykkiötä ei löydetty.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 18.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Metsää on jonkin verran hakattu 1981 inventoinnin jälkeen. Alue on luonnostaan kivikkoinen, eikä røykkiötä varmuudella löytynyt 18.9. ja 11.10.1996.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen löytäminen ja luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi:
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: KARJAA 8 Tricol, kivikautinen asuinpaikka, 350 m kaakkoon.
 Arkistotiedot:

10. Hulubäckberget 2

220 01 0010

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi?
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka?	Kivikausi?
---	---	--------------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 05 POHJA
 Koordinaatit: X= 6660 90 Y= 2479 74 Z= 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Hulubäckbergetin kaakkoisreunassa Bäljarsin teollisuusalueella Asentajantien lounaispäässä. Paikka on kalliomaen eteläreunassa olevaa loivaa, havumetsää kasvavaa hiekkarinnettä, jonka eteläpuolella avautuu rämesuo. Asentajantien varressa on nykyisin teollisuusrakennuksia ja lounaispäässä Karjaan pelastuslaitoksen harjoitusalue.

Paikka on todettu inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen), jolloin alueelle tehdystä koekuopassa on havaittu tummaa maata ja nokimaaläikkiä. Inventoinnin 1996 (Seppälä) mukaan kohdalle on rakennettu teollisuusaluetta ja Karjaan pelastuslaitoksen harjoituskenttä, johon on tuotu parin metrin paksuudelta täytemaata. Mahdollinen muinaisjäännös on siten ilmeisesti tuhoutunut tai jäänyt maakerrosten alle. Topografian ja korkeuden perusteella paikalla on hyvinkin voinut olla samanaikaista kivikautista asutusta kuin 300 m etelään suon toisella puolella sijaitsevalla Tricolin alueella (KARJAA 8).

TUTKIMUSHISTORIA

1981 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 3.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 18.9.1996
 Havaintomahd.: Huono. Alue on inventoinnin 1981 jälkeen täytetty parin metrin kerroksella.
 Luokitusehdotus: 3. Ilmeisesti kokonaan tuhoutunut tai peittyneet täytemaakerrosten alle.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Mahdollisen jäännöksen laajuutta ei voi enää arvioida.
 Suunn. maankäyttö: Teollisuusaluetta.
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilöydöt: KARJAA 8 Tricol, kivikautinen asuinpaikka, 300 m etelään.

Arkistotiedot:

11. Hagabacka

220 01 0011

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Hagabacka 1	Latomus	Rautakausi?
2	Hagabacka 2	Latomus	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Finnby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6657 11 Y= 2481 66 Z= 22 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6.5 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Finnby
 KR-tunnus ja tila: 220-423-0006-0013 Snörs

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan eteläosassa Kudibyntien eteläpuolella kohoavan Hagabackan mäellä, 200 metriä Snörsin tilalta lounaaseen. Paikka on savipeltojen ympäröimän korkean kalliomäen koillisreunaa, muinaisen merenlahden niemessä noin 300 metriä Finbyn (Kungsån) joesta pohjoiseen. Paikalta on hyvä näkyvyys kaakkoon jokilaaksoon ja pohjoiseen Hagaändanin peltoaukealle.

Paikalta on todettu kaksi latomusta, ensimmäinen 1915 (Öhman - Nyberg) ja toinen 1996 (Seppälä). Rakenteensa perusteella rautakautiseksi haudaksi luokiteltava latomus 1 sijaitsee kallion koillisreunassa vanhan Karjaan ja Snappertunan rajalinjan kohdalla, luode - kaakko - suuntaisen kapean terassin päällä. Matala, tasakokoisista kivistä (20-30 cm) koottu nelisivuinen rakennelma (5 x 4 x 0.4 m) vaikuttaa koskemattomalta. Jää epäselväksi onko vanhimmissa tiedoissa tarkoitettu juuri tätä jäännöstä. Kyseessä saattaa olla myös latomuksesta 1 noin 100 m kaakkoon ylempänä toisella kalliolla sijaitseva latomus 2, joka on epäsäännöllinen ja matala (4 x 2 x 0.4 m). Jäännös osuu samalle rajalinjalle kuin latomus 1. Latomusta 2 on käytetty rajamerkinä ja siinä yhteydessä mahdollisesti pengottu.

Aiemmat koordinaatit virheellisiä. Koordinaatit viittaavat kohteeseen Hagabacka 1, kohteen Hagabacka 2 koordinaatit X = 6657 03, Y = 2481 69 Z = 25.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Kartoitus	Nyberg - Öhman	Ks. Cleve 1931.
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 19.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 20.9.1996
 Havaintomahd.: Melko hyvä. Latomuksen 1 ympäristön puustoa kaadettu viime vuosina, latomus 2 kallioalustalla.
 Luokitusehdotus: 1. Maisemallisesti ja rakenteellisesti hyviä tyyppinsä edustajia ja ilmeisesti ainakin toinen koskematon.

Ehd. suoja-alue: Mäen kaksi koillisinta kalliota rinteineen 200 x 100 m.

Laajuuden arviointi: Latomus 1 näkyvien rakenteiden ja lähiympäristön perusteella noin 6 x 6 m, latomus 2 näkyvien rakenteiden perusteella 4 x 2 m. Mäen koillisosan ja molemmat jäännökset kattava alue muodostaa 200 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistajat ovat tietoisia muinaisjäännöksistä.

Lähilöydöt: KARJAA 12 Snörs 200 m koilliseen, KM 4317, soikea tuluskivi (Cleve 1931).

Arkistotiedot: KMDia 35477 - 35481
KMNeg 105065 - 105195

12. Snörs

220 01 0012

Mjtyyppi:	Hauta	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Hauta?	Rautakausi
---	---	--------	------------

SIJAINTI

Alue: Finnby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6657 24 Y= 2481 82 Z= 20 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6.5 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Finnby
 KR-tunnus ja tila: 220-423-0006-0013 Snörs

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan eteläosassa Kudibyntien eteläpuolella Snörsin tilan päärakennuksen kohdalla. Paikka on savipeltojen ympäröimän pienen kalliomäen eteläkärjessä, josta avautuu näkyä kaakkoon muinaisen merenlahden, nykyisen Finbyn (Kungsån) jokilaakson suuntaan.

Paikalta on löydetty nykyisen asuinrakennuksen perustusta tehtäessä 1915 merovingiaikaisen väkipuukon katkelma (KM 6994:1) ja hiilikeskittymä 10 m päässä toisistaan. Kyseessä on mahdollinen hauta tai kalmisto, josta 200 m lounaaseen sijaitsevat Hagabackan latomukset (KARJAA 11).

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Irtolöytö	Nyberg	J. Nybergin kartta löytöpaikasta. Löydöt: KM 6994:1-2
1996	Inventointi	Seppälä	Gun-Gerd Broman kertoi löytäneensä joskus pihalta rautaesineen katkelman, joka kuvauksen perusteella saattaisi olla angon katkelma. Broman oli ottanut löydön talteen, muttei inventointihetkellä muistanut minne oli pannut sen.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 20.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Löytöpaikalla on asuinrakennus ja pihanurmikko.
 Luokitusehdotus: 2/3. Mahdollisen muinaisjäännöksen luonteen ja säilyneisyyden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Rakennus lähiympäristöineen noin 20 x 30 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: Maanomistajat ovat tietoisia löytöpaikasta.

Lähilöydöt: KARJAA 11 Hagabackan latomukset 200 m lounaaseen samalla tilalla, KM
4317, soikea tuluskivi (Cleve 1931).

Arkistotiedot: KMNeg 105066

13. Bergvalla

220 01 0013

Mjytyyppi: Asuinpaikka Ajoitus: Multiperiod
Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1 - Asuinpaikka Kivikausi/pronssikausi/rautakausi

SIJAINTI

Alue: Sutarkulla
Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
Koordinaatit: X= 6657 62 Y= 2480 19 Z= 17
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6.5 km etelälounaaseen.
Laajuus: 300 x 200 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Sutarkulla
KR-tunnus ja tila: 220-452-0001-0004 Bergvalla
Rekisterikylä: Rullarsböle
KR-tunnus ja tila: 835-476-0001-0004 Rullarsböle

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa osittain Tammisaaren puolella, Snappertunantietä Sutarkullaan johtavan tien alkupään molemmin puolin. Paikka on mäntymetsää kasvavaa kangasta, jonka keskellä kulkee luode -kaakko -suuntainen suonotkelma. Tätä muinaista merensalmea reunustavat sora- ja hiekkaterassit, joita rajautuvat koillisessa, idässä ja lännessä kalliopaljastumiin. Suo jakaa maaston lounaiseen ja koilliseen osaan. Karjaan puoleinen pohjoisosa Sutarkullantiestä luoteeseen on hiekanoton rikkoma. Ratsupolkujen kuluttamassa eteläosassa voidaan erottaa kolme selvää terassia.

Asuinpaikka on todettu 1983 (Sarvas - Hirviluoto), jolloin pohjoisosan hiekkakuopan ja Sutarkullantien välisellä kapealla kannaksella havaittiin tien reunassa kahden kuoppalieden (2 x 0.9 m) jäännökset. Tulisijat tutkittiin 1991 koekaivauksissa (Moisanen), joissa selvitettiin myös ympäröivän muinaisjäännöksen laajuutta. Liedet olivat löydöttömiä, mutta samalta terassilta (17 m mpy) saatiin talteen saviastianpaloja, kvartsia ja palanutta luuta sekä todettiin kolmas tulisija. Eteläosasta tavattiin vähän löytöjä ja likamaata kahdelta alimmalta terassilta (18-20 m, 14-16 m mpy). Korkeuden ja keramiikan koristelun - kuopat, naarmutus tai tekstiilikuviointi - perusteella alueella on oleskeltu ainakin kivikauden lopulla ja pronssikaudella. Kuoppaliedet saattavat ajoittua toisesta otetun radiohiiliajoituksen (Hel-3125, 1710±100 BP) mukaan roomalaiseen rautakauteen. Alimmalta terassilta on myös rautakauteen viittaavia havaintoja ja löytöjä, muun muassa rautakuonaa, joka voi kuitenkin liittyä alueen historiallisiin hiilimiiluihin.

TUTKIMUSHISTORIA

1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 42.
1983	Tarkastus	Sarvas - Hirviluoto	Anja Sarvaksen välittämä tieto Sutarkullaan menevän tien varressa havaitusta lieden profiilista. Hirviluoto mainitsee paikalta löydetyn keramiikkaa, jota ei ilmeisesti ole kokoelmissa. Löydöt: ?
1991	Kaivaus	Moisanen	Kenttätyössä tutkittiin aiemmin todetut lieden jäännökset sekä alueen laajuutta

koekaivauksin, joissa kohde varmistui kivi- ja metallikautiseksi asuinpaikaksi. Tutkimusalueen koordinaatit X = 6657 32-67 Y = 2479 98 - 2480 24. Tutkittu tasokaivauksena ja koekuoppina 73 m² noin 3 hehtaarin alueella. Löydöt: KM 27027:1-49

1996 Inventointi Seppälä Muinaisjäännöksessä ei todettu kaivauksen 1991 jälkeen tapahtuneita muutoksia.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 19.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen.
 Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännös on osittain tuhoutunut.
 Ehd. suoja-alue: Koekaivauksin määritelty alue.
 Laajuuden arviointi: Koekaivauksin ja topografian perusteella määritellyn lounais - koillis -suuntaisen alueen laajuus 300 x 200 m. Rajattu lounaassa Snappertunantiehen.
 Suunn. maankäyttö: Alueella hiekanottoa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: TAMMISAARI Rullarsböle Kasberget, pronssikautisia rökkiöitä, 350 m kaakkoon.
 Arkistotiedot: KMNeg 105059

14. Nygranns

220 01 0014

Mjytyyppi:	Polttohauta	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Polttohauta	Rautakausi
---	---	-------------	------------

SIJAINTI

Alue: Finnby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6657 70 Y= 2481 71 Z= 15 - 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Finnby
 KR-tunnus ja tila: 220-423-0008-0000

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan eteläosassa Kungsån länsipuolella Finnbyn Nygrannsin talosta 200 m etelälounaaseen. Paikka on savimaiden ympäröimä pieni kalliokumpare (50 x 50 m) moreenimäkien rajaaman peltoaukean länsireunassa, muinaisen merenlahden pohjukassa. Harvaa lehtimetsää kasvavalla kumpareella on kaksi talousrakennusta.

Muinaisjäännös on todettu ja tutkittu 1915 (Hackman; Nyberg - Öhman). Kansainvaellusaikainen hautaus löytyi Nygrannsin riihen perustusta tehtäessä ja ehti suurimmaksi osaksi tuhoutua ennen tarkempia tutkimuksia. Löydöt - koruja, aseita, keramiikkaa ja palanutta luuta - ovat pääasiassa seulotusta kulttuurikerroksesta. Paikalta talteen saaduista esineistä taivutetut miekka ja keihäänkärki oli löydetty hiiliä ja kiviä sisältäneestä kuopasta 30 cm:n syvyydestä. Muinaisjäännöksen kokonaislaajuudeksi on arvioitu 8 x 4.5 m ja suunnaksi etelä - pohjoinen. Sen rakenteesta ei ole tarkkaa tietoa, mutta kyseessä on todennäköisesti yhden tai useamman polttohautauksen rippeet.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Kaivaus	Hackman	- Löydöt: KM 6964:5-10
1915	Kaivaus	Nyberg - Öhman	- Löydöt: KM 6973:1-10
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 20.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 20.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Muinaisjäännöksestä ei havaittu mitään merkkiä. Samalla paikalla edelleen rakennus.
 Luokitusehdotus: 3. Muinaisjäännös on kokonaan tuhoutunut.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Muinaisjäännöksen laajuudeksi arvioitu 8 x 4.5 m, mäen laajuus 80 x 80 m.
 Suunn. maankäyttö:
 Rauh.toimenpiteet:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 11 Hagabacka ja KARJAA 12 Snörs 500 - 600 m etelään.

Arkistotiedot:	KMDia	35482	
	KMNeg	105067	- 105069

15. Sutarkulla

220 01 0015

Mjytyyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Keskiaika
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Keskiaika
---	---	--------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Sutarkulla
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6658 23 Y= 2480 68 Z= 15 - 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km lounaaseen.
 Laajuus: 200 x 150 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Sutarkulla	
KR-tunnus ja tila:	220-452-0001-0002	Sutarkulla
Rekisterikylä:	Sutarkulla	
KR-tunnus ja tila:	220-452-0001-0003	Bergäng

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven eteläpuolella, Sutarkullan talosta 500 m lounaaseen peltojen ympäröimällä, sekametsää kasvavalla mäellä. Ympäristöstään noin 15 m kohoavan, etelä - pohjois -suuntaisen kalliomäen (160 x 100 m) rinteet ovat erityisesti pohjoisessa ja luoteessa hyvin jyrkät. Rinteiden alapuolella maasto laskee loivasti savipelloille. Mäki on myös luonnonsuojelualuetta.

Paikka on todettu 1931 (Cleve). Mäen eteläreunaa kiertää leveä maasta ja kivistä kasattu valli, jonka eteläpuolella on esilinnaksi tulkittu terassi. Vallin lisäksi mäellä on havaittu muita, epävarmoja kiveyksiä. Mäen länsirinteen suuntainen rakennelma on todennäköisesti myöhäinen aita (vrt. KARJAA 16 Bergäng). Hyvin säilynyt valli erottuu hoidon ansiosta selvästi ympäristöstään. Linnan eteläpuoliselta pellolta on inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen) saatu talteen rautakautinen saviastianpala ja kvartsia. Myös Sutarkullantien itäpuolelta, noin 200 m siitä kaakkoon olevalta pieneltä kalliomäeltä, on todettu hoidon yhteydessä ja 1996 inventoinnissa (Seppälä) vallimaista kiveystä. Sen yhteys varhaiskeskiaikaisiksi ajoitettuihin linnarakenteisiin on kuitenkin epäselvä.

TUTKIMUSHISTORIA

1931 Inventointi	Cleve	Nr. 18.
1983 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 43. Löydöt: KM 22344:1-2
1991 Hoito	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	19.9.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta hoidetaan.
Luokitusehdotus:	1. Ehjä, maisemallisesti edustava kokonaisuus.
Ehd. suoja-alue:	Luonnonsuojelualuetta vastaavasti koko mäki lähiympäristöineen 200 x 150 m.

Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden ja topografian perusteella mäki 160 x 100 m, peltojen rajaama alue 200 x 150 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 16 Bergäng 150 m pohjoisluoteeseen.

Arkistotiedot:	KMDia	35483	
	KMNeg	105060	- 105061

16. Bergäng

220 01 0016

Mjytyyppi:	Kivirakenne ei määritelty	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Kiviaita?	Ajoittamaton
---	---	-----------	--------------

SIJAINTI

Alue: Sutarkulla
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6658 38 Y= 2480 64 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Sutarkulla
 KR-tunnus ja tila: 220-452-0001-0002 Sutarkulla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven etelärannalla, noin 400 m Sutarkullan talosta lounaaseen, peruskartan Rikullen -nimisellä mäellä. Luode - kaakko -suuntaista, noin 10 metriä ympäristöstään kohoavaa moreenimäkeä (150 x 100 m) ympäröivät koillisesta lounaaseen alavat savipellot ja luoteessa järvenrantasuo. Mäen korkeammassa länsipäässä kasvaa sekametsää, itäpäässä pensaikkoa.

Mäen etelärinteen keskivaiheilla on inventoinnissa 1983 (Hirviluoto - Suominen) todettu suurista kivistä tehty, useita kymmeniä metrejä pitkä pohjois - etelä -suuntainen kiviaita. Mäkeen avatuista koekuopista ei ole hiiltä lukuun ottamatta löydetty mitään. Kiviäidasta 7 metriä pohjoiseen tehdyssä koekuopassa on havaittu tummaa maata ja runsaasti palaneita kiviä. Rakennelman ajoitus ja tarkoitus on toistaiseksi epäselvä, mutta se saattaa liittyä mäen länsireunassa kulkevaan tilarajaan tai 150 m eteläkaakossa sijaitsevaan Sutarkullan muinaislinnaan (KARJAA 15).

TUTKIMUSHISTORIA

1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 44.
1996	Inventointi	Seppälä	Mäki, jolla jäännös sijaitsee, on peruskartassa nimeltään Rikullen.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 19.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Mäki on kasvamassa umpeen.
 Luokitusehdotus: 2. Ajoituksen ja tarkoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Kokonaislaajuutta ei voitu peittävän kasvillisuuden takia arvioida luotettavasti, aiempien perusteella mäen eteläosa.
 Suunn. maankäyttö:
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: KARJAA 15 Sutarkulla, keskiaikainen muinaislinna, 150 metriä eteläkaakkoon.

Arkistotiedot:

KMDia

35484

17. Brobacka

220 01 0017

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Multiperiod
Lukumäärä:	21	Rauhoituslka:	1

KOHTEET

1	Brobacka 1	Latomus	Rautakausi
2	Brobacka 2	Latomus	Rautakausi
3	Brobacka 3	Röykkiö	Rautakausi?
4	Brobacka 4	Röykkiö	Ajoittamaton
5	Brobacka 5	Kiinteä muinaisjäännös	Ajoittamaton
6	Brobacka 6	Röykkiö	Rautakausi?
7	Brobacka 7	Röykkiö	Historiallinen?
8	Brobacka 8	Röykkiö?	Ajoittamaton
9	Brobacka 9	Röykkiö	Ajoittamaton
10	Brobacka 10	Röykkiö	Historiallinen?
11	Brobacka 11	Röykkiö	Ajoittamaton
12	Brobacka 12	Röykkiö	Historiallinen?
13	Brobacka 13	Kuoppa	Historiallinen?
14	Brobacka 14	Kuoppa	Historiallinen?
15	Brobacka 15	Kuoppa	Historiallinen?
16	Brobacka 16	Kuoppa	Historiallinen?
17	Brobacka 17	Rakennuksenperusta	Historiallinen
18	Brobacka 18	Rakennuksenperusta	Historiallinen
19	Brobacka 19	Rakennuksenperusta	Historiallinen
20	Brobacka 20	Viljelyjäännös	Historiallinen
21	Brobacka 21	Uuni	Historiallinen

SIJAINTI

Alue: Degerby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6659 35 Y= 2480 14 Z= 15 - 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5 km lounaaseen.
 Laajuus: 600 x 160 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Degerby
 KR-tunnus ja tila: 220-403-0001-0027 Degerby
 Rekisterikylä: Degerby
 KR-tunnus ja tila: 220-403-0001-0029 Krogen

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven länsirannalla kantatieltä 53 noin 500 m etelään. Paikka on kahden korkeahkon moreeni-kalliomäen muodostama etelä - pohjois - suuntainen saareke (600 x 160 m), joka ympäröivät länteen, kaakkoon ja itään viettävät hiesu- ja savipellot. Eteläisemmän mäen lounaisreunassa avautuu pitkä kalliojyrkäne ja pohjoisemmankin mäen laella on laaja kalliopaljastuma. Alueen vaihteleva kasvillisuus ja maanpinnan muodot kertovat ihmisen pitkäaikaisesta vaikutuksesta. Eteläisen mäen avokalliota ympäröi pähkinälehto, itärinteessä kasvaa niittyä ja vanhan torpan pihapiirin villiintyneitä lajeja. Pohjoisemmalla mäellä on

kalliokettoa ja mäkien väliin jäävässä notkelmassa vanhan pellon paikalle syntyneitä niittyä. Historiallisesti monikerroksinen ja arvokkaana maisemakokonaisuutena pidetty alue on ollut vuodesta 1990 alkaen yksi Uudenmaan muinaisjäännösten hoidon pääkohteita.

Brobäckassa on todettu useita erityyppisiä ihmisen toiminnasta syntyneitä jäännöksiä, jotka ajoittuvat rautakaudelta 1900-luvun alkuun. Esihistoriallisiksi tulkitut muinaisjäännökset keskittyvät eteläisen mäen laelle ja pohjoisen mäen etelärinteeseen. Ensimmäisiä tunnettuja muinaisjäännöksiä ovat eteläisemmän laelta todetut nelisivuiset latomukset, joista latomus 1 (Brobäck 1) on tutkittu 1966 ja 1968 (Meinander). Etelä - pohjois -suuntainen latomus (10 x 8 m) sijoittuu roomalaisajalle tai kansainvaellusajan alkuun, mutta siitä on myös löydetty 800-luvun rengassolki, ns. Karjaan solki. Jäännöksestä 20 m lounaaseen alempana mäessä sijaitsee tutkimaton latomus 2 (Brobäck 2), joka on niin ikään etelä - pohjois -suuntainen mutta edellistä pienempi (8.5 x 7 m).

Latomusten lisäksi alueelta on havaittu inventoinnissa 1983 (Hirviluoto - Suominen) ja hoitoon liittyneissä kartoituksissa 1990 ja 1992 (Moisanen) ainakin 9 rökkiötä, joiden ajoitus ja tarkoitus vaihtelevat mahdollisista rautakautisista haudoista myöhäisiin uuneihin. Jälkimmäisiin kuuluva jäännös (Brobäck 11) on tutkittu 1992 (Moisanen). Eteläisen mäen itärinteestä on tavattu myös ilmeisesti vielä 1900-luvulla pystyssä olleen torpan ja siihen kuuluneiden rakennusten jäännöksiä ja pihapiiriin liittyviä rakennelmia. Torpan lähistöllä erottuvat peltoterassit ovat nykymuodossaan historialliselta ajalta, mutta voivat periytyä rautakaudelta. Myös eteläisen ja pohjoisen mäen väliin jäävässä notkelmassa on säilynyt vanhojen peltojen palstoja, ojituksia ja viljelyrökkiöitä.

TUTKIMUSHISTORIA

1966	Kaivaus	Meinander	Latomus 1. Ei kertomusta. Löydöt: KM 17055:1-279
1968	Kaivaus	Meinander	Latomus 1. Ei kertomusta. KM 17055:326-328 arkeologikongressin 1967 retkellä poimittuja. Löydöt: KM 17055:280-328
1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 35a-b - 39 Brobäck 1-6. Löydöt: KM 22431:1-7
1990	Hoito	Moisanen	Latomus 1. Löydöt: KM 26097
1992	Koekaivaus	Moisanen	Yleiskartta 1:1000. Tutkittu historiallisen ajan uuniksi osoittautunut Brobäck 11 ja seulottu Meinanderin latomuksen 1 (Brobäck 1) kaivauksista 1966 ja 1968 jäänyt maakasa. Löydöt: KM 27419:1-57
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	3.10.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta hoidetaan ja muinaisjäännökset erottuvat selvästi ympäristöstään.
Luokitusehdotus:	1. Historiallisesti monikerroksinen ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus.
Ehd. suoja-alue:	Koko Brobäck rinteineen 600 x 160 m.
Laajuuden arviointi:	Näkyvien raketeiden perusteella koko alue 600 x 160 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	
Lähilöydöt:	KARJAA 19 Själdberget, kaksi rautakautista? latomusta, 400 m koilliseen.

Arkistotiedot:	KMDia	35485	
	KMNeg	105123	- 105197

18. Västre

220 01 0018

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	3	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Västre 1	Latomus	Rautakausi
2	Västre 2	Latomus	Rautakausi?
3	Västre 3	Röykkiö	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Västanby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6659 49 Y= 2482 18 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Västanby
 KR-tunnus ja tila: 220-455-0003-0004 Klockars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven kaakkoispuolella, noin 750 m Klockarsin tilalta lounaaseen. Paikka on savipeltojen reunustaman kallio-moreenimäen itäosan koilliseen ja kaakkoon viettävässä metsärinteessä. Laidunnuksen ansiosta alueen muinaisjäännökset erottuvat selvästi ympäristöstään. Kohdasta on hyvä näkyvyys peltojen yli itään Kungsån laaksoon.

Alueelta on todettu 1915 (Nyberg - Öhman; Svaetichin) yksi latomus ja 1996 (Seppälä) latomus ja röykkiö. Muinaisjäännöksiä ei ole tutkittu, mutta ainakin toinen latomuksista on rakenteen perusteella rautakautinen hauta. Muinaisjäännösmekin kohdalla oleva, osittain pengottu latomus on matala (7 x 5 x 0.4 m) ja melko tasakokoisista (30-50 cm) kivistä kasattu. Se on epäsäännöllisen soikea, mutta on luultavasti alun perin ollut luode - kaakko -suunnassa nelisivuinen. On epäselvää, tarkoitetaanko vanhimmista tiedoissa tätä jäännöstä vai siitä noin 100 m lounaaseen korkeammalla kalliolla sijaitsevaa luode - kaakko -suuntaista neliömäistä rakennelmaa (6 x 3 x 1 m), joka on koottu lohkaremaisista (50-100 cm) kivistä. Latomuksen vieressä on pienehköistä (20-30 cm) kivistä koostuva matala, epämääräisen soikea röykkiö (3 x 2 0.3 m). Sen suhde latomukseen jää avoimeksi, kivet saattavat olla jopa jälkimmäisestä purettuja. Jäännösten ajoitus ja tarkoitus on niin ikään epävarma, mutta rakenteen ja sijainnin perusteella ne ovat ilmeisiä rautakauden hautoja.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Kartoitus	Svaetichin	Vrt. kuva 4518. Viittaa latomukseen 2?
1915	Tarkastus	Nyberg - Öhman	Ks. Cleve 1931.
1931	Inventointi	Cleve	Nro 14.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 23.9.1996
 Havaintomahd.: Hyvä. Jäännökset erottuivat metsälaidunnuksen ansiosta hyvin ympäristöstään.

Luokitusehdotus: 1. Mahdollisesti pengottunakin latomus 1 hyvä tyyppinsä edustaja.

Ehd. suoja-alue: Kaikki muinaisjäännökset kattavana mäen itäinen osa 200 x 200 m.

Laajuuden arviointi: Näkyvät rakenteet.

Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa. Aluetta laidunnetaan.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen ainakin latomuksesta 1.

Lähilöydöt: KARJAA 20 Nyåkerskullen, latomus 150 m koilliseen.

Arkistotiedot: KMDia 35486 - 35487
KMNeg 105073 - 105078

19. Själdberget

220 01 0019

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Själdberget 1	Latomus	Rautakausi?
2	Själdberget 2	Latomus	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6659 53 Y= 2480 44 Z= 20 - 29
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Degerby	
KR-tunnus ja tila:	220-403-0001-0029	Krogen
Rekisterikylä:	Läpp	
KR-tunnus ja tila:	220-409-0001-0029	Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven länsirannalla, korkean ja kallioisen Själdbergetin kaakkoispäässä olevalla mäellä. Paikka on pääasiassa mäntyä ja kuusta kasvavaa, sammaleen ja varpujen peittämää kalliota. Mäen halki kulkee luode - kaakko -suunnassa Degerbyn ja Lepin välinen raja. Paikalta on Lepinjärven rantaan 100 metriä.

Mäen kaakkoisreunasta on 1914 (Nyberg - Öhman) ja 1931 (Cleve) todettu kaksi latomusta. Degerbyn puolella rajaa sijaitseva latomus 1 on mahdollisesti tehty spiraalin tai sisäkkäisten kehien muotoon (7.5. x 8 m). Isohkoista kivistä (0.5 m) kootun rakennelman koillisreunassa on luode - kaakko -suuntainen kivirivi. Sen yhteys latomukseen on epäselvä, koska paikalta on kulkenut samansuuntainen raja-aita. Inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen) tehdyt koekuopat ovat olleet löydöttömiä. Latomus on pahasti puuston peitossa ja vaikea havaita. Latomus 2 sijaitsee kalliotasanteella, noin 20 m latomuksesta 1 pohjoisluoteeseen. Isohkoista kivistä (50 cm) kootun epäsäännöllisen ja sammaleen peittämän latomuksen koko on 5 x 5 x 0.5 m. Jäännösten tarkoitus ja ajoitus jää toistaiseksi epävarmaksi, mutta rakenteen ja sijainnin perusteella ne voivat olla rautakautisia hautoja.

TUTKIMUSHISTORIA

1931	Inventointi	Cleve	Nr. 1:1-2.
1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 34 Själdberget.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 27.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Osa alueesta on tiheän puuston peitossa.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännösten luonteen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue: Koko Själdbergetin kaakkoispäässä oleva mäki.

Laajuuden arviointi: Näkyvine rakenteiden perusteella latomus 1 noin 8 x 8 m, latomus 2 noin 5 x 5 m. Muinaisjäännökset sijoittuvat noin 20 x 10 metrin alueelle.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 17 Brobacka, muinaisjäännöskompleksi, 400 m lounaaseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105127

20. Nyåkerskullen

220 01 0020

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Västanby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6659 52 Y= 2482 33 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Västanby
 KR-tunnus ja tila: 220-455-0003-0004 Klockars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven kaakkoispuolella, noin 600 metriä lounaaseen Klockarsin tilan päärakennuksesta. Paikka on savipeltojen ympäröimällä pitkänomaisella luode - kaakko -suuntaisella moreenimäellä (100 x 40 m), jonka luoteispäässä on kalliopaljastuma. Laella kasvaa harvaa puustoa, enimmäkseen mäntyjä. Mäen lounaispäässä sijaitsee talousrakennus, jollainen on aiemmin ollut myös kaakkoisosassa.

Mäen laella, noin 10 metriä talousrakennuksesta pohjoiseen sijaitseva, suurehkoista kivistä (50 - 100 cm) koottu nelisivuinen latomus (6 x 5 x 0.5 m) on todettu 1915 (Svaetichin; Nyberg - Öhman), jolloin siitä on myös tavattu löytöjä, muun muassa kuolaimien katkelma. Latomuksesta erottuvat vain reunakivet. Osa kivistä on mahdollisesti siirretty pois. Jäännöksen eteläpäässä on lounaispuolisesta pellostä poistettu rajakivi, jossa on merkintä 92. Vanhimpien tietojen mukaan mäellä olisi ollut kaksikin latomusta, mutta vain yksi on havaittu inventoinneissa 1931 (Cleve) ja 1996 (Seppälä).

Peruskartan (1990) muinaisjäännösmerkki viittaa mäen itäreunaan kasattuihin pellostä raivattuihin kiviin. Muinaisjäännös merkistä noin 10 metriä luoteeseen.

TUTKIMUSHISTORIA

1915 Irtolöytö	Nyberg - Öhman	- Löydöt: KM 6964:2-4
1915 Kartoitus	Svaetichin	Merkitty kaksi latomusta.
1931 Inventointi	Cleve	Nr. 15.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 23.9.1996
 Havaintomahd.: Hyvä. Jäännös erottui melko selvästi ympäristöstään. Mäkeä pidetään avoimena.
 Luokitusehdotus: 1. Osittain pengottunakin hyvä muinaisjäännöstyypinsä edustaja.
 Ehd. suoja-alue: Peltojen rajaama mäki 100 x 40 m.

Laajuuden arviointi:	Näkyvien rakenteiden perusteella 6 x 5 m, lähiympäristö mukaan luettuna 10 x 10 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännösten rauhoituksesta.
Lähilöydöt:	KARJAA 18 Västre 150 m länsilounaaseen.
Arkistotiedot:	KMDia 35488 - 35490
	KMNeg 105070 - 105203

21. Vidbergsåkerskullen

220 01 0021

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Grabbacka
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6659 56 Y= 2483 37 Z= 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km etelään.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Grabbacka
 KR-tunnus ja tila: 220-424-0001-0033 Grabbacka

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Kungsån itäpuolella noin 350 m Grabbackan talosta eteläkaakkoon, savipeltojen ympäröimän kapean havupuuvaltaisen kalliomäen pohjoispäässä. Noin 150 mäestä pohjoiseen virtaa pieni puro Kungsån jokeen. Paikka on pohjoiseen viettävän kalliopaljastuman itäisivussa noin 30 m saarekkeen pohjoisreunassa kulkevassa sähkölinjasta etelään.

Jäännös on todettu ja tutkittu 1916 (Nyberg), jolloin se oli jo ehtinyt osaksi tuhoutua. Tutkimusten mukaan matala luode - kaakko -suuntainen latomus (6 x 3 x 0.5 m) oli tehty kallion kylkeä hyväksi käyttäen isohkoista kivistä (50 cm) nelisivuiseksi. Sisusta oli täytetty pienemmillä kivillä, joiden seasta tavattiin muutamia löytöjä. Niiden perusteella latomuksessa on roomalais-kansainvaellusajan hautaus. Kaivausten jälkeen entistetty muinaisjäännös on nykyisin mäntyjen ja katajien peitossa.

TUTKIMUSHISTORIA

1916	Kaivaus	Nyberg	- Löydöt: KM 7099; KM 7131:1-6
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 12.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 24.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Jäännös oli kokonaan sammaleen peitossa.
 Luokitusehdotus: 3. Jäännös on kokonaan tutkittu.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

KMNeg

105083 - 105192

22. Bockklint

220 01 0022

Mjytyyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Rautakausi?
---	---	--------------	-------------

SIJAINTI

Alue:	Västanby
Peruskartta:	2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6659 57 Y= 2481 74 Z= 20 - 35
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 4 km etelälounaaseen.
Laajuus:	100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Västanby
KR-tunnus ja tila:	220-455-0002-0008 Snobbers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven rannasta 200 metriä kaakkoon, Sutarkullantien kaakkoispuolella, Brynickbackan ja Västanbyn rajalla. Paikka on lounais - koillis - suuntaisen kallio - moreenialueen luoteisreunassa kohoava jyrkkärinteinen pieni kalliomäki (80 x 60 m), jonka laella kasvaa harvaa mäntymetsää. Muinaislinnaa ja sen lähiympäristöä on hoidettu poistamalla mäen kaakkois- ja luoteisrinteistä kasvillisuutta. Paikalta avautuu laaja näkymä yli Lepinjärven.

Muinaisjäänös on todettu ja kartoitettu 1928 (Hackman). Paikkaa ei ole tarkemmin tutkittu, mutta mäen etelä- ja kaakkoisreunassa on muinaislinnan muuriksi tulkittua kiveystä. Yli 15 metriä ympäristöstään kohoava mäki sopii topografialtaan ja sijainniltaan hyvin muinaislinnaksi. Mäen rinteet ovat varsin jyrkät lukuun ottamatta etelä- ja kaakkoispuolta, jotka erottavat sen itäpuolella kohoavasta suuremmasta mäestä. Etelä- ja kaakkoisreunaan on rakennettu 56 metriä pitkä ja noin 3 metriä leveä suurista kivistä ja lohkareista koottu valli, jonka koillispuolella erottuu 2 metrin levyinen mahdollinen porttiaukko.

Nimi Bockklint on myöhäissyntyinen; sen on paikalle antanut muinaisjäänöksen Hackmanille esitellyt Volmar Svaetichin 1928.

TUTKIMUSHISTORIA

1928	Tarkastus	Hackman	Kuvaus, kartta ja valokuvia Storsvedbergetin (KARJAA 26) kaivauskertomuksessa.
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 17.
1993	Hoito	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	19.9.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta hoidetaan.
Luokitusehdotus:	1. Koskematon, hoidettu muinaisjäänös, joka sopii tutustumiskohteeksi.
Ehd. suoja-alue:	Vähintään arvioitu laajuus 100 x 100 m.

Laajuuden arviointi: Maaston perusteella kalliomäki rinteineen vähintään 100 x 100 metrin alalta.

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 26 Storsvedberget, rautakautinen kalmisto, 450 m koilliseen.

Arkistotiedot:	KMDia	35491	- 35492
	KMNeg	105062	- 105196

23. Stora Näset

220 01 0023

Mjytyyppi:	Polttokalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Polttokalmisto	Rautakausi
---	---	----------------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6659 75 Y= 2480 78 Z= 10 - 15
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4.5 km lounaaseen.
 Laajuus: 100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla, Bäljarsin peltoaukean alareunassa. Stora Näset on savi- ja hiesupeltojen ympäröimä, eteläosastaan tiheää sekametsää kasvava ruohottunut mäki (100 x 100 m), jonka laella on kalliopaljastuma. Mäen pohjoispuoli on peltona. Ilman peittävää kasvillisuutta paikalta on suora yhteys 100 metrin päässä olevaan rantaan.

Muinaisjäännös on todettu 1981 inventoinnissa (Hirviluoto - Suominen) mäen itäosaan kaivettujen koekuoppahavaintojen pohjalta. Likamaakerroksen, palaneen kiveyksen ja saviastianpalojen perusteella paikka on tulkittu polttokalmistoksi. Muinaisjäännös ulottuu luultavasti koko Stora Näsetin alueelle. Mahdollisesti se jatkuu myös pohjoispuolisessa pellossa, vaikkei siitä toistaiseksi olekaan tavattu mitään merkkiä. Mäen lounaisrinteessä erottuu yli 20 metrin pituudelta jyrkää vanhaa kivimuuria tai rakennuksen perustaa.

TUTKIMUSHISTORIA

1981 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 9. Löydöt: KM 21368
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 26.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Mäki paikoin tiheän kasvillisuuden peittämää, mutta päältä avoin.
 Luokitusehdotus: 2. Laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: Ainakin metsänä oleva Stora Näsetin alue. Topografisesti yhtenäinen pohjoispuolinen pelto potentiaalia muinaisjäännöstä.
 Laajuuden arviointi: Topografian perusteella muinaisjäännös ulottuu koko Stora Näsetin (100 x 100 m) alueelle. Mahdollisesti se jatkuu myös pohjoisosan pellossa, vaikkei siitä toistaiseksi olekaan tavattu mitään merkkiä.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: KARJAA 25 Lilla Näset, kuppikallio/polttokalmisto 250 m koilliseen.

Arkistotiedot:

KMNeg

105099

24. Hemåkerskullen

220 01 0024

Mjityyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	Hemåkerskullen 1	Röykkiö	Rautakausi
2	Hemåkerskullen 2	Röykkiö	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Västanby
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6659 76 Y= 2482 68 Z= 22 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 3.5 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Västanby
 KR-tunnus ja tila: 220-455-0003-0004 Klockars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven kaakkoispuolella, Klockarsin tilan pihapiirissä, talosta 250 m etelään. Paikka on peltojen ympäröimän korkeahkon, etelä - pohjois -suuntaisen kalliomaen etelään ja kaakkoon viettävää itäreunaa, jossa kasvaa harvaa kuusivaltaista sekametsää. Itäosan maaperä on kivistä hiekkaa. Mäen eteläkärjessä erottuu selvä terassi, joka saattaa olla myöhäinenkin. Alueella on laidun ja mäen reunassa kulkeva tilustie. Kohdasta on jyrkästi itään viettävän peltoaukean yli hyvä näkyvyys itään Kungsån laaksoon.

Paikalta on todettu kaksi röykkiötä 1931 (Cleve), jotka olivat jo toteamishetkellä pahasti tuhoutuneita. Eteläisempi maansekainen kehäkiveyksellinen röykkiö (8 x 8 m) on tutkittu 1945 (af Hällström). Röykkiössä on nuoremman roomalaisen rautakauden hautaus, josta on tavattu muun muassa rannerenkaita, solkia ja miekan osia. Myös röykkiön etelä- ja kaakkoispuolella on havaittu löytöjä ja kiveystä, joka on tulkittu polttokalmistoksi tai röykkiöön 1 liittyväksi ulkopuoliseksi hautaukseksi. Röykkiöstä 1 noin 10-15 metriä pohjoiskoilliseen sijaitsee toinen maansekainen röykkiö (12 x 12 m), josta on myös poistettu suuri määrä kiviä. Inventoinnin 1996 (Seppälä) mukaan röykkiön 1 ympäristöön on ajettu täytemaata, mutta röykkiö 2 on edelleen samassa kunnossa.

Peruskartan (1990) merkki noin 40 metriä liikaa luoteessa.

TUTKIMUSHISTORIA

1931	Inventointi	Cleve	Nr. 13:1-2. Löydöt röykkiön 1 etelä - ja kaakkoispuolelta. Löydöt: KM 9393:1-3
1945	Kaivaus	af Hällström	Hemåkerskullen 1 ja siitä eteläkaakkoon oleva alue. Löydöt: KM 11559:1-93
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 23.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Muinaisjäännökset ovat suurimmaksi osaksi tuhoutuneita.
 Luokitusehdotus: 2/3. Vain röykkiö 2 osittain ehjä ja sekin edellyttää lisätutkimuksia.

Ehd. suoja-alue: Røykkiö 2 olisi tutkittava loppuun ja vapautettava rauhoituksesta.
Laajuuden arviointi: Säilynyt røykkiö 2 näkyvien rakenteiden perusteella noin 12 x 12 m.
Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäänöksistä.
Lähilöydöt: KARJAA 20 Nyåkerskullen, latomus, 400 m lounaaseen.
Arkistotiedot: KMDia 35493
KMNeg 105072 - 105200

25. Lilla Näset

220 01 0025

Mjityyppi:	Muinisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Lilla Näset 1	Kuppikallio	Rautakausi
2	Lilla Näset 2	Polttokalmisto	Rautakausi
3	Lilla Näset 3	Asuinpaikka/polttokalmisto	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6659 91 Y= 2480 98 Z= 7 - 9
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km lounaaseen.
 Laajuus: 100 x 80 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla, Bäljarsin peltoaukean alareunassa. Aivan rantaviivan tuntumassa matalana kohoava Lilla Näset on pieni sekametsää kasvava niemi (100 x 80 m), jossa on kaksi luode - kaakko - suuntaista kalliopaljastumaa. Ympäristöstään selvästi erottuvien kalliokohoumien väliin jää ruohikkoinen tasanne. Niemeä reunustaa 7-8 metrin korkeuskäyrää noudatteleva terassi, joka on jyrkimmillään järven puolella. Kohdasta on hyvä näkyvyys 100 m päässä olevan Lepinjärven rantaan. Alue on vielä 1960-luvulla ollut laitumena. Saarekkeen edustalla järven rannassa on lintutorni.

Paikalta on todettu 1981 inventoinnissa (Hirviluoto - Suominen) kuppikallio ja sen eteläpuolelta löydöllinen kulttuurikerros, josta on koekaivauksissa 1996 (Fast) paljastunut polttokalmisto. Kuppikallio on niemen pohjoisen kalliopaljastuman (30 x 10 m) korkeamman kaakkoispään laella, johon on hakattu 9-11 kuoppaa (5 cm) noin 60 x 40 cm:n alueelle. Kuopat ovat yhtä (kuppi 1) lukuun ottamatta matalia (5 mm) ja melko epäselviä. Kuppikallio liittyy todennäköisesti polttokalmistoon, joka ajoittuu löytöjen - muun muassa kolme keihäänkärkeä, helmen katkelma, keramiikkaa, palanutta luuta - mukaan kansainvaellusajalle. Koekuopista on tavattu asuinpaikkaan tai kalmistoon viittaavia merkkejä myös eteläisen kalliokumpareen ympäristöstä. Muinajäännös ulottuukin ilmeisesti yhtenäisenä koko Lilla Näsetin alueelle. Paikalta 250 m lounaaseen sijaitsee Stora Näset (KARJAA 23), jossa on myös todennäköinen polttokalmisto.

TUTKIMUSHISTORIA

1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 10a-b ja 11 yhdistetty. Löydöt: KM 21369:1-5
1996	Inventointi	Seppälä	-
1996	Koekaivaus	Fast	- Löydöt: KM 29905:1-37.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 26.9.1996

Havaintomahd.:	Kohtalainen. Aluetta peittää paikoin tiheä kasvillisuus.		
Luokitusehdotus:	1. Yhtenäinen, ilmeisesti ehjänä säilynyt monipuolinen ja tieteellisesti merkittävä kokonaisuus.		
Ehd. suoja-alue:	Koko Lilla Näsetin alue 100 x 80 m.		
Laajuuden arviointi:	Koekuopien ja topografian perusteella koko Lilla Näset 100 x 80 m.		
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.		
Rauh.toimenpiteet:	-		
Lähilöydöt:	KARJAA 23 Stora Näset, polttokalmisto, 250 m lounaaseen.		
Arkistotiedot:	KMDia	35494	- 35495
	KMNeg	105097	- 105098

26. Storsvedberget

220 01 0026

Mjityyppi: Kalmisto Ajoitus: Rautakausi
Lukumäärä: 5 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1	Storsvedberget 1	Latomus	Rautakausi
2	Storsvedberget 2	Latomus	Rautakausi
3	Storsvedberget 3	Kiveys	Rautakausi
4	Storsvedberget 4	Kiveys	Rautakausi
5	Storsvedberget 5	Latomus	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Västanby
Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA merkitty peruskartalle
Koordinaatit: X= 6659 94 Y= 2482 02 Z= 22 - 25
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 3.5 km etelälounaaseen.
Laajuus: 80 x 80 m

KIINTEISTÖ

Västanby 220-455-0002-0008 Snobbers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven kaakkoispuolella, 150 m rannasta kaakkoon. Paikka on suurehkon moreeni-kallioalueen lounaiskärjessä erottuva pieni kohouma (80 x 80 m), jonka laella kasvaa pääasiassa kuusta ja nuorta lehtipuuta. Ilman peittävää kasvillisuutta paikalta avautuu laaja näkymä yli Lepinjärven lounaaseen, länteen ja pohjoiseen.

Mäellä on todettu kaksi matalaa kolmisivuista hautalatomusta (7 x 4 m), jotka on tutkittu ja entistetty 1928 (Hackman). Lisäksi niiden läheisyydestä tunnetaan kolme epäsäännöllistä kiveystä, joista nrot 3 ja 5 on kaivettu 1960 (Meinander). Latomuksista ja kiveyksistä on tutkimuksissa tavattu roomalaisaikaisia hautalöytöjä, latomuksesta 2 myös merovingiaikaista esineistöä. Isokiviset kolmisivuiset latomukset 1 ja 2 erottuvat ympäristöstään selvästi, joskin ne ovat muutamien kuusten ja lehtipuiden peitossa. Kiveys 5 on ilmeisesti kokonaan hävinnyt, sillä mäen kaakkoisosasta on kaivausten jälkeen luultavasti otettu maata.

Paikalta 400 m itään sijaitsee KM 14777 ja KM 17642 saviastianpalojen löytöpaikka, joka saattaa olla rautakautinen asuinpaikka. Ks. KM 14777 verifikaatin kartta ja Meinanderin kiitoskirje löytäjälle.

TUTKIMUSHISTORIA

1924	Irtolöytö	Olofsson	Pengottu latomuksesta 1. Löydöt: KM 8501
1928	Kaivaus	Hackman	Tutkittu latomukset 1 ja 2 sekä tehty koekuoppa kiveykseen 3. Löydöt: KM 8895:1-66
1958	Irtolöytö	Snåre	Pengottu kiveyksestä 3 muutamia metrejä latomuksesta 2 länteen. Löydöt: KM 14726
1960	Kaivaus	Meinander	Tutkittu kiveykset 3 ja 5. Löydöt: KM 15021
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 24.9.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Latomukset ovat osittain puuston peitossa.
Luokitusehdotus: 2.
Ehd. suoja-alue: Mäki rinteineen 80 x 80 m.
Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 40 x 40 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksistä.
Lähilöydöt: KARJAA 22 Bockklint 450 metriä lounaaseen; KM 14777, KM 17642
keramiikkaa 400 m itään.
Arkistotiedot: KMDia 35496
KMNeg 105079 - 105199

27. Bäljars 1

220 01 0027

Mjytyyppi:	Polttokalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Polttokalmisto	Rautakausi
---	---	----------------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 07 SNAPPERTUNA
 Koordinaatit: X= 6659 96 Y= 2480 41 Z= 21 - 22
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 .5 km lounaaseen.
 Laajuus: 80 x 50 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla kantatien 53 kaakkoisreunassa olevassa metsäsaarekkeessa Bäljarsin asuinalueen eteläpuolella. Paikka on hiesu- ja savipeltojen ympäröimä luode - kaakko -suuntainen kallio-moreenimäki (80 x 40 m). Matalan, mutta ympäristöstään selvästi erottuvan, sekametsää kasvavan kumpareen eteläosassa kulkee suuri voimalinja. Mäen länsi- ja eteläreunaa on 1996 tehdyissä ojitustöissä kaivettu ja osittain täytetty uudelleen.

Paikka on todettu inventoinnissa 1981 (Hirviluoto -Suominen), jolloin mäen luoteisosaan tehdystä koekuopasta tavattiin polttokalmistoon viittaavaa mustaa maata, kiveystä, saviastianpaloja, kuonaa ja palanutta luuta. Kalmiston laajuus ja tarkka ajoitus ovat toistaiseksi selvittämättä. Topografian perusteella muinaisjäänös ulottuu koko mäen alueelle. Mäen eteläosaan ojituksen yhteydessä avatusta laajahkosta kaivannosta ei kuitenkaan havaittu 1996 inventoinnissa (Seppälä) merkkiä kulttuurikerroksesta. Noin 100 metriä polttokalmistosta pohjoiseen sijaitsee Bäljars 2, mahdollinen rautakautinen asuinpaikka (KARJAA 29).

TUTKIMUSHISTORIA

1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 8 Bäljars. Löydöt: KM 21365:1-11
1996	Inventointi	Seppälä	Mäen eteläosassa havaitun kaivannon takia tehty tarkastus 8.10.1996, jolloin paikalla ollut inventoija Seppälän lisäksi maanomistajan edustajana kaupungingeodeetti Tom Granström, maanvuokraaja Eric Björklöf ja tutkija Marianne Schauman-Lönnqvist. Tarkastuksen yhteydessä on sovittu kaivannon peittämisestä.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 26.9.1996
 Havaintomahd.: Huono. Metsäsaareke on kasvamassa umpeen.
 Luokitusehdotus: 2. Jäänökseen laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.

Ehd. suoja-alue: Koko peltojen rajaama metsäsaareke osittain tuhoutuneenakin.

Laajuuden arviointi: Topografian perusteella koko metsäsaareke 80 x 40 m, kuitenkin vähintään kalliainen luoteispää.

Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: Paikalla käyty maanomistajan edustajan Tom Granströmin kanssa.

Lähilöydöt: KARJAA 29 Bäljars 2 noin 100 m pohjoiseen.

Arkistotiedot: KMDia 35497
KMNeg 105094 - 105209

28. Bäljars maakellari

220 01 0028

Mjtyyppi:	Kalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Kalmisto	Rautakausi
---	---	----------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 01 Y= 2480 81 Z= 14 - 15
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km lounaaseen.
 Laajuus: 30 x 20 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla keskellä Bäljarsin peltoaukeata olevassa pienessä saarekkeessa 250 m kantatiestä 53 kaakkoon. Paikka on savipeltojen ympäröimä matala kallio-moreenikohouma (30 x 20 m), jonka pohjoisosassa on betonista ja kivistä tehdyn maakellarin jäännökset. Saareke on kasvamassa umpeen ja siihen on kasattu vesakkoraivauksen jätettä.

Paikka on todettu inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen), jolloin saarekkeen lounaisreunaan avatusta koekuopasta havaittiin tummaa maata sekä saviastianpaloja, palanutta savea ja luuta. Löytöjen ja topografian perusteella kyseessä on rautakautinen asuinpaikka ja/tai kalmisto.

TUTKIMUSHISTORIA

1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 12. Löydöt: KM 21370:1-3
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 26.9.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Saareke on kasvamassa umpeen ja siihen on kasattu vesakkoraivauksen jätettä.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen luonteen ja säilyneisyyden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Saarekkeen laajuus 30 x 20 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: KARJAA 25 Lilla Näset, rautakautinen muinaisjäännöskompleksi 200 m kaakkoon.
 Arkistotiedot: KMDia 35498
 KMNeg 105095 - 105103

29. Bäljars 2

220 01 0029

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Rautakausi
---	---	-------------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 04 Y= 2480 39 Z= 20 - 22
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 .5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0001-0029 Bäljars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla Bäljarsin peltoaukean laidassa nykyisen kantatien 53 kohdalla. Paikka on entistä Bäljarsin savi- ja hiesupeltoa loivasti etelään ja kaakkoon Lepinjärven suuntaan laskevassa rinteessä.

Paikka on todettu 1979 (Jung - Hirviluoto), jolloin pellolta löytyi rautaesine, saviastianpaloja ja historiallisen ajan materiaalia. Löytöpaikan eteläpuolella nykyisen kantatien 53 kohdalla on tehty koekaivauksia 1981 (Heikkurinen) ennen rakentamista. Koekaivauksissa löytyi muun muassa saviastianpaloja, palanutta savea ja luuta. Tutkimusten perusteella kohdassa on ilmeisesti ollut rautakautinen asuinpaikka, jonka kulttuurikerros on tuhoutunut pitkään jatkuneessa peltoviljelyssä. Asutus liittyy todennäköisesti samaan kokonaisuuteen kuin 100 m etelään sijaitseva Bäljarsin kalmisto (KARJAA 27).

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung - Hirviluoto	Ks. Karjaan ohikulkutien muinaisjäännösten kartoitus. Löydöt: KM 20699:1-7
1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 27.
1981	Koekaivaus	Heikkurinen	- Löydöt: KM 21237:1-26
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 26.9.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Kohdalle on rakennettu kantatie 53, jonka leikkaukset ovat täysin ruohottuneet. Molemmiin tietä on peltoa.
 Luokitusehdotus: 3. Muinaisjäännös oli ilmeisesti tuhoutunut jo ennen tutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi:
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 27 Bäljars 1, kalmisto, 100 m etelään.

Arkistotiedot:

30. Grabbacka Borgberget

220 01 0030

Mjityyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Rautakausi/keskiaika
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Rautakausi/keskiaika
---	---	--------------	----------------------

SIJAINTI

Alue: Grabbacka
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 14 Y= 2483 42 Z= 45
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 3.5 km etelään.
 Laajuus: 150 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Finnbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-422-0002-0015	?
Rekisterikylä:	Finnbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-422-0002-0016	Mankers
Rekisterikylä:	Grabbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-424-0001-0033	Grabbacka
Rekisterikylä:	Grabbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-424-0001-0034	?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan eteläosassa Snappertunaan johtavan Törvessillantien itäreunassa, noin 250 m Grabbackan linnanraunioista koilliseen. Paikka on mäntyvaltaista sekametsää kasvava korkea ja jyrkkärinteinen kalliomäki, josta avautuu laaja näkymä Kungsån laaksoon länteen ja Finnbackan suuntaan luoteeseen ja pohjoiseen. Kallion eteläosa kuuluu Grabbackaan ja pohjoispuoli Finnbackaan. Merenlahti on vielä rautakauden alussa ulottunut lähelle mäen juurta.

Muinaislinna on mainittu 1879 (Wefvar) sekä inventoitu 1931 (Cleve) ja Seppälä (1996), mutta sitä ei ole tutkittu tarkemmin. Mäen laen etelä- ja itäreunaan, missä rinteet ovat loivimmat, on rakennettu kivivallia. Eteläosassa valli on lounais - koillis -suuntainen ja koottu erikokoisista lohkarista (50 - 150 cm) lähes 20 m pitkäksi ja 3 m leveäksi rakennelmaksi, jonka korkeus on paikoin yli metrin. Itäreunassa valli on katkelmallisempi, mutta jatkuu mäen koillisosassa pohjoiskoillis - etelälounas -suuntaisena. Pohjoispäästään kaareutuva koillisvalli on rakennettu eteläosaa hieman pienemmistä kivistä. Mäen koillisessa alarinteessä on myös kivimuuria, joka on todennäköisesti taloon kuuluvaa aitaa. Perimätiedon mukaan Nils Grabbe olisi ratsastanut kalliojyrkänteeltä alas. Paikkakunnalla kerrotaan myös kallioseinämän juureen hakatuista rautarenkaista, mutta niitä ei ole onnistuttu paikallistamaan. Muinaisalinnaa ei toistaiseksi ole voitu ajoittaa, mutta vallirakenteiden perusteella se saattaa olla peräisin jo rautakaudelta.

TUTKIMUSHISTORIA

1879 Inventointi	Wefvar	SMYA IV.
1931 Inventointi	Cleve	Nr. 11.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 24.9.1996

Havaintomahd.: Tyydyttävä. Mäen lakea peittää paikoin tiheä puusto, mutta rakenteet erottuvat melko hyvin ympäristöstään.

Luokitusehdotus: 1. Hyvin säilynyt maisemallisesti edustava muinaisjäännös.

Ehd. suoja-alue: Koko mäki.

Laajuuden arviointi: Vallin sisään jäävän lakialueen laajuus noin 60 x 60 m. Mäen laajuus 150 x 100 m

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 40 Haveråkersberget, keskiaikainen muinaislinna 1100 m pohjoisluoteeseen.

Arkistotiedot: KMDia 35499 - 35527
KMNeg 105084 - 105204

31. Solbacka

220 01 0031

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka?	Kivikausi
---	---	--------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Västanby
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 16 Y= 2487 06 Z= 36
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5 km kaakkoon.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Västanby
 KR-tunnus ja tila: 220-455-0001-0024 Peltokoski

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan itäosassa Västanbyn kylän Peltokosken tilalla päärakennuksesta 200-300 m luoteeseen. Paikka on moreenimäkien ympäröimää hiekkapeltoa, joka viettää lounaaseen. Kivikaudella alue on ollut luoteeseen pistävä lahti tai salmi suojaisassa sisäsaaristossa.

Paikalta on löytynyt peltotöissä kaitataltta ja kivikirves. Kyseessä on todennäköinen kivikautinen asuinpaikka, mahdollisesti jo mesoliittiselta ajalta.

Ei tarkastettu inventoinnissa 1996 (Seppälä).

TUTKIMUSHISTORIA

1938	Irtolöytö	Svaetichin	V. Svaetichinin kokoelmista. "Hittad å Åkerfors nylägenhet i Västanby, Karis, sommaren 1928 av lantbr, Einar Stenmark." Mahdollisesti sama paikka. Löydöt: KM 10828:12
1996	Inventointi	Seppälä	Kohdetta ei ole tarkastettu inventoinnissa
1996	Tarkastus	Fast	- Löydöt: KM 29986:1-2

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:
 Havaintomahd.:
 Luokitusehdotus:
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi:
 Suunn. maankäyttö:
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt:
 Arkistotiedot:

32. Östergård

220 01 0032

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Pronssikausi/rautakausi
Lukumäärä:	4	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	Östergård I	Asuinpaikka	Pronssikausi/Rautakausi
2	Östergård II	Polttokalmisto	Rautakausi
3	Östergård III	Kalmisto	Rautakausi
4	Östergård IV	Asuinpaikka	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 33 Y= 2480 95 Z= 15 - 17
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 3.5 km lounaaseen.
 Laajuus: 200 x 150 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0002-0029 Östergård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteisrannalla Bäljarsin peltoaukean koillisreunassa kantatien 53 kaakkoispuolella. Paikka on savipeltojen ympäröimä luode - kaakko - suuntainen, selvästi ympäristöstään erottuva tasalakinen moreeni-kallioharjanne, joka laskee loivasti ja terassimaisesti lounaaseen, mutta jyrkästi etelään ja itään. Harjanteen kaakkoisreunassa on pitkänomainen sekametsää kasvava kallioalue, jonka lounaispuolella on kaksi pientä viljelemätöntä saareketta. Alue rajautuu luoteessa maantiehen ja kaakossa pellon halki kulkevaan suureen voimalinjaan.

Alue on todettu 1979 (Jung - Hirviluoto) ja tutkittu kantatien 53 kohdalta 1981 (Heikkurinen). Tien alle jääneellä alueella (Östergård 1) on sekä varhaismetallikautisen että rautakautisen asutuksen merkkejä. Löytöjen joukossa on muun muassa naarmupintaista ja tekstiilipainanteista keramiikkaa sekä rautakauden käyttökeramiikkaa. Alueen itäreunan (Östergård 2) ja länsiosan (Östergård 3) metsäsaarekkeista todettiin kaivausten yhteydessä koekuopista rautakautisiin polttokalmistoihin viittaavia kiveyksiä ja palanutta luuta. Kaakkoisreunan voimalinjan kohdalta todettiin inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen) keramiikkaa ja rautakautista asuinpaikkakerrosta (Östergård 4), joka ilmeisesti liittyy kaivauksissa todettuun muinaisjäännökseen. Kyseessä on laaja metallikautinen asuinpaikka- ja kalmistokokonaisuus, joka on tien ja voimalinjan rakentamisesta huolimatta säilynyt varsin ehjänä.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung - Hirviluoto	Ks. Karjaan ohikulkutien muinaisjäännösten kartoitus. Löydöt: KM 20700:1-7
1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 7 ja 13. Löydöt: KM 21373:1-8
1981	Kaivaus	Heikkurinen	- Löydöt: KM 21238:1-262
1982	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21689:1-3
1982	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21690:1-5
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 27.9.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Saarekkeet ovat kasvamassa umpeen ja pellot olivat inventoinnin aikaan sängellä.

Luokitusehdotus: 2/3 ->1/3. Osittain tuhoutunut ja tutkittu alue, jonka säilynyt osa voitaisiin lisätutkimusten jälkeen maisemallisten tekijöiden perusteella nostaa luokkaan 1.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Saarekkeiden rajaama alue 200 x 150 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 28 Bäljars maakellari 300 m lounaaseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105102

33. Sunnandal

220 01 0033

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Rautakausi
---	---	-------------	------------

SIJAINTI

Alue: Läpp
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6660 55 Y= 2480 35 Z= 22 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Läpp
 KR-tunnus ja tila: 220-409-0000-0000 ?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven luoteispuolella Tammisaarentien ja kantatien 53 välisen yhdystien länsireunassa, yhdystien ja Bäljarsintien väliin jäävällä entisellä pellolla. Paikka on 1. Salpausselästä etelään työntyvän kallio-moreenimäen hiesurinnettä, joka viettää itään. Talon ja omenatarhan väliin jäävä alue on nykyisin kesannolla ja kasvamassa umpeen.

Paikka on todettu inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen), jolloin aluetta tarkastettiin paikalle tulevan uuden yhdystien takia. Silloisen pellon pinnasta saatiin talteen rautakautista keramiikkaa ja koekuopista tavattiin asuinpaikkaan liittyvä selvä kulttuurikerros. Tie on rakennettu suunniteltua idemmäksi ja muinaisjäännös on siltä osin säilynyt ennallaan. Alue on vähitellen muuttumassa kesantopellosta lehtimetsäksi.

TUTKIMUSHISTORIA

1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 6. Löydöt: KM 21364:1-3
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 27.9.1996
 Havaintomahd.: Huono. Paikka on kasvamassa umpeen ja muuttumassa pellosto metsäksi.
 Luokitusehdotus: 2. Asuinpaikna laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi:
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt: KARJAA 36 Dragongatan, kivi-metallikautinen asuinpaikka, 400 m koilliseen.
 Arkistotiedot:

34. Etterkilen - Hinders

220 01 0034

Mjtyyppi:	Muinaisjäänöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	4	Rauhoituslka:	1

KOHTEET

1	Etterkilen I	Latomus	Rautakausi
2	Etterkilen II	Polttokalmisto	Rautakausi
3	Etterkilen III	Röykkiö/polttokalmist o?	Rautakausi
4	Hinders	Polttokenttäkalmisto/a suinpaikka	Rautakausi

SIJAINTI

Alue:	Kila	
Peruskartta:	2014 08 KARIS	merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6660 77 Y= 2481 89 Z= 7 - 20	
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3 km etelälounaaseen.	
Laajuus:	300 x 200 m	

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kila	
KR-tunnus ja tila:	220-407-0002-0057	Hinders
Rekisterikylä:	Kila	
KR-tunnus ja tila:	220-407-0003-0010	Klockars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven koillispuolella, kantatien 53 kaakkoispuolella. Paikka on selvästi ympäristöstään kohoava lounais - koillis -suuntainen kallio-moreeniharjanne (300 x 200 m), jota ympäröivät hiesu- ja savipellot. Etterkilen sijaitsee alueen lounaispuolella tiheää sekametsää kasvavassa saarekkeessa (140 x 80 m), Hinders harjanteen koillispuolella kapean peltolohkon erottamalla viljelemättömällä kumpareella (80 x 60 m). Rautakaudella saarena kohonnut mäki on vielä nykyäänkin Lepinjärven kosteikkojen reunustama.

Paikka on todettu 1914 (Nyberg - Öhman), jolloin Etterkilenin mäeltä tavattiin rautakautisia löytöjä nelisivuisesta latomuksesta ja läheisestä kiveyksestä. Latomus (Etterkilen I) ja polttokenttäkalmistoksi tulkittu kiveys (Etterkilen II) on tutkittu 1920 (Nordman). Mäen laelle tehdystä etelä - pohjois - suuntaisesta latomuksesta (6.5 x 5 x 0.2 - 0.4 m) on saatu talteen nuoremman roomalaisajan löytöjä, muun muassa lunulariipus, rannerenkaita, sormuksia ja kultafoliohelmiä. Latomus on entistetty, mutta erottuu nykyisin erittäin heikosti tihenevän kasvillisuuden seasta. Latomuksesta 6 m etelään sijaitseva ja länsireunastaan kallioon rajoittuva isohkoista kivistä koottu polttokenttäkalmisto (7 x 6.5 m) sisälsi viikinkiaikaisia löytöjä kuten miekan, keihäänkärkiä, useita solkia, rannerenkaita ja sormuksia sekä helmiä. Edellisten lähistöllä, eräiden tietojen mukaan 30 m päässä, on tutkittu 1966 (Meinander) noin 5 x 4 m:n alalta melko pienikivistä matalaa röykkiötä tai polttokenttäkalmistoa (Etterkilen III), josta on löydetty niin ikään viikinkiaikaisten pronssi- ja rautaesineiden katkelmia, saviastianpaloja ja palanutta luuta.

Hindersin mäen länsireunasta ja laelta on 1948 (af Hällström) pienin koekaivauksin tutkittu ladon läheltä tavattua muinajäänöstä, joka on mustan maan, kiveyksen, saviastianpalojen ja palaneen luun perusteella tulkittu polttokalmistoksi. Jäänöstä on pidetty myös asuinpaikkana. Etterkilen - Hindersin luoteispuolisesta peltorinteestä on 1992 löydetty angon (?) katkelma ja tarkastuksessa (Moisanen) saviastianpaloja, palanutta luuta ja kvartseja. Muinajäänös ulottuikin todennäköisesti saarekkeiden lisäksi ainakin luoteessa ympäröiville pelloille.

Etterkilen tunnetaan vanhimmissa tiedoissa myös nimellä Nyåkerskullen.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Irtolöytö	Nyberg - Öhman	Etterkilen I-II. Löydöt: KM 6710:1-9
1915	Kartoitus	Svaetichin	Etterkilen I.
1920	Kaivaus	Nordman	Etterkilen I-II. Löydöt: KM 7751:1-76
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 4:1-2.
1948	Kaivaus	af Hällström	Hinders. Löydöt: KM 11926:1-5
1966	Irtolöytö	Nyberg	Etterkilen III? Löydöt: KM 17054:120-126
1966	Kaivaus	Meinander	Etterkilen III. Löydöt: KM 17054:1-120
1992	Tarkastus	Moisanen	Etterkilen ja Hinders. Löydöt: KM 27414:1-11
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	3.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Etterkilen on kasvamassa umpeen, mikä haittasi havaintojen tekoa. Kaikki jäännöksiä ei voitu varmuudella paikantaa. Ympäröivät pellot olivat syysviljalla.
Luokitusehdotus:	1. Maisemallisesti edustava ja ehjänä säilynyt muinaisjäännöskokonaisuus.
Ehd. suoja-alue:	Koko mäki rinteineen 300 x 200 m.
Laajuuden arviointi:	Topografian ja pintalöytöjen perusteella 300 x 200 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	
Lähilöydöt:	KARJAA 35 Högvalla, latomus, 400 m länteen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105130 - 105131

35. Högvalla

220 01 0035

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	1

KOHTEET

1	-	Latomus	Rautakausi
2	-	Latomus	Ajoittamaton

SIJAINTI

Alue:	Kila
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6660 78 Y= 2481 48 Z= 23
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3 km lounaaseen.
Laajuus:	

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kila
KR-tunnus ja tila:	220-407-0003-0006 Högvalla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Landsbacka -nimisen mäen eteläkärjessä, 100 m kantatiestä 53 luoteeseen. Paikka on 1. Salpausselän kaakkoisrinteestä etelään pistävä korkeahko kallio-moreenimäki, jota reunustavat hiekkarinteet. Mäen laella ja eteläkärjessä on kaksi taloa pihapiireineen, muuten alue on sekametsää.

Högvallan pihan pohjoisessa ylärinteessä sijaitseva nelisivuinen latomus on todettu ja tutkittu 1916 (Hackman). Luode - kaakko -suuntaisessa jäännöksessä (6.25 x 5.5 m) on melko isoista kivistä rakennettu reunakehä, jonka sisällä on todettu 2-3 kerrosta pienempiä kiviä. Latomuksesta on saatu talteen runsaasti nuoremman roomalaisajan hautalöytöjä, muun muassa useita solkia, rannerenkaita, sormuksia, miekan osia ja kilvenkupurankappaleita. Tutkimusten jälkeen entistettyä latomusta on hoidettu 1992 lähtien ja se erottuu hyvin ympäristöstään. Paikka on merkitty muinaisjäännöstaululla. Latomuksesta noin 20 mm länteen on 1916 ja inventoinnissa 1931 (Cleve) havaittu toinen epämääräinen latomus tai kiveys (4.5 x 2.7 m). Tarkastuksessa 1989 (Taavitsainen) ja inventoinnissa 1996 (Seppälä) latomusta ei ole varmuudella löydetty. Rinteessä erottuu joitakin yksittäisiä kiviä, jotka eivät muodosta säännönmukaista rakennetta.

Kaavoituksen pohjakartassa (1:1000) latomuksen lisäksi kolme muuta muinaisjäännösmerkkiä mäen eteläisimmässä kärjessä lähellä pellon reunaa, länsireunassa ja laella. Niissä ei ole todettuja muinaisjäännöksiä. Myös peruskarttaan muinaisjäännös on merkitty virheellisesti mäen laelle. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) tehdyssä pintapuolisessa tarkastuksessa merkityissä kohdissa ei havaittu mitään varmuudella muinaisjäännökseen viittaavaa.

TUTKIMUSHISTORIA

1916	Kaivaus	Hackman	Hauta 1. Löydöt: KM 7094:1-82
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 2:1-2
1962	Tarkastus	Hirviluoto	-
1989	Tarkastus	Taavitsainen	-
1992	Hoito	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	Tarkastettu myös perus- ja kaavakartoissa esiintyvät muut muinaisjäännösmerkit, joiden kohdalla ei ole todettu mitään varmuudella

muinaisjäänökseen viittaavaa.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 29.9.1996

Havaintomahd.: Hyvä. Latomuksen päältä ja lähiympäristöstä on poistettu peittävä kasvillisuus.

Luokitusehdotus: 1. Tutkimushistoriallisesti merkittävä jäännös, joka entistettynä, ympäristöltään ehjänä ja hoidettuna on hyvä tyyppinsä edustaja.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella noin 6 x 5.5 m.

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 39 Enbacken, latomus ja röykkiö, 350 m pohjoiskoilliseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105113 - 105129

36. Dragongatan

220 01 0036

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi/pronssikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Läpp
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6660 83 Y= 2480 64 Z= 20 - 32
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3.5 km lounaaseen.
Laajuus:	150 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Läpp	
KR-tunnus ja tila:	220-409-????-????	Puistoaluetta

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen lounaisosassa Tammisaarentien molemmin puolin, Rakuunankadun ja Tärnbynkadun risteyksen kohdalla. Paikka on 1. Salpausselän terassimaisesti eteläkaakkoon viettävää hiekkarinnettä, jonka yläosassa kasvaa mäntyvaltaista metsää ja alaosa on entistä peltoa. Alueelle on 1980 -1990 -luvulla rakennettu rivi- ja omakotitaloja.

Paikka on todettu 1979 (Jung) ja inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen), jolloin Tammisaarentien pohjoispuolisesta ojasta ja Rakuunankadun länsireunassa otettiin talteen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, pääasiassa saviastianpaloja ja kvartsia. Tammisaaren pohjoispuolella on myös havaittu asuinpaikaksi arveltuja vajoamia. Aluetta on tutkittu ennen rakentamista Tammisaarentien eteläpuolelta 1980 (Sarvas) ja pääasiassa pohjoispuolelta 1982 (Sarvas). Niukkalöytöisissä koekaivauksissa ei havaittu selvää kulttuurikerrosta tai kiinteitä jäännöksiä lukuun ottamatta Rakuunankadun länsireunaan puistoalueelle tehtyä koekuoppa, josta tavattiin tummaa maata ja löytöjä. Epineoliittisen (?) keramiikan perusteella alueella on oleskeltu myös kivikauden jälkeen.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 20686:1-9
1980	Koekaivaus	Sarvas	Tammisaarentien eteläpuolinen alue. Löydöt: KM 20915:1-36
1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 5. Löydöt: KM 21363:1-7
1982	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21691:1-4
1982	Koekaivaus	Sarvas	Tutkittu lähinnä Tammisaarentien pohjoispuolta. Pohjoispuolella ei todettu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Eteläpuolella puistoalueella kulttuurikerrosta. Löydöt: KM 21464:1-8
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	27.9.1996
-----------------	-----------

Havaintomahd.: Kohtalainen. Alueelle on rakennettu 1980-1990 -lukuilla rivi- ja omakotitaloja.

Luokitusehdotus: 3. Alueella ei tutkimusten mukaan ole rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Säilyneitä osia saattaa kuitenkin topografian perusteella olla vielä rakentamattomalla alueella Tammisaarentien ja Tårnbynkadun pohjois- ja luoteispuolisessa metsässä.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Löytöalueen perusteella noin 150 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Asuin- ja puistoaluetta.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 37 Lepinkatu, kivi- ja metallikautinen asuinpaikka, 350 m koilliseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105101

37. Lepinkatu

220 01 0037

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Läpp
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6660 92 Y= 2481 00 Z= 24 - 28
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3 km lounaaseen.
Laajuus:	30 x 30 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Läpp
KR-tunnus ja tila:	220-409-????-???? Puistoaluetta

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen lounaisosassa Lepinkadun ja Tammisaarentien välissä, Lepinkadun ja Järvipellonkadun risteuksen pohjoispuolisessa ylärinteessä Kukkasmaen (Florabacken) puiston koillisreunassa. Paikka on 1. Salpausselän jyrkästi kaakkoon viettävää hiekkarinnettä, jossa kasvaa pääasiassa mäntyjä. Alueen pintakerros on polkujen pahasti kuluttama ja maa valuu Lepinkadun leikkauksesta alas. Tontin lounaisreunaan on rakennettu lasten leikkipaikka.

Tontin itäosassa on inventoinnissa 1981 (Hirviluoto - Suominen) todettu maan pinnasta ja koekuopista kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, muun muassa keramiikkaa, kvartsia, kivilaji-iskoksia ja palanutta luuta. Koillisosassa on pyöreähkö syväne (12 x 12 m), johon tehdystä koekuopasta tavattiin löytöjä. Kyseessä on mahdollisesti asuinpaikka. Tuhoutumisvaaran takia muinaisjäännöksen säilynyt osa olisi syytä tutkia pois.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	Luetteloitu nimellä Östergård II. Löytökoordinaattien (X = 6660 92, Y = 2480 98) perusteella tästä paikasta. Löydöt: KM 20707:1-3
1981	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 14. Löydöt: KM 21374:-11
1982	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21692
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	27.9.1996
Havaintomahd.:	Tyydyttävä, rikkoutunut maanpinta helpotti havaintojen tekoa.
Luokitusehdotus:	2/3. Tuhoutumisvaaran takia muinaisjäännöksen säilynyt osa olisi syytä tutkia pois.
Ehd. suoja-alue:	
Laajuuden arviointi:	Löytöalueen ja topografian perusteella 30 x 30 m.

Suunn. maankäyttö: Puistoalue. Asemakaavaan tontin koillisreunaan merkitty Tammissaarentien ja Lepinkadun yhdistävä Kukkaskuja.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 36 Dragongatan, kivi- ja metallikautinen asuinpaikka 300 m länsilounaaseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105100

38. Storladsbacken

220 01 0038

Mjtyyppi: Hauta Ajoitus: Rautakausi
Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1 - Hauta/kalmisto/asuinp Rautakausi
aikka

SIJAINTI

Alue: Kila
Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit: X= 6661 00 Y= 2482 16 Z= 10
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km lounaaseen.
Laajuus: 120 x 30 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
KR-tunnus ja tila: 220-407-0001-0079 Borgmästars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan lounaisosassa Lepinjärven koillispuolella Kilan peltoaukean kaakkoisosassa Kilamossenin länsireunassa, noin 150 m kantatiestä 53 kaakkoon ja Borgmästarsin päärakennuksesta 700 m kaakkoon. Paikka on luode - kaakko -suuntainen kapea kalliosaareke (120 x 30 m), jonka laella kasvaa mäntyä. Pohjoisessa savipeltojen ja etelässä soisten rantakoivikoiden reunustama saareke on vielä rautakaudella ollut veden ympäröimä.

Mäen itärinteestä on todettu 1950, 1957 ja 1963 (Nyberg) peltotöiden ja kaivuun yhteydessä saviastiastianpaloja, putkikirves, tuluskivi sekä ihmisen ja eläimen luita. Viimeksi mainittujen kohdalla on havaittu myös mustaa maata ja pientä kivikkoa. Muinaisjäännöksen rakenne, tarkoitus ja täsmällinen ajoitus on toistaiseksi selvittämättä, mutta löytöjen perusteella kyseessä saattaa olla rautakautinen hauta tai kalmisto ja siihen liittyvä asuinpaikka.

TUTKIMUSHISTORIA

1950 Irtolöytö	Nyberg	- Löydöt: KM 12767:1-2
1957 Irtolöytö	Nyberg	- Löydöt: KM 14149:4
1963 Irtolöytö	Nyberg	Verifikaatin mukaan Meinander käynyt tarkastamassa paikan 1963. Löydöt: KM 15880:1-5
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 11.10.1996
Havaintomahd.: Kohtalainen. Saareke on kasvamassa umpeen.
Luokitusehdotus: 2. Jäänöksen laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue: Koko saareke.
Laajuuden arviointi: Saarekkeen laajuus 100 x 30 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 34 Etterkilen-Hinders, rautakautinen muinaisjäännöskompleksi, 300 m lounaaseen.

Arkistotiedot:

39. Enbacken

220 01 0039

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Enbacken 1	Latomus	Rautakausi
2	Enbacken 2	Röykkiö?	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6661 12 Y= 2481 51 Z= 25 - 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km lounaaseen.
 Laajuus: 120 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0000-0000 Puistoaluetta

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Enkulla -nimisellä mäellä Kilan peltoaukean länsireunassa noin 350 m kantatiestä 53 luoteeseen. Paikka on 1. Salpausselän kaakkoisrinteestä etelään pistävän kallio-moreenimäen pieni itäinen paljastuma (120 x 100 m), jota idässä reunustaa kaakkoon viettävä hiekkainen peltorinne.

Paikka on todettu 1913 (Svaetichin) ja tutkittu 1914 (Hackman), jolloin jäännös oli jo osaksi tuhoutunut. Isohkoista kivistä kootusta nelisivuisesta latomuksesta (7 x 5.5 - 6 m) on tavattu vyösolki, rannerengas ja kaksi putkirvestä, saviastianpaloja ja palanutta luuta. Vähäisten löytöjen perusteella jäännös on ajoitettu kansainvaellus- tai merovingiajalle. Noin 30 m latomuksesta itään on otettu talteen löytöjä, jotka viittaavat toiseen hautaan tai asuinpaikkaan. Latomuksesta noin 60 m koilliseen on mahdollinen maansekainen röykkiö (5 x 5 x 0.7 m), joka on ollut tiedossa 1950-luvulta (Meinander). Jäännöksen luonne, tarkoitus ja ajoitus jää kuitenkin avoimeksi. Enkullenin itäpuolisilta Kilan pelloilta on tavattu rautakautisia löytöjä. Ne liittyvät välittömästi viereisen Borgmästarsin alueisiin, joista tunnetaan useita muinaisjäännöksiä.

TUTKIMUSHISTORIA

1913	Irtolöytö	Svaetichin	- Löydöt: KM 6495:1-3
1914	Irtolöytö	Nyberg - Öhman	- Löydöt: KM 6710:10-12
1914	Kaivaus	Hackman	- Löydöt: KM 6697:1-9
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 3.
1992	Hoito	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 11.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Vaikeasti havaittava latomus on merkitty muinaisjäännöstaululla. Hoidon ansiosta muinaisjäännös erottuu nykyisin edes jotenkin ympäristöstään.
 Luokitusehdotus: 1. Ympäristöltään hyvin säilynyt, entistetty ja hoidettu

Ehd. suoja-alue: Koko saareke lähipeltoineen.

Laajuuden arviointi: Latomuksen laajuus noin 7 x 6 m, saarekkeen laajuus 120 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Kaavasunnitelmassa mäen itäreunan välittömään läheisyyteen merkitty asuinrakentamista, mikä ehdottomasti vaatisi edeltävää tutkimusta.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 35 Högvalla, latomus, 350 m lounaaseen.

Arkistotiedot: KMDia 35505 - 35507
KMNeg 105164 - 105167

40. Haveråkersberget

220 01 0040

Mjtyyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Rautakausi/keskiaika
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Rautakausi/keskiaika
---	---	--------------	----------------------

SIJAINTI

Alue: Finnbacka
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6661 16 Y= 2482 99 Z= 35 - 45
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km etelään.
 Laajuus: 120 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Finnbacka
 KR-tunnus ja tila: 220-422-0003-0048 Hagaberg

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa, Lepinjärven ja sen lasku-uoman Kungsån koillispuolella Snappertunaan johtavan Törvessillantien länsireunassa. Paikka on korkea ja varsinkin lännessä ja pohjoisessa jyrkkärinteinen kalliomäki, josta avautuu puuston yli laaja näkymä lounaasta pohjoiseen. Laella kasvaa enimmäkseen mäntyjä ja katajaa, rinteessä myös kuusta ja lehtipuuta. Vielä rautakauden alussa vesi on ulottunut lähelle mäen juurta.

Muinaislinna on todettu 1915 (Svaetichin; Nyberg). Mäen laella ei ole kaakkoispäässä erottuvaa matalaa maan- ja kivensekaista vallia lukuun ottamatta merkkejä varustuksista, mutta alapuolisessa etelärinteessä on esilinnaksi tulkittu kivivallein rajattu tasanne. Paikalla on tehty kaivauksia 1945 (af Hällström), jotka jäivät löydöttömiksi. Neliömäistä esilinnatasannetta (35 x 20 m) reunustaa 1-3 m leveä ja noin 60 cm korkea kivivalli, joka on leveimmillään esilinnan länsipäässä. Valllein rajattua aluetta on mahdollisesti keinotekoisesti tasattu kiveyksellä ja hiekalla. Kaivauksissa on myös tavattu keittokuopaksi otaksuttu keskittymä palaneita kiviä ja nokea. Vallista on purettu aikanaan runsaasti kiviä rakennustarpeiksi. Tarinan mukaan paikalle on yritetty rakentaa Karjaan kirkkoa.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Kartoitus	Nyberg	-
1915	Kartoitus	Svaetichin	-
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 10.
1945	Kaivaus	af Hällström	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 25.9.1996
 Havaintomahd.: Hyvä. Aluetta hoidetaan ja rakenteet erottuvat hyvin ympäristöstään.
 Luokitusehdotus: 1. Maisemallisesti edustava, melko ehjänä säilynyt, hoidettu muinaisjäänös.
 Ehd. suoja-alue: Koko mäki rinteineen.

Laajuuden arviointi: Mäen laajuus rinteineen 120 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 46 Första Haveråkersbacken, rautakautinen latomus, 250 m pohjoiskoilliseen.

Arkistotiedot:	KMDia	35508	- 35509
	KMNeg	105088	- 105190

41. Lillsjön

220 01 0041

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Multiperiod
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi/pronssikausi/rautakausi
---	---	-------------	-----------------------------------

SIJAINTI

Alue: Finnbacka
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 20 Y= 2484 30 Z= 29 - 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km kaakkoon.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Finnbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-422-0001-0001	Knuts
Rekisterikylä:	Finnbacka	
KR-tunnus ja tila:	220-422-0003-0041	?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Finnbackassa Lillsjön -nimisen pienen järven kaakkoispäässä, Mäntymäentien varressa. Paikka on metsäisten kallio-moreenialueiden ympäröimä luode - kaakko -suuntainen kapeikko, joka on suurimmaksi osaksi raivattu pelloksi. Loivasti lounaan viettävän rinteen maaperä on hiesua ja kivistä hiekkaa. Seutu on kivikaudella ollut kapea salmi suojaisessa sisäsaaristossa. Maastossa erottuu rantaterassi noin 30 m korkeuskäyrän kohdalla.

Koillisrinteen muinaisrantaterassin päällä sijaitseva muinaisjäänös on todettu 1983 (Jung; Hirviluoto - Suominen), jolloin paikalle tehdystä uudispellosta kerättiin kivikautisia asuinpaikkalöytöjä. Metsänreunassa pienialaisessa säilyneessä osassa on suoritettu kaivauksia 1991-1992 (Fast). Asuinpaikalta on tavattu pääasiassa varhaiskampakeraamisia - nuorempaa varhaiskampakeramiikkaa, kvartsia, kiviesineiden katkelmia, riipushioin, palanutta luuta - löytöjä, mutta myös nuorakeramiikkaa ja yksi pala epineoliittista keramiikkaa. Kiinteitä rakenteita on tutkimuksissa havaittu vain yksi kuoppaliesi. Muinaisjäänöksen säilynyt osa on tutkittu kokonaan ja pellon kohdalle jäänyt alue on joitakin yksittäisiä löytöjä lukuun ottamatta ilmeisesti tuhoutunut.

TUTKIMUSHISTORIA

1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 45 Löydöt: KM 21919:10
1983	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 21919:1-9
1987	Irtolöytö	HY arkeologian laitos	Laitoksen retkellä poimittuja löytöjä. Löydöt: KM 23810:1-6
1991	Kaivaus	Fast	- Löydöt: KM 27023:1-312
1992	Kaivaus	Fast	- Löydöt: KM 27633:1-222
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 25.9.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Pelto oli sängellä.

Luokitusehdotus: 3. Pahasti tuhoutunut paikka on kokonaan tutkittu.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Kaivauskertomuksen mukaan pintalöytöjen perusteella 800 neliometriä kaivauspaikasta kaakkoon. (Mikä vaikuttaa liian pieneltä aiempiin tietoihin verrattuna).

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: Hirviluodon - Suomisen inventoinnissa mainitaan Tranbokärrin kvartsilöytöpaikka (inv. nro 46) Lillsjönistä 400 m kaakkoon (X = 6661 00, Y = 2484 68, Z = 25-30). Löytöjä ei kuitenkaan ole kokoelmassa.

Arkistotiedot: KMDia 35510
KMNeg 105092

42. Lillkullan

220 01 0042

Mjityyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi?
---	---	---------	-------------

SIJainti

Alue: Kroggård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 30 Y= 2482 68 Z= 17
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kroggård
 KR-tunnus ja tila: 220-436-0001-0044 Kroggård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen tuntumassa Lepinjärven koillispuolella Kroggårdissa, 250 m kantatiestä 53 etelään. Paikka on etelä - pohjois -suuntaisen moreeni-kalliomäen eteläkärkeä (250 x 80 m). Sitä reunustavat lännessä Kilamossenin suo ja idässä pelto, joka on pääasiassa savea ja hiesua. Mäellä kasvaa havupuuvaltaista, paikoin hyvin tiheää sekametsää. Alue on rautakaudella ollut veden ympäröimä etelään työntyvä niemi. Nykyisin mäen itäpuolella virtaa oja etelään Lepinjärven lasku-uoman Kungsån suuntaan.

Mäen eteläpäässä omalla kivikkoisella kukkulallaan sijaitsevat epävarmat muinaisjäännökset on todettu 1914 (Nyberg - Öhman), jolloin alueelta kartoitettiin kolme latomusta. Inventoinnissa 1931 (Cleve) paikalla havaittiin pyöreäkehäinen latomus (5.75 x 6.5 m) ja aivan sen eteläpuolella luode - kaakko -suuntainen epäsymmetrinen nelisivuinen latomus (8 x 4.5 m). Koekuopituksessa ei tavattu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta ja jäännösten muinaisuus jäi epävarmaksi. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) epäselvän nelisivuinen (?) latomuksen sisään tehtiin koekairauksia havaitsematta kuitenkaan mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Sijaintinsa puolesta mäki olisi kuitenkin ollut varsin sopiva pronssi- ja rautakautiseen asutukseen. Lillkullanin korkeimmalla laella on 1914 kartan mukaan latomuksia, mutta ne on todettu edellisiä vieläkin epämääräisemmiksi. Mäen itäpuolisen pellon yläreuna on maaperältään (hiekkä, hiesu) ja topografialtaan todennäköistä asuinpaikka-aluetta, jota olisi tutkittava tarkemmin.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Kartoitus	Nyberg - Öhman	Karttaan merkitty kolme latomusta.
1931	Inventointi	Cleve	Nr. A.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 2.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Mäen kasvilisuus on paikoin hyvin tiheätä. Maasto on luonnostaan hyvin kivikkoista, josta mahdollisten muinaisjäännösten erottaminen hankalaa.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännösten luonteen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Kukkulan, jolla mahdolliset jäännökset sijaitsevat, laajuus on 60 x 40 m.
Muinaisjäännösten laajuus on näkyvien rakenteiden perusteella arviolta 5.75 x 6.50 m ja 8 x 4.5 m (Cleve 1931).

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 40 Haveråkersberget, muinaislinna, 350 m kaakkoon.

Arkistotiedot: KMNeg 105117 - 105118

43. Borgmästars

220 01 0043

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka?	Rautakausi
---	---	--------------	------------

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 31 Y= 2481 62 Z= 20 - 22
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0001-0079 Borgmästars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kilan peltoaukean pohjoisreunassa Borgmästarsin talosta 100 m kaakkoon pitkänomaisen niemekkeen puolivälissä. Paikka on 1. Salpausselän kaakkoon viettävää rinnettä, jonka maaperä on pääasiassa hiekkaa. Viljelemättömässä niemekkeessä kasvaa kuusia ja pensaikkoo.

Paikka on todettu 1948 (Nyberg), jolloin Borgmästarsin rinteestä jätekuoppana tai kellarina käytetystä syvänteestä (4 x 2 x 0.5 m) on havaittu kiveystä, rautakautisia saviastianpaloja ja palaneen luun kappaleita. Kohdassa tehdyssä koekaivauksessa 1978 (Sarvas) ei voitu todeta mitään kiinteitä muinaisjäänöksiä. Koska paikalta kuitenkin saatiin löytöjä - rautaesineen katkelma, saviastianpaloja, kuonaa, hammas, savitiivistettä, palanutta ja palamatonta luuta - on tutkitun alueen lähiympäristössä arveltu olevan tai olleen kiinteä muinaisjäänös, mahdollisesti rautakautinen asuinpaikka. Noin 150 m itäkoilliseen sijaitsee Storåkernin rautakautinen asuinpaikka (KARJAA 44). Kuoppa joka tapauksessa vaikuttaa myöhäiseltä ja löytöjen sijainti sekundääriseltä.

Nimellä Borgmästars tunnetaan muun muassa myös Heikkurisen kaivaus 1981, joka sijaitsee tästä kohteesta 400 m kaakkoon nykyisen kantatien 53 kohdalla (X = 6661 10, Y = 2481 96, Z = 8) sekä KM M15879 kaularenkaan löytöpaikka (X = 6661 38, Y = 2481 60, Z = 29), joka sijaitsee Borgmästarsin tilan pihalla ulkorakennuksen koillispuolella. Kokoelmassa on useita muitakin löytöjä nimellä Borgmästars, mutta ne ovat peräisin muualta Borgmästarsin tilan alueelta.

TUTKIMUSHISTORIA

1948	Irtolöytö	Nyberg	- Löydöt: KM 12798:1-2
1978	Koekaivaus	Sarvas	- Löydöt: KM 20243:1-17
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.:
 Luokitusehdotus: 2/3. Paikalla pitäisi tehdä lisätutkimuksia mahdollisen muinaisjäänöksen toteamiseksi.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

44. Storå kern

220 01 0044

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Rautakausi
---	---	-------------	------------

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 38 Y= 2481 73 Z= 15 - 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0001-0079 Borgmästars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen tuntumassa Kilassa Borgmästarsin talosta 250 m itään ja noin 350 m kantatiestä 53 luoteeseen, Storå kern -nimisessä pellossa. Paikka on 1. Salpausselän kaakkoisrinteen terassimainen tasanne, jonka maaperä on pääasiassa hiekkaa. Vielä rautakauden alussa vesi on ulottunut lähelle terassin alareunaa.

Paikka on todettu 1951 (Nyberg) ja osittain kaivettu 1951-1952 (Meinander). Kaivauksista ei ole arkistoitua kertomusta, mutta karttojen ja valokuvien perusteella tutkimuksissa on tavattu liesiä ja paalunsijoja. Löytöinä on saatu talteen lasihelmi, saviastianpaloja, palanutta savea, kuonaa ja kvartssia. Storå kernin lisäksi Borgmästarsin tilan pelloilta tunnetaan runsaasti rautakautisesta asutuksesta kertovia löytöjä, joista useimmat ovat maanomistajan ja aktiivisen harrastaja-arkeologin Lars Nybergin havaitsemia ja keräämiä. Tunnetuin on 50 m itään sijaitseva Storå kerskullenin kalmisto (KARJAA 45). Kilan peltoaukean löytöpaikat muodostavat yhtenäisen topografisen kokonaisuuden.

TUTKIMUSHISTORIA

1951	Irtolöytö	Nyberg	Storå kerbergetistä 60 m etelään. Löydöt: KM 12767:3-5
1951	Kaivaus	Meinander	Ei kertomusta, kartat ja kuvat arkistossa. Löydöt: KM 12872:1-51
1952	Kaivaus	Meinander	Ei kertomusta, kartat ja kuvat arkistossa. Ei löytöjä kokoelmassa?
1957	Irtolöytö	Nyberg	Storå kernin pellosto. Löydöt: KM 14149:1-3, 5-8
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Storå kernin pellot olivat sängellä.
 Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Topografian perusteella asuinpaikan laajuus saattaa olla jopa 100 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 45 Storåkerskullen, rautakautinen muinaisjäännöskompleksi, 50 m itään.

Arkistotiedot:	KMDia	35511	- 35512
	KMNeg	105128	- 105212

45. Storåkerskullen

220 01 0045

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Storåkerskullen 1	Kalmisto	Rautakausi
2	Storåkerskullen 2	Asuinpaikka	Rautakausi

SIJAINTI

Alue:	Kila
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6661 38 Y= 2481 79 Z= 15 - 30
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 2.5 km lounaaseen.
Laajuus:	40 x 10 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kila
KR-tunnus ja tila:	220-407-0001-0079 Borgmästars

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella keskellä Kilan peltoaukeata Borgmästarsin talosta vajaat 300 m itään ja 150 m kantatiestä 53 luoteseen. Paikka on 1. Salpausselän etelärinteestä etelään pistävä peltojen ympäröimä kapea kalliomäki (200 x 80 m), jossa kasvaa havupuuvaltaista sekametsää.

Paikka on ilmeisesti alun perin todettu jo 1915 (Nyberg - Öhman), jolloin Åkerkulla -nimiseltä mäeltä on otettu talteen saviastianpaloja. Vuonna 1947 (Nyberg) mäen etelärinteestä löytyi rautaniittejä, palanutta luuta ja saviastianpaloja. Pian tämän jälkeen suoritetuissa koekaivauksissa (Cleve) paikka varmistui polttokalmistoksi. Tutkimuksia jatkettiin vielä samana vuonna (af Hällström), jolloin mäestä paljastui rikas merovingiaikainen kalmisto. Siitä on tavattu muun muassa suljettu asehautaus, joka sisälsi miekan, kaksi keihäänkärkeä ja kilvenkupuraa. Löytöjen joukossa on myös useita kymmeniä mahdollisesti venehautaukseen liittyviä niittinauloja. Myöhemmin 1975-1976 (Sarvas - Carpelan) ja 1977-1978 (Sarvas) tehdyissä kaivauksissa on kansainvaellus - merovingiaikaisen kalmiston lisäksi todettu Storåkerskullenin eteläkärjestä asuinpaikkaan viittaavia merkkejä, jotka todennäköisesti liittyvät mäestä 50 m itään sijaitsevaan Storåkernin asuinpaikkaan (KARJAA 44). Kalmistoa on pidetty loppuun tutkittuna, mutta asuinpaikan laajuus on toistaiseksi selvittämättä.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Irtolöytö	Nyberg - Öhman	- Löydöt: KM 6964:1
1947	Irtolöytö	Nyberg	- Löydöt: KM 11748:1-4
1947	Kaivaus	af Hällström	Ei kertomusta. Karttoja tai kuvia. Löydöt: KM 11800:1-189
1947	Koekaivaus	Cleve	- Löydöt: KM 11767:1-8
1957	Irtolöytö	Nyberg	- Löydöt: KM 14149:9-11
1975	Kaivaus	Carpelan - Sarvas	- Löydöt: KM 19671:191
1976	Kaivaus	Carpelan - Sarvas	- Löydöt: KM 19966:1-148
1977	Kaivaus	Sarvas	- Löydöt: KM 20060:1-209
1978	Kaivaus	Sarvas	Kalmisto tutkittu Sarvaan mukaan loppuun. Löy

		döt: KM 20238:1-111
1981 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 15. Kalmistosta 100 m pohjoisluoteeseen X = 6661 50, Y = 2481 78, Z = 17.5 m. Löydöt: KM 21377:1-2
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	10.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen.
Luokitusehdotus:	1. Tieteellisesti merkittävä ja maisemallisesti edustava muinaisjäännöskokonaisuus, jonka säilyminen on turvattava kaikissa oloissa.
Ehd. suoja-alue:	Koko kalliomäki 200 x 80 m.
Laajuuden arviointi:	
Suunn. maankäyttö:	Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
Lähilöydöt:	KARJAA 44 Storåkern, rautakautinen asuinpaikka 50 m länteen ja lounaaseen.
Arkistotiedot:	

46. Första Haveråkersbacken

220 01 0046

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue:	Finnbacka		
Peruskartta:	2014 08 KARIS	merkitty peruskartalle	
Koordinaatit:	X= 6661 42 Y= 2483 09 Z= 25		
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 2 km etelään.		
Laajuus:	10 x 10 m		

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Finnbacka		
KR-tunnus ja tila:	220-422-0003-0005	Björklid	

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Lepinjärven koillispuolella Snappertunaan johtavan Törvessillantien vanhan linjauksen itäreunassa, noin 350 m Kroggårdintien ja kantatien 53 risteyksestä etelään. Paikka on lähes umpeenkasvanut matalahko moreeni-kalliomäki, jonka vanha tie on halkaissut. Rautakaudella Lepinjärven pohjukka on ulottunut lähes mäen juureen. Vesijättömaa on nykyisin savipeltoa. Mäen eteläpuolella kulkee pieni puro Lepinjärven lasku-uoman Kungsån suuntaan.

Muinaisjäänös on todettu 1914 (Öhman - Nyberg) ja 1931 (Cleve) edelleenkin tieleikkauksessa erottuvan pienen sorakuopan reunasta mäen korkeimmalta kohdalta. Nelisivuiseksi latomukseksi tulkittu jäänös oli jo 1930-luvulla pahasti tuhoutunut ja siitä oli jäljellä vain yksittäisiä isohkoja kiviä. Sorakuopan reunassa havaittiin myös palanutta luuta ja saviastianpaloja. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) sorakuoppa vaikutti olevan edelleen samassa kunnossa. Maan pinnassa erottui joitakin kiviä muutaman metrin alalla. Isohkojen kivien (40-50 cm) muodostaman lounais - koillis - suuntaisen nelisivuisen alan (7 x 7 m) sisään tehdystä koekuopasta saatiin tiiviin kiveyksen seasta talteen rautakuonaa ja palaneen saven kappaleita. Kyseessä saattaa olla myös jokin muu muinaisjäänös kuin hautalatomus. Vaikka paikkaa ei välittömästi uhkaa mikään, olisi se osittain tuhoutuneena tutkittava luonteen ja ajoituksen selvittämiseksi.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Kartoitus	Öhman - Nyberg	-
1931	Inventointi	Cleve	Nr 9.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	25.9.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Maaperä erottui vanhan sorakuopan leikkauksessa, mutta muuten tiheähkö kasvillisuus vaikeutti havaintojen tekoa.
Luokitusehdotus:	2/3. Jäänös on osittain tuhoutunut. Vaikka paikkaa ei välittömästi uhkaa mikään, olisi se tutkittava luonteen ja ajoituksen selvittämiseksi.

Ehd. suoja-alue: Jäännös olisi tutkittava pois.
Laajuuden arviointi: Topografian perusteella arviolta 10 x 10 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
Lähilöydöt: KARJAA 48 Mankeberg, latomus, 200 m pohjoiskoilliseen.
Arkistotiedot: KMNeg 105090 - 105091

47. Därberget

220 01 0047

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet**SIJAINTI**

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6661 52 Y= 2482 34 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2 km etelälounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0004-0011 Räckers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunginkialueella Kilassa Storkullaksi tai Kullbergetiksi kutsutulla mäellä, 100 m kantatiestä 53 luoteeseen. Paikka on 1. Salpausselän etelärinteestä etelään pistävä korkeahko ja lounaisreunastaan hyvin jyrkkärinteinen kalliomäki (180 x 180 m), jonka laella kasvaa havupuuvaltaista sekametsää. Lakea peittävän kumpareisen kivikon seassa on siellä täällä myös hiekkaa. Lounaisosan kalliiojyrkänte tunnetaan nimellä Därberget. Mäkeä ympäröivät etelässä ja idässä Kyrkmossen, lännessä Kilan peltoaukea ja pohjoisessa asuntoalue. Rautakaudella Storkulla on ollut veden reunustama.

Epävarma muinaisjäännös on todettu 1928 (Hackman) lounaisosan kalliiojyrkänte kaakkoispäästä. Inventoinnin 1931 (Cleve) mukaan jäännös on isoista (50 - 100 cm) rakennettu luode - kaakko -suuntainen nelisivuinen latomus (7 x 5 m), joka sijaitsee vain 3.5 - 4 metrin päässä jyrkänte reunasta. Inventoinneissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) ja 1996 (Seppälä) latomusta ei ole varmuudella löydetty. Kallion reunassa erottuu muutamia suuria kiviä, jotka eivät näytä muodostavan mitään rakennetta. Jäännöksen luonne onkin toistaiseksi selvittämättä. Mäki on kokonaisuudessaan topografisesti ja sijaintinsa suhteen silti erittäin mielenkiintoinen ja sen tarkempi tutkimus olisi tarpeen.

TUTKIMUSHISTORIA

1928 Tarkastus	Hackman	Kuvaus ja kartta Storsvedbergetin (KARJAA 26) kaivauskertomuksessa.
1931 Inventointi	Cleve	Nr. 6.
1962 Tarkastus	Hirviluoto	Kuvaus ja kartta Högvallan (KARJAA 35) tarkastuskertomuksessa.
1982 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 16.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 1.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Maasto on luonnostaan kivikkoista ja muinaisjäännösten havaitseminen vaikeata.

Luokitusehdotus: 2. Mahdollisen muinaisjäännöksen luonteen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:
Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 7 x 5 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:
Lähilöydöt: KARJAA
Arkistotiedot: KMNeg 105108

48. Mankeberg

220 01 0048

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Finnbacka
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6661 59 Y= 2483 13 Z= 35 - 36
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 2 km etelään.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Finnbacka
 KR-tunnus ja tila: 220-422-0003-0019 Kumla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Lepinjärven koillispuolella Finnbackan Mankeberget -nimisellä korkealla kalliolla Snappertunaan vievän Törvessillantien itäreunassa, 200 m kantatiestä 53 kaakkoon. Paikka on savi- ja hiesupeltojen ympäröimän jyrkkärinteisen kalliomäen luoteisosaa, jossa kasvaa harvahkoa mäntymetsää ja katajia. Mäeltä on hyvä näkyvyys länteen ja pohjoiseen. Muinaisjäännös sijaitsee noin 30 m kallion luoteispäässä sijaitsevasta kiintopisteestä etelään. Vesi on vielä rautakauden alussa ulottunut lähelle mäen juurta.

Aivan kalliojyrkänteen länsireunan partaalla sijaitseva jäännös on todettu 1911 (Svaetichin) ja tutkittu 1914 (Hackman). Ennen tutkimuksia osittain tuhoutunut latomus on säännöllisen nelisivuinen (9 x 6 m) ja lounais - koillis -suuntainen. Melko suurista (50 - 120 cm) lohkarista kootun kehän sisustaa on täytetty 2-3 kerrosta pienemmillä kivillä, joista osa muodostaa rivejä. Latomuksen koillispuolella on luode - kaakko -suuntainen kivirivi, jota on pidetty mahdollisena vallinjäännöksenä. Latomus on ajoitettu löytöjen - muun muassa rapusolkia, kolmioneula, tasavartinen solki, rannerenkaiden katkelmia, sormuksia ja väkipuukon kädensija - perusteella merovingiajalle. Latomuksen ulkopuolelta joitakin kymmeniä metrejä itään on irtolöytönä otettu talteen keihäänkärki. Tutkimusten jälkeen entistetystä jäännöksestä on vieritetty myöhemmin muutamia kiviä pois.

Peruskartan (1990) muinaisjäännösmerkki noin 10 m liikaa koillisessa.

TUTKIMUSHISTORIA

1911	Kartoitus	Svaetichin	-
1911	Tarkastus	Hackman	-
1913	Irtolöytö	Svaetichin	Joitakin kymmeniä metrejä itään latomuksesta. Löydöt: KM 6507
1914	Kaivaus	Hackman	- Löydöt: KM 6697:10-55
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 8.
1969	Tarkastus	Meinander	Tarkastuksen aiheena Sauvo Henttosen ilmoitus kalliopiiirroksista Mankebergetin luoteisosassa. Meinanderin mukaan "kalliopiiirros" ei ole mitään.

49. Kroggård

220 01 0049

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet**SIJAINTI**

Alue: Kroggård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 80 Y= 2483 00 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km etelään.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kroggård
 KR-tunnus ja tila: 220-436-0001-0044 Kroggård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdissa Löwenkadun länsipuolella, noin 60 m kantatiestä 53 pohjoiseen. Paikka on 1. Salpausselän loivasti etelään viettävää hiekkarinnettä muinaisen merenlahden pohjukassa. Nykyisin alue on peltoa.

Paikka on todettu inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) pellon pinnasta poimittujen rautakautisten saviastianpalojen perusteella. Inventoinnin 1996 (Seppälä) aikaan löytöalueen itäpuolella tien reunassa oli tehty kunnallisteknisiä kaivantoja. Peittomaan pintapuolisessa tarkastuksessa pellossa ei havaittu mitään varmaa merkkiä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Mahdollinen kulttuurikerros on siten saattanut tuhoutua pitkäaikaisen viljelyn takia. Topografisesti alue on kuitenkin erittäin todennäköistä asuinpaikkavyöhykettä ja kuuluu ilmeisesti samaan kokonaisuuteen kuin 150 itään sijaitseva kivi- ja metallikautinen asuinpaikka Hagnäs II (KARJAA 50).

TUTKIMUSHISTORIA

1982 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 23. Löydöt: KM 21681
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 29.9.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Pellon pinta oli rikkaruohon peitossa. Alueelle oli tehty kaivantoja, jotka oli jo peitetty inventoinnin aikaan.
 Luokitusehdotus: 2. Mahdollisen muinaisjäännöksen luonteen, laajuuden ja säilyneisyyden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Topografian perusteella muinaisjäännös voi kattaa koko peltoalueen, jonka laajuus on 100 x 100 m. Löytöjä on kuitenkin vain koordinaattien osoittamasta paikasta. laajuuden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

KARJAA 50 Hagnäs II, kivi- ja metallikautinen asuinpaikka, 150 m itään.

Arkistotiedot:

50. Hagnäs II

220 01 0050

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi/pronssikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
2	-	Asuinpaikka	Pronssikausi

SIJAINTI

Alue: Kroggård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6661 82 Y= 2483 12 Z= 22 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km etelään.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kroggård	
KR-tunnus ja tila:	220-436-0001-0040	Hagnäs
Rekisterikylä:	Tiealue	
KR-tunnus ja tila:	220-895-0002-0002	Tiealue

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen koillisosassa Kroggårdin Löwenkadun ja kantatien 53 risteuksen koillispuolella, suurimmaksi osaksi nykyisen kantatien kohdalla entisen Vallarsvedjantien molemmin puolin. Paikka on 1. Salpausselän rinteestä kaakkoon pistävä hiekkaniemi, joka viettää etelään ja kaakkoon. Alue on kivi- ja pronssikaudella ollut koilliseen työntyvän merenlahden pohjukkaa ja vielä rautakaudellakin Lepinjärvi on ulottunut lounaispuoliselle peltoaukealle.

Muinaisjäännös on todettu 1979 (Jung - Hirviluoto), jolloin pelloilta on löydetty palanutta savea ja kuonaa. Alueella on suoritettu ennen kantatien rakentamista kaivauksia 1980 (Heikkurinen), joissa on tavattu merkkejä sekä kivi- että metallikautisesta asutuksesta. Kivikautta edustavaa nuorakeramiikkaa on saatu pääasiassa alueen koillisosasta ja pronssikautista Sarsan-Tomitsan tekstiilikeraamiikkaa ja naarmupintaista epineoliittista keramiikkaa lounaisosasta. Ohuessa ja osittain tuhoutuneessa kulttuurikerroksessa ei ole todettu kiinteitä jäännöksiä. Inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) on kaivausalueiden pohjoispuolisessa tienluiskassa havaittu selvä kulttuurikerros ja saviastianpaloja, palanutta luuta ja savea sekä kuonaa ja kvartsia. Inventoinnin 1996 (Seppälä) mukaan nämä kohdat ovat sittemmin hävinneet tieleikkauksia tehtäessä. Topografian perusteella muinajäännöstä on kuitenkin saattanut säilyä alueen luoteispuolisessa metsikössä risteuksen ja vanhan Vallarsvedjantien väliin jäävässä kolmiossa. Metallikautiseen asutusvaiheeseen saattaa liittyä myös 100 m länteen sijaitseva Kroggårdin oletettu asuinpaikka (KARJAA 49).

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	X = 6661 80, Y = 2483 08. Ks. Jung - Hirviluoto 1979: Karjaan ohikulkutien muinajäännösten kartoitus. Löydöt: KM 20703:1-3
1980	Kaivaus	Heikkurinen	Heikkurinen - Suominen 1982: Karjaan Hagnäs II:n ja Östergårdin kaivaukset. Studia Minora. HYAL n:o 29. Helsinki. Löydöt: KM 20872:1-348

1982 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 24. Löydöt: KM 21682:1-17
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 1.10.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Kaikki tieleikkaukset ovat ruohottuneet eikä niihin kajottu inventoinnissa.

Luokitusehdotus: 2/3. Osa muinaisjäännöksestä on tuhoutunut tai tutkittu, mutta risteyksen pohjoispuolinen pieni alue on toistaiseksi selvittämättä.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 49 Kroggård, rautakautinen asuinpaikka, 100 m länteen.

Arkistotiedot: KMNeg 105106

51. Långåmossarna

220 01 0051

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Multiperiod
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi/pronssikausi/rautakausi
---	---	-------------	-----------------------------------

SIJAINTI

Alue:	Kroggård
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6661 84 Y= 2487 36 Z= 32 - 39
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 4.5 km kaakkoon.
Laajuus:	100 x 70 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kroggård	
KR-tunnus ja tila:	220-436-0001-0025	Västergård
Rekisterikylä:	Kroggård	
KR-tunnus ja tila:	220-436-0001-0025	Västergård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaakkoisosassa Långåmossarna -nimisen suon ja Långan -nimisen joen länsipuolella kantatiestä 51 noin 500 m lounaaseen Kimmenin pellolle johtavan metsätien varressa olevan hiekkakuopan reunassa. Paikka on soiden ympäröimää moreeni-kallioaluetta, jota kaakkoispäässä reunustaa hiekka. Ympäristön kasvillisuus on pääasiassa tiheää kuusivaltaista metsää, joka on sorakuopan läheisyydestä kaadettu. Alue on kivikaudella ollut suojaista sisäsaaristoa.

Paikka on todettu pienehkön yksityishiekkakuopan luoteis- ja länsilaidasta 1992 (Fast - Jung). Alueella on suoritettu 1992-1994 kaivauksia, joissa on keskitytty eroosion tai hiekanoton takia tuhoutuviin osiin sekä muinaisjäännöksen laajuuden määrittämiseen koekuopin. Kaivauksissa on heikosti erottuvasta, mahdollisesti transgression huuhtomasta kulttuurikerroksesta huolimatta tavattu melko runsaasti löytöjä sekä yksi tulisija ja likamaakuoppia. Niiden - muun muassa varhaiskampakeraamiikkaa, kiviesineistöä, savi-idolin katkelmat - perusteella asuinpaikka sijoittuu pääasiassa varhaiskampakeraamiseen aikaan, mutta kaivauksissa on löydetty myös joitakin nuorakeraamisia saviastianpaloja ja luultavasti epineoliittista keramiikkaa. Muinaisjäännös jatkuu hiekkakuopasta pohjoiseen ja koilliseen sekä metsäautotien lounaispuolella.

TUTKIMUSHISTORIA

1992	Kaivaus	Fast	- Löydöt: KM 27634:1-147
1992	Tarkastus	Fast - Jung	- Löydöt: KM 27135:1-5
1993	Kaivaus	Fast	- Löydöt: KM 28202:1-435
1994	Kaivaus	Fast	- Löydöt: KM 28607:1-547
1995	Irtolöytö	Miettinen	- Löydöt: KM 29166
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 6.9.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Kaivausalueet erottuvat selvästi hiekkakuopan reunassa.

Luokitusehdotus: 2/3. Muinaisjäännös on osittain tuhoutunut ja tutkittu, mutta sisältää vielä säilyneitä alueita kuopasta pohjoiseen ja metsäautotien lounaispuolella

Ehd. suoja-alue: Metsäautotien lounaispuolella oleva alue tulisi säästää (vrt. Fast 1992).

Laajuuden arviointi: Maaston ja koekuoppien perusteella 0.7 hehtaaria (Fast 1992) eli noin 100 x 70 m, josta osa tutkittu tai muuten tuhoutunut.

Suunn. maankäyttö: Paikalla on ilmeisesti jatkuva hiekanottotarve.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen alueen rauhoituksesta (Fast 1992).

Lähilöydöt: KARJAA 62 Gålibacka, kivikautinen asuinpaikka, 1500 m pohjoiseen.

Arkistotiedot:

52. Hönsåkerskullen

220 01 0052

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Pronssikausi/rautakausi
Lukumäärä:	4	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Hönsåkerskullen 1	Röykkiö/polttokalmist	Pronssikausi/rautakausi
2	Hönsåkerskullen 2	Röykkiö	Rautakausi
4	-	Asuinpaikka	Pronssikausi/rautakausi
3	Hönsåkerskullen 3	Röykkiö	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue:	Kroggård
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6661 85 Y= 2482 48 Z= 18 - 27
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1.5 km etelälounaaseen.
Laajuus:	150 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kila
KR-tunnus ja tila:	220-407-0004-0011 Räckers
Rekisterikylä:	Kroggård
KR-tunnus ja tila:	220-436-0001-0021 Alsätra

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdintien eteläpuolella Kilan ja Kroggårdin kylien rajalla Hönsåkerskullen -nimisellä mäellä (200 x 100 m) sijaitsevan Alsätran tilan pihamaalla. Paikka on 1. Salpausselän rinteestä etelään pistävä mäki, joka viettää länteen, etelään ja itään. Mäen maaperä on pohjoispäässä hiekkaa ja eteläosassa savea. Nykyisin autiona olevan tilan pihamaa on melko avoin, mutta rinteissä kasvaa tiheitä sekametsää. Mäen etelärinne ja pohjoispuoli on ollut aikaisemmin peltona. Eteläreunassa erottuu kaksi terassia, joista ainakin ylempi liittyy peltoon. Pronssikaudella mäki on muodostanut Mustionjoen ja Lepinjärven vesistöjä erottaneen kapean ja matalan kannaksen kaakkoisreunaan ympäristöstään kohoavan niemekkeen.

Paikka on todettu 1914 (Nyberg; Svaetichin) ja 1931 (Cleve), jolloin mäeltä on kartoitettu kaksi röykkiötä, Hönsåkerskullen 1 ja 2. Aivan päärakennuksen pohjoispuolella sijaitseva Hönsåkerskullen 1 on tutkittu 1939 ja 1946 (af Hällström). Kaivausten mukaan paikalla olisi alun perin sijainnut pronssikautinen maansekainen röykkiö (halk. 12-16 m), jossa olisi ollut pitkänomaiseen kivikehykseen (3.10 x 0.5 m) tehty hautaus. Röykkiössä havaitun reunakehän ulkopuolelta on todettu runsaasti kansainvaellusajan aseita ja koruja sisältänyt palokuoppahautaus (1 x 1 m). Röykkiötä ja palokuoppahautaus peittää runsaslöytöinen merovingiaikainen polttokalmistokiveys. Edellisestä 30 m itään sijaitseva maansekainen röykkiö Hönsåkerskullen 2 on tutkittu osittain 1991 (Moisanen), jolloin sen reunasta on paljastunut suljettu merovingiajan asehautaus. Kyseessä on ilmeisesti sekundäärihautaus. Röykkiössä on mahdollisesti kehäkiveys keskustassa ja reunassa. Suurin osa todennäköisesti ehjästä muinaijännöksestä on vielä tutkimatta.

Mäen etelärinteestä on inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) havaittu pieni maansekainen röykkiö (3.5 x 3.5 m), jota ei ole myöhemmin varmuudella löydetty. Jäännös saattaa liittyä rinteessä erottuviin peltoterasseihin. Röykkiöiden ympäristöstä mäen laelta ja pohjoispuolelta on todettu 1991 koekuopituksessa myös rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavaa kulttuurikerrosta ja löytöjä. Asuinpaikan pohjoisosa on tutkittu koekaivauksin 1992 (Kankkunen), jolloin on saatu talteen

metallikautista ja mahdollisesti kivikautistakin materiaalia. Hönsåkerskullen on tutkimushistoriallisesti merkittävä ja osittain tuhoutuneenakin maisemallisesti edustava muinaisjäännös. Tutkittua pohjoisosaa lukuun ottamatta alue olisi säilytettävä mahdollisimman ehjänä kokonaisuutena.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Kartoitus	Nyberg	-
1914	Kartoitus	Svaetichin	-
1931	Inventointi	Cleve	Nr. 7:1-2.
1939	Kaivaus	af Hällström	Hönsåkerskullen I. Löydöt: KM 11138:1-537
1946	Kaivaus	af Hällström	Hönsåkerskullen I. Löydöt: KM 11693:1-3
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 21A-B.
1990	Hoito	Moisanen	-
1991	Kaivaus	Moisanen	Hönsåkerskullen 2 koekaivaus ja röykkiöiden ympäristön koekuopitus. Löydöt: KM 26586:1-734
1992	Koekaivaus	Kankkunen	Hönsåkerskullen 4. Löydöt: KM 27501:1-996
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	30.9.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Mäen laella sijaitsevia röykkiöitä hoidetaan ja ne erottuvat hyvin ympäristöstään. Rinteissä kasvaa tiheätä vesakkoa ja muuta puustoa.
Luokitusehdotus:	1. Tutkimushistoriallisesti merkittävä ja osittain tuhoutuneenakin maisemallisesti edustava kokonaisuus.
Ehd. suoja-alue:	Koko mäki rinteineen lukuun ottamatta 1992 koekaivauksissa tutkittua pohjoisosaa.
Laajuuden arviointi:	Koekaivausten näkyvien rakenteiden ja topografian perusteella koko mäki (150 x 100 m) rinteineen.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistajan edustaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
Lähilöydöt:	KARJAA 54 Räckers, kivi- ja metallikautinen muinaisjäännöskompleksi, 400 m länsiluoteeseen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105104 - 105105

53. Säterinkatu

220 01 0053

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituska:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi (kampakeraaminen aika)
---	---	-------------	-------------------------------------

SIJAINTI

Alue:	Kroggård
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6661 91 Y= 2482 76 Z= 25 - 27
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1.5 km etelälounaaseen.
Laajuus:	100 x 20 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kroggård
KR-tunnus ja tila:	220-436-0001-0044 Kroggård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdintien ja siitä etelään sijaitsevan Säterinkadun välissä Tuomarinkadun risteyksen molemmin puolin. Paikka on mänty- ja kuusimetsää kasvavaa puistoaluetta lounais - koillis -suuntaisen 1. Salpausselän eteläisessä rinteessä, jonka maaperä on pääasiassa hiekkaa. Ympäristö on tiheään rakennettua ja monien teiden pirstomaa, mutta kanervikkoa kasvava puistoalue vaikuttaa ehjältä. Kivikaudella alue on sijainnut nykyisiä Mustionjoen ja Lepinjärven yhdistäneen merensalmen kaakkoispuolella kohoavan harjanteen eteläreunassa.

Paikka on todettu 1979 (Jung) Säterinkadun varresta poimitujen keramiikka-, pii- ja kvartsilöytöjen perusteella. Myöhemmin inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen) on Säterinkadun pohjoisreunasta tavattu lisää löytöjä sekä kulttuurikerrosta varsinkin Tuomarinkadun länsipuolella. Tarkastuksessa 1993 (Fast) on otettu talteen Säterinkadun eteläpuolelta löydetyt kivikirves ja kampakeraaminen saviastianpala ja myöhemmin 1996 kivikirves (Fast). Asuinpaikka todennäköisesti jatkuu jonkin matkaa rinnettä alas etelään. Muinaisjäännös on ilmeisesti osa suurempaa kokonaisuutta, jonka laajuutta on ympäristön muutosten takia enää vaikea määritellä. Se kuuluu todennäköisesti samaan Salpausselän rinnettä noudattelevaan asuinpaikkavyöhykkeeseen kuin 400 m koilliseen sijaitseva Malmkulla (KARJAA 57).

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	- Löydöt: KM 20708:1-5
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 22. Löydöt: KM 21680:1-6
1993	Tarkastus	Fast	X = 6661 91, Y = 2482 76, Z = 25-27 Löydöt: KM 27987:1-10
1996	Inventointi	Seppälä	-
1996	Tarkastus	Fast	Löydöt: KM 29984:1

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	1.10.1996
Havaintomahd.:	Tyydyttävä. Paikka on ilmeisesti pääosin samassa kunnossa kuin edellisen inve

ntoinnin ja 1993 tarkastuksen aikaan. Maaleikkaukset ovat lähes täysin ruohottuneet eikä niihin koskettu inventoinnissa.

Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen säilyneisyyden ja laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.

Ehd. suoja-alue: Ehjältä vaikuttava puistoalue.

Laajuuden arviointi: Löytöalueen ja topografian perusteella 100 x 20 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 57 Malmkulla, kivikautinen asuinpaikka 400 m koilliseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105107

54. Räckers

220 01 0054

Mjytyyppi: Muinaisjäännöskompleksi Ajoitus: Kivikausi/pronssikausi
 Lukumäärä: 4 Rauhoituslka: 1

KOhteet

1	Räckers I	Röykkiö	Pronssikausi
2	Räckers II	Röykkiö	Pronssikausi/rautakausi
3	Räckers III	Röykkiö	Pronssikausi
4	Räckers IV	Asuinpaikka	Kivikausi

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6661 95 Y= 2482 14 Z= 25 - 28
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km lounaaseen.
 Laajuus: 100 x 50 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0000-0000
 Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0000-0000 ?
 Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0004-0011 Räckers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdintien, Tammisaarentien ja Maasillantien risteyksen etelä- ja itäpuolella molemmin puolin Kroggårdintietä. Paikka on lounais - koillis - suuntaisen 1. Salpausselän etelään ja kaakkoon viettävän rinteän yläreunaa, jonka maaperä on hiekkaa ja soraa. Nykyisin ympäristö on katu- ja puistoaluetta sekä pihamaata. Kivikaudella paikka on sijainnut itään työntyvässä niemessä Lepinjärveä ja Mustionjokea edeltäneitä merenlahtia yhdistäneen salmen länsirannalla. Pronssikaudelle tullessa salmen paikalle on ilmeisesti muodostunut kapea kannas.

Paikka on todettu 1928 (Hackman), jolloin Kroggårdintien etelä- ja pohjoispuolelta on kartoitettu kaksi maansekaisista röykkiötä (Räckers II-III) noin 60 metrin päässä toisistaan. Myöhemmin 1938 (Cleve) niistä 100 m länsilounaaseen on todettu vielä yksi röykkiö (Räckers I) sekä edellisten röykköiden välistä kivikautisen asuinpaikan jäännöksiä. Läntisimpänä Kroggårdintien ja Maasillantien risteyksen eteläpuolella sijaitseva Räckers I on tutkittu 1938 (Cleve) ja 1939 (af Hällström). Pahasti vahingoittunut Räckers II alueen itäpäässä on kaivettu 1945 (af Hällström). Se on sittemmin kokonaan hävitetty tien ja talon rakentamisen takia.

Röykkiössä Räckers I (12 x 12 x 0.5 m) on tavattu hartsitiivistettä ja siihen liittyvä löytökeskittymä, jotka on tulkittu uurnahautaukseksi. Palaneen luun lisäksi keskittymästä on saatu talteen muun muassa pronssinen kaksoisnappi. Räckers II (16 x 12 x 1.5 m) on sisältänyt pronssikautiseksi ajoitetun palaneesta luusta ja piinpalasta koostuvan primäärihautauksen sekä ainakin yhden sekundäärihautauksen röykkiön reunassa. Jälkimmäinen on sisältänyt hartsitiivistettä, palanutta luuta ja pronssisormuksen, joiden perusteella se tulkittu roomalaisajan uurnahaudaksi. Molemmissa röykkiöissä on todettu isommista kivistä koottu reunakehä, joka on rajannut kivistä ja maasta kasattua kumpua. Räckers III (13.5 x 13.5 x 1.5 m) Kroggårdintien pohjoispuolella on toistaiseksi tutkimaton, mutta vaikuttaa rakenteeltaan kahden muun röykkiön kaltaiselta. Sen lounaispuolelta tien reunasta ja röykkiön Räckers II täytemaasta on tavattu merkkejä myös

kivikautisesta asuinpaikasta, joka on kuitenkin todennäköisesti kokonaan jäänyt katu- ja piha-alueiden alle. Råckersin röykkiöt ovat pronssikauden hautatyyppinä harvinaisia ja muodostavat tutkimushistoriallisesti merkittävän kokonaisuuden.

TUTKIMUSHISTORIA

1914	Kartoitus	Nyberg	-
1915	Kartoitus	Svaetichin	-
1928	Tarkastus	Hackman	Teksti, kartta ja kuvia Storsvedbergetin (KARJAA 26) kaivauskertomuksessa. Röykkiö 1 = Råckers III ja röykkiö 2 = Råckers II.
1932	Inventointi	Cleve	N:r 5:1 = Råckers III ja 5:2 = Råckers II.
1938	Kaivaus	Cleve	Råckers I. Röykköiden aiempi numerointi muutettu. Ei kertomusta, kartat ja valokuvat arkistossa. Löydöt: KM 10956:1-21
1938	Kaivaus	Cleve	Råckers IV. Löydöt: KM 10957:112-113
1939	Kaivaus	af Hällström	Råckers I.
1945	Kaivaus	af Hällström	Råckers II. Löydöt: KM 11561:1-36
1977	Tarkastus	Bergström	Råckers II.
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 17A-D. Råckers I-IV.
1991	Hoito	Moisanen	Råckers I ja III.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	1.10.1996
Havaintomahd.:	Tyydyttävä. Alueita hoidetaan.
Luokitusehdotus:	1/3. Osa röykkiöistä on kokonaan tuhoutunut. Tutkimaton Råckers III vaikuttaa ehjältä ja kuuluu seudulle harvinaisena muinaisjäännöstyyppinä ehdottomasti luokkaan 1.
Ehd. suoja-alue:	Råckers III nykyinen puistoalue 30 x 30 m. Råckers II kokonaan tuhoutunut. Råckers II vähintään 30 x 20 m tien reunassa.
Laajuuden arviointi:	Röykkiöiden perusteella 100 x 50 m.
Suunn. maankäyttö:	Puistoaluetta.
Rauh.toimenpiteet:	Råckers III merkitty rauhoituskilvellä.
Lähilöydöt:	KARJAA 52 Hönsåkerskullen, kivi- ja metallikautinen muinaisjäännöskompleksi, 400 m itäkaakkoon.
Arkistotiedot:	KMDia 35515 - 35516 KMNeg 105111 - 105112

55. Grabben kanava

220 01 0055

Mjytyyppi:	Maarakenne ei määritelty	Ajoitus:	Keskiaika/historiallinen
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Kaivanto/veneenveto ura	Keskiaikainen/historialline n
---	---	----------------------------	----------------------------------

SIJAINTI

Alue:	Kila
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6662 06 Y= 2482 28 Z= 20
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1.5 km lounaaseen.
Laajuus:	200 x 10 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Kila
KR-tunnus ja tila:	220-407-0004-0011 Räckers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdintien ja Maasillan risteyksestä 200 m itään Kroggårdintien ja Ratakadun väliin jäävällä kaistaleella Helsinki - Turku -rautatien molemmin puolin. Radan kaakkoispuolella maasto kahden teollisuustontin välistä puistoa, luoteispuolella tiheää sekametsää. Paikka on lounais - koillis -suuntaisen 1. Salpausselän katkaisevassa notkossa, joka on kivikaudella ollut vielä salmena yhdistäen Mustionjokea ja Lepinjärveä edeltäneitä merenlahtia.

Grabben kanavaksi (Grabbes kanal) kutsuttu ojamainen kaivanto on mainittu 1879 (Wefvar) ja merkitty karttaan 1900-luvun alkupuolella (Svaetichin). Tällöin se on ollut lähes 600 metrin pituinen ulottuen luoteessa Mustionjokeen laskevaan puroon ja kaakossa Hönsåkerskullenin länsipuolelle. Nykyisin kaivannosta on jäljellä 200 metrin pituinen, noin 10 metrin levyinen ja 2.5 metrin syvyinen osuus rautatien kaakkois- ja luoteispuolella. Grabben kanavaa on tutkittu 1939 (af Hällström) ja 1974 (Carpelan - Nunez). Ensimmäisissä tutkimuksissa on kartoitettu kaivannon rakennetta. Mittausten perusteella kaivanto on alun perin ollut melko jyrkkärinteinen ja pohjastaan terävä. Maat on kasattu valliksi kaivannon molemmin puolin. Myöhemmässä koekaivauksessa on kaivannon säilyneestä luoteisosasta otettu näytteitä siitepöly- ja maaperäanalyysiä varten sekä radiohiiliajoituksiin. Ajoitusten tulokset (Hel-670, 660 ± 100 BP; Hel-671, 790±80 BP) sijoittuvat 1100 - 1300 -luvulle jKr. Siitepölytyössä on tavattu merkkejä seisovan veden kasveista ja maanäytteissä poikkeuksellisen korkeita kalkkipitoisuuksia.

Viimeaikaisen tutkimuksen (Forsén - Moisanen 1995) mukaan kyseessä saattaa olla keskiajalla kaivettu kuivan maan veneenvetoura, jota olisi mahdollisesti käytetty kalkinkuljetukseen esimerkiksi Raaseporin linnaa rakennettaessa 1300 -luvun lopulla. Toisaalta on esitetty, että kanavassa olisi ollut vettä pidättävät kynnykset. Edellinen vaihtoehto tuntuu kuitenkin todennäköisemmältä, koska kaivanto sijaitsee lähes kivikautisella korkeudella (20 m mpy). Paikallinen perimätieto liittyy kaivannon Nils Grabbeen, joka omisti Grabbackan kartanon 1500-luvulla. Nykyisin rautatien katkaisema kaivanto on kaakkoispäästään hoidettu ja ruohottunut, mutta luoteisosa radan pohjoispuolella on pahasti umpeenkasvanut ja vesakoitunut. Muinaisjäännös on merkitty molemmista päistä merkitty rauhoitustaululla, kaakkoispäässä Kroggårdintien varressa lisäksi opastetaululla.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1939	Koekaivaus	af Hällström	Museoviraston historian arkisto.
1974	Koekaivaus	Carpelan - Nunez	Ei kertomusta. Radiohiiliajoitukset Hel-670, 660 ± 100 BP; Hel-671, 790±80 BP. Ks. Forsen - Moisanen 1995: Svartån och bebyggelsen runt denna. Finskt Museum 1993.
1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 18.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	1.10.1996		
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Kaivanto on kaakkoispäästään hoidettu ja ruohottunut, mutta luoteispäästä rautatien pohjoispuolella pahasti umpeenkasvanut ja vesakoitunut.		
Luokitusehdotus:	1. Harvinainen ja osittain hyvin säilynyt muinaisjäännöstyyppi, tieteellisesti ja historiallisesti mielenkiintoinen rakennelma.		
Ehd. suoja-alue:	Rautatien molemmin puolin säilynyt 200 metrin osuus.		
Laajuuden arviointi:	Näkyvän kaivannon perusteella 200 x 10 m. Ollut vielä 1900-luvun alussa 600 m pitkä.		
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.		
Rauh.toimenpiteet:	-		
Lähilöydöt:	KARJAA 54 Räckers, kivi- ja metallikautinen muinaisjäännöskompleksi, 200 m länteen.		
Arkistotiedot:	KMDia	35517	
	KMNeg	105109	- 105110

56. Valimonkatu

220 01 0056

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet**SIJAINTI**

Alue: Kroggård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6662 15 Y= 2482 35 Z= 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kroggård
 KR-tunnus ja tila: 220-436-0004-0011 Räckers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen keskustan itäosassa Valimonkadun, Rauhankadun ja teollisuusalueelle johtavan tien risteuksen eteläpuolella olevassa pienessä metsäsaarekkeessa, 100 m rautatiestä koilliseen. Paikka on 1. Salpausselän loivasti länsilounaaseen viettävää harjannetta, jonka maaperä on hiekkaa ja soraa. Kohdan länsipuolella on kivikaudella virrannut harjanteen katkaissut ja Mustionjoen ja Lepinjärven vesistöjä yhdistänyt kapea salmi. Nykyisin ympäristö on teollisuus- ja omakotitaloaluetta.

Paikka on todettu inventoinnissa 1982 (Hirviluoto - Suominen), jolloin Valimonkadun (po. Rauhankadun?) itäpuolisesta leikkauksesta tavattiin muutamia saviastianpaloja, kvartsia ja palaneen luun siru, mutta ei selvää kulttuurikerrosta. Jäännös on kuitenkin luokiteltu kivikautiseksi asuinpaikaksi, mikä topografian perusteella vaikuttaakin hyvin todennäköiseltä. Paikasta 100 m koilliseen samalla harjanteella sijaitsee Kroggårdsmalmenin rautakautinen kalmisto (KARJAA 58).

TUTKIMUSHISTORIA

1982	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 19. Nrot 3-4 Lisbet Jungin löytämiä. Löydöt: KM 21679:1-4
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 1.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Paikka vaikutti olevan samassa kunnossa kuin edellisen inventoinnin aikaan. Tieleikkaus oli lähes täysin ruohottunut eikä siihen koskettu.
 Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Metsäsaarekkeen laajuus 50 x 20 m.
 Suunn. maankäyttö: Puistoaluetta.
 Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 58 Kroggårdsmalmen, rautakautinen kalmisto, 100 m koilliseen.
Arkistotiedot: KMNeg 105116

57. Malmkulla**220 01 0057**

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Kroggård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6662 16 Y= 2483 09 Z= 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1 km etelään.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kroggård
 KR-tunnus ja tila: 220-436-0001-0104 ?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Kroggårdissa Helsinki - Turku -rautatien leikkauksen luoteisreunassa, entisen Laurentiuksetien ylityspaikan itäpuolella olevassa havumetsikössä. Paikka on lounais - koillis -suuntaisen 1. Salpausselän kaakkoisrinnettä, jonka maaperä on hiekkaa ja soraa. Rinnettä leikkaavan rautatien penger on paljas ja maa on paikoin sortunut. Kivikaudella alue on sijainnut Mustionjoen ja Lepinjärven vesistöjä yhdistäneen merensalmen kaakkoisrannalla kohoavalla harjanteella.

Kroggårdin ylityspaikan kohdalta on tavattu kiviesineistöä, saviastianpaloja, kvartsia ja palanutta luuta 1938 (Cleve) ja 1967 (Hirviluoto) sekä saman harjanteen reunasta edellisistä 200 m koilliseen 1970 (Hirviluoto). Ylityspaikan itäpuolisessa penkereessä on tehty kaivauksia 1979 (Sarvas), jossa on saatu talteen muun muassa saviastianpaloja. Mitään kiinteitä jäännöksiä tai selvää kulttuurikerrosta ei ole todettu. Löytöjen perusteella asuinpaikka sijoittuu varhaiskampakeraamiseen aikaan. Asuinpaikan on oletettu jatkuvan luoteeseen ja pohjoiseen. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) reunan maaleikkauksesta löytyi yksi palaneen luun siru (ei otettu talteen), mutta ei mitään merkkiä kulttuurikerroksesta. Malmkulla kuuluu ilmeisestikin samaan Salpausselän kaakkoisrinnettä noudattelevaan laajaan asutusvyöhykkeeseen kuin Säterinkatu (KARJAA 53) noin 400 m lounaaseen. Lähtienoilta tunnetaan myös useita toistaiseksi tutkimattomia löytöpaikkoja.

TUTKIMUSHISTORIA

19	Tarkastus	Cleve	Ks. Landsbromalmenin (KARJAA 59) kivikautisen asuinpaikan kaivauskertomus. Löydöt: KM 10957:114-118
1967	Tarkastus	Hirviluoto	- Löydöt: KM 17328:1-2
1970	Tarkastus	Hirviluoto	X = 6662 30, Y = 2483 18. Löytöpaikka ilmeisesti lähellä nykyistä Ratakadun alikulkua. Löydöt: KM 18172:1-3
1979	Kaivaus	Sarvas	Kertomuksen koordinaatit viittaavat Hirviluodon löytöpaikkaan 1970, mutta kaivauspaikka on ollut siitä 200 m lounaaseen (vrt. kuvat ja kartat). Löydöt: KM 20633:1-206

1982 Irtolöytö Jung Löytökoordinaatit virheelliset, mikäli viittaavat kaivauspaikkaan. mutta oikeat mikäli viittaavat Hirviluodon aiempaan löytöpaikkaan. Löydöt: KM 21383:1-5

1996 Inventointi Seppälä -

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 2.10.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Tarkastuksessa keskityttiin maaleikkauksiin.

Luokitusehdotus: 2/3. Muinaisjäännös on osittain tuhoutunut ja tutkittu, mutta sen laajuus on toistaiseksi selvittämättä.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: -

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 53 Säterinkatu, kivikautinen asuinpaikka, 400 m lounaaseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105122

58. Kroggårdsmalmen

220 01 0058

Mjyyppi:	Kalmisto	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Kroggårdsmalmen I-II	Kalmisto	Rautakausi
2	Kroggårdsmalmen III-IV	Tarhakalmisto	Rautakausi
3	-	Asuinpaikka	Kivikausi

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6662 21 Y= 2482 42 Z= 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km etelälounaaseen.
 Laajuus: 25 x 20 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Kila
 KR-tunnus ja tila: 220-407-0004-0011 Räckers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueella Valimonkadun lounaisreunassa, Helsinki - Turku -radasta 150 m koilliseen Kilan ja Kroggårdin rajalla. Puistoksi jätetty kapea kaistale on lounais - koillis - suuntaisen 1. Salpausselän hiekka- ja soraharjannetta, jossa kasvaa harvaa männikköä. Ympäristö on lähes kokonaan rakennettua. Kaakossa on teollisuusaluetta ja muualla asuinrakennuksia lukuun ottamatta itäpuolisella tontilla sijaitsevaa sähkömuuntamo. Alue on muodostanut kivikaudella niemenkärjen, jonka länsipuolella on virrannut Salpausselän katkaissut ja Mustionjokea ja Lepinjärveä edeltäneitä merenlahtia yhdistänyt salmi.

Paikka on todettu 1932 (Glässner), jolloin muuntamo rakennettaessa löydettiin pronssirannerenkaita. Löytöpaikalta on tavattu kalmisto, joka on tutkittu 1932 ja 1937 (Cleve). Kalmiston kokonaislaajuus on ollut arviolta 40 x 20 m. Ensimmäisissä kaivauksissa on tutkittu renkaiden löytöpaikalla tavatut osittain tuhoutuneet kiveykset I-II ja myöhemmissä tutkimuksissa muinaisjäännöksen luoteisosassa todetun tarhakalmiston kiveykset III-IV. Lähinnä muuntamo sijainneet, nykyisin kokonaan hävitetyt kiveykset I-II ovat olleet luode - kaakko -suuntaisia epäsäännöllisen soikeita ja matalia rakennelmia (6-10 m), joista on tavattu merkkejä ainakin viidestä, mahdollisesti seitsemästä ruumishautauksesta ja niihin liittyviä löytöjä, muun muassa useita rannerenkaita, solkia, putkikirveitä, keihäänkärkiä, veitsiä ja sirppi tai viikate. Kiveyksessä I oli myös puuta ja tuohtia ja vainajan on otaksuttu olleen käärittynä tuoheen puuarkussa tai maanpeen tuohella peitetyllä puualustalla.

Kalmiston luoteisosassa sijaitsevat kiveykset III-IV on tutkittu 1937, jolloin pintakerroksen alta on paljastunut reunakivin rajatuista soluista muodostuva tarhakalmisto. Neljästä tarhasta koostuvassa kiveyksessä III on todettu ainakin seitsemän, mahdollisesti yhdeksän ruumishautausta. Suurin osa niistä on tarhojen sisältä, yleensä kaksi hautausta yhdessä tarhassa. Kiveyksen III kaakkoisreunaan tehty epäsäännöllisempi kiveys IV on sisältänyt kolme tai neljä tarhaa ja mahdollisesti yhtä monta hautausta. Löytöinä on saatu talteen rannerenkaita, keihäänkärkiä, putkikirveitä, veitsiä, sirppejä, hampaita, saviastianpaloja. Kalmisto on ajoitettu löytöjen ja rakenteen perusteella vanhemmalle roomalaisajalle. Kalmistosta ja sen lähiympäristöstä on tavattu myös kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, jotka ilmeisesti liittyvät samaan kokonaisuuteen kuin 100 m lounaaseen sijaitseva Valimonkadun asuinpaikka (KARJAA 56). Kroggårdsmalmenin kiveysten III-IV pohjan tarharakenne on jätetty tutkimusten jälkeen näkyviin. Paikka on aidattu kettingein ja sen vieressä on museoviraston opastaulu sekä karjalaisten pystyttämä muistokivi.

TUTKIMUSHISTORIA

1932	Irtolöytö	Glässner	- Löydöt: KM 9535:1-10
1932	Irtolöytö	Karlsson	Kroggårdsmalmen 1. Löydöt: KM 9536:1
1932	Kaivaus	Cleve	Kroggårdsmalmen 1. Löydöt: KM 9536:2-42
1937	Kaivaus	Cleve	Kroggårdsmalmen 2. Löydöt: KM 10612:1-40
1937	Tarkastus	Cleve	- Löydöt: KM 10613:1-6
1983	Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 20.
1991	Hoito	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	1.10.1996		
Havaintomahd.:	Hyvä. Osa muinaisjäännöksestä on entistetty ja aidattu. Aluetta hoidetaan.		
Luokitusehdotus:	1. Tieteellisesti ja tutkimushistoriallisesti merkittävä muinaisjäännös.		
Ehd. suoja-alue:	Aitaus ja sitä ympäröivä puistoalue.		
Laajuuden arviointi:	Alkuperäinen laajuus 40 x 20 m, nykyisin aidattu alue 15 x 12 m, puistoalue mukaan luettuna 25 x 20 m.		
Suunn. maankäyttö:	Alue on puistoa.		
Rauh.toimenpiteet:	-		
Lähilöydöt:	KARJAA 56 Valimonkatu, kivikautinen asuinpaikka, 100 m lounaaseen.		
Arkistotiedot:	KMDia	35518	- 35520
	KMNeg	105114	- 105189

59. Landsbromalmen

220 01 0059

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Kila
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6662 26 Y= 2482 28 Z= 22 - 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1.5 km lounaaseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ**PERUSTIEDOT**

Kohde on sijainnut Karjaan kaupunkialueella, Keskuskadun varressa hautausmaan lounaispuolella, lähellä Rauhankadun risteystä. Paikka on 1. Salpausselän länteen viettävää hiekkarinnettä, joka on kivikaudella muodostanut harjanteen pohjois- ja eteläpuolella nykyisen Mustionjoen ja Lepinjärven kohdalla avautuneita merenlahtia yhdistäneen kapean salmen länsirannan.

Asuinpaikka on todettu ja osittain tutkittu 1938 (Cleve), jolloin paikalta on tavattu tulisijoja sekä myöhäiskampakeraamisia saviastianpaloja, kiviesineiden katkelmia ja kvartsia. Paikka on nykyisin pääasiassa katu- ja puistoaluetta ja muinaisjäänös on luultavasti kokonaan tai suurimmaksi osaksi tuhoutunut myöhemmissä rakennustöissä. Asuinpaikan laajuutta on enää vaikea arvioida, mutta Landsbromalmen kuuluu ilmeisesti samaan kivikautiseen asutusvyöhykkeeseen kuin siitä 140 m kaakkoon sijaitseva Valimonkatu (KARJAA 56).

TUTKIMUSHISTORIA

1938	Kaivaus	Cleve	Ei kertomusta, kartat ja kuvat arkistossa. Löydöt: KM 10957:1-111
1996	Inventointi	Seppälä	Paikka ei tutkittu lähemmin, mutta kohde paikannettiin nykyiselle kartalle ja valokuvattiin.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 15.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Paikka on nykyisin pääasiassa katu- ja puistoaluetta ja muinaisjäänös on luultavasti kokonaan tai suurimmaksi osaksi tuhoutunut myöhemmissä rakennustöissä.
 Luokitusehdotus: 3.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: -
 Suunn. maankäyttö: -
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilöydöt: KARJAA 56 Valimonkatu, kivikautinen asuinpaikka, 140 m kaakkoon.
 Arkistotiedot: KMNeg 105120

60. Gåliberget

220 01 0060

Mjytyyppi:	Kivirakenne ei määritelty	Ajoitus:	Historiallinen
Lukumäärä:		Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Latomus 1	Latomus	Historiallinen
2	Latomus 2	Latomus	Historiallinen
3	Latomus 3	Latomus	Historiallinen
4	Latomus 4	Latomus	Historiallinen
5	Latomus 5	Latomus	Historiallinen
6	Latomus 6	Latomus	Historiallinen
7	Latomus 7	Latomus	Historiallinen

SIJAINTI

Alue:	Starkom
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6662 91 Y= 2487 02 Z= 60
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 4 km itäkaakkoon.
Laajuus:	20 x 40 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Grundsjö	
KR-tunnus ja tila:	220-425-0002-0034	Västergård
Rekisterikylä:	Starkom	
KR-tunnus ja tila:	220-451-0003-0006	Höglid

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan itäosassa Starkomin ja Grundsjön rajalla, Stora Gålibergetin laella, 300 m kantatiestä 51 pohjoiseen. Paikka on korkean kalliomäen itään viettävässä ylärinteessä, kahden kallioselänteen väliin jäävässä syvänteessä, noin 10 m kallion korkeimman huipun alapuolella. Kallion itäpuolella virtaa Långan -niminen puro.

Gålibergetiä on inventoinnissa 1931 (Cleve) pidetty mahdollisena muinaislinnana, koska vuori on aiempien tietojen mukaan tunnettu myös nimellä Borgberget. Mitään linnoituslaitteita mäeltä ei kuitenkaan tiedetä. Tarkastuksen 1992 (Moisanen) perusteella kallion laella on suppealla alueella 7 matalaa latomusta. Ne muodostavat kaakko - luode -suuntaisen tiiviin ryhmän. Latomukset (4 - 4.5 x 5 m) ovat paksun turpeen peitossa ja rajoiltaan epämääräisiä. Kahta lukuun ottamatta kaikissa on suorakaiteinen (1 - 1.4 x 1.5 - 2 m) kuoppa. Kuopat vaikuttavat rakennetuilta. Jäännösten tarkoitus on toistaiseksi epäselvä. Niitä ei voi pitää hautaröykkiöinä. Mahdollisesti kyseessä ovat rakkakuoppien tapaiset säilytyskuopat tai uunit historialliselta ajalta.

Ei tarkastettu inventoinnissa 1996 (Seppälä).

TUTKIMUSHISTORIA

1931	Inventointi	Cleve	N:r C. Ks. myös Appelgren - Kivalo 1891 ja sen viite Reinholmiin.
1992	Tarkastus	Moisanen	-
1996	Inventointi	Seppälä	Kohdetta ei ole tarkastettu inventoinnissa

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:

Havaintomahd.:

Luokitusehdotus:

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

61. Södra Lövkulla

220 01 0061

Mjityyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Dönsby
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6663 00 Y= 2482 06 Z= 22 - 25
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1 km länsilounaaseen.
Laajuus:	300 x 200 m

KIINTEISTÖ**PERUSTIEDOT**

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen pohjoisosassa Turuntiestä 100 m pohjoiseen, Dönsbyntien länsi- ja itäpuolella Koskikujan (Forsgränd) ja Koskenlaskijankujan (Strömkarlsgränd) molemmin puolin. Paikka on 1. Salpausselän ja Mustionjoen luoteispuolella oleva leveähkö kalliosydäminen hiekkaniemi, jonka eteläpuolitse Mustionjoki kiertää. Kivikaudella niemekkeen keskellä nykyisen Koskikujan kohdalla on ollut luode - kaakko -suuntainen kalliokumpare, jonka itäpuolella on levinnyt hiekkaterassi.

Paikka on todettu 1979 (Jung; Åberg) ja 1980 (Taavitsainen, Hirviluoto), jolloin omakotialueeksi suunnitellulta pellolta ja metsästä on tavattu kivikautiseen asuinpaikkaan viittavia löytöjä. Koskikujan itäpäässä on tehty koekaivauksia 1980 (Sarvas) ennen asuinalueen rakentamista. Kaivauksissa ei havaittu vähäisten löytöjen - saviastianpalasia, piitä, kvartsia ja palanutta luuta - ohella mitään merkkiä kulttuurikerroksesta. Kaivausten jälkeen 1982 (Jung) Dönsbyntien itäpuolelta muinaiselta rantaterassilta on otettu talteen useita löytöjä. Löytöjen, korkeuden ja sijainnin perusteella niemekkeessä on ollut kivikautinen asuinpaikka. Asutus on ollut tilapäistä tai kulttuurikerros on myöhemmin huuhtoutunut. Alueella on oleskeltu kivikauden jälkeenkin, sillä kaivauksissa on löydetty myös rautakautinen pronssihela. Muinaisjäännös on ilmeisesti suurimmaksi osaksi tuhoutunut Koskenlaskijankujan länsipäätä mahdollisesti lukuun ottamatta.

TUTKIMUSHISTORIA

1979	Irtolöytö	Jung	-
1979	Irtolöytö	Åberg	Lindströmin pellosta. Löydöt: 20773
1980	Koekaivaus	Sarvas	Kaivauskertomuksessa virheelliset koordinaatit (vrt. sijainti ja kuvaus), 100 m liikaa kaakkoon Koskenlaskijankadun (Strömkarlsgränd) kohdalla. Löydöt: KM 20914:1-64
1980	Tarkastus	Hirviluoto	- Löydöt: KM 20914:65-66
1980	Tarkastus	Taavitsainen	-
1982	Irtolöytö	Jung	Dönsbyn tien itäpuolelta Koskenlaskijankujan (Strömkarlsgränd) molemmin puolin, Sarvaan 1980 kaivauspaikasta itään (X = 6662 96, Y = 2482 16, Z = 20). Löydöt: KM 21382:1-30
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 7.10.1996

Havaintomahd.: Välttävä. Alue on lähes kokonaan rakennettua pientaloaluetta.

Luokitusehdotus: 2/3. Muinaisjäännös on mahdollisesti Koskenlaskijankujan länsipäätä lukuun ottamatta suurimmaksi osaksi tuhoutunut rakentamisen takia.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Topografian ja löytöalueen perusteella niemekkään eteläosa 300 x 200 m.

Suunn. maankäyttö: Rakentamiseen varattua kaava-aluetta.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KM 14532, pronssikautinen olkakirves, irtolöytö 300 m kaakkoon Landsbron virrasta.

Arkistotiedot:

62. Gålibacka

220 01 0062

Mjtyyppi: Asuinpaikka Ajoitus: Kivikausi
Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1 - Asuinpaikka Kivikausi/varhaiskampakeraaminen aika (I:1-2)

SIJAINTI

Alue: Starkom
Peruskartta: 2014 08 KARIS
Koordinaatit: X= 6663 33 Y= 2487 32 Z= 29 - 32
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 4 km itään.
Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Starkom
KR-tunnus ja tila: 220-451-0003-0006 Höglid

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan itäosassa Starkomin kylän Höglidin tilan pihapiirissä, Helsinki - Turku - rautatiestä 200 m ja Stora Gålibergetistä 500 m pohjoiskoilliseen, Högbenin järvestä Bruksträsketiin laskevan Långån -nimisen joen länsirannalla. Paikka on korkean kalliomaen juuressa oleva eteläinen moreenirinne, jonka alapuolella leviää savikkoinen ja soinen suvanto. Itäpuolella on kapea ja jyrkkärinteinen salmi, jossa Långan virtaa. Kivikaudella alue on ollut suojaisaa saaristoa, josta on avautunut hyvä yhteys avomerelle.

Paikka on on mainittu ensi kerran 1923 (Nyman), jolloin uudistilan pihaan tehdystä perunamaasta on saatu kiviesineitä. Ne on inventoinnissa 1931 (Cleve) todettu asuinpaikkalöydöiksi. Asuinpaikan oletetulla ydinalueella päärakennuksen itä- ja koillispuolella on tehty kaivauksia heti inventoinnin jälkeen 1931 (Äyräpää). Tutkimuksissa selvää kulttuurikerrosta ja löytöjä on tavattu lähinnä ylärinteestä ja törmän päältä, missä on havaittu myös mahdollinen kodanpohja ja siihen liittyvä tulisijakiveys. Löydöt koostuvat enimmäkseen varhaiskampakeraamisista saviastianpaloista, kiviesineiden katkelmista, kvartsi- ja kivilaji -iskoksista sekä palaneesta luusta. Keramiikan vanhemman vaiheen (I:1) alaraja osuu 32 ja nuoremman vaiheen (I:2) 29 metrin korkeuskäyrälle. Asuinpaikka jatkuu päärakennuksen länsi- ja lounaispuolella, mutta sen laajuutta ei ole toistaiseksi määritetty. Topografiselta sijainniltaan edustavalla asuinpaikalla on myös tutkimushistoriallista merkitystä.

TUTKIMUSHISTORIA

1923	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 8246
1930	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 9287:1-2
1931	Irtolöytö	Cleve	- Löydöt: KM 9394:1-3
1931	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 9403:1-8
1931	Kaivaus	Äyräpää	- Löydöt: KM 9410:1-244
1932	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 9539:1-20
1935	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 10049:1-4
1963	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 16133:1-12
1965	Irtolöytö	Nyman	- Löydöt: KM 16686:1-11

1965 Irtolöytö	Valonen	- Löydöt: KM 16687
1972 Irtolöytö	HY, arkeologian laitos	- Löydöt: KM 18926:1-11
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	10.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Tilan pihapiiri on säilynyt 1930-luvulta lähes entisellään, mutta on paikoin umpeenkasvanut.
Luokitusehdotus:	2. Muinaisjäännöksen laajuuden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia. Topografian edustavuuden ja tutkimushistoriallisiin perusteisiin sopisi 1. luokan kohteeksi.
Ehd. suoja-alue:	-
Laajuuden arviointi:	Topografian ja korkeuden perusteella enintään 200 x 60 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 51 Långåmossarna, kivikautinen - epineoliittinen asuinpaikka 1.5 km etelään saman Långanin vesiväylän varressa.
Arkistotiedot:	KMNeg 105163

63. Prästgården

220 01 0063

Mjytyyppi:	Kivirakenne ei määritelty	Ajoitus:	Historiallinen
Lukumäärä:	20	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Uuni	Historiallinen
---	---	------	----------------

SIJAINTI

Alue:	Prästgården
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6663 44 Y= 2483 83 Z= 45 - 50
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1 km itään.
Laajuus:	80 x 80 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Prästgården
KR-tunnus ja tila:	220-444-0002-0013 Hasselbacka

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan kaupunkialueen tuntumassa Prästgårdenin alueella, Hasselbackan tilalla, päärakennuksesta 350 m kaakkoon ja Osmundsbörentiestä 200 m luoteeseen. Paikka on koilliseen viettävä kuusikkoa kasvava osittain soistunut metsikkörinne, jonka keskeltä kulkee polkutie Hasselbackan taloon. Maaperä on kivistä hiekkaa. Kohdan kaakkoispuolella kulkee metsän halkaiseva vanha sähkölinja-aukko.

Paikalta on todettu inventoinnissa 1983 (Hirviluoto - Suominen) parikymmentä uunimaista kiveystä. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) kiveyksiä havaittiin olevan erityisesti vanhan tien lounaispuolisessa loivassa rinteessä, jossa niitä on muutaman metrin välein yksittäin ja pareittain 80 x 80 m:n alalla. Sammaleen peittämät jäännökset (1 - 1.5 x 1 - 1.5 x 0,5 m) on rakennettu yleensä melko isoista kivistä (50 cm). Tien alapuoleisessa koillisrinteessä on muutamia matalia kuoppia (halk. 2 m). Osa kiveyksistä on hajotettu tien kohdalta. Joitakin on myös pengottu. Jäännösten tarkoitus ja ajoitus on toistaiseksi selvittämättä. Ne eivät vaikuta esihistoriallisilta, vaan todennäköisimmin kyseessä ovat parin kolmen sadan vuoden takaa perityvät uunit tai muut tulisijat.

TUTKIMUSHISTORIA

1983 Inventointi	Hirviluoto - Suominen	KARJAA 47.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	2.10.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Jäännökset erottuivat ympäristöstään melko selvästi.
Luokitusehdotus:	
Ehd. suoja-alue:	
Laajuuden arviointi:	
Suunn. maankäyttö:	
Rauh.toimenpiteet:	
Lähilöydöt:	

Arkistotiedot:

KMNeg

105121

64. Hembo

220 01 0064

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	16	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiöryhmä	Rautakausi
---	---	--------------	------------

SIJAINTI

Alue:	Osmundsböle
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6664 20 Y= 2483 70 Z= 20 - 30
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 1 km koilliseen.
Laajuus:	220 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Osmundsböle	
KR-tunnus ja tila:	220-443-0001-0025	Gillernäs
Rekisterikylä:	Osmundsböle	
KR-tunnus ja tila:	220-443-0002-0005	Hembo
Rekisterikylä:	Osmundsböle	
KR-tunnus ja tila:	220-443-0002-0065	Generals

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Osmundsbölessä Mustionjokeen kuuluvan Kyrksjönin itärannalla. Paikka on luode - kaakko -suuntaisen moreeni-kalliomäen lounaaseen viettävää rinteä. Metsikön lounaispuolella avautuu Ramstedtsgårdänin peltoaukea, jonka keskellä virtaa Kyrksjöniin virtaava puro.

Paikka on todettu hoidon yhteydessä 1993 (Moisanen), jolloin Hembon tilan luoteispuolella sijaitsevassa Gillernäsin tilan metsärinteessä on havaittu 10-12 matalaa, turpeen peittämää röykkiötä suppeahkossa ryhmässä. Hembon koillispuolella Generalsin tilalla pohjoiseen viettävän rinteän ylälaidalla on 4 röykkiötä. Röykkiöitä on todennäköisesti ollut myös Hembon tilalla, mutta alueelta on selvästi raivattu kivikkoa pihamaata muokattaessa. Vaikeasti havaittavat röykkiöt ovat pyöreähköjä, matalia ja melko pieniä (3 x 3 x 0.3 m). Jäännökset sijaitsevat muhevamaisessa kuusimetsässä, joka sopisi esimerkiksi kaskeamiseen. Muinaisjäännöksen luonne ja ajoitus on toistaiseksi epäselvä, mutta topografian ja rakenteen perusteella kyseessä saattavat olla jo rautakaudelta periytyvät viljelyröykkiöt.

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	7.10.1996
Havaintomahd.:	Tyydyttävä. Muuten heikosti erottuvat jäännökset oli merkitty paaluin.
Luokitusehdotus:	2.
Ehd. suoja-alue:	Mäen lounaisrinne.
Laajuuden arviointi:	Näkyvien rakenteiden perusteella koko röykkiöalueen laajuus 220 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 65 Gyllene udden, 400 m luoteeseen.

Arkistotiedot:

65. Gyllene udden

220 01 0065

Mjytyyppi: Muinaisjäännöskompleksi Ajoitus: Multiperiod
 Lukumäärä: 3 Rauhoituslka: 2

KOhteet

1	Gyllene udden 1	Röykkiö	Historiallinen
2	Gyllene udden 2	Röykkiö	Historiallinen?
3	Gyllene udden 3	Röykkiö	Historiallinen?
4	-	Asuinpaikka	Pronssikausi/rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Osmundsböle
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6664 36 Y= 2483 44 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 1 km pohjoiskoilliseen.
 Laajuus: 100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Osmundsböle
 KR-tunnus ja tila: 220-443-0001-0017 Björkmo
 Rekisterikylä: Osmundsböle
 KR-tunnus ja tila: 220-443-0001-0025 Gillernäs

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Osmundsbölessä Mustionjokeen kuuluvan Kyrksjönin itärannalla Gillernäsin tilalla. Paikka on lyhyt luode - kaakko -suuntainen moreeni-kallioniemi, joka muodostaa järven keskikohdalle kapeikon. Alueella kasvaa kuusivaltaista sekametsää. Metsikön eteläpuolella avautuu Ramstedtsgårdanin peltoaukea, jonka maaperä on yläosassa hiekkaa ja alaosassa savea. Aukean poikki virtaa puro Kyrksjöniin.

Niemen eteläkaakkoon viettävän kaakkoispään metsikössä on kartoitettu 1915 (Svaetichin) latomus, joka on inventoinnissa 1931 (Cleve) todettu epävarmaksi röykkiöksi. Tarkastuksessa 1993 (Moisanen) on etelään viettävän terrassin laella noin 50-60 m Kyrksjönin rannasta itäkoilliseen havaittu kolme röykkiötä. Röykkiö 1 (10 x 1.5 - 2 x 0.5 m) on pitkänomainen valli. Sen päässä olevassa pystykivessä on inventoinnin 1996 (Seppälä) havaintojen mukaan hakattu nro 2. Kyseessä on mahdollisesti rajarakennelma. Edellisestä 15 m pohjoiseen sijaitsevat vierekkäin siirtolohkareen kylkeen tehty röykkiö 2 (7 x 2.5 x 0.5 m) ja pyöreä röykkiö 3 (7 x 7 x 0.5 m). Jälkimmäinen on mahdollisesti sama, joka on paikalta ensimmäiseksi todettu. Röykkiöstä 3 noin 15 m länteen on etelään avautuvan maakellarin pohja. Alueella tiedetään olleen torppa, jonka perusta oli vielä inventoinnin 1931 aikaan näkyvissä. Tarkastuksessa 1993 röykkiöistä kaakkoon olevan pellon ylärinteestä on löydetty kvartsi-iskos ja savitiivistettä. Röykkiöt voivat liittyä mainittuun torppaan, mutta peltolöytöjen perusteella paikalla on todennäköisesti esihistoriallisenkin asutuksen jäännöksiä.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Kartoitus	Svaetichin	-
1931	Inventointi	Cleve	Nr. D.
1993	Tarkastus	Moisanen	- Löydöt: KM 28639:1-2
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 7.10.1996

Havaintomahd.: Tyydyttävä. Röykkiöt erottuvat melko hyvin ympäristöstään. Ympäröivät pellot olivat inventoinnin aikaan sängellä.

Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen tarkoituksen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Topografian, näkyvien rakenteiden ja löytöalueen perusteella 100 x100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 64 Hembo, 400 m kaakkoon.

Arkistotiedot: KMNeg 105143

66. Andersro - Klarvik

220 01 0066

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	3	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Högben
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6665 49 Y= 2488 34 Z= 35 - 40
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km itäkoilliseen.
 Laajuus: 200 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Högben	
KR-tunnus ja tila:	220-429-0002-0004	Andersro
Rekisterikylä:	Högben	
KR-tunnus ja tila:	220-429-0002-0017	Klarvik

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan itäosassa Meltolan sairaalan eteläpuolella, lounais - koillis -suuntaisen 1. Salpausselän etelärinteen ja Högbenjärven väliin jäävän peltoaukean lounaisosassa. Paikka on pelloksi ja pihamaaksi raivattua hiekkarinnettä, joka viettää terassimaisesti kaakkoon ja etelään kohti järveä ja sen muinaista lahtea, jossa on nykyisin Torvmossenin ja Stormossenin suota. Terassit erottuvat selvästi ympäristöstään.

Asuinpaikka on todettu 1986 (Lönnqvist) Andersron ja Klarvikin tilojen pellosta ja puutarhasta poimittujen pintalöytöjen perusteella. Peltoaukean yläosassa erottuvan terassin päältä kerätyt löydöt koostuvat pääasiassa kvartsiesineistä ja -iskoksista. Muinaisjäännöksen rajoja ja luonnetta ei toistaiseksi ole selvitetty, mutta alueella saattaa olla laaja Salpausselän rinnettä noudatteleva asuinpaikkavyöhyke. Samalta aukealta, 700 metriä koilliseen, tunnetaan Malmåsa-Skönvikin kivikautinen asuinpaikka (KARJAA 67).

TUTKIMUSHISTORIA

1986	Tarkastus	Lönnqvist	Tarkastukseen liittyy erilliset kertomukset Högben Andersro, Högben Björkkulla ja Högben Klarvik. Tilan mukaan Björkkullaksi nimetty kohde sijaitsee koordinaattien perusteella Klarvikin tilan puolella. Toisaalta kohteen Klarvik koordinaatit ovat ristiriidassa ympäristön ja kohteen kuvauksen kanssa. Löydöt: KM 23270:1-4, KM 23271:1-2, KM 23273:1-2.
1996	Inventointi	Seppälä	Tarkastettu yhdessä Jukka Moisanen kanssa.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävät. Löytöalueiksi merkityt pellot ja pihat olivat sängellä tai nurmella. Ajoittainen sade häytti tarkastusta.

Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen laajuuden ja säilyneisyyden selvittäminen edellyttää kaivauksia.

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Tiloja etelässä ja idässä ympäröivällä peltoterassilla vähintään 200 x 100 metriä laaja alue.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa. Klarvikin tila myynnissä syksyllä 1996.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: KARJAA 67 Malmåsa-Skönvik, kivikautinen asuinpaikka, 700 metriä koilliseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105155

67. Malmåsa - Skönvik

220 01 0067

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Högben
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6666 02 Y= 2488 76 Z= 35 - 40
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km itäkoilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Högben
 KR-tunnus ja tila: 220-429-0002-0001 Skönvik

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan itäosassa Meltolan sairaalan eteläpuolella 500 m kantatiestä 53 kaakkoon, Högbenjärven pohjoispuolella olevan peltoaukean koillisosassa. Paikka on lounais - koillis - suuntaisen 1. Salpausselän kaakkoisrinteen pelloksi raivattua hiekkarinnettä, joka viettää terassimaisesti kaakkoon ja etelään kohti järveä. Terassit erottuvat selvästi ympäristöstään. Alue on kivikaudella ollut suojaisaa sisäsaaristoa.

Paikka on todettu tarkastuksessa 1986 (Lönnqvist), jolloin aukean yläreunassa erottuvan terrassin päältä pellon pinnasta on poimittu hiotun kourutaltan katkelma, kivilaji-iskos, kvartsia, palanutta luuta ja savea. Kivikautinen asuinpaikka liittyy todennäköisesti samaan laajaan vyöhykkeeseen kuin siitä 700 m lounaaseen sijaitseva Andersro - Klarvik (KARJAA 66).

TUTKIMUSHISTORIA

1986	Tarkastus	Lönnqvist	Toisin kertomuksessa esitetään paikka on koordinaattien perusteella Skönvikin, ei Malmåsin tilalla. Löydöt: KM 22272:1-5
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Pellot olivat sängellä ja tarkastuksen aikana satoi ajoittain kaatamalla vettä.
 Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Topografian perusteella vähintään 100 x 60 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilöydöt: KARJAA 66 Andersro - Klarvik, kivikautinen asuinpaikka, 700 m lounaaseen.

Arkistotiedot:

KMNeg

105156

68. Sannäs Borgberget

220 01 0068

Mjtyyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Ajoittamaton
---	---	--------------	--------------

SIJAINTI

Alue:	Nyby
Peruskartta:	2014 08 KARIS
Koordinaatit:	X= 6666 17 Y= 2484 55 Z= 40 - 65
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3 km koilliseen.
Laajuus:	300 x 200 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Nyby	
KR-tunnus ja tila:	220-442-0001-0034	Borgberg

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Sannäsin, Lillsannäsin ja Nybyn kylien rajalla, Mustionjoen mutkan eteläpuolella. Paikka on peltojen ympäröimä luode - kaakko -suuntainen kalliomäki (300 x 200 m), joka on erityisesti lounaisosastaan jyrkkärinteinen. Mäen laella kasvaa pääasiassa mäntyjä ja katajia. Laelta on laaja näkymä pohjoiseen ja luoteeseen jokivarren tasaisen peltoaukean yli.

Paikka on ensi kerran inventoitu 1931 (Cleve) nimen Borgberget perusteella. Mäen laella ei ole tavattu mitään merkkiä vailleista tai muista rakenteista. Kaakkoisreunassa on havaittu kivivallia, jonka on otaksuttu liittyvän samansuuntaiseen polkuun ja olevan ajoitukseltaan myöhäinen. Jokivarren tuntumassa sijaitseva suojainen kalliomäki sopisi kuitenkin hyvin muinaislinnan paikaksi. Ajoitus voi olla yhtä hyvin rautakautinen kuin historiallinenkin.

TUTKIMUSHISTORIA

1931 Inventointi	Cleve Nils	Nr. E.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	7.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Mäen kasvillisuus on paikoin melko tiheätä.
Luokitusehdotus:	1. Paikannimen, topografian ja sijainnin perusteella todennäköienn muinaislinna, vaikkei kiinteitä jäännöksiä tunnetakaan.
Ehd. suoja-alue:	Koko mäki rinteineen 300 x 200 m.
Laajuuden arviointi:	Topografian perusteella mäen laajuus 300 x 200 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 69 Nyby, pronssikautinen röykkiö 600 m luoteeseen.
Arkistotiedot:	KMDia 35521
	KMNeg 105138 - 105139

69. Nyby

220 01 0069

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Pronssikausi?
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiö	Pronssikausi?
---	---	---------	---------------

SIJAINTI

Alue:	Nyby
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6666 44 Y= 2484 00 Z= 40
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 3 km pohjoiskoilliseen.
Laajuus:	12 x 12 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Nyby
KR-tunnus ja tila:	220-442-0001-0006 Åkerända

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Mustionjoen itärannalla, Kyrksjönin pohjoiskärjen kohdalla, Pellonpääntien ja Nybyntien risteyksestä 80 m itään. Paikka on kallioisen moreenimäen koillisreunassa oleva pieni laki, jossa kasvaa muutamia mäntyjä, kuusia ja katajia.

Peruskartassa olevan merkin perusteella inventoinnissa 1996 (Seppälä) tehdyssä tarkastuksessa paikalla todettiin epämääräisen muotoinen röykkiö (12 x 12 x 0.4 m). Melko kookkaista tasakokoisista kivistä (40 cm) koottu jäännös on pahasti pengottu kiviä levittämällä ja se on ilmeisesti alun perin ollut pienempi ja korkeampi. Kalliosijainnin ja korkeuden perusteella kyseessä on todennäköisesti pronssikautinen röykkiö.

TUTKIMUSHISTORIA

1996 Inventointi	Seppälä	-
------------------	---------	---

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	7.10.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Jäännös erottui ympäristöstään hyvin.
Luokitusehdotus:	2. Pahasti pengotun jäännöksen tarkoituksen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:	Teiden ja pellon rajaama alue.
Laajuuden arviointi:	Näkyvien rakenteiden perusteella 12 x 12 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 70 Nästorp, rautakautinen? latomus, 500 m länsiluoteeseen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105140

70. Nästorp

220 01 0070

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	Nästorp 1	Latomus	Rautakausi?
2	Nästorp 2	Latomus	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Nyby
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6666 53 Y= 2483 49 Z= 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 3 km pohjoiskoilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Nyby
 KR-tunnus ja tila: 220-442-0001-0050 Nästorp III

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan keskiosassa Mustionjoen itärannalla, Kyrksjönin pohjoiskärjen kohdalla. Peruskartassa Jättekasten -nimellä esiintyvä paikka on hiesu- ja savipeltojen ympäröimä matala kalliosaareke (120 x 100 m), jossa kasvaa havupuuvaltaista metsää.

Paikka on todettu 1969 (Siiriäinen), jolloin tarkastettiin peruskartassa olevaa muinaisjäännösmerkkiä. Saarekkeen koilliseen alareunaan kalliopohjalle koottu röykkiö havaittiin tuolloin täysin tuhoutuneeksi. Sen sijaan siitä 40 m lounaaseen kallion laen länsirinteessä todettiin toinen latomus (7-8 x 7-8 m). Inventoinnin 1996 (Seppälä) mukaan lähellä pellon reunaa sijaitsevan röykkiön (alun perin noin 8 x 8 x 0.5 m) rippeet ovat täysin heinän ja sammaleen peitossa. Melko isoista kivistä (40 - 50 cm) koottu latomus erottuu kallion laelta matalana (0.5 m), mutta ehjän tuntuisena. Saarekkeen itälaidassa on havaittu muitakin kiveyksiä, mutta ne ovat epätodennäköisiä muinaisjäännöksiä. Jäännösten tarkoitus ja ajoitus ovat toistaiseksi selvittämättä, mutta ainakin jälkimmäinen voi sijaintinsa ja rakenteensa perusteella olla rautakautinen.

TUTKIMUSHISTORIA

1969 Tarkastus	Siiriäinen	-
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 7.10.1996
 Havaintomahd.: Tyydyttävä. Jäännökset erottuvat melko hyvin ympäristöstään.
 Luokitusehdotus: 2/3. Röykkiö on pahasti tuhoutunut, latomuksen tarkoituksen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää liisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: Koko saareke 120 x 100 m.
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella röykkiö ollut alun perin noin 8 x 8 m, latomus 7-8 x 7-8 m. Jäännösten kattama ala on noin 50 x 50 m. Koko saarekkeen laajuus 120 x 100 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 69 Nyby, pronssikautinen röykkiö, 500 m itäkaakkoon.
Arkistotiedot: KMNeg 105141 - 105142

71. Kvarnkärr

220 01 0071

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	3	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiö	Rautakausi?
2	-	Röykkiö	Rautakausi?
3	-	Röykkiö	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Österby
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6668 28 Y= 2485 01 Z= 40
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 5 km pohjoiskoilliseen.
 Laajuus: 5000 m²

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Österby
 KR-tunnus ja tila: 220-457-0001-0033 Tolfmans

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Österbyn kylästä koilliseen ja 800 m Mustionjoesta luoteeseen Kvarnkärrin ja Björnkärrin peltoaukeiden välissä kohoavalla mäellä, peltoja yhdistävän metsätien luoteispuolella. Muinaisjäännökset ovat luode - kaakko -suuntaisen moreeni-kalliomäen kaakkoisrinteessä erottuvalla tasanteella.

Paikka on todettu ja tarkastettu muinaisjäännösten hoidon yhteydessä 1993 (Moisanen). Tasanteella on kolme pientä (2.5 - 3 m) ja matalaa (0.3 - 0.5 m) röykkiötä, jotka ovat sammalen ja turpeen peitossa. Suurehkoista kivistä muodostuva röykkiö 3 voi olla luontainen. Epämääräisyydestään huolimatta röykkiöt näyttävät kuuluvan samaan ryhmään, kuin Mustionjokilaaksossa tavattavat esiroomalaiseen rautakauteen ajoitetut röykkiöt. Jäännösten tulkintaa esihistorialliseksi tukee myös niiden sijainti rinneterassilla.

Ei tarkastettu inventoinnissa 1996 (Seppälä).

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	Kohdetta ei ole tarkastettu inventoinnissa

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:

Havaintomahd.:

Luokitusehdotus:

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

72. Näse

220 01 0072

Mjytyyppi: Røykkiö Ajoitus: Pronssikausi?
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 1

KOhteet

1 - Røykkiö Pronssikausi?

SIJAINTI

Alue: Mjölbolstad
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6668 29 Y= 2486 60 Z= 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mjölbolstad
 KR-tunnus ja tila: 220-440-0005-0000 Klemets

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mjölbolstan kylämän luoteisosassa, Klemetsin päärakennuksesta 100 m etelälounaaseen olevan tyhjän talon pihapiirissä. Mjölbolstan kylämäki on ympäristöstään selvästi kohoava luode - kaakko -suuntainen moreeni-kalliomäki, jota ympäröivät Mustionjokivarren laajat savi- ja hiesupeltoaukeat. Muinaisjäännös sijaitsee pienen luode - kaakko -suuntaisen kallioharjanteen koillisreunassa, osittain pienen ulkorakennuksen alla. Rakennuksen koillis- ja pohjoispuolisessa sekametsässä on vanhoja kuoppia, mahdollisesti kellarin pohjia.

Jäännös on todettu 1879 (Wefvar), jolloin Näsen alueelta on mainittu suuri røykkiö (noin 12.5 x 12 x 1 m). Inventoinnissa 1932 (Cleve) røykkiö oli jo pahasti tuhoutunut ja siitä oli jäljellä enää pohjakiveystä (7.5 - 8 m). Koekaivauksissa 1945 (af Hällström) tehtyjen havaintojen perusteella jäännöksessä on ollut reunakehä. Ilmeisesti pelkistä kivistä kootun røykkiön keskelle avatusta alueesta on paljastunut ohuen yksinkertaisen kivikerroksen ja sekundäärin multamaan alta pohjahiekka. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) on todettu, että røykkiön (7 x 6 x o.7 m) päälle on tehty koekaivausten jälkeen pieni ulkorakennus, joka peittää jäännöksen kaakkoispään kokonaan. Jäljellä olevat kivet rakennuksen koillispäädystä olivat melko pieniä (30-50 cm). Korkeuden, sijainnin ja oletetun rakenteen perusteella muinaisjäännös on tulkittu pronssikautiseksi hautarøykkiöksi.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1922	Kartoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 22.
1945	Koekaivaus	af Hällström	Sköljnäsuddenin (KARJAA 77) ja Hästhagenin (KARJAA 73) kaivauskertomuksessa.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Tyydyttävä. Kalliopohjalla olevan jäännöksen jäljellä oleva osa erottui melko hyvin

n ympäristöstään.

Luokitusehdotus: 2/3. Hiljalleen tuhoutuvan jäännöksen rippeet olisi syytä tutkia luonteen selvittämiseksi ja rauhoituksen purkamiseksi.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Aiempien tietojen perusteella noin 12.5 x 12 x 1 m, nykyisin näkyvien rakenteiden perusteella 7 x 5 x 0.7 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.

Lähilöydöt: KARJAA 74 Kalvhagen, pronssikautinen? rökkiö, 160 m pohjoiskoilliseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105145 - 105175

73. Hästhagen

220 01 0073

Mjytyyppi: Muinaisjäännöskompleksi Ajoitus: Rautakausi
 Lukumäärä: 8 Rauhoituslka: 1/2

KOhteet

1	Hästhagen 1	Latomus	Rautakausi
2	Hästhagen 2	Röykkiö	Rautakausi?
3	Hästhagen 3	Röykkiö	Rautakausi?
4	Hästhagen 4	Röykkiö	Rautakausi?
5	-	Röykkiöryhmä	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Mjölbolstad
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6668 36 Y= 2487 93 Z= 30 - 32
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7 km lounaaseen. *paik. koillisella*
 Laajuus: 100 x 80 m *176 m x 80 m*

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mjölbolstad
 KR-tunnus ja tila: 220-440-0005-0000 Klemets

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mjölbolstan kylämäeltä noin 1 km koilliseen kohoavan Visalandshagenin eteläpäässä, Klemetsin tilaan kuuluvassa Hästhagen - nimisessä metsäsaarekkeessa. Paikka on alavien savi- hiesu- ja hiekkapeltojen reunustaman luode - kaakko -suuntaisen moreeni-kalliomäen harjanne, jossa kasvaa kuusivaltaista sekametsää. Mäen lounaispuolisen peltoaukean Byängenin keskellä virtaa Björkhopsbäcken - niminen oja Mustionjokeen. Peltoaukean alavimmat kohdat ovat mahdollisesti vielä rautakauden alussa olleet veden peitossa tai kosteikkoina.

Paikka on todettu 1922 (Svaetichin) ja 1932 (Cleve). Harjanteen laella jyrkän rintein partaalla sijaitsee neliömäinen nelisivuinen latomus (8.5 x 8.5 x 0.4 m), joka on tutkittu 1945 (af Hällström). Latomuksen reunoissa on tasasuurista kivistä koottu kehä, joka on täytetty pienemmällä kivillä ilman maataytettä. Reunakehän itäisivussa on alkuperäiseksi tulkittu aukko. Kaivauksissa ei ole tavattu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta tai löydöistä. Jäännökseen ei ehkä ole jostain syystä tehty yhtään hautausta. Inventoinnin 1996 (Seppälä) perusteella on myös mahdollista, että kyseessä ei ole hautaukseen tarkoitettu rakennelma vaan osa laajemmasta asuinpaikka- ja viljelykompleksista, esimerkiksi rakennuksen pohja. Latomus on entistetty tutkimusten jälkeen.

Inventoinnissa 1932 (Cleve) mainitaan lisäksi latomuksesta 80-100 m etelälounaaseen yksi pyöreähkö röykkiö (6 x 6 x 0.8 m) ja länsilounaaseen kaksi vierekkäistä melko pienistä kivistä koottua pyöreätä röykkiötä (halk. 4 -4.5 m). Niistä ensimmäinen on osaksi tutkittu 1945 (af Hällström). Röykkiöitä ei ole voitu luotettavasti paikallistaa inventoinnissa 1996 (Seppälä), mutta latomuksesta 60-80 m länteen ja länsiluoteeseen on todettu ainakin 7 pyöreähköä (halk. 3-6 m) ja matalaa (0.2-0.3 m) röykkiötä. Röykkiöt sijaitsevat latomuksen alapuolella loivasti lounaaseen viettävässä rinteessä keskenään suunnilleen samalla korkeudella. Osa röykkiöistä on pyöreitä, osa rintein vieton mukaisesti lounais - koillis -suuntaan soikeita. Röykkiöt vaikuttavat viljelyjäännöksiltä. Latomuksen ja sitä ympäröivien röykkiöiden muodostama kokonaisuus muistuttaa muualla Mustionjokilaaksossa tavattuja, esiroomalaiseen aikaan sijoittuvia kokonaisuuksia.

TUTKIMUSHISTORIA

1922	Kartoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 25-26:1-3.
1945	Kaivaus	af Hällström	Latomus (Cleve 25) ja röykkiö (Cleve 26:1).
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	9.10.1996
Havaintomahd.:	Välttävä. Alueella on tehty hakkuita, mikä vaikeutti havaintojen tekoa.
Luokitusehdotus:	1/2. Latomus on entistettynä hyvä muinaisjäännöstyypinsä edustaja. Röykkiöalueen laajuuden määrittäminen edellyttää kartoitusta ja lisätutkimuksia, joiden jälkeen muinaisjäännös voidaan nostaa kokonaan luokkaan 1.
Ehd. suoja-alue:	-
Laajuuden arviointi:	Topografian ja näkyvien rakenteiden perusteella 100 x 80 m. Laajuuden luotettava selvittäminen edellyttää kartoitusta.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksistä.
Lähilöydöt:	KARJAA 75 Visalandshagen, rautakautinen latomus, 450 m luoteeseen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105146 - 105217

74. Kalvhagen

220 01 0074

Mjytyyppi: Røykkiö Ajoitus: Pronssikausi?
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2/3

KOhteet

1 - Røykkiö Pronssikausi?

SIJAINTI

Alue: Mjölbolstad
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6668 43 Y= 2486 67 Z= 37
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km koilliseen.
 Laajuus: 8 x 8 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mjölbolstad
 KR-tunnus ja tila: 220-440-0005-0000 Klemets

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mjölbolstan kylämäen koillisreunassa, noin 60 m Klemetsin päärakennuksesta pohjoiskoilliseen ja puretusta ulkorakennuksesta 20 m kaakkoon. Mjölbolstan kylämäki on ympäristöstään selvästi kohoava luode - kaakko -suuntainen moreeni-kalliomäki, jota ympäröivät Mustionjokivarren laajat savi- ja hiesupeltoaukeat. Ympäristö on heinikkoista kallionlakea. Jäännöksen kohdalla kasvaa kauas näkyvä pylväskataja.

Jäännös on todettu ilmeisesti jo 1879 (Wefvar). Inventoinnissa 1932 (Cleve) paikalla havaittu røykkiö oli jo suureksi osaksi hajotettu. Røykkiö on luultavasti ollut pyöreähkö (6-8 x 6-8 m) ja nykyistä selvästi korkeampi (0.3 m). Jäljellä olevat kivet ovat suurehkoja (50-100 cm). Lähes täysin tuhoutunut jäännös on korkeuden, sijainnin ja oletetun rakenteen perusteella tulkittu todennäköiseksi pronssikautiseksi hautarøykkiöksi.

TUTKIMUSHISTORIA

1932 Inventointi	Cleve	Nr. 23.
1945 Tarkastus	af Hällström	Sköljnäsuddenin (KARJAA 77) ja Hästhagenin (KARJAA 73) kaivauskertomuksessa.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Jäännöksen arvioitu kohta paksun ruohoston peitossa.
 Luokitusehdotus: 2/3. Pahasti tuhoutuneenn jäännöksen rippeet olisi luonteen ja tarkoituksen tutkittava.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Aiempien kuvausten ja jäljellä olevien kivien perusteella 6-8 x 6-8 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.

Lähilöydöt: KARJAA 72 Näse, pronssikautinen? röykkiö, 160 m lounaaseen.
Arkistotiedot: KMNeg 105144 - 105176

75. Visalandshagen

220 01 0075

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Mangård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6668 80 Y= 2487 77 Z= 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mangård
 KR-tunnus ja tila: 220-439-0001-0009 Lammans

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mjölbolstan kylämäeltä noin 1 km koilliseen kohoavan Visalandshagenin luoteispäässä, harjanteen poikki kulkevan Mjölbollstadin ja Mangårdin rajalinjan koillispuolella, Lammansin talosta 400 m eteläkaakkoon. Paikka on luode - kaakko -suuntaisen moreeni-kalliomäen luoteiskärjessä oleva kalliotasanne, jossa kasvaa kuusivaltaista sekametsää. Alavien savi-, hiesu- ja hiekkapeltojen reunustaman mäen lounaispuolella leviävän aukean keskellä virtaa Björkhopsbäcken -niminen oja Mustionjokeen. Peltoaukean alavimmat kohdat ovat mahdollisesti vielä rautakauden alussa olleet veden peitossa tai kosteikkoina.

Paikka on kartoitettu 1915 (Svaetichin) ja tutkittu 1916 (Hackman), jolloin nelisivuisesta latomuksesta (6 x 6 m) saatiin talteen palanutta luuta ja hiiltä. Etelästä, lännestä ja pohjoisesta isohkojen kivien (40-50 cm) rivien reunustaman jäännöksen sisustaan oli kasattu 1-3 kerrosta kiviä. Latomusta ei ole voitu ajoittaa, mutta rakenteen perusteella se on tulkittu vanhemman rautakauden haudaksi. Muinaisjäännös on entistetty tutkimusten jälkeen, mutta se on suureksi osaksi puuston peitossa.

Peruskartan (1990) muinaisjäännösmerkki virheellinen.

TUTKIMUSHISTORIA

1915	Kartoitus	Svaetichin	-
1916	Kaivaus	Hackman	- Löydöt: KM 7094:83-84
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 27.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Jäännös on osittain kuusien peitossa.
 Luokitusehdotus: 1.
 Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 6 x 6 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 73 Hästhagen, rautakautinen muinaisjäännöskompleksi, 450 m
kaakkoon.
Arkistotiedot: KMDia 35522
KMNeg 105147 - 105148

76. Tora

220 01 0076

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiö	Ajoittamaton
---	---	---------	--------------

SIJAINTI

Alue: Brasby
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6668 94 Y= 2485 81 Z= 30 - 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 6 km koilliseen.
 Laajuus: 1000 m2

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Brasby	
KR-tunnus ja tila:	220-415-0002-0017	Skabbet
Rekisterikylä:	Brasby	
KR-tunnus ja tila:	220-415-0002-0017	Skabbet

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen länsirannalla Ringlabrontiestä 500 m kaakkoon ja Torabackenin lounaisreunaa kulkevasta metsätiestä 50 m lounaaseen. Paikka on kahden metsäisen kallio-moreenimäen väliseen notkoon jäävän pienen kalliotasanteen kaakkoon viettävässä rinteessä. Mäkien kaakkoispuolella avautuvat jokivarren savipeltoaukeat.

Paikka on todettu 1993 (Moisanen) muinaisjäännösten hoidon yhteydessä. Rinteen yläreunasta on tuolloin tavattu vierekkäin kaksi matalaa, epämääräisen muotoista ja rajoiltaan epäselvää röykkiötä (3 x 3 x <0.5 m). Pohjoisempi röykkiöistä on hajotettu. Jäännösten tarkoitus ja ajoitus on toistaiseksi selvittämättä, mutta ne muistuttavat Mustionjokilaakson varhaisrautakautisia röykkiöitä.

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen, jäännökset ovat sammaleen peitossa.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännösten luonteen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue:
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella kumpikin röykkiö 3 x 3 m. Röykkiöiden muodostama alue 1000 neliötä (Moisanen 1993).
 Suunn. maankäyttö:
 Rauh.toimenpiteet:
 Lähilöydöt:
 Arkistotiedot:

77. Skölnäsudden

220 01 0077

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Pronssikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Skölnäsudden 1	Röykkiö	Pronssikausi
2	Skölnäsudden 2	Röykkiö	Pronssikausi
3	Skölnäsudden 3	Röykkiö	Pronssikausi
4	-	Asuinpaikka	Kivi- ja pronssikausi
5	-	Röykkiö?	Ajoittamaton

SIJAINTI

Alue:	Mjölballstad
Peruskartta:	2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6669 10 Y= 2486 57 Z= 20 - 25
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 6.5 km koilliseen.
Laajuus:	200 x 150 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Mjölballstad
KR-tunnus ja tila:	220-440-0005-0000 Klemets

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla, Mjölballstan kylämäeltä 750 m pohjoisluoteeseen. Paikka on Skällnäset -nimisen moreeni-kalliomäen länteen kohti jokea työntyvä niemeke (200 x 150 m), joka viettää etelään, länteen ja pohjoiseen. Savipeltojen ympäröimää mäkeä on käytetty laitumena ja sen heinikköisellä laella kasvaa harvassa mäntyjä ja lehtipuita. Vesi on ulottunut vielä historiallisella ajalla aivan niemekkeen juureen.

Paikalta on todettu 1879 (Wefvar) kolme röykkiötä. Ne sijaitsevat aivan mäen länsikärjessä. Suurin niistä on röykkiö 1 (10.5 x 8.5 x 1 m), joka sijaitsee itäisimpänä kahdesta muusta 15-20 m erillään. Röykkiö 2 (8 x 8 x 0.5 m) on keskimmäisenä, röykkiön 3 kaakkoisreunassa. Röykkiö 3 (6 x 6 x 0.5 m) on tutkittu 1945 (af Hällström), jolloin kalliopohjalle kasatusta rakennelmasta tavattiin reunakehä ja sen sisältä kaksi luukeskittymää. Tutkimusten mukaan hautaus on ennen röykkiön rakentamista peitetty hiekalla, joka on sisältänyt kivi- tai pronssikautisesta asuinpaikkakerroksesta peräisin olevat kivikirveen ja piikaapimen katkelman ja kvartsia. Röykkiö 3 on entistetty tutkimusten jälkeen. Röykkiöt on ajoitettu rakenteen ja sijainnin perusteella pronssikaudelle. Hoidon yhteydessä tehdyssä fosforikartoituksessa 1992 ja 1994 (Moisanen) on röykkiöiden ympäristöstä ja itäpuolisesta pellostä tavattu myös asuinpaikkaan viittaavia keskittymiä sekä saviastianpaloja ja kvartsia. Mäen etelä- ja kaakkoisrinteestä on kartoitettu lisäksi kiveyksiä, joiden luonne ja tarkoitus on toistaiseksi selvittämättä.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 24
1945	Kaivaus	af Hällström	Röykkiö 3.
1991	Hoito	Moisanen	-
1992	Tarkastus	Moisanen	Yleiskartta 1:2000, fosforikartoitus. Löydöt: KM 27420

1994	Kartoitus	Moisanen	Fosforikartoitus.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	9.10.1996		
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta on laidunnettu ja hoidettu.		
Luokitusehdotus:	1. Maisemallisesti ehjä ja edustava kokonaisuus, jossa muinaisjäännökset erottuvat hyvin.		
Ehd. suoja-alue:	Koko niemeke.		
Laajuuden arviointi:	Topografian, näkyvien rakenteiden ja fosforianalyysin perusteella koko niemeke 200 x 150 m.		
Suunn. maankäyttö:	Aluetta aiotaan jatkossakin käyttää laitumena.		
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksistä.		
Lähilöydöt:	KARJAA 80 Fångkärrsberget, pronssikautinen röykkiö, 400 m koilliseen.		
Arkistotiedot:	KMDia	35523	- 35524
	KMNeg	105149	- 105172

78. Halckohagen

220 01 0078

Mjtyyppi: Latomus Ajoitus: Rautakausi
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 1

KOhteet

1 - Latomus Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Mangård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6669 20 Y= 2487 92 Z= 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mangård
 KR-tunnus ja tila: 220-439-0001-0009 Lammans

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mangårdintiestä 450 m kaakkoon ja Lammansin päärakennuksesta 250 m itään Halkbergetin lounaispuolella, metsä- ja peltoteiden väliin jäävässä saarekkeessa. Paikka on suurehkon moreeni-kallioalueen eteläreunassa oleva kuusivaltaista metsää kasvava matala kallioharjanne, jonka eteläpuolella avautuu laaja savipeltoaukea. Pellon keskellä virtaa Halkbäcken -niminen oja Mustionjokeen. Aukean alavimmat kohdat lähellä jokivartta ovat mahdollisesti vielä rautakauden alussa olleet veden peitossa tai kosteikkoina.

Pienen kalliopaljastuman kainalossa sijaitseva jäännös on kartoitettu 1922 (Svaetichin). Inventoinnissa 1932 (Cleve) paikalla on todettu pohjoisluode - eteläkaakko -suuntainen nelisivuinen latomus (3 x 3 m). Lounaissivussa reunakivet erottuvat selvästi, mutta muuten jäännös erottuu heikosti ympäristöstään. Koillisessa rakennelma rajoittuu pitkänomaiseen kallionkielekkeeseen. Latomuksen sisusta on täytetty pienemmillä kivillä ja sen keskellä on kuoppa. Jäännöstä ei ole tutkittu, mutta rakenteen perusteella kyseessä on luultavasti rautakautinen latomus.

TUTKIMUSHISTORIA

1922	Karttoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 28.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Jäännös on osittain puuston, sammaleen ja jäkälän peitossa.
 Luokitusehdotus: 1. Koskemattomalta vaikuttava, ehjässä ympäristössä sijaitseva muinaisjäännös.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden ja kalliotopografian perusteella 3 x 3 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 75 Visalandshagen, rautakautinen hautalatomus 400 m etelälounaaseen.

Arkistotiedot:

79. Vikhagsberget

220 01 0079

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Mangård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6669 23 Y= 2487 51 Z= 40
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mangård
 KR-tunnus ja tila: 220-439-0001-0013 Vikkulla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mangårdintin itäpuolella olevassa metsäsaarekkeessa 300 m Vikkullan päärakennuksesta koilliseen. Paikka on havumetsäisen kallio-moreenimäen kaakkoisreunan kalliolakea. Saarekkeen eteläpuolella avautuu laaja savipeltoaukea, jonka alavimmat kohdat ovat mahdollisesti vielä rautakauden alussa olleet veden peitossa tai kosteikkoina.

Jäännös on kartoitettu 1922 (Svaetichin). Inventoinnissa 1932 (Cleve) paikalta on todettu pohjoisluode - eteläkaakko -suuntainen nelisivuinen latomus (7 x 5.5 m). Lounais- ja kaakkoissivuissa on selvät muita suuremmat reunakivet, muuta sivut ovat epäsäännöllisempiä. Koillisosaan on kasattu pienempiä kiviä röykkiöksi. Myös lounaispuolelle on koottu muutamia kviä, mutta muuten sisustassa ei ole havaittu täytekiviä. Muinaisjäännös on toistaiseksi tutkimaton, mutta se voidaan voidaan rakenteen ja sijainnin perusteella tulkita rautakautiseksi latomukseksi.

Peruskartan (1990) muinaisjäännösmerkki virheellinen.

TUTKIMUSHISTORIA

1922	Kartoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 29.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Jäännöstä peittää sammal ja jäkälä, mutta sen päällystä on muuten melko avoin.
 Luokitusehdotus: 1. Koskemattomalta vaikuttava jäännös ehjässä ympäristössä, hyvä tyyppinsä edustaja.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 7 x 5.5 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 78 Halckohagen, rautakautinen latomus, 400 m itään.
Arkistotiedot: KMNeg 105169

80. Fångkärrsberget

220 01 0080

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Pronssikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Röykkiö	Pronssikausi
---	---	---------	--------------

SIJAINTI

Alue:	Mangård	
Peruskartta:	2014 08 KARIS	merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6669 39 Y= 2486 94 Z= 65	
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 7 km koilliseen.	
Laajuus:	10 x 10 m	

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Mangård	
KR-tunnus ja tila:	220-439-0001-0013	Vikkulla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Mangårdintieltä 300 m länsiluoteeseen Fångkärrsberget -nimisellä mäellä. Paikka on korkean ja lähes kauttaaltaan jyrkkärinteisen, mäntyä kasvavan kalliomäen laen luoteisreunassa erottuva pieni tasanne. Kohdasta on hyvä näkyvyys länteen jokivarteen. Vesi on luultavasti vielä historiallisella ajalla ulottunut mäen juureen.

Jäännös on todettu 1879 (Wefvar), jolloin paikalla havaittu pieni pyöreä röykkiö on ilmeisesti ollut ehjä. Inventoinnissa 1932 (Cleve) röykkiön keskellä on havaittu kuoppa, jonka reunoihin nuoriso oli tehnyt istuimet. Röykkiön pohjaa on tutkittu 1977 (Sarvas). Tutkimusten perusteella on otaksuttu, että röykkiön keskellä on ollut laakakivistä koottu paasiarkku, joka on sittemmin purettu istuimia varten. Kaivauksissa on tutkittu ainoastaan röykkiön keskiosaan jäänyt maakerros, josta tavattiin runsaasti hiiltä ja jonkin verran palanutta luuta. Muinaisjäännös on sijainnin ja rakenteen perusteella tulkittu pronssikautiseksi hautaröykkiöksi.

Peruskartan (1990) merkki virheellisesti.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1922	Kartoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 30.
1977	Kaivaus	Sarvas	Kaivauskertomuksessa virheelliset koordinaatit 160 m liikaa lounaassa. Löydöt: KM 20089:1
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	9.10.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Kalliopohjalla oleva jäännös erottu selvästi ympäristöstään.
Luokitusehdotus:	1. Tutkittuna ja osittain tuhoutuneenakin hyvä muinaisjäännöstyypinsä edustaja ehjässä ympäristössä.
Ehd. suoja-alue:	-

Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 8.5 x 7 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 77 Sköljnäsudden, pronssikautinen muinaisjäännöskompleksi, 250 m lounaaseen.
Arkistotiedot: KMDia 35525 - 35526
KMNeg 105151 - 105174

81. Slätberget

220 01 0081

Mjytyyppi:	Muuri	Ajoitus:	Historiallinen
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Muuri	Historiallinen
---	---	-------	----------------

SIJAINTI

Alue: Mangård
 Peruskartta: 2014 08 KARIS
 Koordinaatit: X= 6669 70 Y= 2486 65 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7.5 km koilliseen.
 Laajuus: 126 m x 5 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mangård
 KR-tunnus ja tila: 220-439-0003-0018

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Brasbyn sillasta 300 m kaakkoon, Slätbergetin eteläreunassa. Paikka on korkeahkon ja jyrkkärinteisen kalliomäen eteläistä reunaa, jossa kasvaa kuusivaltaista metsää. Mäen eteläpuolella leviävät jokivarren peltoaukeat. Mäki rajautuu luoteessa Mustionjokeen muodostaen itärannan kallion kanssa kapeikon, jonka pohjoispuolella avautuu Päsärträsket.

Jäännös on todettu 1993 (Moisanen), jolloin Slätbergetin eteläreunassa rinteiden puolivälissä on havaittu noin 126 m pitkä, harvakseltaan ladottu kapeahko ja melko matala (0.5 - 1 m) kivimuuri. Se on rakennettu länsi - itä -suuntaiseksi kahden kallion väliin. Muuri jatkuu mahdollisesti joen länsirannalla, Botilsin tilan pohjoispuolella olevalla harjanteella. Rakennelman ajoitus ja tarkoitus on toistaiseksi epäselvä. Jäännös vaikuttaa kuitenkin historialliselta.

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 14.10.1996
 Havaintomahd.: Tyydyttävä. Jäännös erottuu melko hyvin ympäristöstään.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen ajoituksen ja tarkoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella Slätbergetin reunassa 126 x 5 m. Mahdollista jatkoa joen länsirannalla Botilsin tilan pohjoispuolella ei ole tarkastettu.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilyödyt: KARJAA 82 Grågälan-Tröskhusåkern, kivi- ja metallikautinen muinaisjäännöskompleksi, 400 m länteen Mustionjoen länsirannalla.

Arkistotiedot:

KMNeg

105177

82. Grågälan - Tröskhuså kern

220 01 0082

Mjtyyppi: Muinaisjäännöskompleksi Ajoitus: Multiperiod
Lukumäärä: 6 Rauhoituslka: 1/2

KOhteet

1	Grågälan 1	Asuinpaikka	Rautakausi/esiroomalainen aika
2	Grågälan 2	Röykkiö	Pronssikausi/rautakausi
3	Grågälan 3	Kuppikivi?	Rautakausi?
4	Grågälan 4	Kvartsilouhos	Pronssi- ja rautakausi?
5	Grågälan 5	Polttokalmisto	Rautakausi
6	Tröskhuså kern	Asuinpaikka	Kivikausi

SIJAINTI

Alue: Brasby
Peruskartta: 2014 08 KARIS
Koordinaatit: X= 6669 72 Y= 2486 21 Z= 12 - 30
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7 km koilliseen.
Laajuus: 400 x 250 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Brasby
KR-tunnus ja tila: 220-415-0003-0008 Botils

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen länsirannalla, Brasbyntien ja Romsarbyntien risteyksestä 100-300 m eteläkaakkoon ja Brasbyn sillasta 300 m lounaaseen. Paikka on savi-, hiesu- ja hiekkapeltojen ympäröimää, kaakkoon ja etelään viettävää kallio-moreeniharjannejaksoa, jonka eteläpuolella avautuu jokivarren laaja viljelyaukea. Harjanteilla kasvaa enimmäkseen kuusivaltaista sekametsää. Eteläpuolisen pellon notkossa virtaa Storängsbäcken -niminen puro Mustionjokeen. Kivi- ja metallikaudella harjanteet ovat muodostaneet merenlahden ja myöhemmin jokisuun pohjukan, johon vesi on virrannut pohjoisesta kallioiden reunustamasta kapeasta salmesta. Grågälan sijaitsee alueen itäosassa joen ja harjanteen välisellä peltoterassilla ja sitä reunustavissa metsäsaarekkeissa. Harjanteen luoteispuolelta Tröskhuså kernin ja Körsbärså kernin pelloista todettu muinaisjäännös muodostaa alueen länsiosan, josta on käytetty nimeä Tröskhuså kern.

Paikka on todettu 1991 (Moisanen) Grågälanin pellon kyntötöissä esiin tulleiden kvartsien perusteella. Alueella on tehty koekaivauksia ja kaivauksia 1992-1993 (Moisanen). Niissä on tavattu asuinpaikka, röykkiö, kvartsilouhos, kuppikivi ja polttokalmisto. Peltoterassin länsilaidassa sijaitseva asuinpaikka on ajoitettu naarmupintaisen ja tekstiilikeramiikan sekä korkeuden perusteella (alaraja 17-18 m mpy) pronssikaudelle tai rautakauden alkuun. Samanaikaisesti sijoittuvat mahdollisesti myös latomusmainen röykkiö (16 x 12 x 0.5 m) ja isoon kiveen hakattu kvartsilouhos asuinpaikan länsipuolisessa metsikössä. Peltoterassin keskellä olevasta saarekkeesta löydetyn irtokivessä olevan kuppikiven (56 x 46 x 20 cm) ajoitus ja alkuperä on epäselvä, sillä paikalle on tuotu maata ja kiviä. Kivessä on yksi kuoppa ja pitkänomainen syvennys. Pellon itälaidasta hiekkakuopan reunasta todettu pahasti tuhoutunut polttokalmisto ajoittuu rautakauden alkupuolelle. Matala, maanalainen kalmistokiveys on tehty asuinpaikkakerroksen päälle. Kaivauksissa on löydetty pronssisormuksia, keramiikkaa ja palanutta luutta. Morbyn ryhmään kuuluva keramiikka voi olla peräisin myös asuinpaikasta.

Tröskhuså kernin puolelta on havaittu tarkastuksissa 1992 ja 1995 sekä koekuopituksessa 1993 (Moisanen) kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, muun muassa kourutaltan katkelma, piitä

ja kvartsia. Kyseessä on ilmeisesti melko suppea-alainen asuinpaikka. Grågälan-Tröskhusåkern muodostaa maisemallisesti edustavan ja muinaisjäännöksenä monipuolisen kokonaisuuden.

TUTKIMUSHISTORIA

1991	Tarkastus	Moisanen	Grågälan 1. Löydöt: KM 27102
1992	Koekaivaus	Moisanen	Grågälan 1. Löydöt: KM 27418:1-187
1992	Tarkastus	Moisanen	Tröskhusåkern. Löydöt: KM 27415:1-11
1993	Kaivaus	Moisanen	Grågälan 1 ja 5 sekä Tröskhusåkern. Ei kertomusta 1996. Tiedot abstraktista. Löydöt: KM 28068:1-1737
1995	Tarkastus	Moisanen	Tröskhusåkern. Löydöt: KM 29028
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	10.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Pellot olivat kesannolla.
Luokitusehdotus:	1/2. Grågälan-Tröskhusåkern muodostaa maisemallisesti edustavan ja muinaisjäännöksenä monipuolisen kokonaisuuden. Muinaisjäännöksen laajuuden, tarkoituksen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää vielä lisätutkimuksia.
Ehd. suoja-alue:	Topografian perusteella rajattu alue.
Laajuuden arviointi:	Topografian ja koekaivausten perusteella 400 x 250 m. Alue rajoittuu pohjoisessa Brasbyntiehen, idässä jokeen sekä etelässä ja lännessä pellon alarinteeseen.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	Maanomistaja on tietoinen
Lähilöydöt:	KARJAA 84 Camillaskog, rautakautinen? röykkiöryhmä, 450 m luoteeseen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105152 - 105180

83. Gråströmberget

220 01 0083

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Röykkiö	Ajoittamaton
---	---	---------	--------------

SIJAINTI

Alue: Mangård
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6670 01 Y= 2486 44 Z= 20
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Mangård
 KR-tunnus ja tila: 220-439-0003-0016 Leura

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen itärannalla Päsarträsketiin kuuluvan Gråströmmenin eteläpäässä, Brasbyn sillasta 100 m koilliseen, maantien pohjoispuolella kohoavalla mäellä. Paikka on pieni metsäinen ja jyrkkärinteinen kalliomäki, joka muodostaa joen länsirannan kallioiden kanssa kapean salmen. Salmen ja kalliomäen pohjoispuolella avautuu Päsarträsketin lounainen jatke Gråströmmen. Kapeikon eteläpuolella vesistö jatkuu jokiuomana. Mäkeä on käytetty uimarantana.

Paikka on todettu 1922 (Svaetichin) ja inventoinnissa 1932 (Cleve), jolloin mäen laelta on todettu pyöreä, pienehköistä kivistä koottu matala röykkiö (4 x 4 m). Inventoinnissa 1996 (Seppälä) jäännöstä ei ole varmuudella löydetty, mutta kalliokohouman koillisreunasta on tavattu pohjakiveystä. Paikalla on oleskeltu paljon ja mahdollisesti siinä yhteydessä röykkiötä on hajotettu.

TUTKIMUSHISTORIA

1922	Kartoitus	Svaetichin	-
1932	Inventointi	Cleve	-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Paikallistus jäi epävarmaksi.
 Luokitusehdotus: 2/3. Jäännös on ainakin osaksi hajotettu.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 4 x 4 m (Cleve 1932), mäen laen laajuus 50 x 50 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilöydöt: KARJAA 81 Slätberget, ajoittamaton ja määrittämätön kivirakenne, 350 m kaakkoon.

Arkistotiedot:

KMNeg

105178

84. Camillaskog

220 01 0084

Mjytyyppi:	Muinaisjäännöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	8	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Röykkiö 1	Röykkiö	Rautakausi?
2	Röykkiö 2	Röykkiö	Rautakausi?
3	Röykkiö 3	Röykkiö	Rautakausi?
4	Röykkiö 4	Röykkiö	Rautakausi?
5	Röykkiö 5	Röykkiö	Rautakausi?
6	Röykkiö 6	Röykkiö	Rautakausi?
7	-	Asuinpaikka	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Brasby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6670 05 Y= 2486 00 Z= 25
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7 km koilliseen.
 Laajuus: 150 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Brasby
 KR-tunnus ja tila: 220-415-0003-0008 Botils

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen länsirannalla Romsarbyntien länsireunassa, Brasbyntien ja Romsarbyntien risteyksestä 150 m pohjoiseen ja Botilsin talosta 50 m länteen. Paikka on peltojen ympäröimä kallio-moreenisareke, jossa kasvaa rehevää lehtimetsää. Saarekkeen eteläosassa on keskeneräiseksi jääneen navetan perustukset ja itäreunassa vanha omenatarha, jonka keskellä on ollut rakennus.

Paikka on todettu hoitotyön yhteydessä 1991-1992 (Moisanen), jolloin metsäsaarekkeen länsipäässä havaittiin kivilatomus. Raivauksen ja kartoituksen jälkeen alueelta on todettu viisi-kuusi matalaa ja epämääräistä röykkiötä (halk. 3-8 m). Röykkiöiden välimaastoon ja kaakkoispuolelle tehdyissä koekaivauksissa 1994 (Moisanen) on tavattu varhaisrautakautiseen asuinpaikkaan viittaavaa keramiikkaa ja kvartsia, jota on löydetty myös metsän länsipuoliselta pelloilta.

TUTKIMUSHISTORIA

1992	Tarkastus	Moisanen	- Löydöt: KM 27417:1-3
1994	Koekaivaus	Moisanen	Kertomus puuttuu 1996, tiedot abstraktista ja yleiskartasta 1:1000. Löydöt: KM 29019:1-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Hyvät. Aluetta on hoidettu.
 Luokitusehdotus:
 Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi: Topografian perusteella saarekkeen laajuus 150 x 100 m.
Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
Lähilöydöt: KARJAA 82 Grågälan-Tröskhuså kern, kivi- ja metallikautinen muinaisjäännöskompleksi, 450 m kaakkoon.
Arkistotiedot: KMNeg 105179

85. Bengts

220 01 0085

Mjtyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	2	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Bengts 1	Röykkiö	Ajoittamaton
2	Bengts 2	Röykkiö	Ajoittamaton

SIJAINTI

Alue:	Päsarby
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Koordinaatit:	X= 6670 27 Y= 2486 20 Z= 37 - 40
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 7.5 km pohjoiskoilliseen.
Laajuus:	50 x 10 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Päsarby	
KR-tunnus ja tila:	220-445-0002-0012	Tressi

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen länsirannalla, Päsarbyn ja Brasbyn kylien rajan tuntumassa, noin 500 m Brasbyn sillalta luoteeseen Bällarby - Brasby -tien länsireunassa. Paikka on itä - länsi -suuntaisen moreeni-kalliomäen itäpäässä, joka kasvaa sekametsää. Paikoin melko jyrkkärinteistä mäkeä etelässä ja kaakossa ympäröivät kapeat peltolohkot ovat enimmäkseen savea.

Röykkiöt on todettu 1991 (Moisanen) tienleikkauksesta talteen otetun kivikirveen löytöpaikan tarkastuksessa. Jyrkkärinteisessä löytökohdassa ei ole havaittu merkkiä muinaisjäännöksestä, mutta tieleikkauksesta 100 metriä pohjoiskoilliseen on kalliopohjalla kaksi pienistä kivistä koottua röykkiötä. Niiden tarkoitus ja ajoitus on toistaiseksi selvittämättä. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella jäännökset eivät vaikuta haudoilta tai esimerkiksi viljelyröykkiöiltä. Mahdollisesti kyse on jonkinlaisista rajamerkeistä, vaikka rakennelmat eivät osukaan aivan nykyiselle rajalinjalle. Paikalta noin 250 metriä lounaaseen sijaitsee Camillaskogin varhaisrautakautinen röykkiöryhmä (KARJAA 84).

TUTKIMUSHISTORIA

1991 Tarkastus	Moisanen	Todettu Camilla Wasströmin (Suokatu, 10300 Karjaa) talteen ottaman ja Lars Nybergille (Borgmästars, 10300 Karjaa) toimittaman kivikirveen löytöpaikan tarkastuksessa. Löydöllä ja röykkiöillä ei luultavasti ole mitään yhteyttä toisiinsa. HUOM! Tarkastuskertomuksen kolmannen sivun tiedot koskevat kohdetta Karjaa 84 Camillaskog.
1996 Inventointi	Seppälä	Jäännösten paikallistus jäi epävarmaksi, tiedot perustuvat lähinnä Moisanen tarkastuskertomukseen.

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	15.10.1996
-----------------	------------

Havaintomahd.: Kohtalainen. Paikalla kasvaa aukkoista sekametsää.

Luokitusehdotus: 2. Röykkiöiden luonteen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää kaivauksia.

Ehd. suoja-alue: Topografisesti rajattava osa mäen itäpäästä tien reunaan saakka.

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa olevia maankäyttösuunnitelmia.

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt: Karjaa 84 Camillaskog 250 metriä lounaaseen.

Arkistotiedot:

86. Finnmalmen

220 01 0086

Mjtyyppi: Asuinpaikka Ajoitus: Kivikausi
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2/3

KOhteet

1 - Asuinpaikka Kivikausi/mesoliittinen -
 varhaisneoliittinen aika

SIJAINTI

Alue: Backby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6670 64 Y= 2482 44 Z= 32 - 40
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 7 km pohjoiskoilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Backby
 KR-tunnus ja tila: 220-411-0003-0004 Jonta

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan luoteisosassa Bastsjön kaakkoispuolella Linhamarintieltä 150 m itäkoilliseen Finnmalmenin hiekkakuopan itäreunassa. Kuopan eteläpuolelta kulkee metsätie koilliseen. Paikka on etelä - pohjois -suuntaista harjua, jossa kasvaa havupuuta. Harjun keskiosaan tehtyä hiekkakuoppaa on laajennettu viime aikoina itään. Harjun itäpuolella oleva laakso on kivikaudella muodostanut pitkänomaisen merenlahden tai salmen. Nykyisin kohdalla virtaa Krabbäcken Mustionjokeen. Harjun koillisrinteissä on havaittu eri-ikäisiä rantaterasseja.

Paikka on todettu 1993 (Moisanen) ja tutkittu osittain 1994 (Moisanen) kaivauksin ja koekuopituksin. Alueella on tällöin havaittu kivikautinen asuinpaikka, jonka hiekanotto on osaksi tuhonnut. Kaivaus on tehty kuopan koillisreunaan maastossa toiseksi ylimpänä erottuvan rantaterassin päälle, josta on tavattu eniten löytöjä. Ne keskittyvät kapealle muinaista rantaa noudattelevalle vyöhykkeelle 37-40 metrin korkeuskäyrien tuntumaan. Kaivauksissa on tavattu myös liesiä - suurin yli 2 m:n laajuinen kuoppaliesi - sekä syviä likamaakuoppia, joiden pohjalta on löydetty melko runsaasti palanutta luuta. Kaivauksissa on saatu talteen jonkin verran keramiikkaa, mutta kvartsimateriaalin ja korkeuden perusteella asuinpaikka on ollut käytössä jo mesoliittisella ajalla. Mikäli soranottoa jatketaan, muinaisjäännöksen mahdollisesti säilyneet osat ovat vaarassa tuhoutua.

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1994 Hoito	Moisanen	-
1994 Kaivaus	Moisanen	Ei kertomusta 1996. Tiedot abstraktista. Löydöt: KM 28741:1-289
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 15.10:1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Kaivausalue erottui sorakuopan reunassa selvästi.

Luokitusehdotus: 2/3. Muinaisjäännös on osittain tuhoutunut ja tutkittu. Soranoton laajentaminen tai kuopan maisemointi edellyttää kaivauksia.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Topografian ja koekuoppien perusteella arviolta 250 x 170 m.

Suunn. maankäyttö: Alueella on soranottoa. Mikäli se jatkuu, muinaisjäännös on vaarassa tuhoutua.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 89 Ribacken, kivikautinen asuinpaikka, 1.5 km luoteeseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105187

87. Finnängsskogen

220 01 0087

Mjityyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	8	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiöryhmä	Rautakausi
---	---	--------------	------------

SIJAINTI

Alue:	Ingvallsby
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Koordinaatit:	X= 6670 65 Y= 2488 67 Z= 40 - 50
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 6 km koilliseen.
Laajuus:	220 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Ingvallsby	
KR-tunnus ja tila:	220-430-0001-0007	Finnäng
Rekisterikylä:	Ingvallsby	
KR-tunnus ja tila:	220-430-0001-0034	

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjokeen kuuluvan Päsärträsketin itärannalla ja Ingvallsbyntien pohjoispuolella kohoavassa Husnäseskogenin metsässä, Junkkarintien risteyksestä 300 m luoteeseen. Paikka on suurehkon itä - länsi -suuntaisen kallio-moreenialueen lounaisrinteen lakea. Havupuuvaltaisen mäen eteläpuolella avautuu alava savilaakso, jonka länsiosa on mahdollisesti vielä rautakaudella ollut veden peitossa. Nykyisin sen pohjalla virtaa oja Päsärträsketiin.

Paikka on todettu ensi kerran inventoinnissa 1932 (Cleve), jolloin Finnängin talon luoteispuolisesta rinteestä on havaittu kaksi pienistä kivistä koottua ja osittain purettua pyöreätä röykkiötä (3.5 x 3.5 m) noin 10 m etäisyydellä toisistaan. Todennäköisesti sama paikka on löydetty uudelleen muinaisjäännösten hoidon yhteydessä tehdyssä inventoinnissa 1993 (Moisanen). Alueelta on kartoitettu 1994 (Moisanen) ainakin 18 matalaa, eri kokoista ja muotoista röykkiötä. Osa niistä on vahingoittunut metsän hakkuissa ja äestyksessä. Röykkiöiden ajoituksen ja tyyppin selvittämiseksi on kartoituksen yhteydessä tehty suppea koekaivaus, josta on saatu talteen vain vähän ajoittamatonta kvartseja. Muinaisjäännösröykkiö muistuttaa rakenteeltaan ja sijainniltaan muualla Mustionjokilaaksossa tavattavia varhaiseen rautakauteen ajoitettuja röykkiöitä.

TUTKIMUSHISTORIA

1932	Inventointi	Cleve	Nr. F.
1994	Koekaivaus	Moisanen	Ei kertomusta 1996. Tiedot yleiskartasta, abstraktista ja kirjallisuudesta (Finskt Museum 1993:29 ja Suomen hoidetut muinaisjäännökset. Helsinki 1995), joiden kuvaukset hieman erilaisia. Löydöt: KM 29020:1-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 6.10.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Röykkiöt sijaitsevat metsässä, joka on hakattu ja äestetty. Aluetta on hoidettu puhdistamalla röykkiöitä esiin.

Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen luonteen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.

Ehd. suoja-alue: Röykköiden rajaama alue topografisesti määriteltynä.

Laajuuden arviointi: Röykkiöiden muodostaman alan perusteella 220 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 88 Junkarsborg, keskiaikainen muinaislinna, 750 m luoteeseen.

Arkistotiedot: KMNeg 105137 - 105181

88. Junkarsborg

220 01 0088

Mjytyyppi:	Muinaislinna	Ajoitus:	Keskiaika
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Muinaislinna	Keskiaika
---	---	--------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Romsarby	
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ	merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6671 31 Y= 2488 29 Z= 12 - 17	
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 9.5 km koilliseen.	
Laajuus:	130 x 70 m	

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Romsarby	
KR-tunnus ja tila:	220-447-0001-0006	
Rekisterikylä:	Romsarby	
KR-tunnus ja tila:	220-447-0001-0023	Jussla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Romsarbyn kylässä keskellä Mustionjokea, Päsarträsketin koillispuolella olevassa kapeikossa. Paikka on alun perin joen länsireunasta kaakkoon pistänyt matalahko niemeke, jonka itäpuolella on virrannut vuolas koski. Mustion ruukin aikana koskea on perattu ja kanavoitu useita kertoja. Niemekkeen luoteisosaan on 1800-luvulla kaivettu Junkarsborgin halkaiseva kanava. Hoidon jäljiltä harvaa lehtimetsää kasvavaan linnaan johtaa silta kaakkoisreunasta kanavan poikki ja luoteispuolelta joen yli.

Junkarsborg on ilmeisesti mainittu jo 1395 Bo Joninpoika Gripin perillisten panttiläänien joukossa nimellä Varcholm. Linna muodostuu korkein maavallein rajatusta neliömäisestä päälinnasta (20 x 20 m) ja 50-60 m sen luoteispuolella sijaitsevasta esilinnasta, jota kiertää 60 m pitkä, 5-10 m leveä ja 1.5 - 2 m syvä syväne, mahdollinen vallihauta. Valli on korkeimmillaan (6.3 -6.8 m), paksuimmillaan ja jyrkimmillään (36°) linnoituksen eteläosassa Junkarsborgin alueella on tehty kaivauksia 1891 (Aspelin), 1892 (Hackman), 1937 (Voionmaa) sekä 1951-1953 (Voionmaa). Kaivauksissa on tavattu rakennusten jäännöksiä, pronssi- ja rautaesineitä, keramiikkaa, tiiltä, luita ja kuonaa sekä hopeabrakteaatti. Tutkimusten perusteella linnan ensimmäinen rakennusvaihe on ajoitettu 1100-1200 -luvuille. Vanhin, mahdollisesti puinen varustus on ilmeisesti tuhoutunut ja seuraava puu- ja kivilinnoitus on rahalöytöjen mukaan tehty 1300-luvulla. Linnan pihalla on paljastettu rakennusten perustuksia ja kaivo, joka on jätetty näkyviin.

Keskeisen rannikkoa ja sisämaata yhdistäneen vesireitin keskellä sijainnutta Junkarsborgia on pidetty Raaseporin edeltäjänä, mutta ajatusta ei ole täysin hyväksytty. Perimätiedon mukaan Romsarbyssä Junkarsborgin lähistöllä olisi ollut kalkkiuuni ja paja. Tarinoiden mukaan Junkarsborgista olisi mennyt Romsarbyn suuntaan niityn yli kivetty tie, joka olisi tullut esiin kaivuutyössä. Mustionjoen itärannalla sijaitsevan Strömbergin talosta etelään ja lounaaseen viettävästä rinteestä on todettu 1937 tutkimuksissa tiiliuuni. On otaksuttu, että Junkarsborg olisi myöhemmässä vaiheessa saattanut olla kalkinpolton keskus, jonka tuotteita olisi tarvittu esimerkiksi Raaseporin, Karjaan kirkon ja Grabbackan kartanon rakentamisessa. Junkarsborg on ilmeisesti jäänyt pois käytöstä 1400-luvulle tultaessa. Kasvillisuuskartoituksessa 1994 (Nummi) on havaittu useita ihmisen toimintaan liittyviä kasveja.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1891	Kaivaus	Aspelin	- Löydöt: KM 2860:1-9
1892	Kaivaus	Hackman	- Löydöt: KM 2860:10-31
1937	Kaivaus	Voionmaa	- Löydöt: KM hist. 37128:1-91
1951	Kaivaus	Voionmaa	- Löydöt: KM hist. 51092:1-148
1952	Kaivaus	Voionmaa	- Löydöt: KM hist. 52106:1-30
1953	Kaivaus	Voionmaa	- Löydöt: KM hist. 53110:1-80
1993	Hoito	Moisanen	Yleiskartta 1:2000. Löydöt: KM 28071:1-2
1994	Kartoitus	Nummi	Kasvillisuuskartoitus.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	6.10.1996
Havaintomahd.:	Hyvä. Aluetta hoidetaan.
Luokitusehdotus:	1. Tieteellisesti ja tutkimushistoriallisesti merkittävä muinaisjäännös, osittain tuhoutuneenakin maisemallisesti edustava kokonaisuus.
Ehd. suoja-alue:	Näkyvien rakenteiden perusteella arvioitu alue. Muinaisjäännöksen ymmärtämisen kannalta keskeiset jokivarren rannat on liitettävä samaan suojelukokonaisuuteen.
Laajuuden arviointi:	Näkyvien rakenteiden perusteella päälinna ja kanavan luoteispuolella oleva esilinnaksi tulkittu osa 130 x 70 m sekä kokonaisuutta ympäröivät jokivarren rannat.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa. Aluetta hoidetaan.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 87 Finnängsskogen, rautakautinen? röykkiöryhmä, 700 m lounaaseen.
Arkistotiedot:	KMDia 35528 - 35530 KMNeg 105132 - 105136

89. Ribacken

220 01 0089

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Torsböle
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Koordinaatit:	X= 6671 64 Y= 2481 32 Z= 37 - 42
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 8.5 km pohjoisluoteeseen.
Laajuus:	80 x 80 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Torsböle
KR-tunnus ja tila:	220-454-0001-0010 Torsböle

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan luoteisosassa Bastsjön koillisrannalla Torsbölen yksinäistilalla päärakennuksesta 200 m luoteeseen ja noin 200 m Linhamarintietä länsilounaaseen kohoavalla Ribackenin mäellä, jonka laella on tilan talousrakennus. Paikka on selvästi ympäristöstään erottuvan korkean kalliomäen lounaispuolisessa hiekkapellossa. Maasto viettää jyrkästi koilliseen, pohjoiseen ja luoteeseen, mutta lounaaseen pelto laskee loivasti. Koillisessa avautuvassa notkelmassa on ollut kivikaudella meren tai järven lahden pohjukka. Nykyisin pellon pohjalla virtaa oja mäen koillispuolelta Bastsjövikiiniin.

Ensimmäiset löydöt Torsbölen tilalta on toimitettu jo 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa, mutta niiden tarkkaa sijaintia ei tunneta. Myöhemmin paikalta on saatu talteen kaksi kirvestä ja kolme talttaa, joiden löytöpaikaksi on ilmoitettu Ribacken. Inventoinnissa 1932 (Cleve) Ribackenin lounaispuolisesta peltorinteestä on todettu kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa kampakeramiikkaa. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) peltoon tehtiin kolme koekuoppaa, joista ei yhden kvartsi-iskoksen ohella tavattu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta. Rinteessä sijainnut asuinpaikka on todennäköisesti suurimmaksi osaksi tuhoutunut viljelyn aiheuttaman eroosion takia. Säilyneitä osia saattaa vielä olla viljelemättömässä saarekkeessa tai rinteiden alaosissa, joissa muokkauskerros on muodostunut huomattavan paksuksi. Myös lähiympäristön matalat kumpareet Ribackenin lounaispuolella ovat asuinpaikoiksi sopivia.

TUTKIMUSHISTORIA

1891	Irtolöytö	Hjelt	- Löydöt: KM 2794:67
1927	Irtolöytö	Kumlin	- Löydöt: KM 8837:10
1932	Inventointi	Cleve	- Löydöt: KM 9537
1938	Irtolöytö	Svaetichin	V. Svaetichinin kokoelmiin 1916. Löydöt: KM 10828:1
1938	Irtolöytö	Svaetichin	V. Svaetichinin kokoelmista. Löydöt: KM 10828:8-10
1938	Irtolöytö	Svaetichin	V. Svaetichinin kokoelmista. Löydöt: KM 10828:16
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 15.10.1996

Havaintomahd.: Kohtalainen. Pellot olivat nurmella. Pellon rinteeseen tehtiin kolme koekuoppaa.

Luokitusehdotus: 2. Muinaisjäännöksen säilyneisyyden ja laajuuden selvittäminen edellyttää kaivauksia.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Topografian perusteella korkeintaan 80 x 80 m.

Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.

Lähilöydöt: KARJAA 86 Finnmalmen, kivikautinen asuinpaikka, 1.5 km kaakkoon.

Arkistotiedot: KMNeg 105186

90. Hemhagen

220 01 0090

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Romsarby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ merkitty peruskartalle
 Koordinaatit: X= 6671 80 Y= 2487 76 Z= 30 - 32
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 9.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Romsarby	
KR-tunnus ja tila:	220-447-0001-0022	Skogby

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Romsarbyn kylässä Mustionjoen pohjoisrannalla, Romsarbyntieltä 200 m pohjoiseen Skogbyn tilan pihalla karja-aitauksen sisällä päärakennuksesta 50 m pohjoisluoteeseen. Paikka on savipeltojen ympäröimä lounais - koillis -suuntainen moreeniharjanne, joka viettää eteläkaakkoon Mustionjoen pohjoispuolella leviävälle aukealle.

Paikka on todettu inventoinnissa 1932 (Cleve), jolloin pihamaalta on havaittu länsilounais - itäkoillis -suuntainen nelisivuinen latomus (8 x 6.5 m). Latomuksesta on tuolloin ollut jäljellä vain reunakivet, mutta kertoman mukaan se oli alun perin ollut yli metrin korkuinen. Kivet oli purettu jo ennen kuin Skogbyn tila siirrettiin mäelle. Pihalta on otettu 1995 (Moisanen) talteen mahdollisesti latomukseen kuuluva luun palanen.

TUTKIMUSHISTORIA

1932 Irtolöytö	Cleve	Nr. 34.
1995 Tarkastus	Moisanen	- Löydöt: KM 29027
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996
 Havaintomahd.: Tyydyttävä. Muinaisjäännös on karja-aitauksen sisällä ja erottuu melko hyvin ympäristöstään.
 Luokitusehdotus: 1. Osittain tuhoutuneenakin hyvä tyyppinsä edustaja.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden perusteella 8 x 6.5 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei muutoksia tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
 Lähilöydöt: KARJAA 92 Alabackshagen, rautakautinen muinaisjäännöskompleksi, 300 metriä koilliseen samalla tilalla.

Arkistotiedot:	KMDia	35531
	KMNeg	105154

91. Hemängshagen

220 01 0091

Mjtyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi
---	---	---------	------------

SIJAINTI

Alue: Romsarby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6671 87 Y= 2487 62 Z= 32 - 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 9.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Romsarby
 KR-tunnus ja tila: 220-447-0001-0023 Jussla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Romsarbyn kylässä savipeltojen ympäröimällä luode - kaakko -suuntaisella moreeniharjanteella. Muinaisjäännöksen tarkka sijaintitieto on epävarma. Muinaisjäännös on aikanaan sijainnut 100 m itäkoilliseen Jusslan päärakennuksesta. Eräiden tietojen mukaan inventointikertomuksessa mainittu Jusslan tila on nykyisin peruskartassa nimellä Antta, joka sijaitsee 80 m Romsarbyntieltä pohjoiseen. Sen perusteella muinaisjäännös sijaitsi mahdollisesti nykyisestä Anttan talosta itäkoilliseen olevassa metsäsaarekkeessa.

Paikka on todettu inventoinnissa 1932 (Cleve), jolloin kalliomäeltä on havaittu luode - kaakko -suuntainen nelisivuinen latomus (6 x 4 m). Lounaisosastaan kallioon rajautuvassa latomuksessa on ollut selvät reunakivet varsinkin koillis- ja kaakkoispuolella. Reunakehän sisusta on ollut täytetty melko pienillä kivillä. Hauta on viettänyt kohti itää. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) latomusta ei voitu varmuudella paikallistaa. Koordinaattien osoittamasta paikasta talosta 120 m itäkoilliseen on kalliolle tehty matala, ruohoston peittämä kiveys, joka saattaa sopia aiempaan kuvaukseen. Toisaalta talosta 80 m koilliseen ja edellisestä 100 m länteen on pienellä kallionyppylällä lähes täysin tuhoutunut rökkiömäinen jäännös.

Vaihtoehtoinen sijainti X = 6671 86, Y = 2487 54, Z = 35.

TUTKIMUSHISTORIA

1932 Inventointi	Cleve	Nr. 33.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Jäännöksen paikannus epävarma.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen tarkan sijainnin ja kunnan selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Näkyvien rakentiden perusteella 6 x 4 m (Cleve 1932).
 Suunn. maankäyttö: -

Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 90, rautakautinen latomus, 150-250 m itäkaakkoon.
Arkistotiedot: KMNeg 105157 - 105158

92. Alabackshagen

220 01 0092

Mjytyyppi:	Muinaisjäänöskompleksi	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	5	Rauhoituslka:	1

KOhteet

1	Alabackshagen 1	Asuinpaikka	Rautakausi
2	Alabackshagen 2	Röykkiö	Rautakausi
3	Alabackshagen 3	Röykkiö	Rautakausi?
4	Alabackshagen 4	Röykkiö	Rautakausi?
5	Alabackshagen 5	Röykkiö	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue:	Romsarby
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ merkitty peruskartalle
Koordinaatit:	X= 6671 90 Y= 2488 04 Z= 17 - 29
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 10 km pohjoiskoilliseen.
Laajuus:	200 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Romsarby
KR-tunnus ja tila:	220-447-0001-0022 Skogby

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen luoteisrannalla Romsarbyn kylässä, Skogbyn tilan päärakennuksesta 200 metriä koilliseen. Paikka on lounais - koillis -suuntaisella savipeltojen ympäröimällä moreeniharjanteella, joka viettää eteläkaakkoon Mustionjoen pohjoispuolella leviävälle aukealle. Laitumeksi aidatulla, harvaa sekametsää kasvavalla hakamaalla on muinaijäänösten lisäksi kaksi talousrakennusta, sähkölinja sekä erilaisia rakennelmia ja kuoppia. Laidunnuksen ja hoidon ansiosta avoin alue muodostaa kuitenkin melko eheän maisemallisen kokonaisuuden, jossa muinaijäänökset erottuvat selvästi ympäristöstään.

Paikka on todettu inventoinnissa 1931 (Cleve), jolloin mäen lounaisosassa on havaittu kaksi epämääräisen muotoista röykkiötä. Toinen niistä on maansekainen ja todennäköinen hautaröykkiö. Alueella on hoidon yhteydessä 1994 (Moisanen) tehty kartoitus ja koekaivaus, jossa on todettu kaksi ennestään tuntematonta röykkiötä ja merkkejä rautakautisesta asuinpaikasta, muun muassa keramiikkaa. Kaikki neljä röykkiötä - halkaisijaltaan 5-10 m - sijaitsevat Alabackshagenin korkeammassa lounaispäässä ja asuinpaikka niiden itäpuolella hieman matalammalla.

TUTKIMUSHISTORIA

1932	Inventointi	Cleve	Nr. 35.
1932	Irtolöytö	Morberg	Skogsbyn talon maalta n. 300 m talosta itään, Bällarbyistä Romsarbyhyn vievän tien pohjoispuolella olevalta pellolta, ruokamullan päältä. Löydöt: KM 9808
1994	Hoito	Moisanen	-
1994	Koekaivaus	Moisanen	Ei kertomusta 1996. Yleiskartta 1:1000. Spot-fosforitesti. Tutkitun alueen laajuus 41 m2. Löydöt: KM 28255:1-110
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 9.10.1996

Havaintomahd.: Hyvä, peittävä kasvillisuus laidunnuksen ja hoidon ansiosta vähäinen.

Luokitusehdotus: 1. Maisemallinen kokonaisuus, joka hoidettuna ja avoimena sopii myös tutustumiskohteeksi.

Ehd. suoja-alue: Saareke kokonaisuudessaan.

Laajuuden arviointi: Maaston (saareke) ja koekaivausten tulosten persuteella 200 x 100 m.

Suunn. maankäyttö: Alueen laiduntamista jatketaan.

Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.

Lähilöydöt: KARJAA 90 Hemhagen 300 metriä lounaaseen saman tilan pihalla.

Arkistotiedot: KMDia 35532
KMNeg 105183 - 105185

93. Storskärrshagen

220 01 0093

Mjytyyppi:	Latomus	Ajoitus:	Rautakausi?
Lukumäärä:	3	Rauhoituslka:	2/3

KOhteet

1	-	Latomus	Rautakausi?
2	-	Latomus	Rautakausi?
3	-	Latomus	Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Romsarby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6671 98 Y= 2487 47 Z= 32
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 8 km koilliseen.
 Laajuus: 140 x 80 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Romsarby
 KR-tunnus ja tila: 220-447-0001-0035 Rönnkulla

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Romsarbyn kylässä Romsarbyntien ja Pertuntien risteyksestä 200 m koilliseen. Paikka on savipeltojen ympäröimä luode - kaakko -suuntainen matalahko kallio-moreenisaareke, jossa kasvaa tiheätä sekametsää. Kivikkoisen mäen keskellä on vanha sorakuoppa.

Paikalta on mainittu jo 1879 (Wefvar) röykkiö, jonka on kerrottu olevan suurin Romsarbyn alueella. Inventoinnissa 1932 (Cleve) mäen sorakuopan reunoista on todettu kolme latomusta. Inventoinnin mukaan koillisreunassa oleva latomus 1 (5 x 2.5 m) on ollut länsiluode - itäkaakko -suuntainen. Itään rinteen suuntaan viettävässä jäännöksessä on ollut vaihtelevan kokoisista kivistä koottu reunakehä, joka on reunustanut matalampaa sisustaa. Pahasti tuhoutuneen latomuksen 2 rippeet ovat roikkuneet kuopan länsireunassa latomuksesta 1 noin 10 m etelään. Jäännöksessä ei ole erottunut selviä reunakiviä, mutta leikkauksesta on löydetty saviastianpala. Epävarma, suurista ja pienistä kasattu epäsäännöllisen neliömäinen länsiluode - itäkaakko -suuntainen latomus 3 (5 x 4 m) on havaittu latomuksesta 1 noin 15 m pohjoiskoilliseen. Inventoinnissa 1996 (Seppälä) jäännöksiä ei voitu varmuudella paikallistaa, sillä mäki on paikoin lähes umpeenkasvanut ja kivien reunustama sorakuoppa pintakasvillisuuden peitossa. Muinaisjäännösten kunto jää toistaiseksi selvittämättä. On kuitenkin epätodennäköistä, että sorakuoppaa olisi laajemmalti käytetty 1930-luvun jälkeen.

TUTKIMUSHISTORIA

1879	Inventointi	Wefvar	-
1932	Inventointi	Cleve	Nr. 32.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Maasto on umpeenkasvanut ja muinaisjäännökset ovat pahasti tuhoutuneet jo kauan sitten tapahtuneessa soranotossa. Jäännösten

paikallistus jäi epävarmaksi.

Luokitusehdotus: 2/3. Jäännökset ovat jo toteamishetkellä olleet osittain tuhoutuneita. Epävarman paikallituksen takia jäännösten kunto ja luonne on toistaiseksi selvittämättä.

Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: Topografian perusteella metsäsaareke 140 x 80 m.

Suunn. maankäyttö: -

Rauh.toimenpiteet: -

Lähilöydöt: KARJAA 91 Hemängshagen, rautakautinen latomus, 200 -150 m kaakkoon.

Arkistotiedot:

94. Källkärr 1

220 01 0094

Mjytyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Källkärr 1	Asuinpaikka	Kivikausi
---	------------	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue:	Romsarby
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Koordinaatit:	X= 6672 12 Y= 2485 38 Z= 32 - 35
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 9 km pohjoiskoilliseen.
Laajuus:	100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Romsarby
KR-tunnus ja tila:	220-447-0004-0000

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Päsarträsketiin luoteesta laskevan Bråtabäckenin koillisrannalla Källkärrret -nimisellä peltoaukealla, jota ympäröivät kallioiset metsäseudut. Paikka erottuu pellostaan melko loivarinteisenä luode - kaakko -suuntaisena kohoumana. Niemekkeen pohjoisreunaa kiertää Bråtabäckeniin virtaava oja. Ympäristö on muinaista merenlahtea, joka on kapeana ja poukamaisena ulottunut pitkälle luoteeseen.

Pellon pinnasta on poimittu 1992 (Salonen) ja 1995 (Moisanen) kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia kiviesineitä ja kvartsia. Alueella ei ole tehty tutkimuksia, joten muinaisjäännöksen tarkka laajuus ja luonne on toistaiseksi selvittämättä. Topografian perusteella kyseessä on melko pienialainen niemiasuinpaikka.

TUTKIMUSHISTORIA

1992	Irtolöytö	Salonen	- Löydöt: KM 27416:1-9
1995	Tarkastus	Moisanen	- Löydöt: KM 29023:1-
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	15.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Pelto oli sängellä eikä sitä tutkittu lähemmin.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen laajuuden ja säilyneisyyden selvittäminen edellyttää kaivauksia.
Ehd. suoja-alue:	Topografian perusteella rajattava alue.
Laajuuden arviointi:	Topografian perusteella 100 x 100 m.
Suunn. maankäyttö:	Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet:	-
Lähilöydöt:	KARJAA 96 Källkärr 2, rautakautinen? kiveys, 150 m luoteeseen.
Arkistotiedot:	KMNeg 105188

95. Lillmalmen

220 01 0095

Mjytyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	6	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiö	Rautakausi
2	-	Röykkiö	Rautakausi
3	-	Röykkiö	Rautakausi
4	-	Röykkiö	Rautakausi
5	-	Röykkiö	Rautakausi
6	-	Röykkiö	Rautakausi

SIJAINTI

Alue: Romsarby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6672 14 Y= 2487 03 Z= 43
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 9.5 km koilliseen.
 Laajuus: 60 x 30 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Romsarby
 KR-tunnus ja tila: 220-447-0001-0037 Pers

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjoen pohjoisrannalla Romsarbyn kylän pohjoispuolella Romsarbyntien ja Pertuntien risteyksestä 500 m luoteeseen ja Persin talosta 250 m länsilounaaseen. Paikka on suurehkon moreeni-kallioalueen luoteisreunassa erottuva kapea luode - kaakko suuntainen harjanne (60 x 30 m). Kuusivaltaista metsää kasvavan ja kosteikkojen reunustaman harjanteen kaakkoispäässä kulkee Persin talosta lounaaseen menevä metsätie. Metsän pohjoispuolella avautuu kapea savilaakso, joka on peltona.

Paikka on todettu muinaisjäännösten hoidon yhteydessä tehdyssä inventoinnissa 1993 (Moisanen) sekä kartoitettu ja osin tutkittu 1993-1994 (Moisanen). Harjanteelta tunnetaan viisi röykkiötä ja niistä erillään idässä yksi röykkiö. Röykkiöt ovat matalia ja pyöreähköjä (halk. 4-5 m). Kaksi niistä on osittain vahingoittuneita. Kahden suurehkon kiveen varaan tehty maansekainen röykkiö 4 on tutkittu 1994. Löydöt koostuvat naarmupintaisesta keramiikasta, joka voi olla peräisin myös asuinpaikkakerroksesta. Röykkiöiden ympäristöön tehdyistä koekuopista on tavattu vähäisesti asuinpaikkamateriaalia ja joistakin myös likamaata. Muinaisjäännös on ajoitettu löytöjen ja röykköiden sijainnin perusteella rautakauden alkuun. Röykkiöryhmän kaakkoispuolella samalla metsäalueella on ilmoitettu olleen myös muita röykkiöitä (Lillmalmen 2), mutta 1993 tarkastuksen (Moisanen) perusteella tieto on virheellinen tai mahdolliset muinaisjäännökset tuhoutuneet.

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	Lillmalmen 1.
1994 Hoito	Moisanen	-
1994 Kaivaus	Moisanen	Kertomus puuttuu 1996. Tiedot yleiskartasta, abstraktista ja kirjallisuudesta (Finskt Museum 1993:29 ja Suomen hoidetut muinaisjäännökset. Helsinki 1995), joiden kuvaukset hieman erilaisia. Löydöt: KM 29021

1996 Inventointi Seppälä -

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 10.10.1996
Havaintomahd.: Kohtalainen. Aluetta on hoidettu.
Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen laajuun ja luonteen selvittäminen kaivauksia.
Ehd. suoja-alue: -
Laajuuden arviointi: Röykköiden muodostaman alan perusteella vähintään 60 x 30 m, sekä ryhmästä 60 m itään oleva röykkiö.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäännöksestä.
Lähilöydöt: KARJAA 97 Storskogen, pronssi-rautakautinen röykkiöryhmä, 300 m luoteeseen.
Arkistotiedot: KMNeg 105159 - 105162

96. Källkärr 2

220 01 0096

Mjityyppi: Kivirakenne ei määritelty Ajoitus: Rautakausi?
 Lukumäärä: 1 Rauhoituslka: 2/3

KOhteet

1 Källkärr 2 Kiveys Rautakausi?

SIJAINTI

Alue: Romsarby
 Peruskartta: 2014 09 SÄRKIÄ
 Koordinaatit: X= 6672 21 Y= 2485 29 Z= 35
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 9 km pohjoiskoilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Romsarby
 KR-tunnus ja tila: 220-447-0004-0000 ?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Mustionjokeen kuuluvaan Päsarträsketiin luoteesta laskevan Bråtabäckenin koillispuolella Källkärr -nimisellä peltoaukealla, jota ympäröivät kallioiset metsäseudut. Paikka on etelä - pohjois -suuntaiselle kalliomäelle rakennetun Källkärrin tilan itäpuolella avautuvassa savipellossa. Pellon keskellä kulkee Bråtabäckeniin virtaava oja. Ympäristö on muinaista merenlahtea, joka on kapeana ja poukamaisena ulottunut pitkälle luoteeseen.

Epävarma muinaisjäännös on todettu 1990-luvulla, jolloin Källkärrin tilalta kaivettiin oja pellossa sijaitsevaan saunaan. Tällöin 0.5 metrin syvyydessä havaittiin 5-10 cm:n hiilimaakerros, johon liittyi kiveys. Jäännös tuhoutui kaivuussa ilmeisesti lähes kokonaan. Hiilimaasta otetusta näytteestä on tehty kokeellinen radiohiiliajoitus (Turun yliopisto), jonka tulokseksi on saatu 1300 BP. Mikäli ajoitusta pidetään luotettavana, jäännös olisi rautakauden keskivaiheilta.

TUTKIMUSHISTORIA

1991 Irtolöytö	Salonen	Kysymyslehden mukaan hiilimaasta otetusta näytteestä on tehty kokeellinen radiohiiliajoitus Turun yliopiston kemian laitoksella (Kirsti Haihu), jonka tulokseksi on saatu 1300 BP. Edelleen kysymyslehdessä on mainittu, että samalta pellolta on Salosen tietämän mukaan 1950-luvulla löydetty kivikirves, joka olisi Kansallismuseossa.
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 15.10.1996
 Havaintomahd.: Välttävä. Pelto oli sängellä. Kaivanto ja siinä erottuneet mahdollisen muinaisjäännöksen rippeet oli peitetty jo 1990-luvun alussa. Paikkaa ei tutkittu lähemmin.
 Luokitusehdotus: 2/3. Jäännös on ilmeisesti suurimmaksi osaksi tuhoutunut.
 Ehd. suoja-alue: -

Laajuuden arviointi: -
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA 94 Källkärr 1, kivikautinen asuinpaikka, 150 m kaakkoon.
Arkistotiedot:

97. Storskogen

220 01 0097

Mjtyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Pronssikausi/rautakausi
Lukumäärä:	20	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Röykkiöryhmä	Pronssikausi/varhaisrauta kausi
---	---	--------------	------------------------------------

SIJAINTI

Alue:	Romsarby
Peruskartta:	2014 09 SÄRKIÄ
Koordinaatit:	X= 6672 36 Y= 2486 78 Z= 40 - 55
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 10 km koilliseen.
Laajuus:	130 x 60 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Romsarby
KR-tunnus ja tila:	220-447-0001-0015

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Romsarbyn kylän pohjoispuolella kohoavalla Romsarskogenin alueella, 800 m Romsarbyntien ja Pertuntien risteyksestä luoteeseen. Paikka on suuren moreeni-kallioalueen melko jyrkästi kaakkoon viettävää kivikkoista rinnettä. Paikoin hyvinkin tiheää kuusimetsää kasvavan rinteän eteläpuolella avautuu kapea savilaakso, joka on raivattu pelloksi. Pellon pohjoisreunassa rinteän alapuolella erottuva terassi on hiekkaa.

Paikka on todettu 1993 muinaisjäännösten hoidon yhteydessä tehdyssä inventoinnissa ja kartoitettu 1994 (Moisanen), jolloin alueelta on todettu yli 20 röykkiötä. Suurimpien halkaisija on yli 10 metriä ja korkeus 2 metriä, pienemmät ovat matalia ja vain parin metrin laajuisia. Röykkiöt ovat pääasiassa soikeita. Ne muodostavat tiiviin keskittymän ja rajoittuvat 130 x 60 metrin alalle lounaispuolella erottuvan terassinreunan partaalle. Jäännökset on ajoitettu sijainnin ja koon perusteella myöhäiselle pronssikaudelle. Röykkiöryhmä sijoittuu kuitenkin kauas oletetuista pronssikauden rantalinjoista. Se voikin ajoittua myös rautakauden alkuun.

TUTKIMUSHISTORIA

1994	Kartoitus	Moisanen	Kertomus puuttuu 1996. Tiedot yleiskartasta ja kirjallisuudesta (Finskt Museum 1993:29 ja Suomen hoidetut muinaisjäännökset. Helsinki 1995), joiden kuvaukset hieman erilaisia.
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	10.10.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Aluetta on hoidettu kuusikkoa raivaamalla.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen luonteen, tarkoituksen ja ajoituksen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia. Maisemallisesti ehjä, edustava muinaisjäännöskokonaisuus, joka voidaan tutkimusten jälkeen nostaa luokkaan 1.
Ehd. suoja-alue:	Röykkiöiden muodostama alue topografisesti rajattuna.

Laajuuden arviointi: Röykkiöiden muodostaman alan perusteella 130 x 60 m.
Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
Rauh.toimenpiteet: Maanomistaja on tietoinen muinaisjäänöksestä.
Lähilöydöt: KARJAA 95 Lillmalmen, rautakautinen röykkiöryhmä, 300 m kaakkoon.
Arkistotiedot: KMNeg 105160 - 105161

98. Svartå kyrka

220 01 0098

Mjtyyppi:	Asuinpaikka	Ajoitus:	Kivikausi
Lukumäärä:	1	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	-	Asuinpaikka	Kivikausi
---	---	-------------	-----------

SIJAINTI

Alue: Knapsby
 Peruskartta: 2014 12 KIRKNIEMI
 Koordinaatit: X= 6671 70 Y= 2491 07 Z= 29 - 30
 Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 11.5 km koilliseen.
 Laajuus:

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Knapsby
 KR-tunnus ja tila: 220-435-0001-0225 ?

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan koillisosassa Mustionjoen länsirannalla Hällsnäsintien länsipuolella, Mustion kirkosta 70 m etelään. Paikka on etelään viettävää savipeltoa, joka rajautuu pohjoisessa kirkkoon, idässä maantiehen, etelässä Mustionjokeen virtaavaan ojaan ja lännessä metsäiseen Prästbackan mäkeen. Peltö jatkuu pitkin ojanvarrtta luoteeseen. Kivikaudella alue on ollut 1. Salpausselän pohjoispuolista suojaisaa sisäsaaristoa ja sijainnut luultavasti pienen lahden tai salmen rannalla.

Paikka on todettu 1988 (Saukkonen), jolloin kynnetyn pellon pinnasta on löytynyt kvartsiesineitä ja -iskoksia 40 x 15 metrin alalta rinteiden pitkittäissuunnassa 30 metrin korkeuskäyrää noudatellen. Löytöalue on tulkittu kivikautiseksi asuinpaikaksi, joka on ilmeisesti ollut suppea-alainen ja lyhytaikainen.

TUTKIMUSHISTORIA

1988 Tarkastus	Saukkonen	- Löydöt: KM 24469:1-5
1996 Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä: 14.10.1996
 Havaintomahd.: Kohtalainen. Peltö oli nurmella.
 Luokitusehdotus: 2. Jäännöksen luonteen ja laajuuden selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia.
 Ehd. suoja-alue: -
 Laajuuden arviointi: Löytöalueen perusteella vähintään 40 x 15 m.
 Suunn. maankäyttö: Ei tiedossa.
 Rauh.toimenpiteet: -
 Lähilöydöt: Mustion ruukin aluelta tunnetaan useita kivikautisia löytöjä, joiden tarkka sijainti ei ole tiedossa.
 Arkistotiedot: KMNeg 105182

99. Dávits

220 01 0099

Mjytyyppi:	Muinaisjäänöskompleksi	Ajoitus:	Ajoittamaton
Lukumäärä:	3	Rauhoituslka:	2

KOhteet

1	Röykkiö 1	Röykkiö	Ajoittamaton
2	Röykkiö 2	Röykkiö	Ajoittamaton
3	Kivaita	Kivaita	Historiallinen?

SIJAINTI

Alue:	Knapsby
Peruskartta:	2014 12 KIRKNIEMI
Koordinaatit:	X= 6671 76 Y= 2490 04 Z= 50 - 55
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 11 km koilliseen.
Laajuus:	100 x 100 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä:	Knapsby	
KR-tunnus ja tila:	220-435-0001-0298	Wästanlid
Rekisterikylä:	Knapsby	
KR-tunnus ja tila:	220-435-0001-0298	Wästanlid

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan koillisosassa Knapsbyn kylässä Mustionjoen pohjoispuolella nousevalla luode - kaakko -suuntaisella harjanteella. Paikka on Dávitsin tilakeskuksesta luoteeseen, Stuvukärret -nimisen peltolaakson koillispuolella kohoavalla mäellä. Pellon suuntaan viettävää rinne on muhevamaista, ilmeisesti alkuaan kasvillisuudeltaan lehtomaista, mutta nykyisin kuusimetsänä.

Paikka on todettu 1993 (Moisanen), jolloin muinaijäänösten hoidon yhteydessä tehdyssä inventoinnissa on havaittu kaksi kiviröykkiötä ja niiden välillä kiviaidan pohja. Röykkiö 1 (7 x 8 x < 1 m) on aitauksen ulkopuolella pohjoisessa. Se on kasattu kolme maakiven varaan tasakokoisista kivistä ja on todennäköisesti peltoröykkiö. Toinen röykkiöstä jää aidoin rajatun alueen keskelle. Se on matala ja rajoiltaan epäselvä, laajahko (läpimitta < 10 m) kiviladelma. Kyseessä on mahdollisesti peltoraunio. Neliömäistä alaa rajaava kivaita on rakennettu L-kirjaimen muotoon luoteesta kaakkoon ja lounaasta koilliseen. Sen luode - kaakko -suuntainen sivu seuraa alueen halki kulkevan vanhan tien linjausta koillisessa olevalta peltolaitumelta röykkiön 1 kohdalle ja kääntyy sitten kohtisuoraan rinnettä alas jatkuen aina pellon reunaan saakka. Sekä röykkiöt että aita ovat todennäköisesti historialliseen viljelyyn liittyviä raunioita, joiden tarkka ajoitus on toistaiseksi selvittämättä.

Ei tarkastettu inventoinnissa 1996 (Seppälä).

TUTKIMUSHISTORIA

1993 Tarkastus	Moisanen	-
1996 Inventointi	Seppälä	Kohdetta ei ole tarkastettu inventoinnissa

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:

Havaintomahd.:

Luokitusehdotus:

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

100. Övergård

220 01 0100

Mjtyyppi: Røykkiö Ajoitus: Rautakausi
Lukumäärä: 7 Rauhoituslka: 1

KOhteet

1 - Røykkiöryhmä Rautakausi/esiroomalainen aika

SIJAINTI

Alue: Bällby
Peruskartta: 2014 12 KIRKNIEMI
Koordinaatit: X= 6673 94 Y= 2491 14 Z= 45
Etäisyystieto: Karjaan kirkolta 13 km koilliseen.
Laajuus: 200 x 200 m

KIINTEISTÖ

Rekisterikylä: Bällby
KR-tunnus ja tila: 220-421-0001-0097 Övergård

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan koillisosassa Mustion kirkolta 2.2 km pohjoiseen, Hällsnäsintien kaakkoispuolella olevalla Hemängshagenin mäellä 0.5 km Lohjanjärven rannasta. Paikka on luode - kaakko -suuntaista moreeni-kallioselännettä, jonka kummallakin puolella leviävät alavat, Lohjanjärven suuntaan laskevat pellot. Røykkiöt ovat harjanteen kahden korkeamman huipun välisessä notkelmassa loivasti kaakkoon viettävässä rinteessä, molemmin puolin mäen koillisreunaa kulkevaa polkua. Alue on kuusetettua lehtoa, jossa kasvaa tiheähkö pähkinävaltainen lehtipuusto sekä runsaasti taikinamarjaa.

Paikka on todettu 1994 (Moisanen), jolloin muinaisjäännösten hoidon yhteydessä tehdyssä inventoinnissa on havaittu 7-8 røykkiötä. Suurimmaksi osaksi turpeen peittämät røykkiöt ovat matalia (<0.5 m) ja läpimitaltaan 2-4 m. Muoto vaikuttaa pääasiassa soikealta. Joissakin røykkiöissä on yksittäisiä reunakiviä, mutta ei selviä reunarakenteita. Røykkiöt vaikuttavat koskemattomilta. Lehtomaisen maaston perusteella røykkiöryhmä saattaa olla tunnettua laajempi. Jäännökset muistuttavat sekä ulkoasultaan että sijainniltaan seudulle tyypillisiä, lähinnä esiroomalaiselle rautakaudelle ajoitettuja røykkiöitä.

Ei tarkastettu inventoinnissa 1996 (Seppälä).

TUTKIMUSHISTORIA

1994 Tarkastus	Moisanen	Lähilöydöt viittaavat luultavasti Tommi Vuorisen 1986 inventoinnissa (ei kertomusta) Ollan, Nedergårdin ja Övergårdin tilojen pelloilta talteen ottamiin löytöihin KM 23684-23686 (S.-L. Seppälä 1996).
1996 Inventointi	Seppälä	Kohdetta ei tarkastettu inventoinnissa

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:
Havaintomahd.:
Luokitusehdotus:
Ehd. suoja-alue:

Ehd. suoja-alue:

Laajuuden arviointi:

Suunn. maankäyttö:

Rauh.toimenpiteet:

Lähilöydöt:

Arkistotiedot:

101. Bällby

220 01 0101

Mjtyyppi:	Röykkiö	Ajoitus:	Rautakausi
Lukumäärä:	75	Rauhoituslka:	1/2

KOhteet

1	-	Röykkiöryhmä	Rautakausi
---	---	--------------	------------

SIJAINTI

Alue:	Bällby
Peruskartta:	2014 12 KIRKNIEMI
Koordinaatit:	X= 6675 74 Y= 2490 68 Z= 46 - 64
Etäisyystieto:	Karjaan kirkolta 14.5 km koilliseen.
Laajuus:	600 x 400 m

KIINTEISTÖ

Bällby	220-421-0001-0103	Yhteiskäyttöalue
--------	-------------------	------------------

PERUSTIEDOT

Kohde sijaitsee Karjaan pohjoisosassa Bällbyn kylässä Karjalohjan ja Lohjan rajojen tuntumassa Lomanotko -nimisellä alueella, Lohjanjärven Hermalanselän lounaisrannalla. Paikka on havupuuvaltaista metsää kasvavaa kallio-moreenialuetta, jossa on kaksi ympäristöstään erottuvaa mäkeä ja niiden välinen notko. Alueella on Lomanotko -nimiseen yhteisöön kuuluva vapaa-ajan asuntojen taajama, jonka tontit on sijoitettu pääasiassa mäkien laelle ja kaakkoisrinteisiin. Muinaisjäännöksiä on sekä tonteilla että niitä ympäröivällä yhteiskäyttöalueella.

Paikka on todettu ennen Lomanotkon rakentamista 1973 (Hirviluoto), jolloin eri puolilta mäkiä on kartoitettu yli 40 matalaa röykkiötä. Osa röykkiöistä on mahdollisesti tuhoutunut rakentamisen takia. Alueella on 1995 (Moisanen) tehty kartoitus ja koekaivaus, jossa röykkiöiden lukumääräksi on saatu 75-77. Röykkiöt keskittyvät kolmeen ryhmään kallioisten mäkien luoteispäähän ja kaakkoisrinteisiin. Lounaisemmalle mäellä jäännöksiä on tavattu erityisesti järvenpuoleisessa sekä laella luoteispäässä ja keskiosassa että kaakkoisrinteessä. Koillisemmassa mäessä röykkiöitä on niin ikään järven suuntaan avautuvassa pohjoispäässä, mutta myös lounaisreunassa ja keskittymänä myös eteläisimmässä rinteessä. Koekaivauksissa on avattu yksi röykkiöistä sekä niiden ympäristöön koeojia ja -kuoppia, joista on saatu talteen rautakautiseen asuinpaikkaan ja kalmistoon viittaavaa materiaalia, erityisesti saviastianpaloja ja kvartsia. Lohjanjärven piirissä tunnettua röykkiöperinnettä edustava muinaisjäännös on ajoitettu sijainnin, rakenteen ja löytöjen perusteella varhaiselle metallikaudelle.

TUTKIMUSHISTORIA

1973	Tarkastus	Hirviluoto	Tiedot arkistossa Karjaan kirjeenvaihdossa.
1995	Kaivaus	Moisanen	Yleiskartta 1:2000. Löydöt: KM 29033:1-223
1996	Inventointi	Seppälä	-

INVENTOINTI 1996

Tarkastuspäivä:	6.9.1996
Havaintomahd.:	Kohtalainen. Suuri osa alueesta on asuntotontteina, joiden pihat on muokattu.
Luokitusehdotus:	2. Jäännöksen laajuuden ja luonteen selvittäminen edellyttää lisätutkimuksia, joiden jälkeen ainakin edustavin ja parhaiten säilynyt osa voitaisiin nostaa luokkaan 1.

Ehd. suoja-alue: Parhaiten säilyneet osat rakentamattomilla alueilla.
Laajuuden arviointi: Näkyvien rakenteiden ja topografian perusteella 600 x 400 m.
Suunn. maankäyttö: Rantakaava-alueita, josta osa rakennustontteina, osa yhteiskäytössä.
Rauh.toimenpiteet: -
Lähilöydöt: KARJAA
Arkistotiedot:

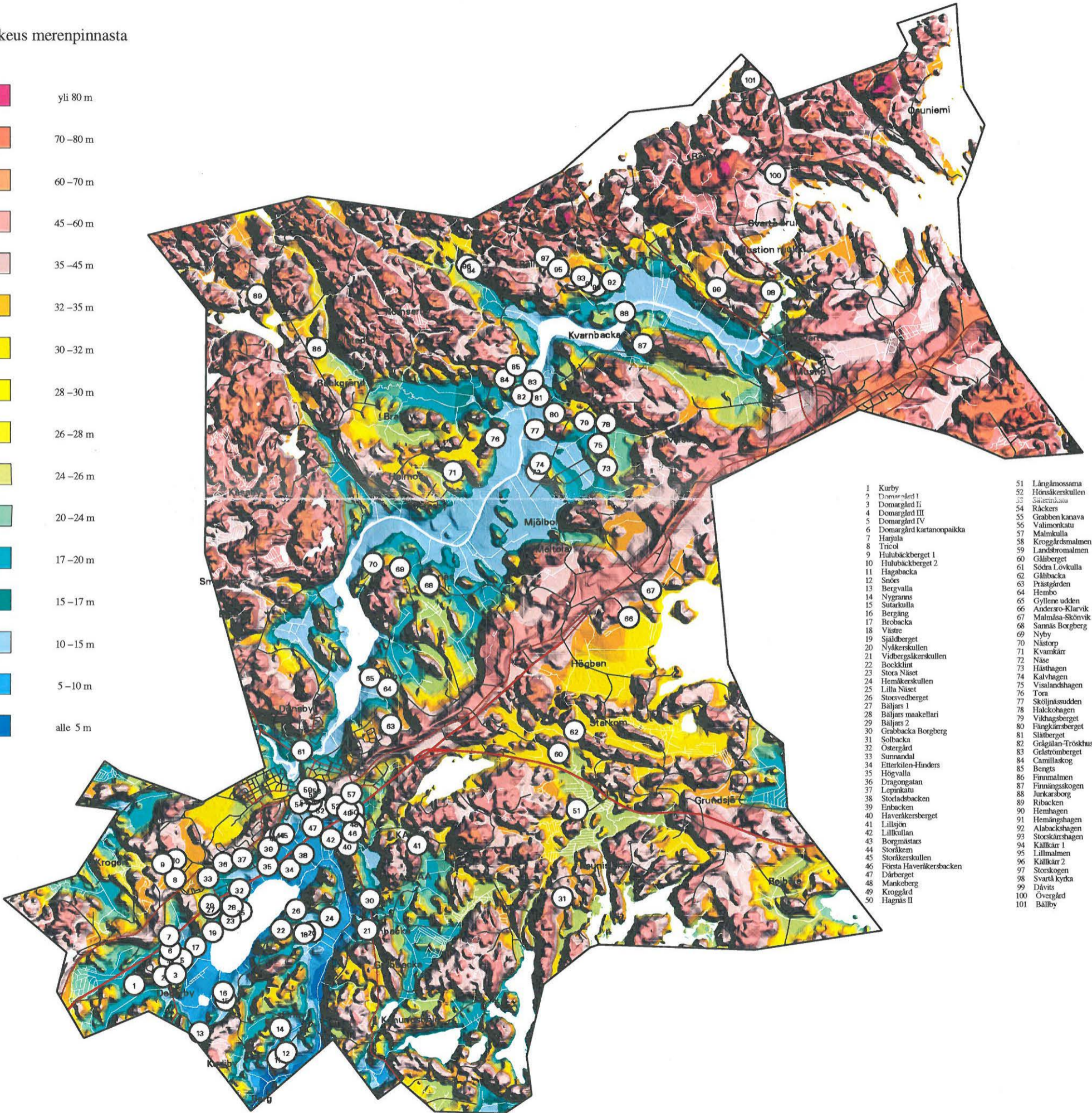
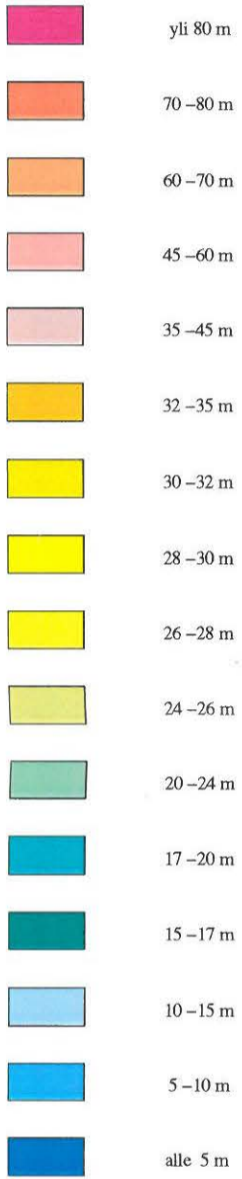

KARJAA

MUINAISJÄÄNNÖKSET JA MAANPINNAN KORKOKUVA

Korkeus merenpinnasta

1 Kurby	51 Långmossama
2 Domargård I	52 Hönkärskullen
3 Domargård II	53 Sävelmäla
4 Domargård III	54 Räckers
5 Domargård IV	55 Grabben kanava
6 Domargård kartanonpaikka	56 Valmonkatu
7 Hajula	57 Malmkulla
8 Tricol	58 Kroggårdsmalmen
9 Hulubäckberget 1	59 Ländromalmen
10 Hulubäckberget 2	60 Gällberget
11 Hagabacka	61 Södra Lövkulla
12 Snörs	62 Gällbacka
13 Bergvalla	63 Prästgården
14 Nygrans	64 Hembo
15 Sutarkulla	65 Gyllene udden
16 Bergäng	66 Andersro-Klarvik
17 Brobacka	67 Malmåsa-Skövvik
18 Västre	68 Sannäs Borgberg
19 Själdberget	69 Nyby
20 Nykärskullen	70 Nästorp
21 Vidbergsåkerskullen	71 Kvamkärr
22 Bockklint	72 Näse
23 Stora Näset	73 Hästhagen
24 Hemäkerskullen	74 Kalvhagen
25 Lilla Näset	75 Vislandshagen
26 Storsvedberget	76 Tora
27 Baljas I	77 Sköllingsudden
28 Baljas maakellari	78 Halckohagen
29 Baljas 2	79 Vihagsberget
30 Grabbacka Borgberg	80 Fångkärsberget
31 Solbacka	81 Slatberget
32 Östergård	82 Grågålan-Troskusåkem
33 Sunnandal	83 Gråströmberget
34 Etterklien-Hunders	84 Camillasög
35 Högvalla	85 Bengts
36 Dragongatan	86 Finnmalmen
37 Lepinkatu	87 Finnängskogen
38 Storfadsbacken	88 Junkarsborg
39 Einbacken	89 Ribacken
40 Haveräkersberget	90 Hemhagen
41 Lillsjön	91 Hemängshagen
42 Lillkullan	92 Alabackshagen
43 Borgmästars	93 Storskämskogen
44 Storikem	94 Källkärr 1
45 Storäkerskullen	95 Lillmalmen
46 Första Haveräkersbacken	96 Källkärr 2
47 Dårberget	97 Storskogen
48 Marckberg	98 Svartå kytkä
49 Kroggård	99 Dävis
50 Hagnäs II	100 Övergård
	101 Bällby

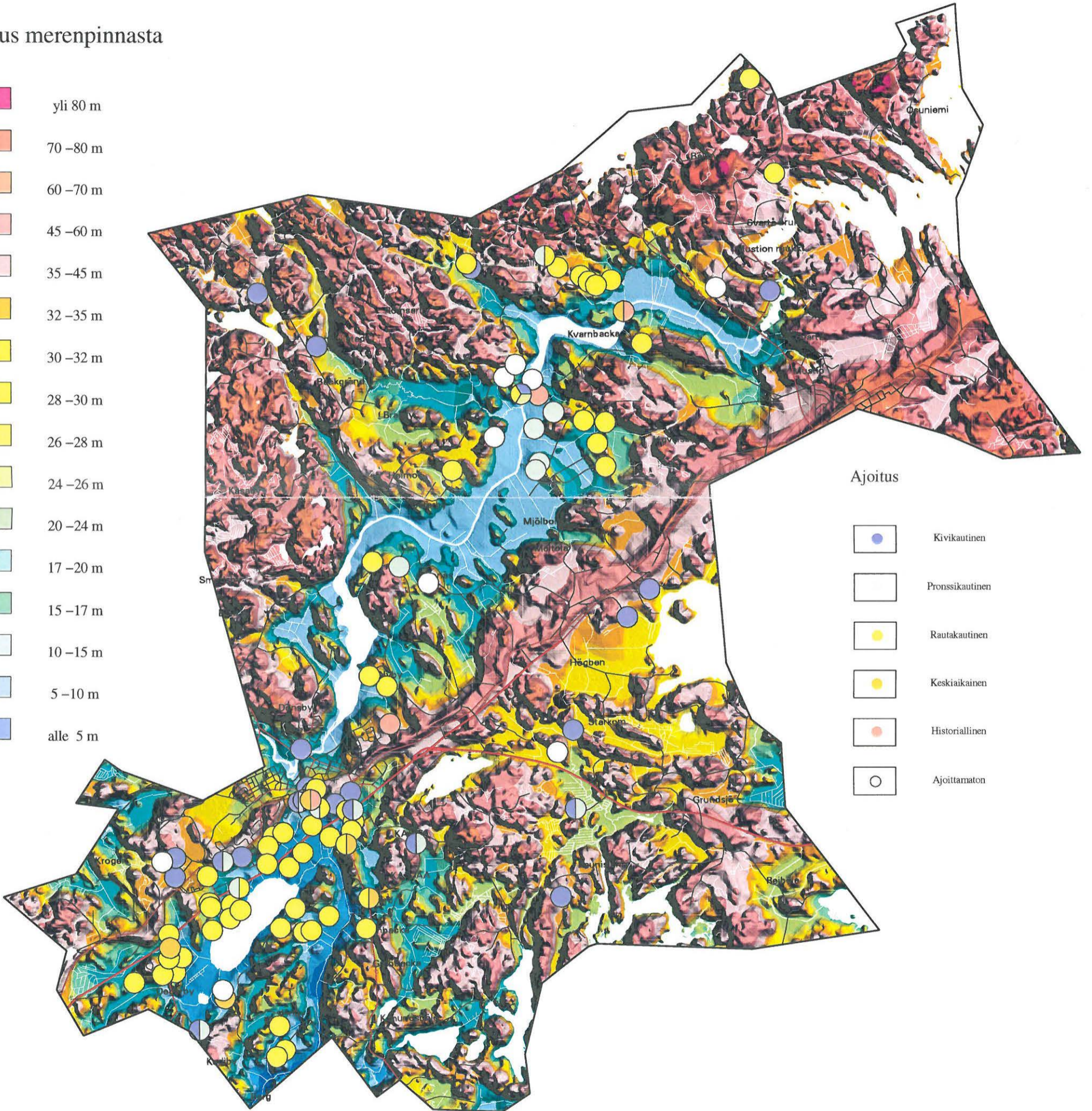
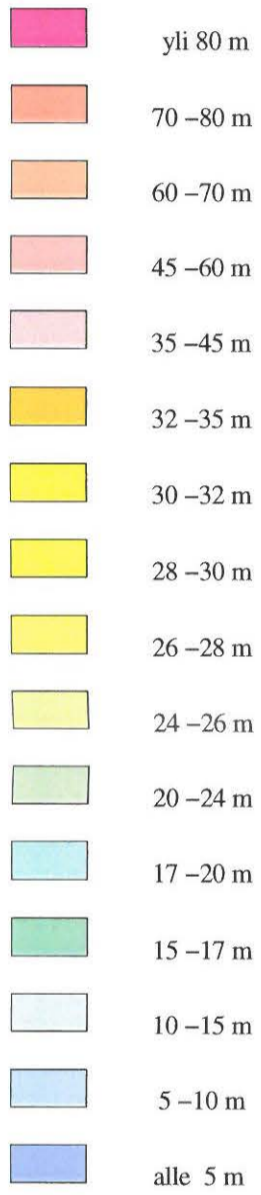

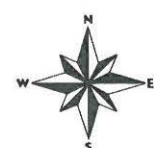
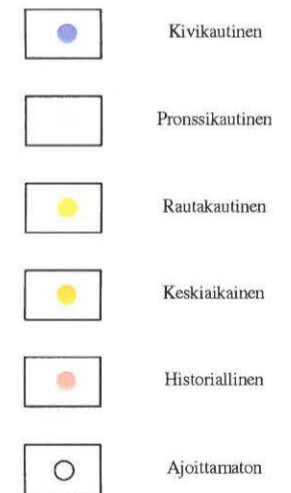

Korkeus merenpinnasta

Ajoitus

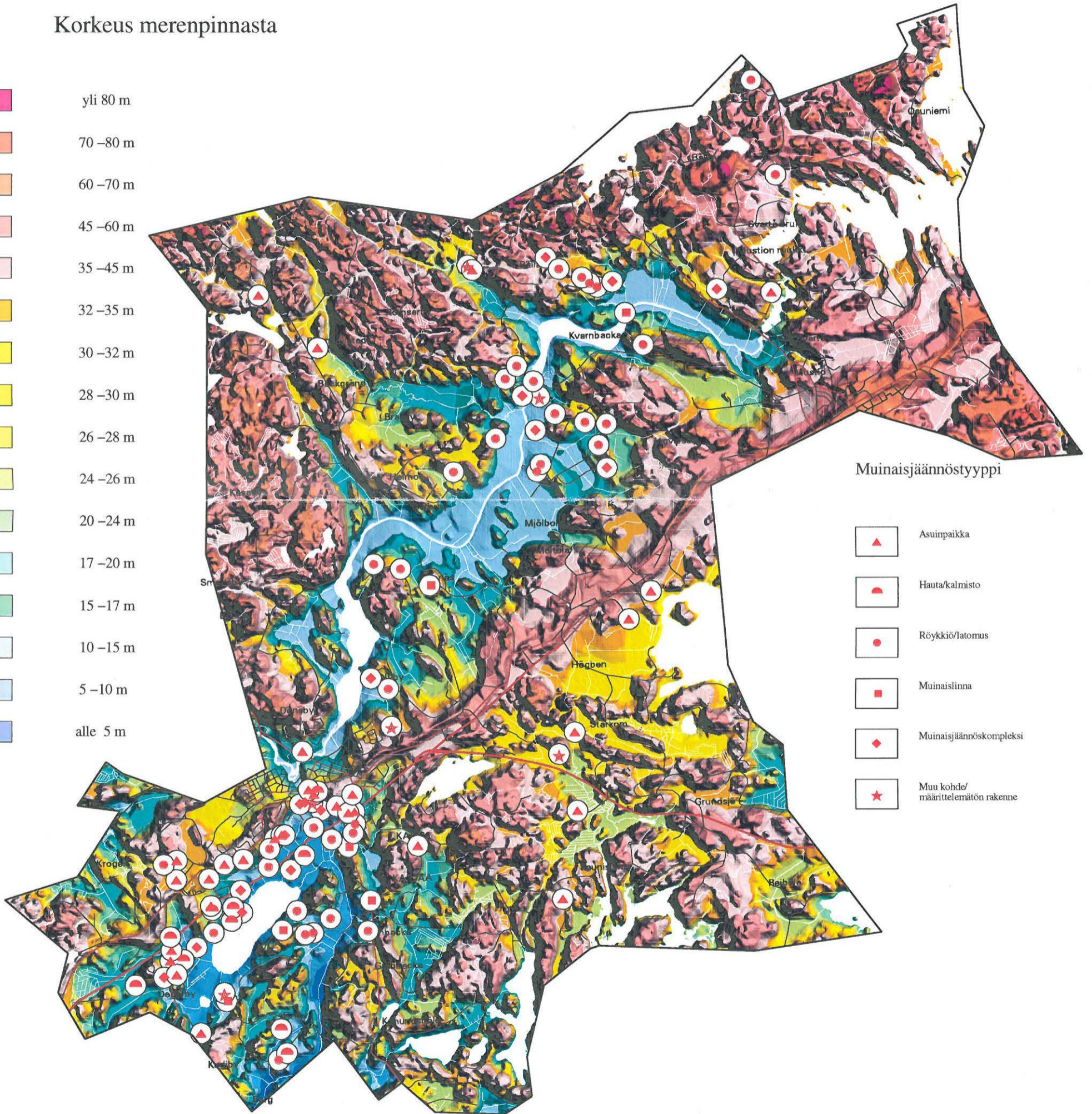
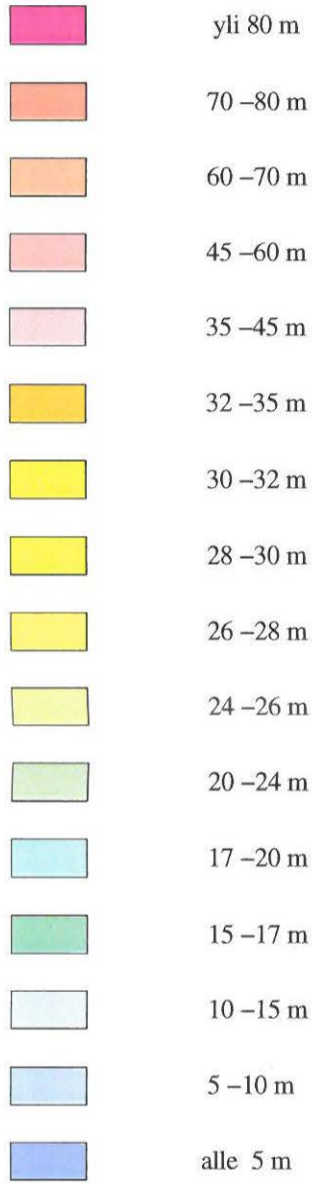

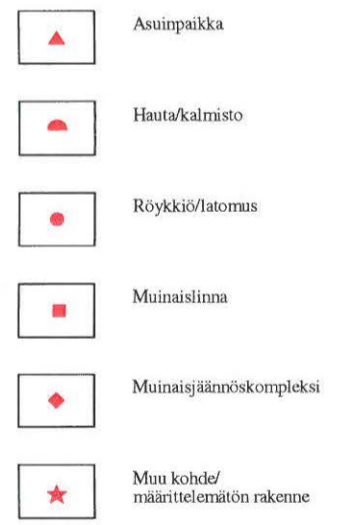

Korkeus merenpinnasta

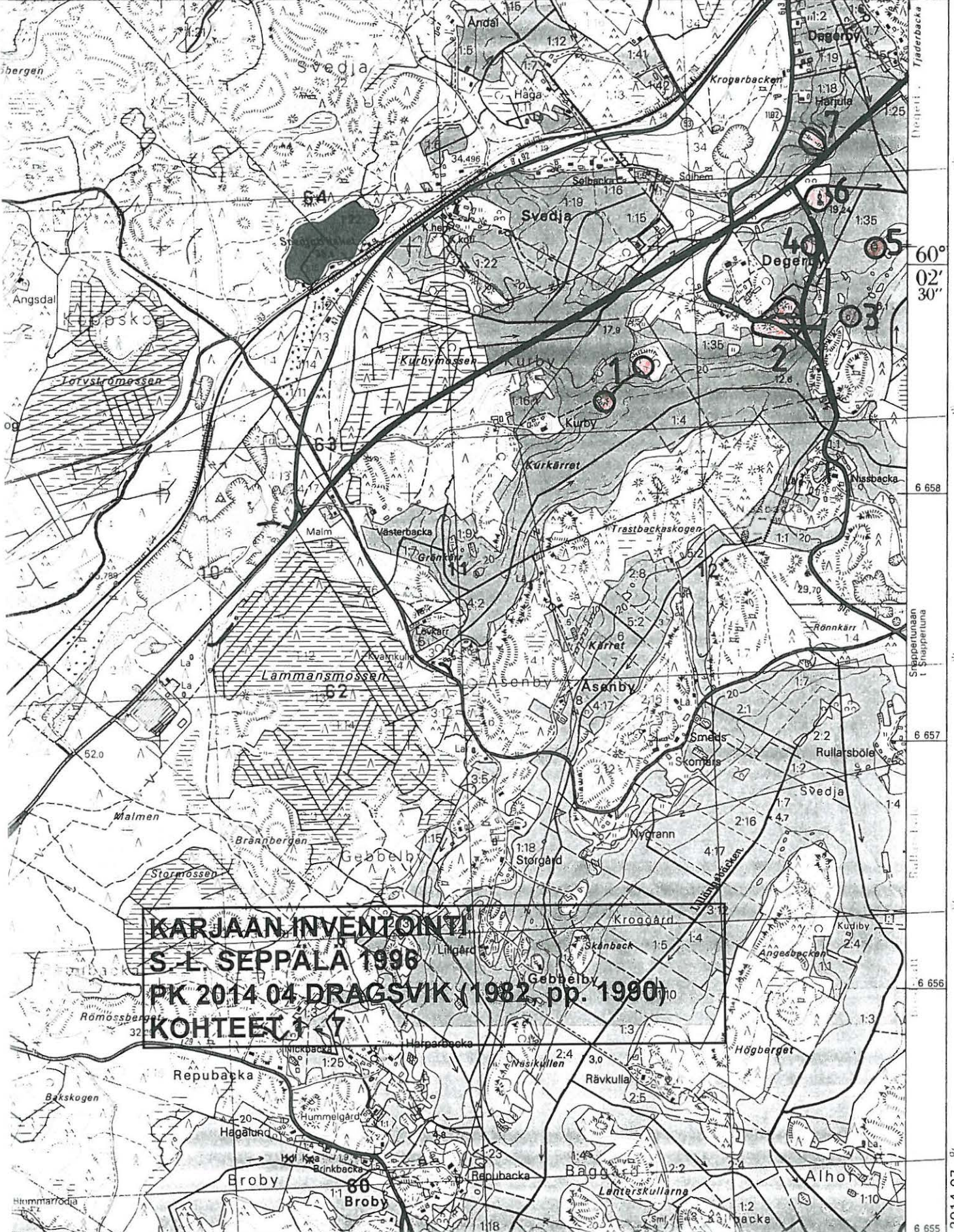

Muinaisjäännöstyyppi

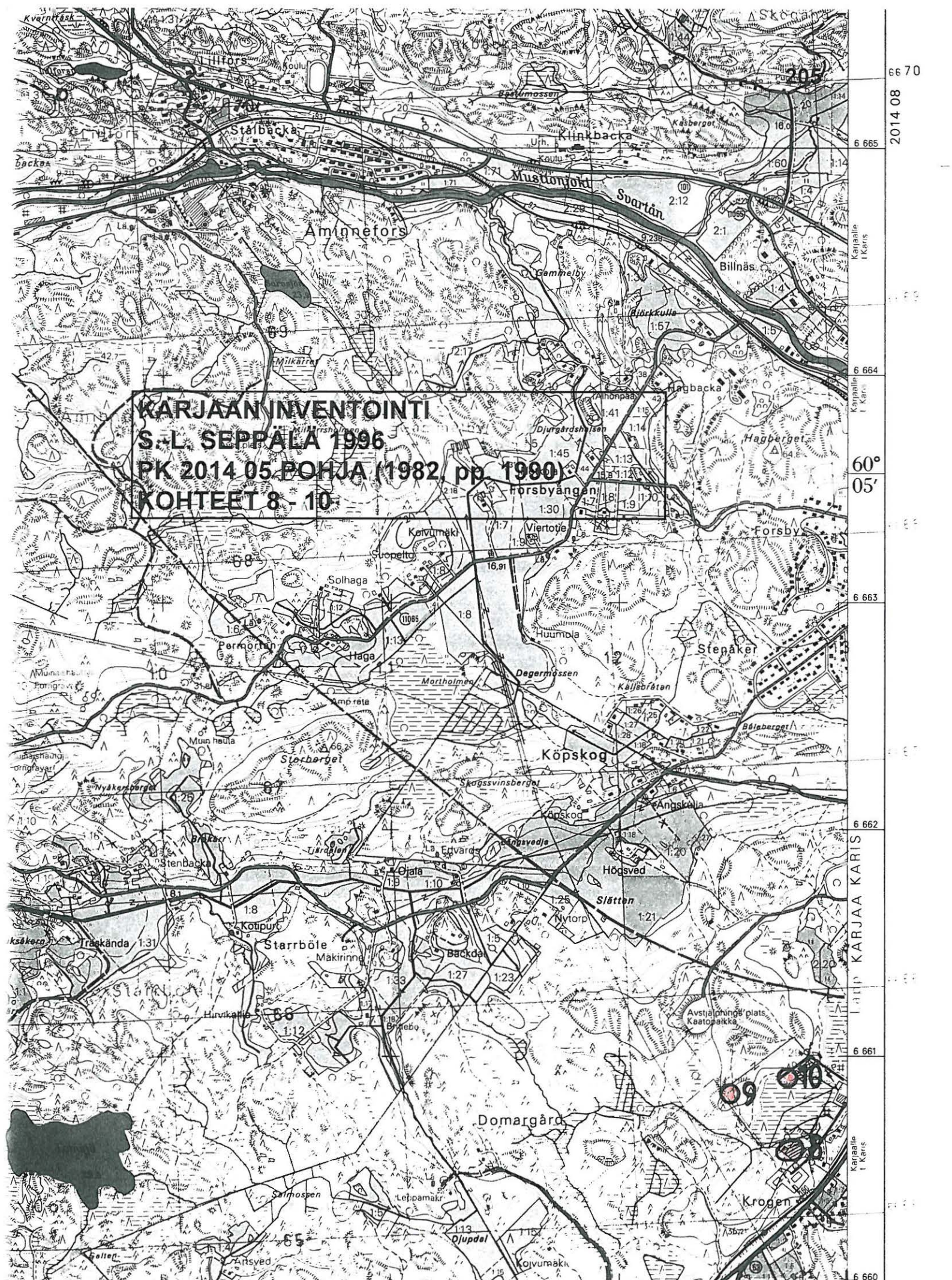

Nak = + 6'   Vak = - 43'
 - 25 m 40 s   2477   2478   2479   2480
 POJCO 23° 35'   KARJAA KARIS   Karjaalle t Karis   6 660

KARJAAN INVENTOINTI
S. L. SEPPALA 1996
PK 2014 04 DRAGSVIK (1982, pp. 1990)
KOhteet 1

KARJAAN INVENTOINTI
S.-L. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 05 POHJA (1982, pp. 1990)
KOHTEET 8 - 10

66 70
2014 08

6 665
6 664
6 663
6 662
6 661
6 660

Karjaalla
I Karis

KARJAA KARIS

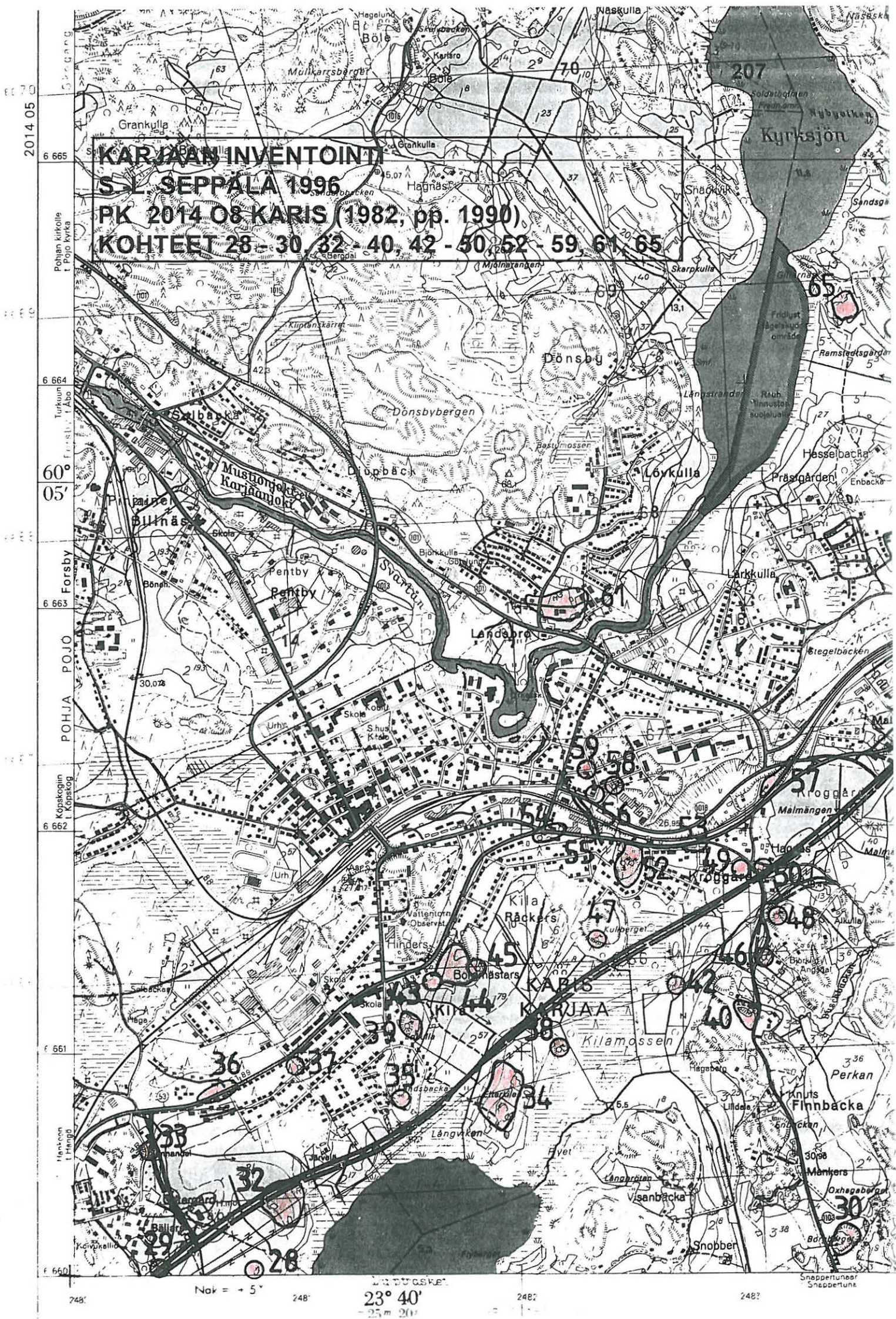
60°
05'

KARJAN INVENTOINTI
S. L. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 08 KARIS (1982, pp. 1990)
KOhteet 28 - 30, 32 - 40, 42 - 50, 52 - 59, 61, 65

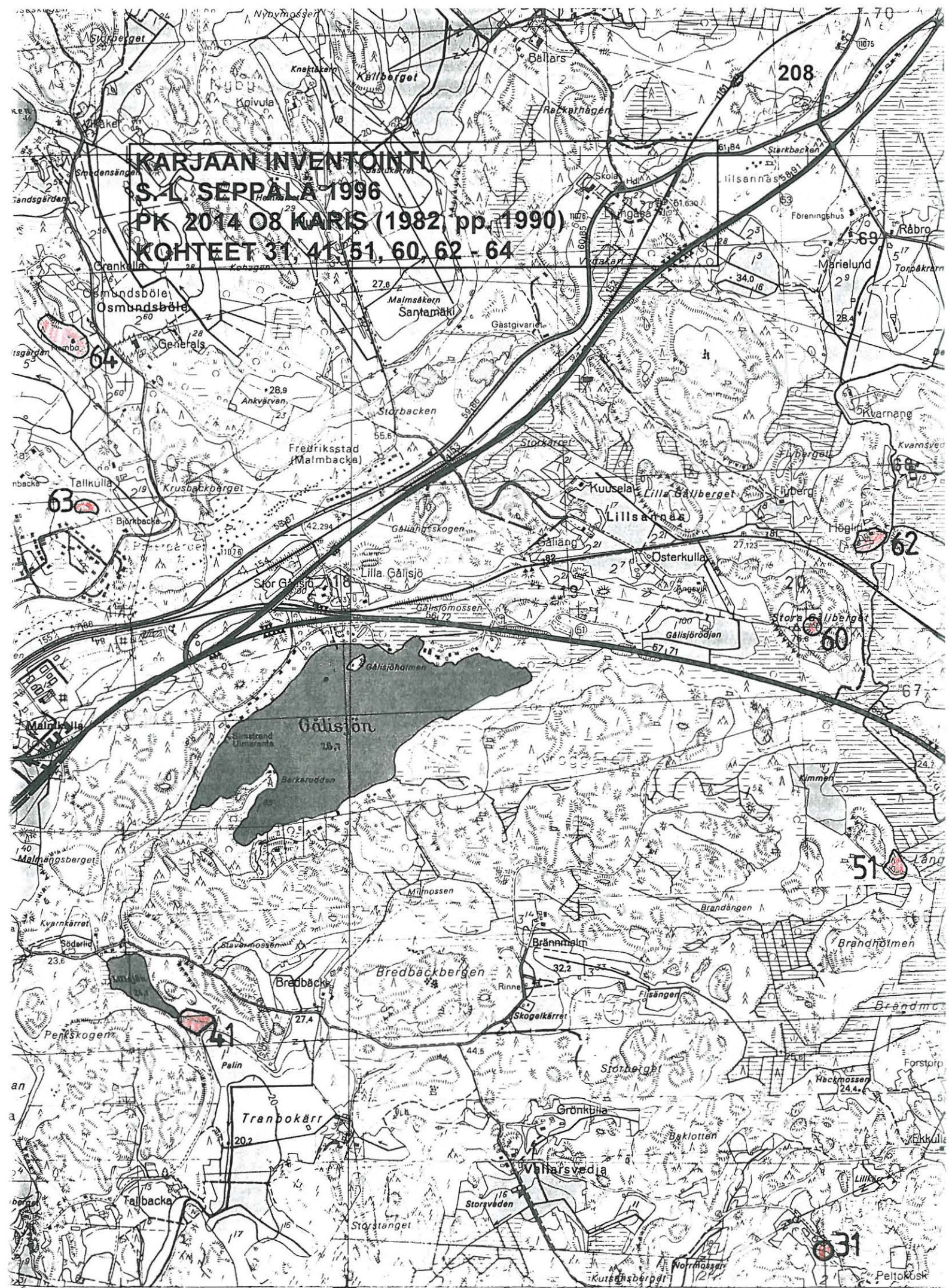
2014.05
6 665
6 664
6 663
6 662
6 661
6 660

Pohjan kirkolle
t. Pojo kirkko
Turkuun
t. Abo
Forsby
POHJA
POJO
Köpskogin
t. Köpskog
Hänteen
t. Hängö

248° 23° 40' 248° 248°
Nok = + 5°
- 25 m 20'

KARJAAN INVENTOINTI
S.-L. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 O8 KARIS (1982, pp. 1990)
KOhteet 31, 41, 51, 60, 62 - 64

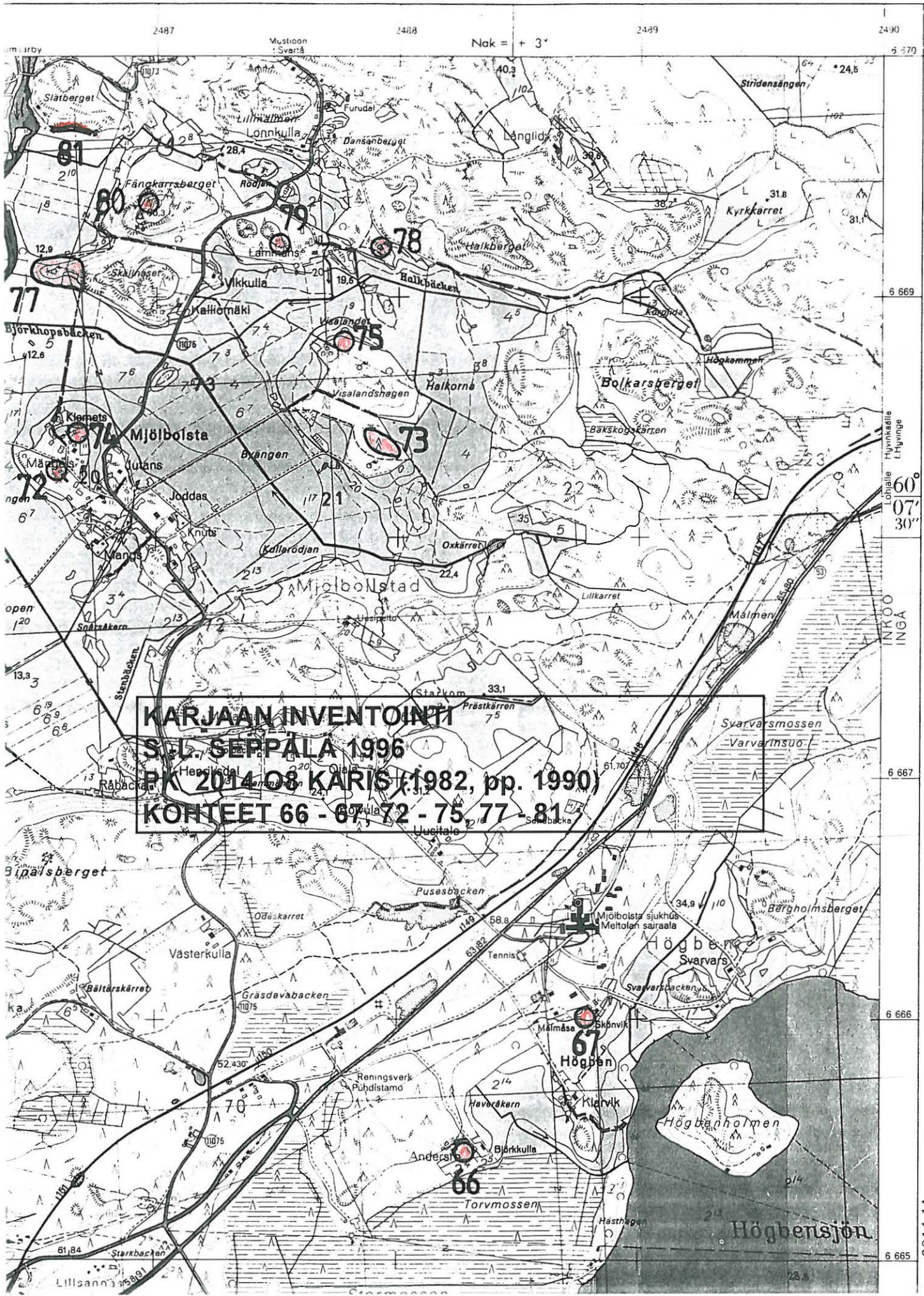

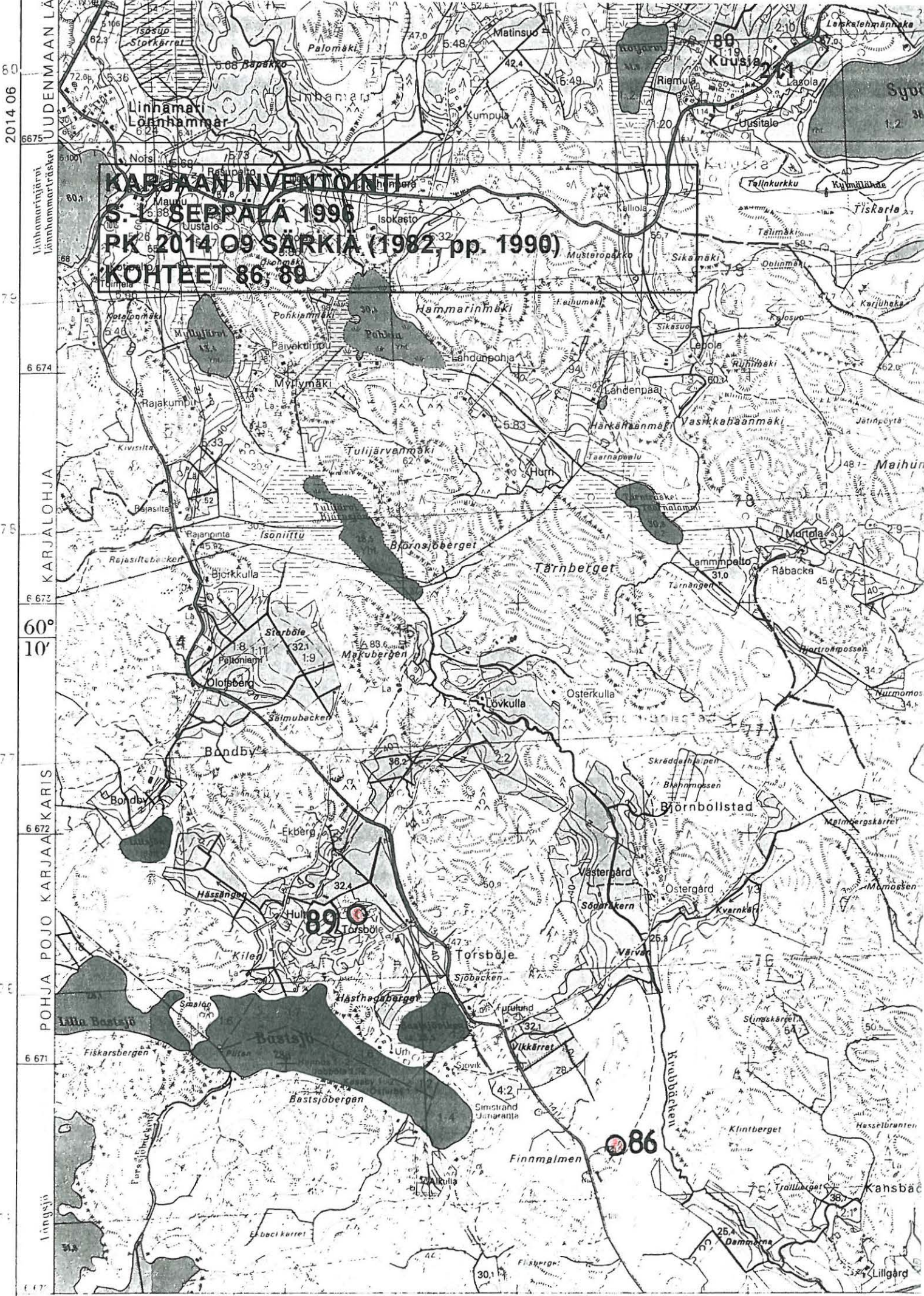
KARJAAN INVENTOINTI
S. L. SEPRÄLÄ 1996
PK 2014 08 KARIS (1982, pp. 1990)
KOhteet 68-71, 76, 82

KARJAAN INVENTOINTI
S. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 08 KARIS (1982, pp. 1990)
KONTEET 66 - 67, 72 - 75, 77 - 81

2014 06

KARJAAN INVENTOINTI
S. I. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 09 SÄRKIÄ (1982, pp. 1990)
KOHTEET 86, 89

UUDENMAAN LÄÄN

KARJALOHJA

POHJA POJO KARJAAKARIS

Langsjö

60° 10'

6 671

Nak = - 5° 24' 23° 40' 25' 20'

86

89

Leiskalahmäki

Kuusisaari

Linnamari
Länhammar

Resipallo

Mauu
Uustalo

Isokasto

Talimäki

Hammarinmäki

Myllylämmä

Pohja

Rajakumpu

Myllymäki

Kivisilta

Tulijärvenmäki

Rajasilta

Björnsjöberget

Rajasiltabacken

Tärnberget

Björkkulla

Mäskubergen

Starböle

Lövskulla

Olofsberg

Bondby

Ekberg

Hässänges

Hull

Torsböje

Kilen

Sjöbacken

Smalån

Hästehöjden

Fiskarsbergen

Furulund

Bastisjö

Vikkäret

Bastisjöbergen

Sjövik

Urh

Simstrand

Urh

Järnarahti

Urh

Finnmalmen

Urh

Krabben

Urh

Klintberget

Urh

Hasselbrunten

Urh

Trailberg

Urh

Kansback

Urh

Lillgård

Urh

KARJAAN INVENTOINTI
S.-L. SEPPÄLÄ 1996
PK 2014 09 SÄRKIÄ (1982, pp. 1990)
KOhteet 83 - 85, 87 - 88, 90 - 97

23° 45'
-25 m (0)

NEGATIIVILUETTELO

24 x 36

105049 2 Domargård I	Domargård 2 tieleikkauksessa, taustalla Domargård 4. Etelästä.
105050 2 Domargård I	Domargård 1 männyn kohdalla kalliolla. Etelälounaasta.
105051 2 Domargård I	Domargård 7. Röykkiö puitten kohdalla kumpareen laella. Etelälounaasta.
105052 2 Domargård I	Domargård I kuvattuna kohteesta KARJAA 4 Domargård III. Vasemmalla Snappertunantie. Pohjoisesta.
105053 6 Domargård kartanonpaikka	Domargård kartanonpaikka kuvattuna kohteesta KARJAA 5 Domargård IV. Kaakosta.
105054 8 Tricol	Kaivausalue 1981 keskellä olevan rakennuksen kohdalla. Koillisesta.
105055 8 Tricol	Löytöpaikan 1979 lounaisosaa traktorin kohdalla. Kaakosta.
105056 7 Harjula	Muinaisjäänös metsäsaarekkeessa. Länsilounaasta.
105057 1 Kurby	Peltosaarekkeessa Kurby 2, jonka keskellä 1996 löytöpaikka. Takana Kurby 1. Lounaasta.
105058 5 Domargård IV	Oikealla metsäsaarekkeessa Domargård IV kuvattuna kohteesta KARJAA 4 Domargård III. Takana keskellä KARJAA 17 Brobacka. Lännestä.
105059 13 Bergvalla	Kaivausalue 1991 Sutarkullantien leikkauksessa. Etelästä.
105060 15 Sutarkulla	Kivivallia Sutarkullantien kaakkoisreunassa. Kaakosta.
105061 15 Sutarkulla	Muinaislinna peltojen ympäröimällä mäellä kuvattuna Sutarkullantieltä. Etelästä.
105062 22 Bockklint	Muinaislinnan jyrkkää kallioseinämää Lepinjärven puolelta. Luoteesta.
105063 3 Domargård II	Muinaisjäänös keskellä näkyvän pienen saarekkeen edustalla. Lännestä.
105064 1 Kurby	Kurby 1 metsäsaarekkeen keskellä. Lounaasta.
105065 11 Hagabacka	Hagabacka 2 mäen laella. Latomusta käytetty ilmakuvakartoituksessa. Lounaasta.
105066 12 Snörs	Snörsin löytöpaikka mäellä olevan asuinrakennuksen kohdalla. Lounaasta.
105067 14 Nygranns	Löytöpaikka saarekkeessa olevan talusrakennuksen kohdalla. Luoteesta.
105068 11 Hagabacka	Oikealla kallion takana Hagabacka ja taustalla talon kohdalla KARJAA 12 Snörs Kudibyn suunnasta. Lännestä.
105069 14 Nygranns	Nygrannsin löytöpaikka ulkorakennuksen kohdalla kuvattuna kohteen KARJAA 11 Hagabacka laelta. Etelästä.
105070 20 Nyåkerskullen	Latomus mäen laella. Itäkaakosta.
105071 20 Nyåkerskullen	Latomus mäen laella. Taustalla KARJAA 26 Storsvedberget. Kaakosta.
105072 24 Hemåkerskullen	Vuonna 1945 tutkittu Hemåkerskullen 1 kuopan kohdalla. Itäkoillisesta.
105073 18 Västres	Västres 1 mäen itäreunassa. Pohjoisluoteesta.
105074 18 Västres	Västres 1 mäen itäreunassa. Eteläkaakosta.
105075 18 Västres	Västres 3 mäen kaakkoisosassa. Kaakosta.
105076 18 Västres	Västres 2 mäen kaakkoisosassa. Luoteesta.
105077 20 Nyåkerskullen	Nyåkerskullen metsäsaarekkeessa ulkorakennuksen vasemmalla puolella kuvattuna kohteen KARJAA 18 Västres suunnasta. Taustalla Klockarsin tila. Etelälounaasta.
105078 18 Västres	Västres 1 oikeanpuoleisimman lehmän kohdalla, Västres 2-3 metsän vasemmassa reunassa. Koillisesta.

105079 26 Storsvedberget	Storsvedberget keskellä pellon takana olevassa saarekkeessa kuvattuna kohteen KARJAA 20 Nyåkerskullen laelta. Kaakosta.
105080 20 Nyåkerskullen	Vasemmalla Nyåkerskullen, takana KARJAA 18 Västre. Koillisesta.
105081 24 Hemåkerskullen	Hemåkerskullen 2. Pahasti tuhoutunut röykkiö etualalla, taustalla Klockarsin tilan ulkorakennus. Etelästä.
105082 26 Storsvedberget	Vuonna 1928 tutkittu Storsvedberget 1. Pohjoisesta.
105083 21 Vidbergsåkerskullen	Vuonna 1916 tutkittu latomus kallion oikeassa reunassa. Etelästä.
105084 30 Grabbacka Borgberget	Muinaislinna kalliomaen laella. Oikealla Törvesbrontie. Pohjoisesta.
105085 30 Grabbacka Borgberget	Muinaislinnan kivivallia. Lännestä.
105086 30 Grabbacka Borgberget	Muinaislinnan kivivallia. Idästä.
105087 30 Grabbacka Borgberget	Näkymä kallion pohjoispäästä luoteeseen. Kaakosta.
105088 40 Haveråkersberget	Muinaislinnan etelärinteen esilinnaa kivivalleineen. Luoteesta.
105089 48 Mankeberg	Vuonna 1914 tutkittu latomus kallion länsireunassa. Kaakosta.
105090 46 Första Haveråkersbacken	Muinaisjäännös vasemmalla vanhan tieleikkauksen reunassa olevan kuopan yläosassa. Pohjoiskoillisesta.
105091 46 Första Haveråkersbacken	Muinaisjäännös vanhan tielinjauksen oikealla puolella keskellä olevan metsikön kohdalla. Etualalla Törvesbrontie. Etelästä.
105092 41 Lillsjön	Löytöaluetta pellolla ja takana olevan metsän reunassa, jossa 1991-1992 kaivauspaikka. Oikealla Tallbackantie. Eteläkaakosta.
105093 48 Mankeberg	Latomus kallion päällä kuvan keskellä. Etualalla kantatie 53. Lännestä.
105094 27 Bäljars 1	Muinaisjäännös metsäsaarekkeessa. Oikealla koneella kaivettu alue. Lounaasta.
105095 28 Bäljars maakellari	Bäljarsin peltoaukeata. Vasemmalla KARJAA 28 Bäljars maakellari, oikealla KARJAA 32 Östergård. Etelästä.
105096 27 Bäljars 1	Bäljarsin peltoaukeata. Keskellä metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1, takana tien kohdalla 1981 tutkittu KARJAA 29 Bäljars 2. Taustalla Bäljarsin asuntoalue. Itäkaakosta.
105097 25 Lilla Näset	Kuppikallio lähikuvassa. Taustalla Lepinjärvi. Luoteesta.
105098 25 Lilla Näset	Kuppikallio. Taustalla Lepinjärvi. Kallion oikealla puolella kaivausalue 1996. Luoteesta.
105099 23 Stora Näset	Bäljarsin peltoaukeata, taustalla Lepinjärvi. Rannassa vasemmalla KARJAA 25 Lilla Näset, oikealla KARJAA 23 Stora Näset. Länsiluoteesta.
105100 37 Lepinkatu	Löytöpaikka puistikon oikeassa reunassa Lepinkadun pohjoispuolisessa ylärinteessä. Lounaasta.
105101 36 Dragongatan	Löytöalue sekä 1980 ja 1982 kaivauspaikat molemmin puolin Tammisaarentietä. Länsiluoteesta.
105102 32 Östergård	Saarekkeessa Östergård. Vasemmalla kantatie 53 ja 1981 tutkittu alue. Etelälounaasta.
105103 28 Bäljars maakellari	Muinaisjäännös peltojen ympäröimässä saarekkeessa. Taustalla KARJAA 32 Östergård. Etelästä.
105104 52 Hönsåkerskullen	Hönsåkerskullen 1. Idästä.
105105 52 Hönsåkerskullen	Hönsåkerskullen 2. Lännestä.
105106 50 Hagnäs II	Vuoden 1980 kaivausalue kantatien 53 ja Löwenkadun risteyksessä kuvan keskellä olevan saarekkeen oikealla puolella. Etelälounaasta.
105107 53 Säterinkatu	Löytöaluetta Säterinkadun ja Tuomarinkadun risteyksen molemmin puolin. Itäkaakosta.

105108 47 Dårberget	Mahdollinen muinaisjäänös kallion reunassa. Kaakosta.
105109 55 Grabben kanava	Muinaisjäänöstaulu Kroggårdintien reunassa. Kanava pensasaidan takana. Etelästä.
105110 55 Grabben kanava	Kanavan eteläosa Kroggårdintien ja rautatien välissä. Etelästä.
105111 54 Räckers	Räckers III puitten keskellä. Lounaasta.
105112 54 Räckers	Räckers I oikealla liikennemerkkien kohdalla, Räckers III vasemmalla valkoisen rakennuksen takana ja tuhoutunut Räckers II vastapäätä kadun toisella puolella. Lännestä.
105113 35 Högvalla	Latomus pihapiirin yläosassa mäen eteläreunassa. Koillisesta.
105114 58 Kroggårdsmalmen	Entistetyt tarhahaudat III-IV. Lännestä.
105115 58 Kroggårdsmalmen	Entistetyt tarhahaudat III-IV. Kaakosta.
105116 56 Valimonkatu	Löytöpaikka tien reunassa keskellä. Lounaasta.
105117 42 Lillkullan	Mahdollinen muinaisjäänös kuusen kohdalla mäen laella. Lännestä.
105118 42 Lillkullan	Mahdollinen muinaisjäänös metsäsaarekkeen vasemmassa reunassa. Pohjoiskoillisesta.
105119 58 Kroggårdsmalmen	Entistetyt haudat III-IV aidatulla alueella. Itäkoillisesta.
105120 59 Landsbromalmen	Vuonna 1938 tutkittu asuinpaikka Keskuskadun kohdalla, vasemmalla takana hautausmaa. Lounaasta.
105121 63 Prästgården	Jäännöksiä metsäpolun molemmin puolin. Kaakosta.
105122 57 Malmkulla	Vuoden 1979 kaivauspaikka rautatien takana vanhan tiepohjan oikealla puolella. Etelälounaasta.
105123 17 Brobacka	Vuonna 1966 tutkittu Brobacka 1 entistettynä. Kaakosta.
105124 17 Brobacka	Brobacka 2 raivattuna esiin. Koillisesta.
105125 17 Brobacka	Peltoterassia Brobackan itärinteessä. Kaakosta.
105126 17 Brobacka	Peltojen reunustama Brobacka kuvattuna Själdbergetin juurelta. Koillisesta.
105127 19 Själdberget	Själdberget kuvattuna kohteen KARJAA 17 Brobacka suunnasta, muinaisjäänös mäen eteläpäässä kuvan oikeassa reunassa metsikössä. Etelälounaasta.
105128 44 Storå kern	Kilan peltoaukeata, keskellä metsäsaarekkeen yläreunassa KARJAA 43 Borgmästars, oikealla terassin kohdalla KARJAA 44 Storå kern ja metsäsaarekkeessa KARJAA 45 Storå kerskullen. Eteläkaakosta.
105129 35 Högvalla	Högvalla eli Landsbacka. Vasemmalla kantatie 53. Itäkoillisesta.
105130 34 Etterkilen-Hinders	Vuonna 1920 tutkittu Etterkilen 1 mäen laella. Etelästä.
105131 34 Etterkilen-Hinders	Peltojen ympäröimä Etterkilenin mäki, takana oikealla Hinders. Eteläkaakosta.
105132 88 Junkarsborg	Muinaislinna keskellä metsäsaarekkeessa. Itäkaakosta.
105133 88 Junkarsborg	Muinaislinna kaakkoissillan takana niemikkeessä. Eteläkaakosta.
105134 88 Junkarsborg	Päälinna luoteissillan takana niemikkeessä. Takana Mustionjoki. Luoteesta.
105135 88 Junkarsborg	Päälinna. Vasemmalla kanavan ylittävä luoteissilta. Lounaasta.
105136 88 Junkarsborg	Päälinna. Oikealla kaakkoissilta. Etelälounaasta.
105137 87 Finnängsskogen	Röykkiö 11. Etelästä.
105138 68 Sannäs Borgberget	Näkymä Borgbergetin laelta luoteeseen Mustionjoen suuntaan. Kaakosta.
105139 68 Sannäs Borgberget	Borgberget kuvan keskellä talon takana. Luoteesta.
105140 69 Nyby	Röykkiö mäen laella. Lännestä.

105141 70 Nästorp	Nästorp 2. Etelälounaasta.
105142 70 Nästorp	Nästorp 1. Eteläkaakosta.
105143 65 Gyllene udden	Etualalla röykkiö 1. Pohjoisesta.
105144 74 Kalvhagen	Lähes tuhoutunut röykkiö katajan kohdalla, taustalla Mustionjoenlaakso. Kaakosta.
105145 72 Näse	Lähes tuhoutunut röykkiö ulkorakennuksen alla ja päädyssä. Idästä.
105146 73 Hästhagen	Röykkiöryhmän luoteisosaa. Keskellä yksi röykkiöistä. Lännestä.
105147 75 Visalandshagen	Latomus kallion laella. Kuvassa Jukka Moisanen. Etelästä.
105148 75 Visalandshagen	Latomus kallion laella. Etelästä.
105149 77 Sköljnäsudden	Röykkiö 2. Koillisesta.
105150 77 Sköljnäsudden	Yleiskuva röykkiöalueesta. Koillisesta.
105151 80 Fängkärrsberget	Röykkiö kallionpyypylällä. Istumassa Jukka Moisanen. Kaakosta.
105152 82 Grågälan - Tröskhuså kern	Kvartsilouhos etualalla keskellä. Luoteesta.
105153 82 Grågälan - Tröskhuså kern	Kuppikivi. Lounaasta.
105154 90 Hemhagen	Latomus laitumen sisällä männyn edessä. Eteläkaakosta.
105155 66 Andersro-Klarvik	Asuinpaikkalöytöjä pellolta ja pihamaalta. Koillisesta.
105156 67 Malmåsa-Skönvik	Asuinpaikkalöytöjä pellon kulamsta terassin päältä kuvan keskeltä. Etelälounaasta.
105157 91 Hemängshagen	Mahdollinen tuhoutunut muinaisjäännös metsikön länsipäässä.
105158 91 Hemängshagen	Todennäköinen muinaisjäännös metsikön itäosassa. Lounaasta.
105159 95 Lillmalmen	Röykkiöt 4 ja 5, Jukka Moisanen tutkitun röykkiön 4 kohdalla. Etelästä.
105160 97 Storskogen	Röykkiöt takana olevan ladon oikealla puolella metsässä. Itäkaakosta.
105161 97 Storskogen	Etualalla röykkiö 7 ja takana röykkiö 1. Kaakosta.
105162 95 Lillmalmen	Röykkiöt ladon oikealla puolella metsikössä. Vasemmalla Persin tila. Länsiluoteesta.
105163 62 Gålibacka	Jukka Moisanen Äyräpään 1931 kaivauspaikalla. Vasemmalla Höglidin päärakennus. Eteläkaakosta.
105164 39 Enbacken	Muinaisjäännös keskellä metsäsaarekkeessa. Itäkoillisesta.
105165 44 Storå kern	Vasemmalla metsäsaarekkeen yläosassa KARJAA 43 Borgmästars, keskellä peltoterassin oikeassa reunassa KARJAA 44 Storå kern, oikealla metsäniemekkeessä KARJAA 45 Storåkerskullen. Itäkaakosta.
105166 39 Enbacken	Muinaisjäännöstaululla merkitty latomus. Pohjoisesta.
105167 39 Enbacken	Metsäsaarekkeen itäreunassa oleva röykkiö. Koillisesta.
105168 Grabbäckan linnanrauniot	Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen opiskelijoita tutustumisretkellä läntisen Uudenmaan muinaisjäännöksiin. Oppaina Jukka Moisanen ja Elvi Linturi.
105169 79 Vikhagsberget	Latomus kallion päällä. Idästä.
105170 77 Sköljnäsudden	Röykkiöalue auringonnousussa. Pohjoisluoteesta.
105171 77 Sköljnäsudden	Röykkiö 1 aamukuurassa. Luoteesta.
105172 77 Sköljnäsudden	Metsäniemeke aamu-uvassa. Idästä.
105173 80 Fängkärrsberget	Röykkiö kallioalustalla. Länsilounaasta.
105174 80 Fängkärrsberget	Röykkiö kallioalustalla. Keskellä kivi-istuimet. Koillisesta.
105175 72 Näse	Röykkiö oikealla ulkorakennuksen alla ja päädyssä. Koillisesta.
105176 74 Kalvhagen	Röykkiö pylväskatajan kohdalla. Vasemmalla Klemetsin päärakennus. Idästä.
105177 81 Slätberget	Kivimuuria kallion eteläreunassa. Lounaasta.

105178 83 Gråströmberget	Mahdollinen muinaisjäänös kallion päällä puiden kohdalla keskellä. Taustalla Mustionjoen Gråströmmen. Etelälounaasta.
105179 84 Camillaskog	Muinaisjäänös peltojen ympäröimässä metsäsaarekkeessa. Keskellä Romsarbyntien ja Brasbyntien risteys. Oikealla Botilsin tila. Etelästä.
105180 82 Grågälan-Tröskhusåkern	Vasemmalla metsän reunassa röykkiö ja kvartsilouhos, pellolla asuinpaikka, keskellä saarekkeessa kuppikivi, oikealla latomus ja kaivausalue 1993. Etelästä.
105181 87 Finnängsskogen	Röykkiöt oikealla metsärinteessä. Itäkaakosta.
105182 98 Svartå kyrka	Asuinpaikkalöytöjä Mustion kirkon edustalla olevasta pellostä. Eteläkaakosta.
105183 92 Alabackshagen	Muinaisjäänös metsäsaarekkeessa. Röykkiöt saarekkeen vasemmassa päässä, asuinpaikka oikeassa reunassa. Etelästä.
105184 92 Alabackshagen	Muinaisjäänös metsäsaarekkeessa. Vasemmalla Skogbyn tila, jonka pihalla KARJAA 90 Hemhagen. Kaakosta.
105185 92 Alabackshagen	Cleven röykkiö 1. Taustalla Skogbyn tila, jonka pihalla KARJAA 90 Hemhagen. Itäkaakosta.
105186 89 Ribacken	Torsbölen päärakennus vasemmalla, taustalla oikealla Ribacken, jonka takavasemmalla asuinpaikka. Kaakosta.
105187 86 Finnmalmen	Asuinpaikka sorakuopan takareunassa. Etelästä.
105188 94 Källkärr 1	Asuinpaikka vasemmalla peltoterassilla, KARJAA 96 Källkärr 2 oikeassa reunassa talon alapuolisessa pellossa. Koillisesta.
105189 58 Kroggårdsmalmen	Aidattu ja entistetty muinaisjäänös Valimonkadun oikealla puolella. Länsilounaasta.
105190 40 Haveråkersberget	Muinaislinna kallion laella. Pohjoisesta.
105191 24 Hemåkerskullen	Kungsån laaksoa Västanbyn kohdalla. Vasemmalla KARJAA 20 Nyåkerskullen, takana keskellä KARJAA 26 Storsvedberget, oikealla KARJAA 24 Hemåkerskullen. Idästä.
105192 21 Vidbergsåkerskullen	Muinaisjäänös metsäsaarekkeessa. Eteläkaakosta.
105193 11 Hagabacka	Latomus 1 etualalla, taustalla Kungsån laaksoa. Lännestä.
105194 11 Hagabacka	Latomus 1 etualalla, taustalla KARJAA 14 Nygranns. Lounaasta.
105195 11 Hagabacka	Hagabackan mäki. Latomus mäen reunassa keskellä. Oikealla Kudibyntie. Koillisesta.
105196 22 Bockklint	Näkymä muinaislinnan laelta lounaaseen yli Lepinjärven. Taustalla Bäljars. Itäkoillisesta.
105197 17 Brobacka	Muinaisjäänös kallioidella metsämällä. Luoteesta.
6 x 6	
105198 20 Nyåkerskullen	Nyåkerskullen metsäsaarekkeessa ulkorakennuksen vasemmalla puolella kuvattuna kohteen KARJAA 18 Västre suunnasta. Taustalla Klockarsin tila. Etelälounaasta.
105199 26 Storsvedberget	Storsvedberget keskellä pellon takana olevassa saarekkeessa kuvattuna kohteen KARJAA 20 Nyåkerskullen laelta. Kaakosta.
105200 24 Hemåkerskullen	Muinaisjäänös metsäsaarekkeen oikeassa reunassa. Vasemmalla Klockarsin tila, taustalla oikealla Kungsån laaksoa. Lounaasta.

- 105201 20 Nyåkerskullen Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 20 Nyåkerskullen, sen takana metsässä KARJAA 18 Västre, oikealla metsästä työntyvässä niemekkeessä KARJAA 26 Storsvedberget kuvattuna kohteesta KARJAA 24 Hemåkerskullen. Koillisesta.
- 105202 20 Nyåkerskullen Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 20 Nyåkerskullen, sen takana metsässä KARJAA 18 Västre, oikealla metsästä työntyvässä niemekkeessä KARJAA 26 Storsvedberget kuvattuna kohteesta KARJAA 24 Hemåkerskullen. Koillisesta.
- 105203 20 Nyåkerskullen Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 20 Nyåkerskullen, sen takana metsässä KARJAA 18 Västre, oikealla metsästä työntyvässä niemekkeessä KARJAA 26 Storsvedberget kuvattuna kohteesta KARJAA 24 Hemåkerskullen. Koillisesta.
- 105204 30 Grabbacka Borgberget Näkymä kohteesta KARJAA 24 Hemåkerskullen Kungsån laaksoon. Vasemmalla KARJAA 30 Grabbacka Borgberget. Lännestä.
- 105205 27 Bäljars 1 Panoraama. Vasemmalta kantatien 53 oikealla puolella KARJAA 32 Östergård, pellon keskellä KARJAA 28 Bäljars maakellari, Lepinjärven rannassa KARJAA 25 Lilla Näset ja KARJAA 23 Stora Näset. Oikealla metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1 ja tien kohdalla KARJAA 29 Bäljars 2. Lännestä.
- 105206 27 Bäljars 1 Panoraama. Vasemmalta kantatien 53 oikealla puolella KARJAA 32 Östergård, pellon keskellä KARJAA 28 Bäljars maakellari, Lepinjärven rannassa KARJAA 25 Lilla Näset ja KARJAA 23 Stora Näset. Oikealla metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1 ja tien kohdalla KARJAA 29 Bäljars 2. Lännestä.
- 105207 27 Bäljars 1 Panoraama. Vasemmalta kantatien 53 oikealla puolella KARJAA 32 Östergård, pellon keskellä KARJAA 28 Bäljars maakellari, Lepinjärven rannassa KARJAA 25 Lilla Näset ja KARJAA 23 Stora Näset. Oikealla metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1 ja tien kohdalla KARJAA 29 Bäljars 2. Lännestä.
- 105208 27 Bäljars 1 Panoraama. Vasemmalta kantatien 53 oikealla puolella KARJAA 32 Östergård, pellon keskellä KARJAA 28 Bäljars maakellari, Lepinjärven rannassa KARJAA 25 Lilla Näset ja KARJAA 23 Stora Näset. Oikealla metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1 ja tien kohdalla KARJAA 29 Bäljars 2. Lännestä.
- 105209 27 Bäljars 1 Panoraama. Vasemmalta kantatien 53 oikealla puolella KARJAA 32 Östergård, pellon keskellä KARJAA 28 Bäljars maakellari, Lepinjärven rannassa KARJAA 25 Lilla Näset ja KARJAA 23 Stora Näset. Oikealla metsäsaarekkeessa KARJAA 27 Bäljars 1 ja tien kohdalla KARJAA 29 Bäljars 2. Lännestä.
- 105210 44 Storå kern Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 35 Högvalla, KARJAA 39 Enbacken, keskellä pellossa metsäsaarekkeen yläosassa KARJAA 43 Borgmästars, peltoterassin oikeassa reunassa KARJAA 44 Storå kern, oikealla metsäniemekkeessä KARJAA 45 Storåkerskullen. Itäkaakosta.

105211 44 Storå kern	Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 35 Högvalla, KARJAA 39 Enbacken, keskellä pellossa metsäsaarekkeen yläosassa KARJAA 43 Borgmästars, peltoterassin oikeassa reunassa KARJAA 44 Storå kern, oikealla metsäniemekkeessä KARJAA 45 Storå kerskullen. Itäkaakosta.
105212 44 Storå kern	Panoraama. Vasemmalla metsäsaarekkeessa KARJAA 35 Högvalla, KARJAA 39 Enbacken, keskellä pellossa metsäsaarekkeen yläosassa KARJAA 43 Borgmästars, peltoterassin oikeassa reunassa KARJAA 44 Storå kern, oikealla metsäniemekkeessä KARJAA 45 Storå kerskullen. Itäkaakosta.
105213 73 Hästhagen	Panoraama. Vasemmalla taustalla metsäsaarekkeissa KARJAA 77 Sköljnäsudden, KARJAA 80 Fångkärrsberget, KARJAA 79 Vikhagsberget. Oikealla metsäsaarekkeen oikeassa reunassa KARJAA 75 Visalandshagen ja vasemmassa reunassa KARJAA 73 Hästhagen. Etelälounaasta.
105214 73 Hästhagen	Panoraama. Vasemmalla taustalla metsäsaarekkeissa KARJAA 77 Sköljnäsudden, KARJAA 80 Fångkärrsberget, KARJAA 79 Vikhagsberget. Oikealla metsäsaarekkeen oikeassa reunassa KARJAA 75 Visalandshagen ja vasemmassa reunassa KARJAA 73 Hästhagen. Etelälounaasta.
105215 73 Hästhagen	Panoraama. Vasemmalla taustalla metsäsaarekkeissa KARJAA 77 Sköljnäsudden, KARJAA 80 Fångkärrsberget, KARJAA 79 Vikhagsberget. Oikealla metsäsaarekkeen oikeassa reunassa KARJAA 75 Visalandshagen ja vasemmassa reunassa KARJAA 73 Hästhagen. Etelälounaasta.
105216 73 Hästhagen	Panoraama. Vasemmalla taustalla metsäsaarekkeissa KARJAA 77 Sköljnäsudden, KARJAA 80 Fångkärrsberget, KARJAA 79 Vikhagsberget. Oikealla metsäsaarekkeen oikeassa reunassa KARJAA 75 Visalandshagen ja vasemmassa reunassa KARJAA 73 Hästhagen. Etelälounaasta.
105217 73 Hästhagen	Panoraama. Vasemmalla taustalla metsäsaarekkeissa KARJAA 77 Sköljnäsudden, KARJAA 80 Fångkärrsberget, KARJAA 79 Vikhagsberget. Oikealla metsäsaarekkeen oikeassa reunassa KARJAA 75 Visalandshagen ja vasemmassa reunassa KARJAA 73 Hästhagen. Etelälounaasta.

DIALUETTELO

35474 2 Domargård I	Domargård I kuvattuna kohteesta KARJAA 4 Domargård III. Vasemmalla Snappertunantie. Pohjoisesta.
35475 5 Domargård IV	Oikealla metsäsaarekkeessa Domargård IV kuvattuna kohteesta KARJAA 4 Domargård III. Takana keskellä KARJAA 17 Brobacka. Lännestä.
35476 6 Domargård kartanonpaikka	Domargård kartanonpaikka kuvattuna kohteesta KARJAA 5 Domargård IV. Kaakosta.
35477 11 Hagabacka	Oikealla kallion takana Hagabacka ja taustalla talon kohdalla KARJAA 12 Snörs Kudibyn suunnasta. Lännestä.
35478 11 Hagabacka	Oikealla kallion takana Hagabacka ja taustalla talon kohdalla KARJAA 12 Snörs Kudibyn suunnasta. Lännestä.
35479 11 Hagabacka	Latomus 1 etualalla, taustalla Kungsån laaksoa. Lännestä.

35480	11 Hagabacka	Latomus 1 etualalla, taustalla vasemmalla ladon kohdalla KARJAA 14 Nygranns. Lounaasta.
35481	11 Hagabacka	Hagabacka 2 mäen laella. Latomusta käytetty ilmakuvakartoituksessa. Lounaasta.
35482	14 Nygranns	Nygrannsin löytöpaikka ulkorakennuksen kohdalla kuvattuna kohteen KARJAA 11 Hagabacka laelta. Etelästä.
35483	15 Sutarkulla	Muinaislinna peltojen ympäröimällä mäellä kuvattuna Sutarkullantietä. Etelästä.
35484	16 Bergäng	Bergäng Rikullenin metsäsaarekkeen eteläreunassa. Idästä.
35485	17 Brobacka	Peltoterassia Brobackan itärinteessä. Kaakosta.
35486	18 Västre	Västre 1 oikeanpuoleisimman lehmän kohdalla, Västre 2-3 metsän vasemmassa reunassa. Koillisesta.
35487	18 Västre	Västre 1 mäen itäreunassa. Eteläkaakosta.
35488	20 Nyåkerskullen	Nyåkerskullen metsäsaarekkeessa ulkorakennuksen vasemmalla puolella kuvattuna kohteen KARJAA 18 Västre suunnasta. Taustalla Klockarsin tila. Etelälounaasta.
35489	20 Nyåkerskullen	Latomus mäen laella, taustalla lato. Pohjoisesta.
35490	20 Nyåkerskullen	Latomus mäen laella. Taustalla KARJAA 26 Storsvedberget. Kaakosta.
35491	22 Bockklint	Muinaislinnan jyrkkää kallioseinämää Lepinjärven puolelta. Luoteesta.
35492	22 Bockklint	Näkymä muinailinnan laelta lounaaseen yli Lepinjärven. Taustalla Bäljars. Itäkoillisesta.
35493	24 Hemåkerskullen	Vuonna 1945 tutkittu Hemåkerskullen 1 kuopan kohdalla. Itäkoillisesta.
35494	25 Lilla Näset	Kuppikallio. Taustalla Lepinjärvi. Kallion oikealla puolella kaivausalue 1996. Luoteesta.
35495	25 Lilla Näset	Kuppikallio lähikuvassa. Taustalla Lepinjärvi. Luoteesta.
35496	26 Storsvedberget	Storsvedberget keskellä pellon takana olevassa saarekkeessa kuvattuna kohteen KARJAA 20 Nyåkerskullen laelta. Kaakosta.
35497	27 Bäljars 1	Muinaisjäännös metsäsaarekkeessa. Oikealla koneella kaivettu alue. Lounaasta.
35498	28 Bäljars maakellari	Bäljarsin peltoaukeata. Vasemmalla KARJAA 28 Bäljars maakellari, oikealla KARJAA 32 Östergård. Etelästä.
35499	30 Grabbacka Borgberget	Näkymä kallion pohjoispäästä luoteeseen. Kaakosta.
35500	30 Grabbacka Borgberget	Muinailinnan kivivallia. Etelästä.
35501	30 Grabbacka Borgberget	Muinailinnan kivivallia. Idästä.
35502	34 Etterkilen-Hinders	Peltojen ympäröimä Etterkilenin mäki, takana oikealla Hinders. Etelästä.
35503	34 Etterkilen-Hinders	Peltojen ympäröimä Etterkilenin mäki, takana oikealla Hinders. Eteläkaakosta.
35504	34 Etterkilen-Hinders	Vuonna 1920 tutkittu latomus Etterkilen 1 mäen laella. Etelästä.
35505	39 Enbacken	Muinaisjäännös keskellä metsäsaarekkeessa. Itäkoillisesta.
35506	39 Enbacken	Muinaisjäännöstaululla merkitty latomus. Pohjoisesta.
35507	39 Enbacken	Muinaisjäännöstaululla merkitty latomus. Lähikuva. Pohjoisesta.
35508	40 Haveråkersberget	Muinailinnan etelärinteen esilinnaa kivivalleineen. Luoteesta.
35509	40 Haveråkersberget	Muinailinnan etelärinteen esilinnan kivivallia. Eteläkaakosta.
35510	41 Lillsjön	Löytöaluetta pellolla ja takana olevan metsän reunassa, jossa 1991-1992 kaivauspaikka. Oikealla Tallbackantie. Eteläkaakosta.

35511	44 Storå kern	Kilan peltoaukeata, keskellä metsäsaarekkeen yläreunassa KARJAA 43 Borgmästars, oikealla terassin kohdalla KARJAA 44 Storå kern ja metsäsaarekkeessa KARJAA 45 Storå kerskullen. Eteläkaakosta.
35512	44 Storå kern	Vasemmalla metsäsaarekkeen yläosassa KARJAA 43 Borgmästars, keskellä peltoterassin oikeassa reunassa KARJAA 44 Storå kern, oikealla metsäniemekkeessä KARJAA 45 Storå kerskullen. Itäkaakosta.
35513	48 Mankeberg	Latomus kallion päällä kuvan keskellä. Etualalla kantatie 53. Länestä.
35514	48 Mankeberg	Vuonna 1914 tutkittu latomus kallion länsireunassa. Kaakosta.
35515	54 Råckers	Råckers I oikealla liikennemerkkien kohdalla, Råckers III vasemmalla valkoisen rakennuksen takana ja tuhoutunut Råckers II vastapäätä kadun toisella puolella. Länestä.
35516	54 Råckers	Råckers III puitten keskellä. Etelästä.
35517	55 Grabben kanava	Muinaisjäänöstaulu Kroggårdintien reunassa. Kanava pensaidan takana. Etelästä.
35518	58 Kroggårdsmalmen	Entistetyt tarhahaudat III-IV aidatulla alueella. Itäkoillisesta.
35519	58 Kroggårdsmalmen	Entistetyt tarhahaudat III-IV. Kaakosta.
35520	58 Kroggårdsmalmen	Entistetty tarhahauta III. Länestä.
35521	68 Sannäs Borgberget	Näkymä Borgbergetin laelta luoteeseen Mustionjoen suuntaan. Kaakosta.
35522	75 Visalandshagen	Latomus kallion laella. Etelästä.
35523	77 Sköljnäsudden	Metsäniemeke aamu-usvassa. Idästä.
35524	77 Sköljnäsudden	Röykkiöalue auringonnousussa. Pohjoisluoteesta.
35525	80 Fångkärrsberget	Röykkiö kallionpyylällä. Länsilounaasta.
35526	80 Fångkärrsberget	Röykkiö kallionpyylällä. Istumassa Jukka Moisanen. Kaakosta.
35527	82 Grågålan-Tröskhuså kern	Vasemmalla metsän reunassa röykkiö ja kvartsilouhos, pellolla asuinpaikka, keskellä saarekkeessa kuppikivi, oikealla latomus ja kaivausalue 1993. Etelästä.
35528	88 Junkarsborg	Päälinna luoteissillan takana niemekkeessä. Takana Mustionjoki. Luoteesta.
35529	88 Junkarsborg	Muinaislinna kaakkoissillan takana niemekkeessä. Eteläkaakosta.
35530	88 Junkarsborg	Päälinna. Vasemmalla kanavan ylittävä luoteissilta. Lounaasta.
35531	90 Hemhagen	Latomus laitumen sisällä männyn edessä. Eteläkaakosta.
35532	92 Alabackshagen	Muinaisjäänös metsäsaarekkeessa. Röykkiöt saarekkeen vasemmassa päässä, asuinpaikka oikeassa reunassa. Kaakosta.

105064

KARJAA 1 KURBY

KURBY I

METSÄSAAREKKEEN KESKELLÄ,
LOUNAASTA.

105057

KARJAA 1 KURBY

PELTOSAAREKKEESSA KURBY 2,
JONKA KESKELLÄ 1996 LÖYTÖ-
PAIKKA. TAKANA KURBY I,
LOUNAASTA.

105052

KARJAA 2 DOMARGÅRD I

DOMARGÅRD I KUVATTUNA
KOHTEESTA KARJAA H
DOMARGÅRD III. VASEMMALLA
SNAPPERTUNANTIE.
POHJOISESTA.

105050

KARJAA 2 DOMARGÅRD I
DOMARGÅRD I MÄNNYN
KOHDALLA KALLIOHLLA.
ETELÄLOUNAASTA.

105049

KARJAA 2 DOMARGÅRD I
DOMARGÅRD 2
TIELEIKKAUKSESSA, TAUSTALLA
DOMARGÅRD 4. ETELÄSTÄ.

105051

KARJAA 2 DOMARGÅRD I
DOMARGÅRD 7. RÖYKKIÖ
PUITTEN KOHDALLA
KUMPAREEN LAELLA.
ETELÄLOUNAASTA.

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105063

KARJAA 3 DOMARGÅRD II
MUINAISJÄÄNNÖS KESKELLÄ
NÄKYVÄN PIENEN SAAREKKEEN
EDUSTALLA. LÄNNESTÄ.

105058

KARJAA 5 DOMARGÅRD IV
OIKEALLA METSÄSAAREKKEESSA
DOMARGÅRD IV KUVATTUNA
KOHTEESTA KARJAA 4
DOMARGÅRD III. TAKANA
KESKELLÄ KARJAA 17
BROBACKA. LÄNNESTÄ.

105053

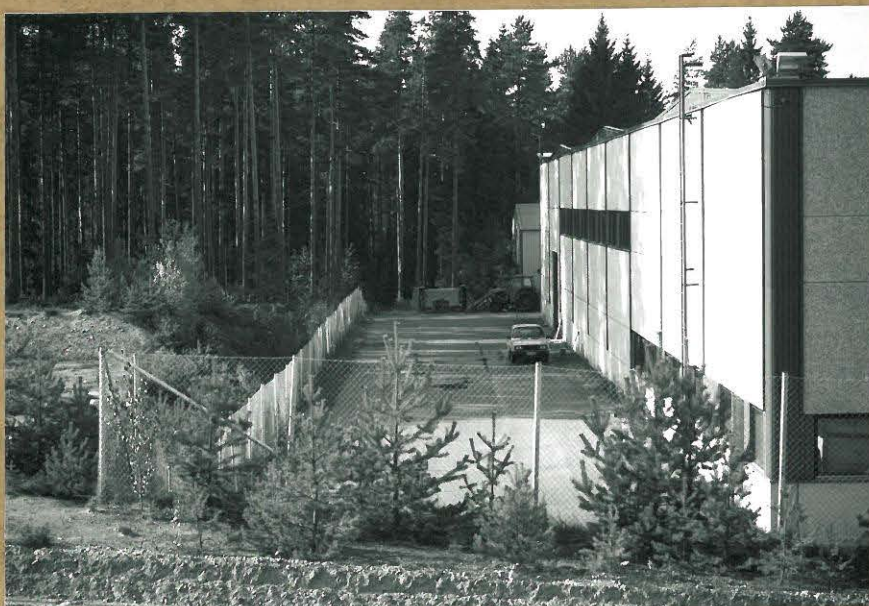
DOMARGÅRD
KARJAA 6 KARTANONPAIKKA
DOMARGÅRD KARTANONPAIKKA
KUVATTUNA KOHTEESTA
KARJAA 5 DOMARGÅRD IV.
KAAKOSTA.

105056

KARJAA 7 HARJULA
 MUINAISJÄÄNNÖS
 METSÄSAAREKKEESSA.
 LÄNSILOUNAASTA.

105055

KARJAA 8 TRICOL
 LÖYTÖPAIKAN 1979
 LOUNAISOSA TRAKTORIN
 KOHDALLA. KAAKOSTA.

105054

KARJAA 8 TRICOL
 KAIVAUSALUE 1981
 KESKELLÄ OLEVAN
 RAKENNUKSEN KOHDALLA
 KOILLISESTA.

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105068

KARJAA II HAGABACKA
OIKEALLA KALLION TAKANA
HAGABACKA JA TAUSTALLA
TALON KOHDALLA KARJAA 12
SNÖRS KULIBYN SUUNNASTA
LÄNNESTÄ.

105195

KARJAA II HAGABACKA
HAGABACKAN MÄKI.
LATOMUS MÄEN REUNASSA
KESKELLÄ. OIKEALLA
KUDIBYNTIE.
KOILLISESTA.

105193

KARJAA II HAGABACKA
LATOMUS I ETUALALLA,
TAUSTALLA KUNGSÅN
LAAKSOA.
LÄNNESTÄ.

105194

KARJAA II HAGABACKA
LATOMUS I ETUALALLA,
TAUSTALLA KARJAA IH.
NYGRANNS.
LOUNAASTA.

105065

KARJAA II HAGABACKA
HAGABACKA 2 MÄEN LAELLA
LATOMUSTA KÄYTETTY
ILMAKUVAKARTOITUKSESSA
LOUNAASTA.

105066

KARJAA 12 SNÖRS
SNÖRSIN LÖYTÖPAIKKA
MÄELLÄ OLEVAN
ASUINRAKENNUKSEN
KODDALLA.
LOUNAASTA.

105059

KARJAA 13 BERGVALLA
KAIVAUSALUE 1991
SUTARKULLANTIEN
LEIKKAUKSESSA.
ETELÄSTÄ.

105069

KARJAA 14 NYGRANNS
NYGRANNSIN LÖYTÖPAIKKA
ULKORAKENNUKSEN KOHDALLA
KUVATTUNA KOHTEEN
KARJAA II HAGABACKA
LAELTA. ETELÄSTÄ.

105067

KARJAA 14 NYGRANNS
LÖYTÖPAIKKA SAAREKKEE-
SA OLEVAN TALOUS-
RAKENNUKSEN KOHDALLA
LUOTEESTA.

KARJAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105061

KARJAA 15 SUTARKULLA
MUINAISLINNA PELTOJEN
YMPÄRÖIMÄLLÄ MÄELLÄ
KUVATTUNA SUTARKULLAN-
TIELTÄ.
ETELÄSTÄ.

105060

KARJAA 15 SUTARKULLA
KIVIVALLIA SUTARKULLAN-
TIEN KAAKKOISREUNASSA.
KAAKOSTA.

105107

KARJAA 17 BROBACKA
MUINAISJÄÄNNÖS
KALHIOISELLA METSÄMÄELLÄ
LUOTEESTA.

105126

KARJAA 17 BROBACKA
PELTOJEN REUNUSTAMA
BROBACKA KUVATTUNA
SJÄLDBERGETIN JUURELTA.
KOILLISESTA.

105123

KARJAA 17 BROBACKA
VUONNA 1966 TUTKITTU
BROBACKA 1. ENTISTETTYNÄ.
KAAKOSTA.

105124

KARJAA 17 BROBACKA
BROBACKA 2
RAIVATTUNA ESIIN.
KOILLISESTA.

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105125

KARJAA 17 BROBACKA
PELTOTERASSIA BROBACKAN
ITÄRINTEESSÄ.
KAAKOSTA.

105078

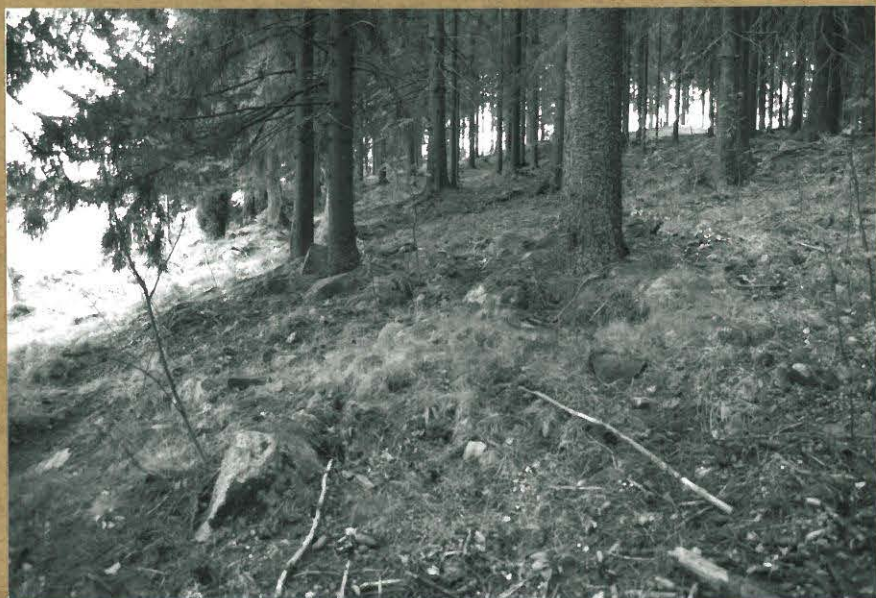
KARJAA 18 VÄSTRE
VÄSTRE 1
OIKEANPUOLEISIMMAN LEHMÄN
KOHDALLA, VÄSTRE 2-3
METSÄN VASEMMASSA
REUNASSA.
KOILLISESTA.

105074

KARJAA 18 VÄSTRE
VÄSTRE 1 MÄEN
ITÄREUNASTA.
ETELÄKAAKOSTA.

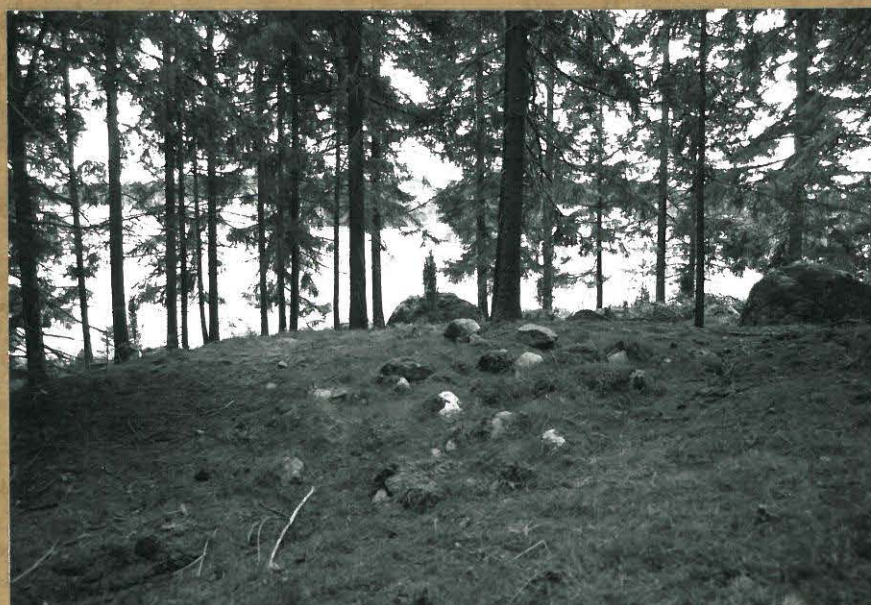
105073

KARJAA 18 VÄSTRE
VÄSTRE 1
MÄEN ITÄREUNASSA.
POHJOISLUOTEESTA.

105075

KARJAA 18 VÄSTRE
VÄSTRE 3
MÄEN KAAKKOISOSASSA,
KAAKOSTA.

105076

KARJAA 18 VÄSTRE
VÄSTRE 2
MÄEN KAAKKOISOSASSA.
LUOTEESTA.

105127

KARJAA 19 SJÄLDBERGET
SJÄLDBERGET KUVATTUNA
KOOTTEEN KARJAA 17.
BROBACKA SUUNNASTA,
MUINAISJÄÄNNÖS MAEN
ETELÄPÄÄSSÄ KUVAN OIKEASSA
REUNASSA METSIKÖSSÄ.
ETELÄLOUNAASTA.

105077

KARJAA 20 NYÄKERSKULLEN
NYÄKERSKULLEN METSÄ-
SAAREKKEESSA ULKORAKEN-
NUKSEN VASEMMALLA PUOLELLA
KUVATTUNA KOOTTEEN
KARJAA 18 VÄSTRE SUUNNASTA
TAUSTALLA KLOCKARSIN TILA.
ETELÄLOUNAASTA.

105080

KARJAA 20 NYÄKERSKULLEN
VASEMMALLA NYÄKERSKULLEN
TAKANA KARJAA 18 VÄSTRE.
KOILLISESTA.

105198

KARJAA 20 NYÅKERSKULLEN
 NYÅKERSKULLEN METSÄSAAREKKEESSA
 ULKORAKENNUKSEN VASEMMALLA PUOLELLA
 KUVATTUNA KOHTIEN KARJAA 18
 VÄSTRE SUUNNASTA.
 TAUSTALLA KLOCKARSIN TILA,
 ETELÄLOUNAASTA.

105201-105203

KARJAA 20 NYÅKERSKULLEN

PANORAAMA. VASEMMALLA METSÄSAAREKKEESSA KARJAA 20 NYÅKERSKULLEN,
 SEN TAKANA METSÄSSÄ KARJAA 18 VÄSTRE, OIKEALLA METSÄSTÄ
 TYÖNTYVÄSSÄ NIEMEKKEESSÄ KARJAA 26 STORVEDBERGET KUVATTUNA
 KOHTEESTA KARJAA 24 HEMÅKERSKULLEN. KOILLISESTA.

KARJAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105070

KARJAA 20 NYÄKERSKULLEN
LATOMUS MÄEN LAELLA.
ITÄKAAKOSTA.

105071

KARJAA 20 NYÄKERSKULLEN
LATOMUS MÄEN LAELLA.
TAUSTALLA KARJAA 26
STORSVEDBERGET.
KAAKOSTA.

105192

KARJAA 21 VIDBERGSÄKERSKULLEN
MUINAISJÄÄNNÖS
METSÄSAAREKKEESSA.
ETELÄKAAKOSTA.

105083

KARJAA 21 VIDBERGSÄKERSKULLEN
VUONNA 1916 TUTKITTU LATOMUS
KALLION OIKEASSA REUNASSA.
ETELÄSTÄ.

105062

KARJAA 22 BOCKKLINT
MUINAISLINNAN JYRKKÄÄ
KALLIOSEINÄMÄÄ LAPINJÄRVEN
PUOLELTA. LUOTEESTA.

105196

KARJAA 22 BOCKKLINT
NÄKUVÄ MUINAISLINNAN
LAELTA LÖUNAASEEN YH
LEPINJÄRVEN.
TAUSTALLA BÄLJARS.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

105200

KARJAA 24 HEMÄKERSKULLEN
MUINAISJÄÄNNÖS METSÄSAAREKKEEN
OIKEASSA REUNASSA. VASEMMALLA
KLOCKARSINTILA, TAUSTALLA OIKEALLA
KUNGSÅN LAAKSOA.
LÖUNASTA.

105191

KARJAA 24 HEMÄKERSKULLEN
KUNGSÅN LAAKSOA
VÄSTANBYN KOHDALLA.
VASEMMALLA KARJAA 20
NYÅKERSKULLEN, TAKANA
KESKELLÄ KARJAA 26
STORSVEDBERGET, OIKEALLA
KARJAA 24 HEMÄKERS-
KULLEN.
IDÄSTÄ.

105072

KARJAA 24 HEMÄKERSKULLEN
VUONNA 1945 TUTKITTU
HEMÄKERSKULLEN I
KUOPAN KOHDALLA.
HÄKOILHISESTÄ.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

KARJAA 24 HEMÄKERSKULLEN
HEMÄKERSKULLEN 2.
PAHASTI TUHOUTUNUT RÖYKKIÖ
ETUALALLA, TAUSTALLA
KLOCKARSIN TILAN
ULKORAKENNUS.
ETELÄSTÄ.

105081

KARJAA 25 LILLA NÄSET
KUPPIKALLIO.
TAUSTALLA LEPINJÄRVI.
KALLION OIKEALLA PUOLELLA
KAIVAUSSALUE 1996.
LUOTEESTA.

105098

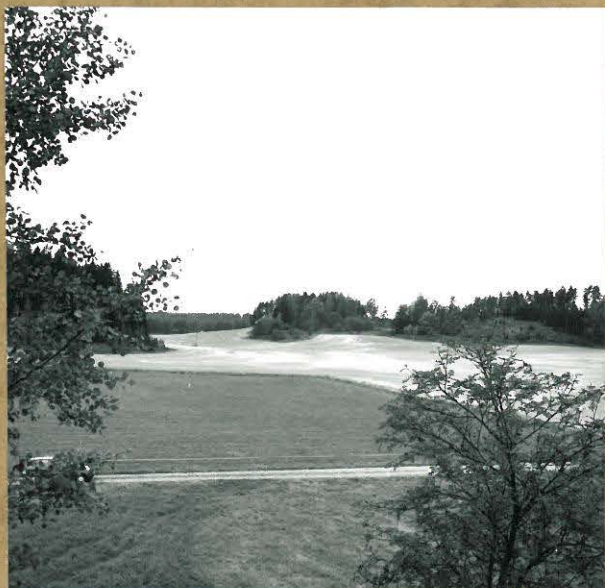
KARJAA 25 LILLA NÄSET
KUPPIKALLIO LÄHIKUYASSA.
TAUSTALLA LEPINJÄRVI.
LUOTEESTA.

105097

KARJAN INVENTOINTI

S.-L. Seppälä 1996

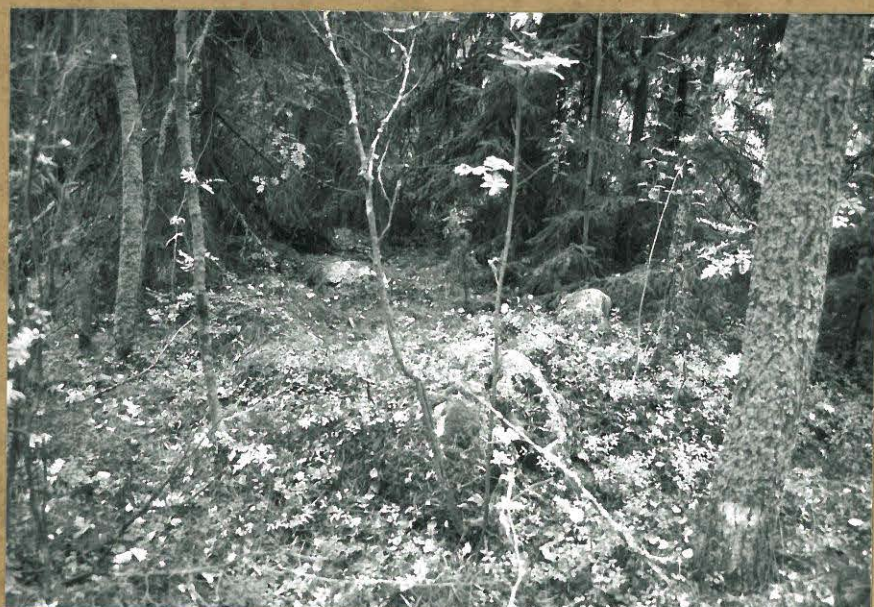
105199

KARJAA 26 STORSVEDBERGET
STORSVEDBERGET KESKELLÄ PELLON
TAKANA OLEVASSA SAAREKKEESSA KUVATTUNA
KOHTEEN KARJAA 20 NYÄKERSKULLEN
LAELTA.
KAAKOSTA.

105079

KARJAA 26 STORSVEDBERGET
STORSVEDBERGET KESKELLÄ
PELLON TAKANA OLEVASSA
SAAREKKEESSA KUVATTUNA
KOHTEEN KARJAA 20
NYÄKERSKULLEN LAELTA.
KAAKOSTA.

105082

KARJAA 26 STORSVEDBERGET
VUONNA 1928 TUTKITTU
STORSVEDBERGET I.
POHJOISESTA.

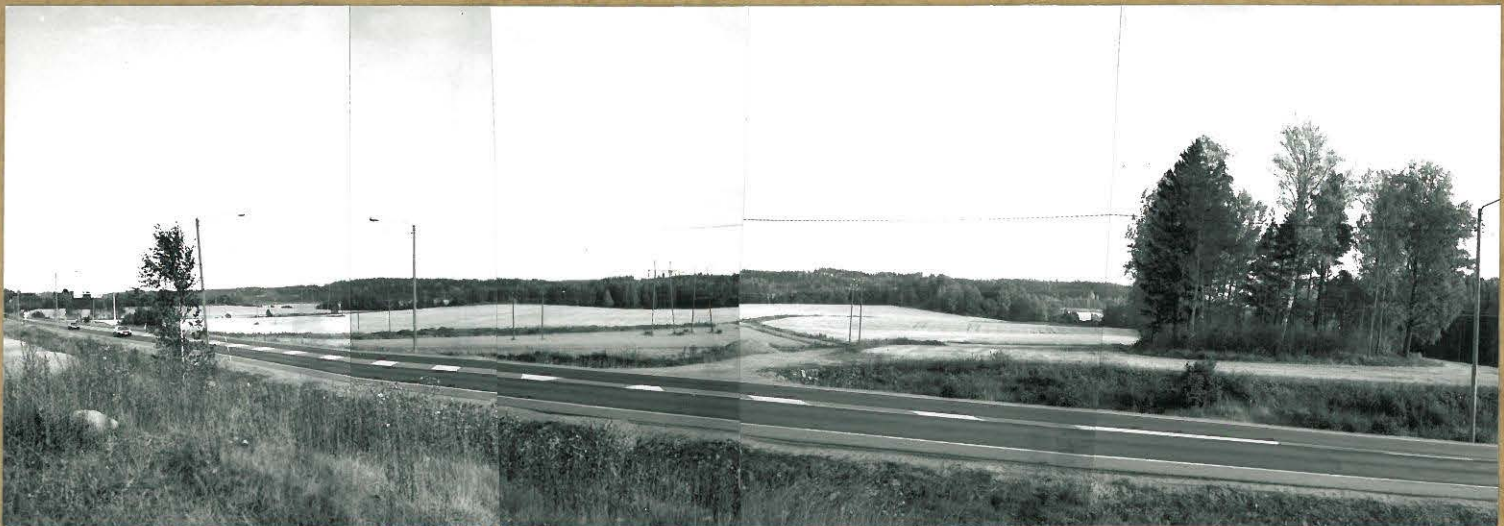
105096

KARJAA 27 BÄLJARS 1
BÄLJARSIN PELTOAUKEATA,
KESKELLÄ METSÄSAAREKKEES-
SA KARJAA 27 BÄLJARS 1,
TAKANATIENTEN KOHDALLA
1981 TUTKITTU KARJAA 29
BÄLJARS 2, TAUSTALLA
BÄLJARSIN ASUNTOALUE,
ITÄKAAKOSTA.

105094

KARJAA 27 BÄLJARS 1
MUINAISJÄÄNNÖS METSÄ-
SAAREKKEESSÄ, OIKEALLA
KONEELLA KAIVETTU ALUE,
LOUNAASTA.

105205-105209

KARJAA 27 BÄLJARS 1
PANDRAAMA. VASEMMALTA KANTATIENTEN 53 OIKEALLA PUOLELLA KARJAA 32 ÖSTEGARD,
PELLON KESKELLÄ KARJAA 28 BÄLJARS MAAKELLARI, LEPINJÄRVEN RANNASSA KARJAA 25
LILLA NÄSET JA KARJAA 23 STORA NÄSET. OIKEALLA METSÄSAAREKKEESSÄ KARJAA 27
BÄLJARS 1 JA TIENKOHDALLA KARJAA 29 BÄLJARS 2,
LÄNNESTÄ.

Kuva S.-L. Seppälä 1996

105095

KARJAA 28 BÄLJARS MAAKELLARI
BÄLJARSIN PELTOAUKEATA.
VASEMMALLA KARJAA 28
BÄLJARS MAAKELLARI,
OIKEALLA KARJAA 32
ÖSTERGÅRD.
ETELÄSTÄ.

105103

KARJAA 28 BÄLJARS MAAKELLARI
MUINAISJÄÄNNÖS PELTOJEN
YMPÄRÖIMÄSSÄ SAAREKKEESSA.
TAUSTALLA KARJAA 32
ÖSTERGÅRD.
ETELÄSTÄ.

105204

KARJAA 30 GRABBACKA BORGBERGET
NÄKYMÄ KOHTEESTA KARJAA 24
HEMÅKERSKULLEN KUNGSÅN LAAKSOON.
VASEMMALLA KARJAA 30
GRABBACKA BORGBERGET.
LÄNNESTÄ.

105084

KARJAA 30 GRABBACKA BORGBERG
 MUINAISLINNA KALLIOMÄEN
 LAELLA.
 OIKEALLA TÖRVESBRONTIE.
 POHJOISESTA.

105087

KARJAA 30 GRABBACKA BORGBERG
 NÄKYMÄ KALLION
 POHJOISPÄÄSTÄ LUOTEeseen.
 KAAKOSTA.

105086

KARJAA 30 GRABBACKA BORGBERG
 MUINAISLINNAN KIVIVALLIA.
 IDÄSTÄ.

105085

KARJAA 30 GRABBACKA BORGBERG
MUINAISLINNAN KIVIVALLA.
LÄNNESTÄ.

105102

KARJAA 32 ÖSTERGÅRD
SAAREKKEESSA ÖSTERGÅRD.
VASEMMALLA KANTATIE
53 JA 1981 TUTKITTU ALUE.
ETELÄLOUNAASTA.

105131

KARJAA 34 ETTERKILEN-HINDERS
PELTOJEN YMPÄRÖIMÄ
ETTERKILENIN MÄKI,
TAKANA OIKEALLA HINDERS.
ETELÄKAAKOSTA.

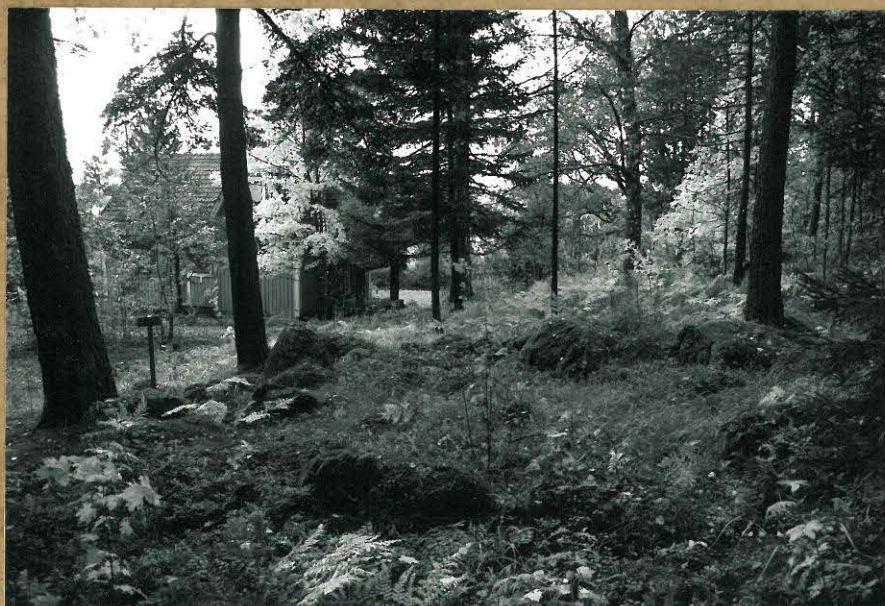
105130

KARJAA 34 ETTERKILEN-HINDERS
VUGNNA 1920 TUTKITTU
ETTERKILEN I MÄEN LAELLA,
ETELÄSTÄ

105129

KARJAA 35 HÖGVALLA
HÖGVALLA ELI LANDSBACKA.
VASEMMALLA KANTATIE 53.
ITÄKOILLISESTA.

105113

KARJAA 35 HÖGVALLA
LATOMUS PIHAPIIRIN
YLÄOSASSA MÄEN
ETELÄREUNASSA.
KOILLISESTA.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

105101

KARJAA 36 DRAGONGATAN
LÖYTÖALUE SEKÄ 1980 JA
1982 KAIVAUSPAIKAT
MOLEMMIN PUOLIN
TAMMISAAREN TIETÄ.
LÄNSILUOTEESTA.

105100

KARJAA 37 LEPINKATU
LÖYTÖPAIKKA PUUSTIKON
OIKEASSA REUNASSA
LEPINKADUN POHJOIS-
PUOLISESSA YLÄRINTEESSÄ.
LOUNAASTA.

105164

KARJAA 39 ENBACKEN
MUINAISJÄÄNNÖS KESKELLÄ
METSÄSAAREKKEESSA.
ITÄKOILLISESTA.

105166

KARJAA 39 ENBACKEN
 MUINAISJÄÄNNÖSTAULULLA
 MERKITY LATOMUS.
 POHJOISESTA.

105167

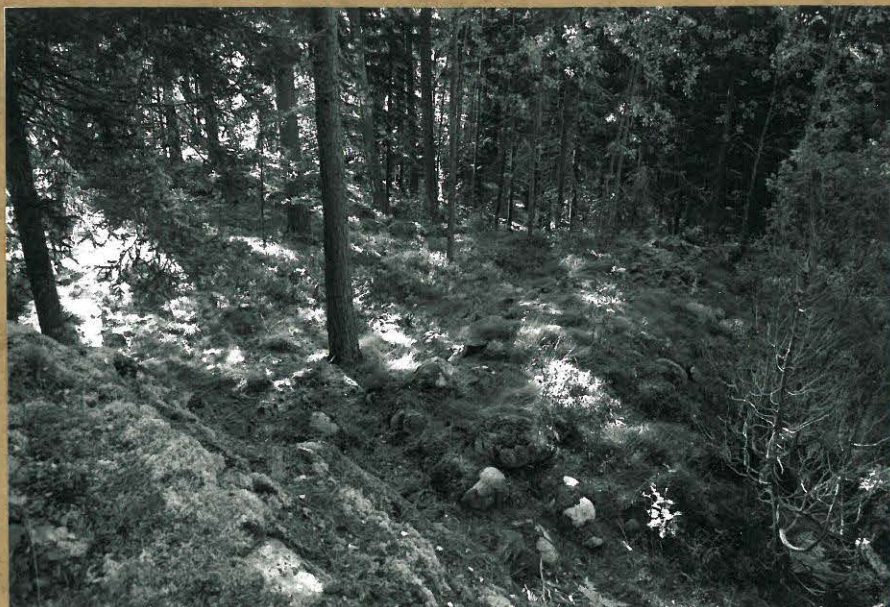
KARJAA 39 ENBACKEN
 METSÄSAAREKKEEN
 ITÄREUNASSA OLEVA RÖYKKIÖ
 KOILLISESTA.

105190

KARJAA 40 HAVERÅKERSBERGET
 MUINAISLINNA KALLION
 LAELLA.
 POHJOISESTA.

105088

KARJAA 40 HÄVERÅKERSBERGET
MUNAISLINNAN ETELÄ-
RINTEEN ESILIINNA
KIVIVALLEINEEN.
LUOTEESTA.

105092

KARJAA 41 LILLSJÖN
LÖYDÄLUETTA PELLOLLA
JA TAKANA OLEVAN
METSÄN REUNASSA, JOSSA
1991-1992 KAIVAUSPAIKKA.
OIKEALLA TALLBACKANTIE.
ETELÄKAAKOSTA.

105118

KARJAA 42 LILKOLLAN
MAHDOLLINEN MUNAIS-
JÄÄNNÖS METSÄSAAREKKEEN
VASEMMASSA REUNASSA.
POHJOISKOILLISESTA.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

KARJAA 42 LILLKULLAN
MAHDOLLINEN MUINAIS-
JÄÄNNÖS KUUSEN KOHDALLA
MÄEN LAELLA,
LÄNNESTÄ.

105117

KARJAA 43 BORGMÄSTARS
KARJAA 44 STORÅKERN
KARJAA 45 STORÅKERSKULLEN
KILAN PELTOAUKEATA,
KESEKELLÄ METSÄSAAREKKEEN
YLÄREUNASSA KARJAA 43
BORGMÄSTARS, OIKEALLA
TERASSIN KOHDALLA KARJAA
44 STORÅKERN JA METSÄ-
SAAREKKEESSA KARJAA 45
STORÅKERSKULLEN.
ETELÄKAAKOSTA

105128

KARJAA 35 HÖLVALLA, 39 ENBACKEN, 43 BORGMÄSTARS, 44 STORÅKERN,
45 STORÅKERSKULLEN
VASEMMALTA OIKEALLE, ITÄKAAKOSTA.

105210-105212

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

KARJAA 43 BORG MÄSTARS
 KARJAA 44 STORÅKERN
 KARJAA 45 STORÅKERSKULLEN

YASEMMALLA METSÄSAAREKKEEN
 YLÄOSASSA KARJAA 43
 BORG MÄSTARS, KESKELLÄ
 PELTOTERRASSIN OIKEASSA REUNASSA
 KARJAA 44 STORÅKEN, OIKEALLA
 METSÄNIEMEKKEESSÄ KARJAA 45
 STORÅKERSKULLEN.
 ITÄKAAKOSTA.

105165

105091

KARJAA 46 FÖRSTA
 HAVERÅKERSBACKEN
 MUINAISJÄÄNNÖS VANHAN
 TIELINJAUKSEN OIKEALLA
 PUOLELLA KESKELLÄ OLEVAN
 METSIKÖN KOHDALLA.
 ETUALALLA TÖRVESBRONTIE.
 ETELÄSTÄ.

105090

KARJAA 46 FÖRSTA
 HAVERÅKERSBACKEN
 MUINAISJÄÄNNÖS VASEMMALLA
 VANHAN TIELEIKKAUKSEN
 REUNASSA OLEVAN KUOPAN
 YLÄOSASSA.
 POHJOISKOILLISESTA.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

105108

KARJAA 47 DÄRBERGET

MAHDOLLINEN MUINAIS-
JÄÄNNÖS KALLION REUNASSA.
KAAKOSTA.

105093

KARJAA 48 MANKEBERG

LATOMUS KALLION PÄÄLLÄ
KUVAN KESKELLÄ,
ETUALALLA KANTATIE 53.
LÄNNESTÄ.

105085

KARJAA 48 MANKEBERG

VUONNA 1914 TUTKITTU
LATOMUS KALLION
LÄNSIREUNASSA.
KAAKOSTA.

105106

KARJAA 50 HAGNÄS II
 VUODEN 1980 KAIVAUSALUE
 KANTATIE 53 JA LÖWEN-
 KADUN RISTEYKSESSÄ KUVA
 KESKELLÄ OLEVAN
 SAAREKKEEN OIKEALLA
 PUOLELLA.
 ETELÄLÖUNAASTA.

105104

KARJAA 52 HÖNSÄKERSKULLEN
 HÖNSÄKERSKULLEN 1.
 IDÄSTÄ.

105105

KARJAA 52 HÖNSÄKERSKULLEN
 HÖNSÄKERSKULLEN 2.
 LÄNNESTÄ.

105107

KARJAA 53 SÄTERINKATU
LÖYTÖALUETTA SÄTERIN-
KADUN JA TUOMARINKADUN
RISTEYKSEN NOLEMMIN
PUOLIN,
ITÄKAAKOSTA.

105112

KARJAA 54 RÄCKERS
RÄCKERS I OIKEALLA
LIIKENNEMERKKIEN KOHDALLA
RÄCKERS III VASEMMALLA
VALKOISEN RAKENNUKSEN
TAKANA JA TUHOUTUNUT
RÄCKERS II VASTA PÄÄTÄ
KADUN TOISELLA PUOLELLA
LÄNNESTÄ.

105111

KARJAA 54 RÄCKERS
RÄCKERS III PUITTEN
KESKELLÄ,
LOUNKASTA.

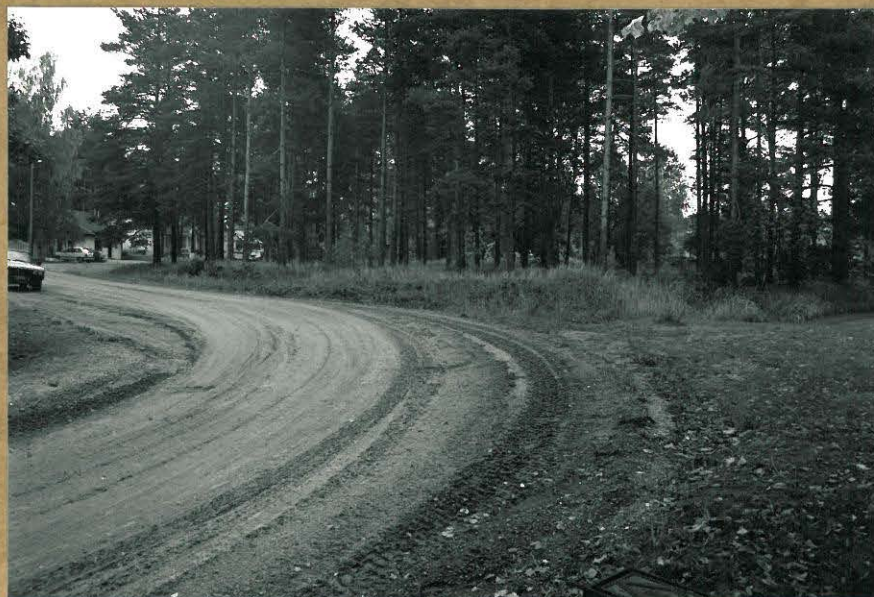
105110

KARJAA 55 GRABBen KANAVA
KANAVAN ETELÄOSA
KROGGÅRDINTIEN JA
RAUTATIEN VÄLISSÄ.
ETELÄSTÄ.

105109

KARJAA 55 GRABBen KANAVA
MUNASJÄÄNNÖSTÄULU
KROGGÅRDINTIEN REUNASSA
KANAVA PENSASAIKAN
TAKANA.
ETELÄSTÄ.

105116

KARJAA 56 VALIMONKATU
LÖYTÖPAIKKA TIEN
REUNASSA KESKELLÄ,
LOUNASTA.

105122

KARJAA 57 MALMKULLA

VUODEN 1979 KAIVAUSPAIKKA
RAUTATIEN TAKANA
VANHAN TIEPOHJAN OIKEALLA
PUOLELLA.
ETELÄLOUNNASTA.

105189

KARJAA 58 KROGGÅRDSMALMEN

AIDATTUJA ENTISTETTY
MUINAISJÄÄNNÖS
VALIMON KADUN OIKEALLA
PUOLELLA.
LÄNSILOUNNASTA.

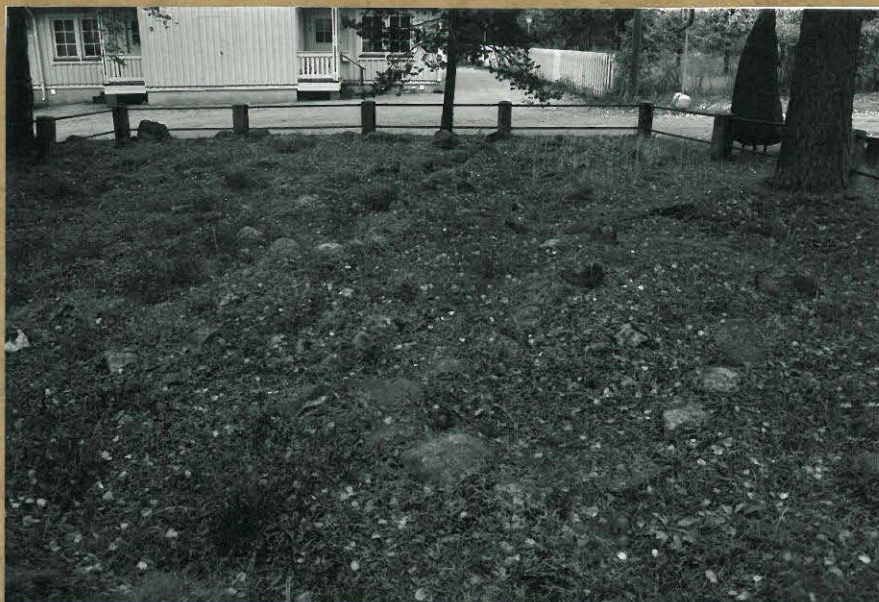

105119

KARJAA 58 KROGGÅRDSMALMEN

ENTISTETYT HAUDAT
III-IV AIDATULLA
ALUEELLA.
ITÄKOILLISESTA.

105115

KARJAA 58 KROGGÅRDSMALMEN
ENTISTETUT TARHAHAUDAT
III - IV.
KAAKOSTA.

105114

KARJAA 58 KROGGÅRDSMALMEN
ENTISTETUT TARHAHAUDAT
III - IV.
LÄNNESTÄ.

105120

KARJAA 59 LANDSBROMALMEN
VUONNA 1938 TUTKITTU
ASUINPAIKKA
KESKUSKAUDUN KOHDALLA,
VASEMMALLA TAKANA
HAUTAUSMAA.
LOUNAASTA.

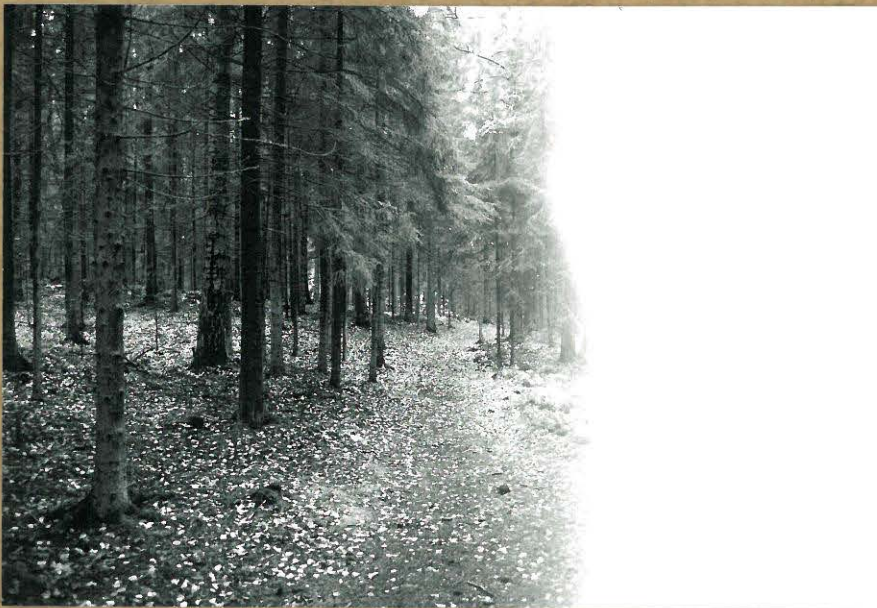
KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

105163

KARJAA 62 GÄLIBACKA
 JUKKA MOISANEN ÄYRÄPÄÄN
 1931 KAIVAUSPAIKALLA.
 VASEMMALLA HÖGLIDIN
 PÄÄRAKENNUS.
 ETELÄ KAAKOSTA.

105121

KARJAA 63 PRÄSTGÅRDEN
 JÄÄNNÖKSIÄ METSÄPOLUN
 MOLEMMIN PUOLIN.
 KAAKOSTA.

105143

KARJAA 65 GYLLENE UDDEN
 ETUALALLA RÖYKKIÖ I.
 POHJOISESTA.

KUVA S.-L. SEPPÄLÄ 1996

105155

KARJAA 66 ANDERSRO-KLARVIK
ASUINPAIKKALÖYTÖJÄ
PELLOLTA JA PIHAMAAALTA.
KOILLISESTA.

105156

KARJAA 67 MAUMASA-SKÖNVIK
ASUINPAIKKALÖYTÖJÄ
PELLON KULMASTA
TERASSIN PÄÄLTÄ
KUVAN KESKELTÄ,
ETELÄLOUNAASTA.

105139

KARJAA 68 SANNÄS BORGBERGET
BORGBERGET KUVAN
KESKELLÄ TALON TAKANA.
LUOTEESTA.

105138

KARJAA 68 SANNÄS BORGBERGET

NÄKYMÄ BORGBERGETIN
LAELTA LUOTEeseen
MUSTIONJOEN SUUNTAAN.
KAAKOSTA.

105140

KARJAA 69 NYBY

RÖYKKIÖ MÄEN LAELLA.
LÄNNESTÄ.

105141

KARJAA 70 NÄSTORP

NÄSTORP 2.
ETELÄLOUNAASTA.

KARJAA 70 NÄSTORP
NÄSTORPI.
ETELÄKAAKOSTA.

105142

KARJAA 72 NÄSE
RÖYKKIÖ OIKEALLA
ULKORAKENNUKSEN
ALLA JA PÄÄDYSSÄ.
KOILLISESTA.

105175

KARJAA 72 NÄSE
LÄHES TUHOUTUNUT
RÖYKKIÖ ULKORAKENNUKSEN
ALLA JA PÄÄDYSSÄ.
IDÄSTÄ.

105145

KARJAAN INVENTOINTI

S.-L. Seppälä 1996

105213-105217

KARJAA 73 HÄSTHAGEN

PANOGRAMMA. VASEMMALLA TAUSTALLA METSÄSAAREKKEISSA KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN,
KARJAA 80 FÅNGKÄRRSBERGET, KARJAA 79 VIKHÄGSBERGET.

OIKEALLA METSÄSAAREKKEEN OIKEASSA REUNASSA KARJAA 75 VISALANDS HAGEN, JA
VASEMMASSA REUNASSA KARJAA 73 HÄSTHAGEN. ETELÄLOUNAASTA.

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

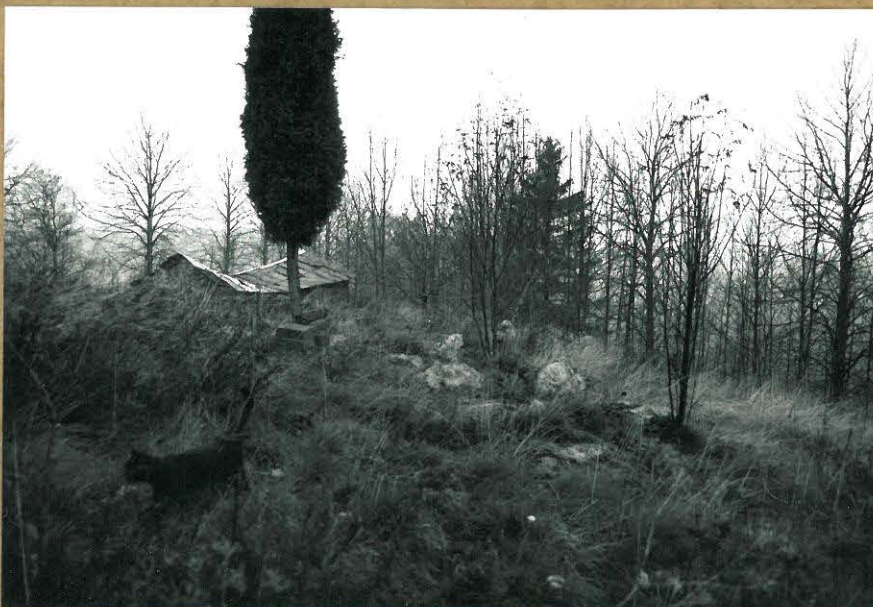
105146

KARJAA 73 HÄSTHAGEN
RÖYKKIÖRYHMÄN LUOTEISOSAA.
KESKENÄ YKSI RÖYKKIÖISTÄ.
LÄNNESTÄ,

105176

KARJAA 74 KALVHAGEN
RÖYKKIÖ PULVÄSKATAJAN
KOHDALLA.
VASEMMALLA KLEMETSIN
PÄÄRAKENNUS.
IDÄSTÄ.

105144

KARJAA 74 KALVHAGEN
LÄHES TUHOUTUNUT
RÖYKKIÖ KATAJAN KOHDALLA
TAUSTALLA MUSTION-
JOENLAAKSO.
KAAKOSTA.

105148

KARJAA 75 VISALANDSHAGEN

LATOMUS KALLION LAELLA.
ETELÄSTÄ.

105147

KARJAA 75 VISALANDSHAGEN

LATOMUS KALLION LAELLA.
KUVASSA JUKKA MOISANEN.
ETELÄSTÄ.

105172

KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN

METSÄNIEMEKE
AAMU-USVASSA.
IDÄSTÄ.

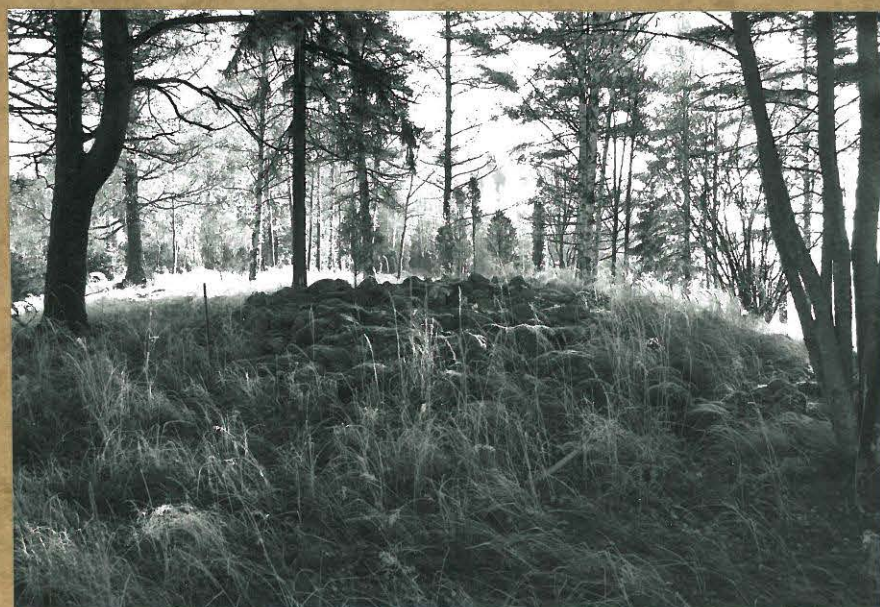
105150

KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN
YLEISKUVA RÖYKKIÖALUEESTA,
KOILLISESTA.

105170

KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN
RÖYKKIÖALUE
AURINGONNOUSUSSA,
POHJOISLUOTTEESTA.

105171

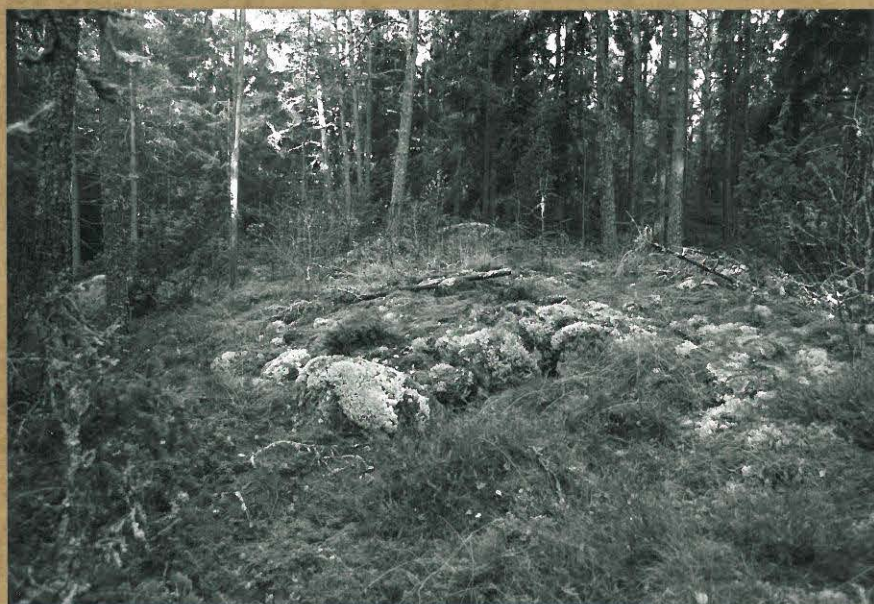
KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN
RÖYKKIÖ I
AAMUKUURASSA,
LUOTTEESTA.

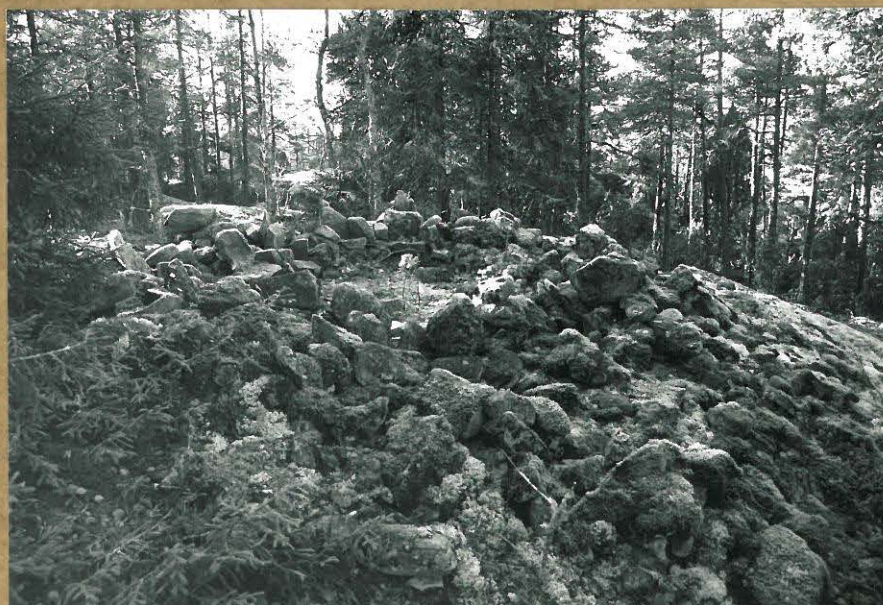
105149

KARJAA 77 SKÖLNÄSUDDEN
RÖYKKIÖ 2.
KOILLISESTA.

105169

KARJAA 79 VIKHAGSBERGET
LATOMUS KALLION PÄÄLLÄ.
IDÄSTÄ.

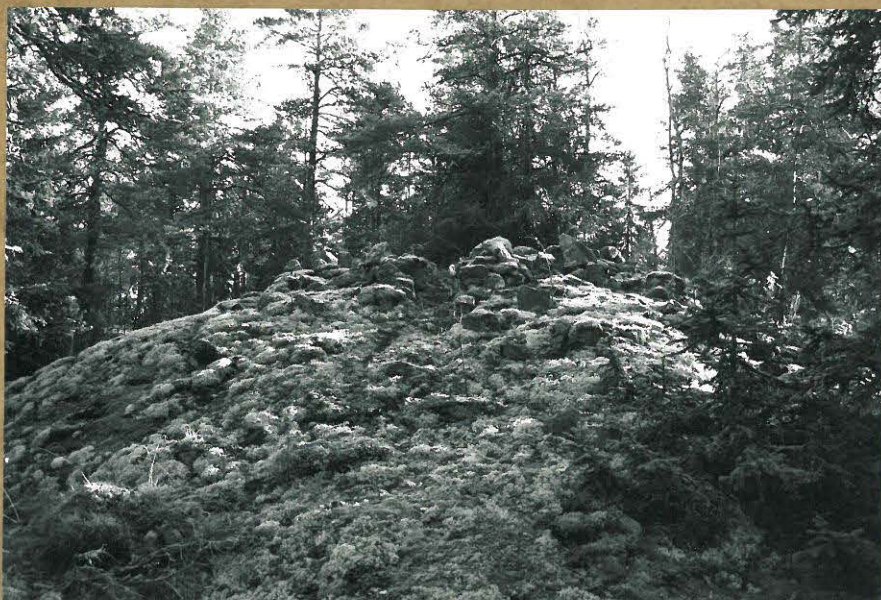

105174

KARJAA 80 FÄNGFÄRRSBERGET
RÖYKKIÖ KALHOALUSTALLA.
KESKELLÄ KIVI-ISTUIMET.
KOILLISESTA.

KARJAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

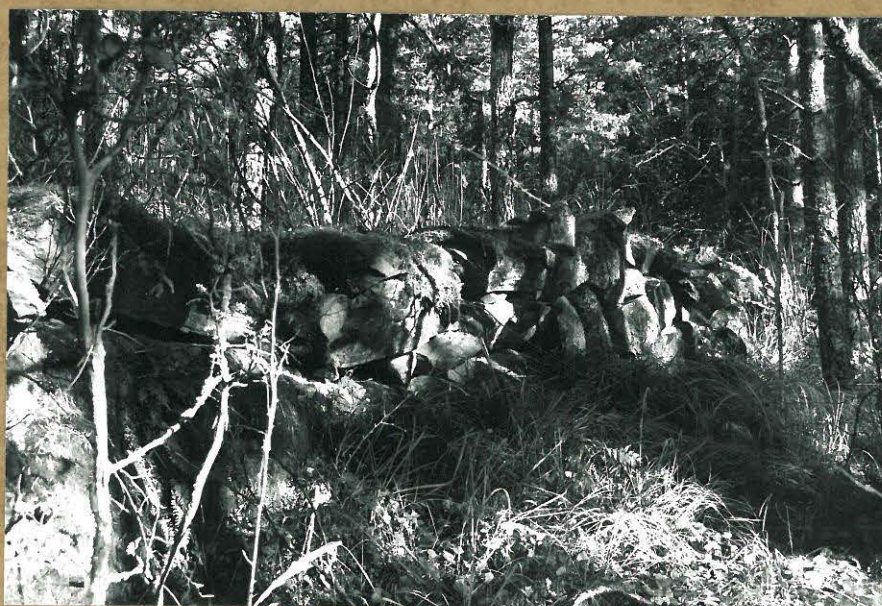
105173

KARJAA 80 FÄNGKÄRRSBERGET
RÖYKKIÖ KALLIOALUSTALLA,
LÄNSILOUNAASTA.

105151

KARJAA 80 FÄNGKÄRRSBERGET
RÖYKKIÖ KALLIONUPPYLÄLLÄ,
ISTUMASSA JUKKA MOISANEN,
KAAKOSTA.

105177

KARJAA 81 SLÄTBERGET
KIVIMUURIA KALLION
ETELÄREUNASSA.
LOUNAASTA.

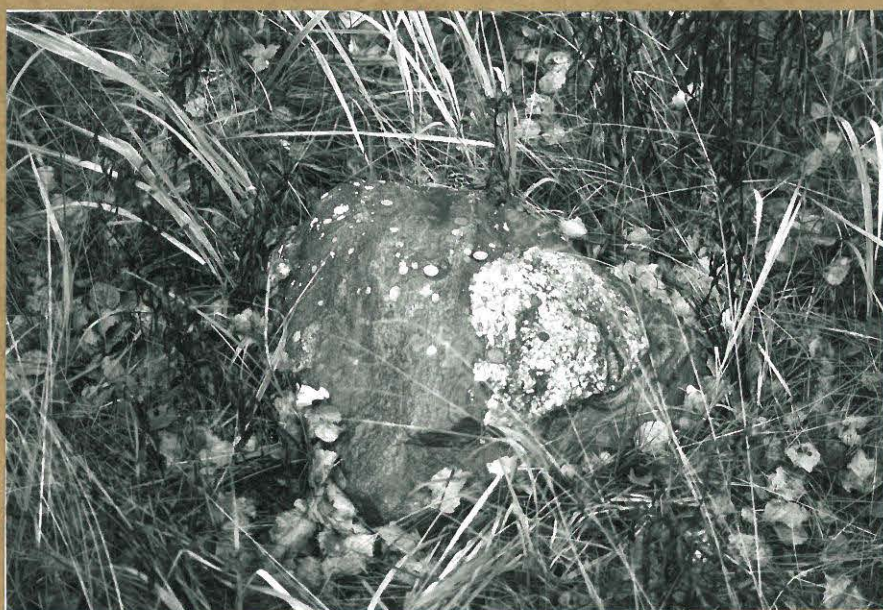
KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105180

KARJAA 82 GRÄGÅLAN -
TRÖSK HUSÅKERN

VASEMMALLA METSÄN REUNASSA
RÖYKKIÖ JA KVARTSILOUHOS,
PELLOLLA ASUINPAIKKA,
KESKELLÄ SAAREKKEESSA
KUPPIKIVI, OIKEALLA LATOMUS
JA KAINAUSALUE 1993.
ETELÄSTÄ.

105153

KARJAA 82 GRÄGÅLAN -
TRÖSKHUSÅKERN

KUPPIKIVI,
LOUNASTA.

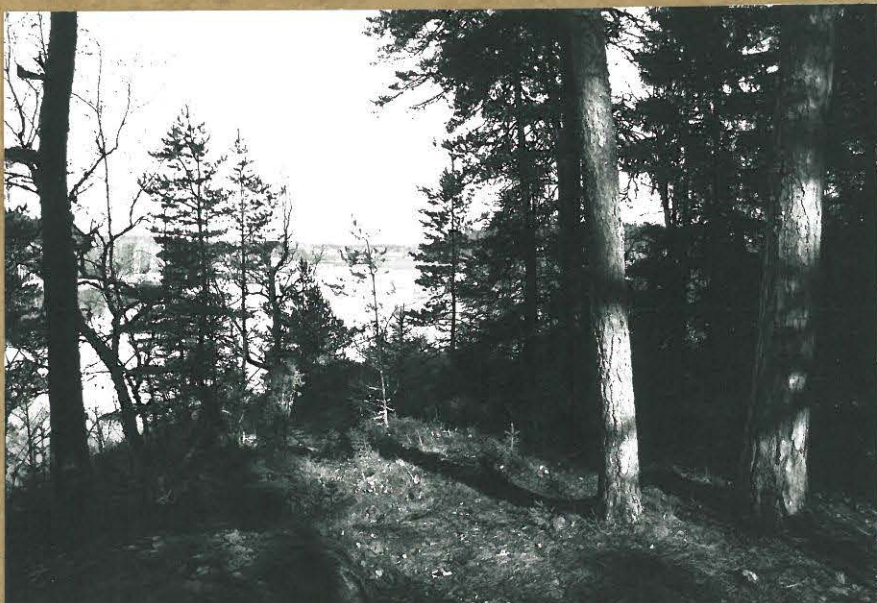

105152

KARJAA 82 GRÄGÅLAN -
TRÖSKHUSÅKERN

KVARTSILOUHOS ETUALALLA
KESKELLÄ.
LUOTEESTA.

105178

KARJAA 83 GRÄSTRÖMBERGET
 MAHDOLLINEN MUINAISJÄÄNNÖS
 KALLION PÄÄLLÄ PUIDEN KOHDALLA
 KESKELLÄ.
 TAUSTALLA MUSTIONJOEN
 GRÄSTRÖMMEN,
 ETELÄLOUNASTA.

105179

KARJAA 84 CAMILASKOG
 MUINAISJÄÄNNÖS PELTOJEN
 YMPÄRÖIMÄSSÄ METSÄ -
 SAAREKKEESSA,
 KESKELLÄ ROMSARBYN JA
 BRASBYNTIEN RISTEYS,
 OIKEALLA BOTILSIN TILA.
 ETELÄSTÄ.

105187

KARJAA 86 FINNMÄLMEN
 ASUINPAIKKA SORAKUOPAN
 TAKAREUNASSA.
 ETELÄSTÄ.

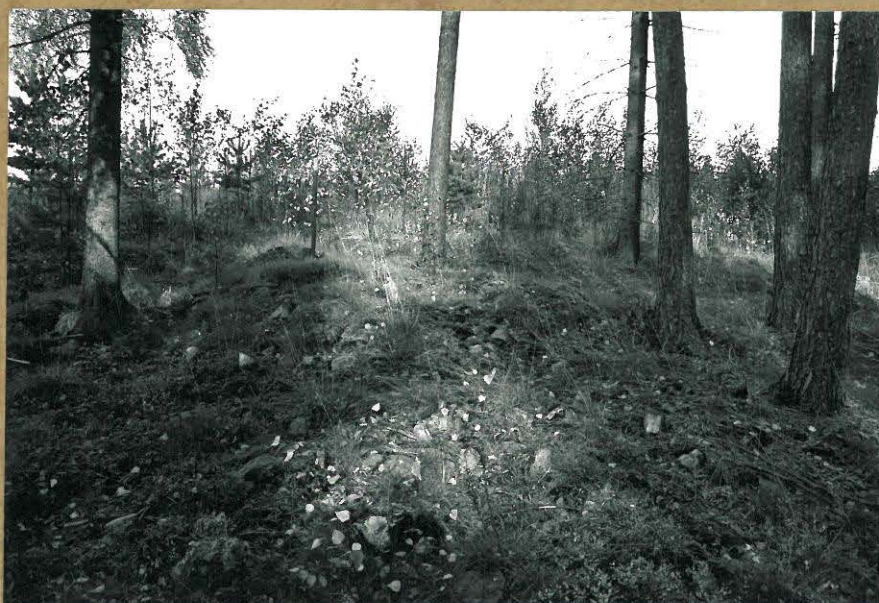

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105181

KARJAA 87 FINNÄNGSSKÖGEN

RÖYKKIÖT OIKEALLA
METSÄRINTEESSÄ.
ITÄKAAKOSTA.

105137

KARJAA 87 FINNÄNGSSKÖGEN

RÖYKKIÖ II.
ETELÄSTÄ

105132

KARJAA 88 JUNKARSBORG

MUINAISLINNA KESKELLÄ
METSÄSAAREKKEESSA.
ITÄKAAKOSTA

105133

KARJAA 88 JUNKARSBORG
MUINAISLINNA KAAKKOISSILLAN
TAKANA NIEMEKKEESSÄ,
ETELÄKAAKOSTA.

105134

KARJAA 88 JUNKARSBORG
PÄÄLINNA LUOTEISSILLAN
TAKANA NIEMEKKEESSÄ,
TAKANA MUSTIONJOKI,
LUOTEESTA.

105135

KARJAA 88 JUNKARSBORG
PÄÄLINNA, VASEMMALLA
KANAVAN YHTTÄVÄ
LUOTEISSILTA,
LOUNAASTA.

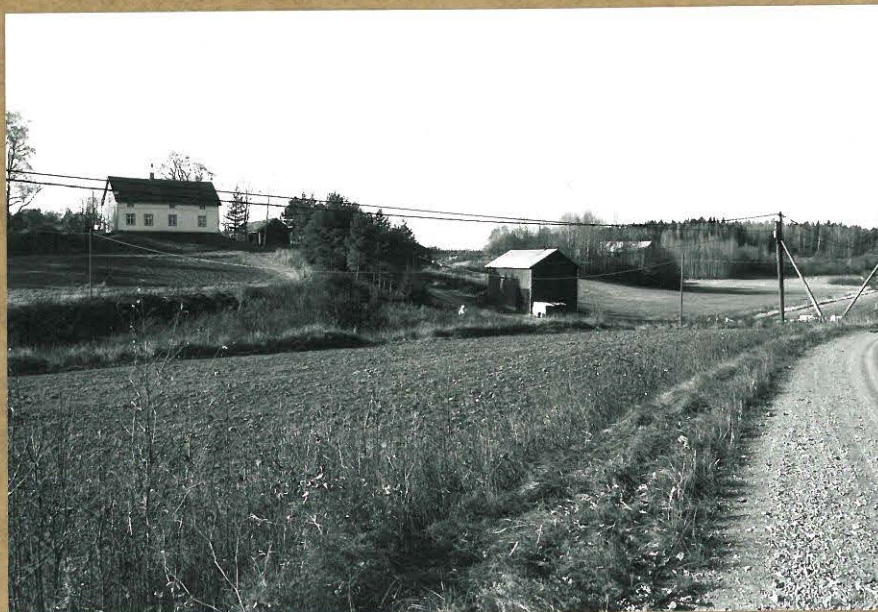

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105136

KARJAA 88 JUNKARSBORG
PÄÄLINNA.
OIKEALLA KAAKKOISILTA,
ETELÄLOUNASTA.

105186

KARJAA 89 RIBACKEN
TORSBÖLEN PÄÄRAKENNUS
VASEMMALLA, TAUSTALLA
OIKEALLA RIBACKEN,
JONKA TAKAVASEMMALLA
ASUINPAIKKA,
KAAKOSTA.

105154

KARJAA 90 HEMHAGEN
LATOMUS LAITUMEN
GISÄLLÄ MÄNNYN EDESSÄ,
ETELÄKAAKOSTA.

105157

KARJAA 91 HEMÄNGSHAGEN
MAHDOLLINEN TUHOUTUNUT
MUINAISJÄÄNNÖS METSIKÖN
LÄNSIPÄÄSSÄ.

105158

KARJAA 91 HEMÄNGSHAGEN
TODENNÄKÖINEN MUINAIS-
JÄÄNNÖS METSIKÖN
ITÄOSASSA.
LOUNAASTA.

105183

KARJAA 92 ALABACKSHAGEN
MUINAISJÄÄNNÖS METSÄ-
SAAREKKEESSA.
RÖYKKIÖT SAAREKKEEN
VASEMMASSA PÄÄSSÄ,
ASUINPAIKKA OIKEASSA
REUNASSA.
ETELÄSTÄ

105184

KARJAA 92 ALABACKSHAGEN
 MUINAISJÄÄNNÖS METSÄ-
 SAAREKKEESSA.
 VASEMMALLA SKOGBYN TILA,
 JONKA PIHALLA KARJAA 90
 HEMHAGEN.
 KAAKOSTA.

105185

KARJAA 92 ALABACKSHAGEN
 CLEVEN RÖYKKIÖ I.
 TAUSTALLA SKOGBYN TILA,
 JONKA PIHALLA KARJAA 90
 HEMHAGEN.
 ITÄKAAKOSTA.

105188

KARJAA 94 KÄLLKÄRR 1
 ASUINPAIKKA VASEMMALLA
 PELTOTERASSILLA, KARJAA
 96 KÄLLKÄRR 2 OIKEASSA
 REUNASSA TALON ALA-
 PUOLISESSA PELLOSSA.
 KOILLISESTA.

105162

KARJAA 95 LILLMALMEN
RÖYKKIÖT LADON OIKEALLA
PUOLELLA METSIKÖSSÄ.
VASEMMALLA PERSIN TILA,
LÄNSILUOTEESTA.

105159

KARJAA 95 LILLMALMEN
RÖYKKIÖT 4 JA 5.
JUKKA MOISANEN
TUTKITUN RÖYKKIÖN
4 KOHDALLA.
ETELÄSTÄ.

105160

KARJAA 97 STORSKÖGEN
RÖYKKIÖT TA KANA OLEVAN
LADON OIKEALLA PUOLELLA
METSÄSSÄ.
ITÄKAAKOSTA.

KARJAAN INVENTOINTI S.-L. Seppälä 1996

105161

KARJAA 97 STORSKOGEN
ETUALALLA RÖYKKIÖ 7
JATAKANA RÖYKKIÖ 1.
KAAKOSTA.

105182

KARJAA 98 SVARTÅ KYRKA
AGUIN PAIKKA LÖYTÖJÄ
MUSTION KIRKON
EDUSTALLA OLEVASTA
PELLOSTA.
ETELÄKAAKOSTA.

105168

KARJAA
HELSINGIN YLIOPISTON
ARKEOLOGIAN LAITOKSEN
OPISKELIJOITA TUTUSTUMIS-
RETKELLÄ LÄNTISEN
UUDENMAAN MUINAIS-
JÄÄNNÖKSIIN.
OPPAINA JUKKA MOISANEN
JA ELVI LINTURI.